27.915.

Ч. 7. Тернопіль, 27. падолиста 1918. Рік І.

БІБЛІОТЕКА Наукового Товариства ім. ШЕВЧЕНКА

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Орган Державн. Секретаріяту Західно-Української Народної Республики

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь.

Поодиноке число коштує 40 с. — Місячна передплата 8 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Український Народе!

Після шістьсотлітної неволі утворив Ти на своїй землі свою Державу: Західно-Українську Народну Републику. Вона несе Тобі волю і землю, гаразд і щастє для Тебе і Твоїх грядучих поколінь.

На основі належного всім народам права самоозначеня перебрав Ти з початком сего місяця мирно, без проливу крови власть у своїм краю та установив свою народну владу, яка дасть землю робучому людови та забезпечить кождому житє, майно, господарський добробут і культурний розвиток.

Са отсе Своїй Державі загрожує відвічний Свій ворог: Польща. Шістьсот літ володіла Польща нашою землею. Шістьсот літ зливали українські селяни своїм кривавим потом панські лани, шістьсот літ мерли їх діти з голоду і холоду, шістьсот літ в безпросвітній темноті коротали свій вік цілі українські покоління. А за тих шістьсот літ на руїнах українського добробуту виростали пишні польські палати, розцвитала польська культура, наживало кривавим трудом українського селянства богате і веселе польське панство і урядництво.

Наша Українська Народна Република розбила ті вікові окови, дала волю Тобі Український Народе і дасть Тобі землю. Та відвічний Твій ворог хоче назад повернути Тебе у свого раба. Збирає він всі темні сили на оборону свого панованя. У Львові вже підніс він бунт проти нашої власти і захопив столицю нашої Держави. Львівським бунтівникам прийшла підмога, перед якою мусіли відступити наші війська з міста і стоять нині під Львовом.

Львів мусить бути наш. Український нарід, що володіє цілим краєм, мусить володіти його столицею. Мусить добути Львів, щоб вдержати повну власть у своїй Державі. Инакше ворог зі Львова буде пробувати поширити свій бунт проти нашої Держави в цілім краю. Тому до збруї, Український народе! **Все, що живе, до збруї!**

Ми знаємо, що Ти ізнеміг ся, страждучий Український Народе, злиднями чотиролітної війни. Та доси клали Твої сини свої голови на далекій чужині за чужу справу. Нині стаєш у своїм краю до боротьби за свою долю. **Вибирайте громадо:** ясний світ волі, свою землю, рівне право для всіх, світло науки і просвіти для себе і своїх дітий в Українській Народній Републиці — або дальшу вікову польську неволю, невільницьку роботу на панськім лані, безпросвітну темноту, муку, смерть і руїну ваших поколінь, яку несе Польща.

Бийте у дзвони на всенародну трівогу і кличте всіх своїх синів, чоловіків, братів **під збрую на оборону свого житя** перед убійчою рукою ворога. Чим більше вас стане проти ворога, тим певнійша побіда, тим близший буде мир. Імя кождого, що несе своє житя в жертві Рідному Народови буде переказане від рода в род і стане безсмертним в народі. Українська Народна Република забезпечить родину українського жовніра, що стратить своє здоровлє або житє у сій всенародній війні.

Будьте всі єдні і карні! Слухайте безоглядно своєї української влади: Українського Правительства і установлених ним властий, бо инакше будете мусіли слухати ворога. Зберіть всі свої думки і сили в одно велике всенародне діло: побіду над ворогом.

Ви, українські жовніри, будьте приміром солідарности, послуху і карности. В єдности і карности сила, в силі наша побіда. Українські офіцири будьте добрими товаришами — провідниками своїм жовнірам, які зєднались з вами нерозривно на житє і смерть, та почутєм обовязку і посвятою навчайте свою жовнірську братію, як треба послужити рідному Народови в теперішну велику хвилю.

До збруї, Український Народе! Збирайте ся громадно у своїх повітових містах, голосіть ся в українських військових командах повітових.

Се важить ся Своя будучність, Український Народе! Або вибореш собі свою волю і землю або закований будеш на довгі віки у кайдани польської неволі, з якої виходу Тобі не буде. У свої мозолисті, тверді непобідимі руки, якими Ти годував Польщу, возьми збрую, покори нею ворога, закріпи силу своєї Держави, щоби вона стала Твоїм щастєм і Твоєю славою. **До збруї за волю і землю!**

Тернопіль, дня 24. падолиста 1918.

За правительство Західно-Української Народної Републики:

Др. Кость Левицький
президент

Дмитро Вітовський — Др. Василь Панейко
Др. Ізидор Голубович — Олександер Пісецький
Др. Льонгін Цегельський.

Львівська державна наукова бібліотека № П 2.116

До населеня Поділя!

На основі даної мені Радою державних секретарів повновласти **завішую** з нинішним днем над цілою територією Західно-Української Републики стан облоги.

Постій 23. падолиста 1918,

Державний Секретар військових справ:
ВІТОВСЬКИЙ полковник

За вірність:
Обласний Командант в Тернополі
Др. Н. ГІРНЯК сотник.

ОПОВІЩЕННЄ.

Харчеві справи.

1) В цілі скорого заосмотрення повіту в харч — дозволяє Комісарят на внесеннє Повітової Харчевої Управи — загально на довіз всяких харчевих артикулів до тутешнього повіту і міста,

Тому поручає ся громадським комісарятам, міліціонерам і органам Української Жандармерії харчеві транспорти всякого змісту пускати свобідно до тут. міста згл. до тут. повіту, та не робити в сім напрямі ніяких трудностий, ані перешкод.

2) З тих самих зглядів, Комісарят подав до загального відома, що всякий вивіз харчевих артикулів з повіту і міста — без окремого дозволу на вивіз — є заборонений.

Длятого поручає ся Громадам і органам Жандармерії всякі транспорти, які вивозить ся з повіту, придержувати, товари о скілько переносять власне (неторговельне) запотребованнє занятн, а по усталенню ідентичности властителя або транспортанта — подавати факт до відома повітового Комісаряту.

Заняті товари належить доставляти більшими скількостями, злядно що два тижні до тут. Повітової Харчевої Управи.

На заняті товари видасть занимаючий орган формальну посвідку, подаючи рід і скількість товарів після ваги, штук, а відпис посвідки долучить до справоздання до Повіт. Комісаряту.

3) Покликуючи ся на оповіщенне ч. 2. Комісаряг подає до загального відома, що торговці артикулами харчевими можуть вести таку торговлю лишень на підставі окремого дозволу, а се на основі розп. з 21. III. 1917. ч. 131, в. III. с. зак. держ.

Торговці, котрі хотять довозити до повіту або до міста харчеві артикули і ними торгувати, мусять мати на се дозвіл Комісаряту. Товари заквестіоновані у торговців без такого дозволу пропадуть на річ убогого населення, а тортовці будуть карані на основі висше згаданого розпорядку.

Торговці, так гросісти, як і детайлісти, дістануть на підставі дотеперішних карт промислових від котрих додержання залежатиме виконуваннє торговлі, дозвіл на окремих умовах.

Комісарят має повне право уділення дозволу стягнути кождої хвилі, як що торговець не додержить умов.

4) Власне запотребованнє неторговців подає ся на протяг 8 місяців в скількости означеній в тут. оповіщенню ч. 2. — з закругленнєм ваги так що на голову припаде на той час 100 кг. при-

пасів збіжевих не змелених або 60 кг. припасів збіжевих змелених і 100 кг. бараболь.

Вільна торговля пашею на дальше заборонена.

Повітовий Комісар
Губерт в. з.

ДО

Панів Комісарів всіх властий

в Тернопільскім повіті.

Щоби було можна точно означити, який маєток переняла Українська Народня Республика від австрійської монархії, зволять подати начальники всіх властий точний спис перенятого майна.

Сей спис має обняти: 1) готівку, 2) майно недвижиме (поле, ліс, будинки скількість і вартість) 3) майно движиме, т. є. живий і мертвий інвентар (коні, корови, свині, вози, плуги, меблі, нафта, бензина і т. п. і подати їх скількість і вартість), 4) всі зобовязання австрійського правительства (довги і вірительности, невиповнені в дни перенятя).

Сей спис належить виготовити найдальше до двох неділь і передати ліквідаційній комісії.

Тому, що много движимого державного майна находить ся по селах і містах в руках поодиноких людий, поручає ся громадським комісарам виготовити в двотижневім реченци викази всіх осіб, які що небудь посідають з державного маєтка.

В тім виказі належить подати 1) Громаду 2) Імя і назвиско посідача. 3) Число дому. 4) Що посідає (оруже, коні, вози, і т. д.)

Крім сего всі Комісарі мають обовязок від тих всіх людий одержати письмо такого змісту:
Н. Н. (Імя і назвиско) замешкалий в ..... під ч. д. ..... взяв до свого ужитку (коня, віз) і обовязує ся віддати се в добрім стані на жаданнє властий Української Республики.

(місце) ..... дня 1918.

.....
підпис.

Хтоби такого реверсу не хотів подписати, мусить сейчас посіданий предмет звернути.

Отсе зарядженнє не відносить ся до тих осіб, що такі реверси вже зложили в ліквідацийній комісії.

Зібрані реверси належить предложити разом з виказами.

Тернопіль, дня 23. падолиста 1918.

Ліквідацийна Комісія.

Львів упав!

23. с. м. прийшла до нашого міста потрясаюча Гіобова відомість про упадок Львова. Відомість була недожидана і тим більш потрясаюча. Та з рівноваги не вивела вона нікого. Ми всі знали, що наші Герої зі Львова були вже вповні вичерпані, ми-ж знали, що починали вони бій з смішно маленькою скількістю, а підмога, що напливала протягом трьох-недільної боротьби, не рівноважилась з напливаючими бандами з арештів і підземель Львова, що під грозою розстрілів скріпляли ряди перфідного й некультурного ворога. Ми це знали і все дрожали за столицю, та в виду пасивности й інертности здеморалізованих народніх мас були безсильні, щоб відвернути грозу.

А до того ворог не перебирав в середниках. Дивлячись на український народ, як на націю хлопів і рабів, бутні польські паничі були цеї думки, що ніякі міжнародні воєнні приписи й закони в боротьбі з Українцями їх ні трохи не обовязують. І видуривши обманом від нашої начальної команди перемирє, перфідна польська боївка замаскувалась українськими відзнаками, вдерлась нашим борцям на зади і розпочала подвійний огонь.

Львів упав!

Ми дістали ще одну лекцію польської безглядности й перфідії. А рівночасно відчули грізне memento: завертайте з дороги коромол, байдужности й самолюбности, поки час!

І здаєть ся, що ся лекція не зайва. Вістка про упадок Львова зелектризовала цілий народ і ми прокинулись з апатії. Ми зрозуміли, що це не переливки, а боротьба на житє і смерть.

Ми зрозуміли, що не пора на слова, а на кріпкі діла!

Говорити мемо доволі, коли станемо твердою стопою на берегах Сяну і коли у Львові помстимо насильства, тортурования і смерть наших братів з рук польських розбишаків, а покищо пора нам грянути з міліонової груди грізний клич: На Львів!

Хайже ніодна рука, що може нести кріс чи яке друге оружє, не відтягнеть ся від великого і святого діла визволення столиці, бо як довго столиця находить ся в руках польських банд, так довго ми всі раби нашого невмолимого ворога, що не знає для нас пощади.

На Львів! На месть на зрадливій нації за усі наші жертви! Хай за одну нашу жертву заплатить ворог сотнию своїх синів!

На Львів!

Новинки.

Від Редакції. З сим числом наша часопись зміняє свою назву, стає часово органом Державного Секретаріяту Західно-Української Народньої Республики і появляєть ся кожного дня. — Ціна віддільних чисел остає та сама т. є. 40 сот. а передплата місячна повисшаєть ся на 8 кор.

Коли Держ. Секретаріят перенесеть ся назад до Столиці, тоді вернемо до давніх форм, а покищо „Український Голос" не відмовляє місця урядовим оголошенням Повітового Комісаряту і Військовій Команді, а так само звертатиме пильну увагу на справи нашого міста й повіту.

Користуючись місцевою радіотелеграфічною стацією, наша часопись міститиме кожнього дня новини зі світа і тим робом заспокоюватиме цікавість розгорячкованих і жадних відомостий читачів.

Приїзд державного Секретаріяту до Тернополя. По причині заняття зрадою Поляків столиці деякі члени Державного Секретаріяту переїхали з д. 24. с. м. до Тернополя, де продовжують свою працю.

Слюсарсько-ковальський курс. З днем 1. грудня отвираєть ся при тутешній промисловій школі слюсарсько-ковальську робітню, до якої принимаєть ся практикантів. Зголошення в управі школи принимаєть ся з нинішним днем.

Перше засіданнє мійської Ради. Вчера 25. с. м відбуло ся перше засіданнє новоіменованної прибічної ради мійського комісаряту, на якому рада уконституовала ся, а відтак порішила справу громадських податків.

Виїзд нашої делеґації до Київа. Вчера, 25; с. м. виїхала делегація нашого Державного Секретаріяту під проводом секретаря внутрішних справ д-ра Л. Цегельського до Київа.

Села йдуть. В неділю і понеділок кинуто усі інтелігентні сили на села нашого і збаражського повіту з алярмуючою вісткою про упадок Львова і з покликом до мобілізації в цілі несення відсічи. На цей поклик заворушились усі села і не гаючись, рушили боєві дружини до нашого міста. Є надія, що небавком все населенне стане під кріс.

Арешти і інтернования. Помимо сього, що наші власти й населенне виявило чимало холоднокровности, такту і толеранції у відношенню до польського населення міста і повіту, провокаторська діяльність деяких фанатиків польського табору не переводила ся, помимо впливу з боку розважних Поляків. Супроти сього бачила себе військова Команда зневоленою невідповідальні одиниці, що стояли під проводом дир. гімназії Лєнкевича, будь інтернувати, будь арештувати. Це зарядженнє зустріла польська людність рівнодушно, а навіть з певним вдоволенням.

Міжнародне положенне.

(Радіотелеграми з 25. XI.)

Галицькі погроми. — З Königswusterhausen передають іскровим телеґрафом: В послідних двох тижнях відбулись в галицьких містах та місцевостях жидівські погроми. Після донесень Краківського „Nowy dziennik" відбулись такі погроми в Близовій, Добро, Гродзіско, Івоніч, Явожно, Мелец, Моравца, Розвадів, Стржижув, Стешаків, Тшебіня, Загор, Тарнів Горлиці та многих инших місцях. У всіх тих місцевостях обходжено ся з Жидами нелюдяно а вчасти убивано їх. Всі жидівські склепи і богато приватних домів зраковано. Жидівське населенне згаданих міст приневолене вийти з них і тому находить ся в розпуливім положеню. Злочини сі виходили всюди від польського населення. Польська міліція, та легіонери заховують ся зовсім пасивно, а вчасти взяли також участь в тих погромах. В декотрих містах розоружили они зорганізовані жидівські охоронні відділи.

З Будапешту доносять (23. XI.) іскровим телеграфом:

Угорське правительство передало через свого конзулярного представника з Відни Др. Гарреротноту на руки шведського конзуля для правительств коаліції, щоби зачати мирові переговори.

В міністерстві для справ земельних раджено над справою поділу лятіфундій між тих, що нічого не посідають. Румунські війська посувають ся в Семигороді вперед, де вже заняли Чіксереда. В долині Дорни виставлено 2000 рум. війська з Вагуйгель. — Воно мусіло одначе вернутись від Тренчен, бо Чехи хотіли їх розоружути. В занятих областях реквірують Чехи все і не щадять приватної власности.

З Семигороду приходять вісти, що потворились банди, які рабують почтові та громадські уряди. В Джерджьос і Сенмікльош відбувались правильні бої, підчас яких уживано ручних гранатів. Богато вбитих і ранених. В Бестерче відбулись погроми Жидів. Румуни зрабували там все і забрали з собою Жидів. Одного мійського жидівського урядника затягли насильно до костела і охрестили.

Тяжкі умови перемиря. З Кенігсвустергавзен телеґрафують: Французькі мілітаристи стремлять до сего, щоби умови перемиря вважати як причину до дальшого ведення війни. Німеччину розділити, та її державну цілість розбити. Побоювання Гінденбурга, висказані в телеґрамі, що Французи чигають лиш на підняттє воєнних кроків, стають ся правдою. Це дало привід німецькому командуванню видати приказ, щоби всіляких сутичок з Французами оминати, навіть тоді, як би Французи стріляли на німецькі війска. За всяку ціну треба запобічи знищенню німецкої землі через війну.

З України.

Штаб Українського Республиканського Війська на Катеринославщині у своїй проклямації „До Вільного Козацтва Катеринославщини" з. д. 20. XI. пише між иншім таке:

Гетьманська влада майже знищена, залишилася вона в Київі. Самий Київ оточено зо всіх боків і одрізано від цілої України. Республиканське Військо під Київом розбиває останки гетьманської банди, чорносотенного офіцерства. Селянські отряди Вільного Козацтва в кожній годині збільшують Революційне Військо, пристаючи до Республіканських Полків.

Останні вісти.

Бій під Березовицею й Прошовою. Частина польського війська 13. п. п., що вертало з України, передерлось з оружєм через кордон і напало на села: Березовицю і Прошову в нашім повіті. Проти наїздника вислано відділ Тернопільської залоги і між обома воюючими сторонами йде бій, який вислід ще невідомий.

Подібні ворожі кроки підняли банди Поляків зі скалатського повіту, що рушили на Тернопіль. Проти сих банд вислано так само оружню силу. На провокацію відповімо твердою силою. Це нехай тямлять усі божевільні маняки історичньої Польщі! Ми за довго ходили в рукавичках.

Ліцитація

коний відбуде ся в середу дня 28. падолиста с. р. при вулиці Шептицьких в стайнях Шперлінґа. Вози на разі випродані. Дальша продаж в міру того, як призбираєть ся.

Ліквідац. Комісія.

З „Друкарні Подільської" Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 8. Тернопіль, 28. падолиста 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Орган Державн. Секретаріяту Західно-Української Народної Республики

появляється щодня, за виїмкою неділь.

Поодиноке число коштує 40 с. — Місячна передплата 8 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Не ступаймо на ховзьку стежку!

Вибори до сільських комісаріятів майже в цілім повіті переведені і адміністративний апарат, що недомагав ізза наглого перевороту і потрясення, повинен розпочати свою діяльність правильно і доцільно, в напрямі привернення нормального суспільного і економічного життя. Сю конечність диктує нам історична хвиля і розуміннє страшних наслідків на випадок сього, якщо якась помилка, недогляд, зла воля, чи друга причина затермозить навіть на короткий час колесо машини суспільного апарату.

В хвилях таких, як момент, котрий переживаємо, не може й не сміє бути найменшої приостановки, бо колесо подій женеть ся тепер вперед з незвичайним розгоном і колиб його спинити, то в механізмі суспільного життя мусить щось лопнути, а це спричинює катастрофу. І тому усім, що стоять при кермі, треба напружити усю енергію духа і намагатись не спустити з ока ніякої, хочби й найдрібніщої події, що моглаб вплинути на розстроєннє державного і суспільного апарату, та запобігати сьому усіми можливими способами.

Анархія, безладдє, є заразливою хворобою і бацїль цеї хвороби має усі прикмети пошести. Най проявить ся така недуга тільки в однім селі, а тоді певно подібні випадки захоплять села сусідні, околицю, цілий край.

Тому стіймо на сторожі, чуваймо при кермі! Не думаймо, що з хвилею повалення давнього режіму, можемо спочити на нашій історичній печі, або розпочати теж наше історичне буйне буттє, намироване миром гайдамаччини й широкої степової волі „од краю до краю“. Не думаймо, що в сій хвилі нас не обовязує ніякий закон, ніякий обовязок, ніякий авторітет. Навпаки! Ніколи так дуже, як тепер, не мусіли ми впрягнути ся в ярмо обовязку і права, бо ніколи так дуже як тепер, не лягала на нас вага відвічальности за наші вчинки і потреба виказати перед цілим світом, що ми зріли до сього, аби самим собі творити закон, а не, як дотепер, слухати закону і волі чужої. Мусимо здобути свідоцтво на те, що ми зрілі, що нас можна пустити на шлях історичніх дій самостійними, що нам не треба поводів, якими чужа рука кермувала дотепер і заставляла нас іти властивою дорогою і в потрібнім напрямі.

Пишемо це не тому, що не признаємо собі зрілости для самостійного життя, а тому, щоби пригадати і усвідомити собі самим вагу хвилі.

Доходять до нас вісти, що в деяких селах громада не зрозуміла як слід, в чім лежить суть волі, і зілляла поняттє волі з поняттєм самоволі, себто безладдя. В деяких громадах потворили ся комітети для ділення панського добра, що приступили до діла і розбирають це добро самовільно. А в загалі скрізь іде клич: ділім двірську землю!

Наша державна влада стоїть на становиску що аграрна реформа є першою її задачю, бо тільки на широко-демократичних основах може бути оперта наша державність. Але все мусить бути переведене розумно, повільно, без надмірних потрясень, без нарушення права дотеперішніх власників, без сього, щоби голодні землі пус или собі кров при розбиранню добичі. Буде скликане установче всенароднє тіло, а воно справу вирішить на користь усіх горожан і після норм загально принятих.

Та вже ніяким робом не є допускаєме насильне граблене чужого движимого добра, хочби воно було і панським, бо це є власність сих, що вложили в нього свій капітал. Це буде простим рабунком і як рабунок мусить бути трактованим після всесвітнього права. Таким грабленнєм не лише насилуєть ся право приватної власности, але й спричинюєть ся велику шкоду нашій молодій державі, бо позбавляєть ся її змоги заспокоїти свої пекучі потреби. На удержаннє війська на виживленнє міст і великої армії евакуованих потрібно чимало хліба і цей хліб подадуть державі за певну плату якраз двори. Коли-ж двори опустіють, тоді держава буде змушена покласти руку на засоби селян, або найдеть ся в критичнім положенню і не буде в змозі заспокоїти потреб щойно вичислених, а тим самим не зможе удержати армії, потрібної до збереженя своєї самостійности, а в містах виплекає голодові розрухи і домашню війну.

Отже не будьмо легкодухами і не ступаймо на ховзьку стежку! Збережім трохи холоднокровности й розваги, а все буде зроблено в свої часі і своїм ладом на вдоволення усіх.

До всіх Відділів і Урядів Податкових Західно-Української Народної Республики.

Дирекція Скарбу Західно Української Народної Республики наказує всім відділам і урядам податковим, щоби негайно приступили всіми силами до побору і стяганя залеглих податків сталих і правних належитостей без огляду на те, чи податкову екзекуцію в їх округах вже відновлено, чи вона ще до тепер спочивала, у всіх тих громадах їх округів, які воєнними подіями не є знищені, зглядно що до усіх сих рестантів, що війною не були зруйновані.

Отсе заряджене належить негайно оголосити у всіх громадах.

Побір і стяганє залеглостий від податників має з правила відбувати ся в спосіб законом приписаний з сею зміною, що карти упімненя не мають ся доручувати.

Однак завважуєть ся з натиском, що поступованє урядників і екзекуторів супроти екзекованого населеня мусить бути в кождім напрямі рішуче але людяне і чемне.

На случай недостачі податкових екзекуторів належить в сільських громадах чинність поборів податків і належитостей поручити начальникам громад, що заслують на повне довірє, доручуючи їм відповідні викази залеглостей. Одначе в сім случаю мусять податкові Уряди стягнені громадськими начальниками гроші з кінцем кождого тижня від них відібрати.

Звертаєть ся вкінци увагу й на се, що перева жна часть податників має тепер готівку, так, що є надія, що залеглости в цілій висоті будуть стягнені.

Останнього дня кождого місяця має податковий Уряд донести безпосередно Президії Дирекції скарбу, яку загальну суму протягом кождого місяця стягнув.

Стягнену готівку належить по покритю найконечнійших біжучих видатків (на військо і платню урядників, які зложили приречене служби Української Республиці і виконують чинну службу, — емеритам, вдовам сиротам і інвалідам, найконечнійші шкільні престації) — негайно відвести до краєвої Каси скарбової у Львові, о скільки позволить на се почтова комунікація.

Виплата причинків для родин тих змобілізованих, які уже з війська повернули домів мусить бути негайно здержана. Заразом застановляєть ся загалом аж до дальшого зарядженя виплату всіх причинків для родин змобілізованих, або в ворожім краю інтернованих.

Однак в случаях, в яких жителі не вернули ще домів, а цілковите убожество і нездатність до праці їх родин є ствердженa, — що має посвідчити державний повітовий комісар, — можна виплачувати аж до дальшого зарядженя підмоги у висоті половини дотеперішних причинків в місячних квотах.

З виплатою залеглих причинків, себто за час до кінця жовтня с. р. належить безумовно здержатись.

Президія краєвої Дирекции скарбу.

Булик в. р.

До наведеного розпорядку, виданого у Львові 13 падолиста 1918, одержуємо отсе урядове пояснене:

Виплата причинків поки що здержана ізза браку готівки — та в часі можливо короткім буде справедливо уладжена, так щоби родини осіб покликаних до війска, які дійсно потребують підмоги, були відповідно заосмотрені.

Першим жерелом доходів Західно-Української Народної Республики будуть залеглі за послідні роки податки і належитости, наведені в згаданім розпорядку, при чім ще раз підносить ся, що вони будуть стягані від осіб здібних до заплати, а за те незасібні і знищені війною люди не будуть притягані до плачення залеглих податків і належитостей.

Державні повітові Комісаріяти мають подбати про точне виконанне сих приписів, а за те не вільно їм на власну руку надкладати ніяких податків.

Викази пібраних податків і належитостий предложать Уряди податкові державним повітовим Комісаріятам, які перешлють відписи тих виказів Державному Секретаріятови, а він розпорядить зайвою готівкою.

Правительство Української Республики до всіх правительств.

(Жмеринка для радіотелеґр. в Яссах 23. XI.)

Правительство Народної Української Республики подає до відома всіх воюючих і невтральних держав отсю заяву: В цьвітни 1918. р. найвисша німецька команда, яку запрошено в ціли охорони порядку на Україні, злучилась з властителями великих посілостий земельних і бюрократією абсолютного російського -правительства в ціли докоиання перевороту в місті Київі. Підчас засідання демократичного парляменту Центральної Ради, впроваджено до Парляменту військо і арештовано членів правительства републики. Це сталось кілька днів перед утворенням української конституанти, котроі членів вибрав нарід на основах звісного універсалу. Скликання конституанти не відбулось, лиш її відложено, бо много членів арештовано. Таким способом — на місце правительства, котре повинно було утворити ся після волі цілого українського народу і парляменту, який мав дати основні закони організації політичної і соціяльної в Республиці — при помочі німецьких ґенералів і деяких власників великої посілости віддано власть надавання законів, управи великою державою, установлювання законів для 40 міліонового народу, упорядкования аґрарних, економічних і соціяльних справ — в руки одного чоловіка ґенерала Скоропадського, який іменував себе ґетьманом і узурпував собі автократичну власть, При помочи головної німец. команди і завдяки своїй силі звів на ніщо побіди соціяльної і демократичної революції, впроваджуючи насильно кастову політику власників великих посілостий, терором відновив царський режім на Україні. Результатом такого перевороту такої німецької політики та політики ґенерала Скоропадського є економічна кріза на Україні, спекуляція, застій роботи в більшій части заводів і фабрик. Це все створило армію безробітних, цілковиту анархію зелізних доріг і використування робітничої кляси. Міста і села, право боже і людське стало іґрашкою в руках жандармів і бюрократії царського режіму. Всіх, що не були вдоволені такою політикою і ґетьманом, притиснули тяжкою рукою, здирали з них шкуру і убивали кнутом. З початку нарід підняв ся; однак не маючи помочи від ґруп організацийних і політичних партій, котрі не хотіли реаґувати з ріжних причин, а потім приборканий Німцями, рос. офіцерством, а опісля і замовк. Відтак правительство зложене з власників великих посілостий ще з більшим цинізмом і явно відновляло россійський царизм.

„Український Націон. Союз“ репрезентуючий партію соціяльно демократичну, публичну кооперативну організацію, обіймаючий цілу укр. інтеліґентну суспільність, старав ся, вплинути на головну команду німецьку і ґенерала Скоропадського, щоби не руйнувати України політично і економічно. Однак ці старання не мали успіха, але противно, в часі, коли впали основи світової реакції, нім. імперіялізм і монархізм, та настав всюди демократизм, захитались основи імперіялізму через демократичні дебати, то на Україні ґетьман Скоропадський з підмогою німец. ґенералів старав ся енергічно відновити абсолютизм. Акт 14. листопада відкрив тайну його замірів. Ґенерал Скоропадський рішив сам справу будуччини українського народа, ігноруючи волю української демократії з її революційним парляментом, що проголошував независиму державу. Ґенерал України Скоропадський рішив сам ту важну квестію в своїм маніфесті з 14. листопада, именно знести самостійність України і злучити її з Росією. В ціли докоиання сего візвав всіх реакціонерів, страшних ворогів української держави і демократії. Маючи метою розвій культури і мир в краю, українська демокрагія аж до послідної хвилі старалась захистити права народа на мирній і констітуційній дорозі. Однак послідний акт ґенерала Скоропадського приневолив українську демократію перешкодити замірам монархістів. Українська демократія вважала цю хвилю за відповідну, щоби український народ виступив до боротьби проти узурпатора і злобних намірів ґенерала Скоропадського. Так сповнивши волю партії, народа і організованої інтеліґенції, ми директоріят Републики українського народа маємо честь подати до відома всім державам: 1) за злочини, які доконано на народі українськім при помочі німец. ґенералів, за тисячі вбитих, десятки тисяч ранених, за крадіжи і рабунки правительство укр. робить відвічальним ґенерала Скоропадського, українського горожанина. 2) Члени правительства ґенерала Скоропадського не є ніякими представителями української держави. Українська демократія та весь український народ тямить теперішні факти доконані сим правительством, а инші справи довершені иншим разом повинно розслідити українське прательство.

Ґенер, Скоропадський зломив брутально і самовільно волю української демократії (Бракує). Ми не можемо позволити на се, щоби демократія держав коаліції стрвала в обороні ґенерала Скоропадського і власників великої посілости, та щоби засівано незгоду в організації центральній і між націями на Україні.

Ми заявляємо, що український нарід не знесе довше топтання своіх прав.

Війська української Републики в столиці Київі і в инших містах є до розпорядимости Републики.

Заявляючи це всім державам, правительство Української Републики має глубоку і певну надію, що всі демократичні держави, які цінять свободу, зрозуміють щирі змагання українського народу і окажуть ему щиру піддержку в границях Української Републики.

Шеф директоріяту правительства ен-
ко, голова Українського Націона ного союза, бувший президент міністрів Украіи кої Републики. Члени: Петлюра, шеф міністерств бувший міністер війни, премієр міністрів першого републиканс кого правительства, Швец, професор, проректор Київського державного університета, заст. голови Укр. Націон. Союза.

Андрієвський, адвокат в Київі.

Дня 20. листопада 1918. —

Стр. к, головний Командант армії Української Републики.

Новинки.

В справі тютюнового листя. Державний Секретаріят подає до відома, що тютюнове листє з сьогорічних жнив мусить бути збережене аж до дальшого зарядження і нікому його продавати не вільно. Куплене листє без дозволу власти буде сконфісковане. Небавком буде висланий в околиці, що управляють тютюн, комісар з окремими зарядженями.

Вісти із занятого Львова. Українець, якому вдало ся виїхати зі Львова, оповідає слідуюче:

Опянілі Пирговою побідою польські „лицарі“ устроїли під колюмною Міцкевича велику маніфестацію зі співами патріотичних пісень. Далі перейшли власть у всіх урядах і именували Роя командантом „армії“, що має здобути wschodnie krcsy“. В місті страшний террор. Чимало українських іституцій разграблено. Против Жидів узброєні банди ідуть розбоєм. Для цілого населення, без згляду на національність витворились невиносимі умови. Українці, зазнавши цей коротенький час польської влади „wolnych z wolnymi“, висказують ся, що підуть радше в россійське ярмо ніж малиб користатн з польських „свобод“.

Приїзд козацтва з Наддніпрянської України. Сьогодня о г. 11. пер. обідом приїхала до нашого міста підмога з Наддніпрянської України в числі 850 козаків. Цей відділ їде з цілим обозом і має на ціли враз з нашими військами йти на відсіч столиці. Серед козацтва панує бадьорий дух завзяття.

Після обіду п. президент секретаріяту Др. К. Левицький привитав гостів на площі Собіского, а звідси рушили прегарно впорядковані відділи з грімкими піснями на дворець, наїженою від штиків лавою. Вражінне походу було величезне.

Поміч іде! Кожної години напливають до нашого міста нові відділи сільских дружин в повнім узброєнню. Перетягають вулицями під проводом своїх комендантів з патріотичними піснями на устах і тисячами заповнюють касарні, дожидаючи дальшого відтранспортования. Сама Збаращина має доставити пять-тисячну армію. Честь патріотичним громадам, що відчули свій горожанський обовязок, найпачеж завзятущим Збаражцям!

Студентська сотня. Зорганізовалась як боєва одиниця Студентська Сотня в котроі склад входять старші ученики і академіки.

Кватира сотні містить ся в українській ґімназії.

Взиває ся всіх учеників і академиків, котрі досі не вступили в сю організацію, зголоситись в канцелярії сотні.

На удержанне боєвої організації просимо слати жертви в готівці (на руки команданта проф. Галущинського), а жертви в харчах, одязі і обуві до магазину сотні в ґімназії.

Міжнароднє положенне.

(Радіотелеґрами з 26. XI.)

Проголошення Лотижської Републики. Після донесеня „Tag“ проголошено в другім театрі Ригі, в присутности лотижської національної ради і численно зібраного лотижського населення — лотижську републику. Її краска: червоно-біло-червона. Президентом вибрано Карла Ульмана.

Конференція правительств німецьких держав. В салі дому державного канцлера відбулось 25. XI. засідання першої після революції скликаної конференції заступників правительств всіх німецьких держав. Зборам проводив Еберт. Він вказав в своїй промові на великі трудности господського положення, передовсім на справу транспорту, виживлення та брак вугля. Лиш спільна праця всіх союзних (нім.) держав зможе привернути порядок. Правительство рішило як найскорше скликати національні збори, які унормують взаімну працю. Державний канцлер зовнішних справ Сольф говорив про загрожену ситуацію держави. Ерцберґер референував справу перемиря На нарадах був також присутний австрійський дипльом. заступник Др. Hartmann.

Відїзд консулятів. Перзонал німецького консуляту з Петрограду і Москви переїхав вже демаркаційну лінію. Росийска місія з Німечини одержала теж дозвіл перейти демаркаційну лінію.

Росийске большевицке заступництво в Швайцарії, яке вислано з Швайцарії — перевезено окремим потягом через Німеччину також за демаркаційну лінію.

Останні вісти.

Київ взятий військами Націон. Союза. Телеґрама до секретаря військових справ доносить, що Київ здобув Петлюра републиканськими військами.

Бій в Микулинеччині. Польський 16. п. п. кинув Прошову і окопав ся на замку граф. Рейової під Микулинцями. Сільські дружини в силі півтори тисячки і відділ залоги з Тернополя з артилерією окружили ворога цілковито і є надія, що ні одна нога не вийде ціло. Ходять слухи, що двір Рейової звязаний з акцією польських вояків.

Екзекуція на леґіоністах. В Збаражи свіжо наспівші відділи зі сіл розправили ся в понеділок з трома польськими леґіоністами, розстрілявши їх за містом.

Всіх лікарських наук

Др. ФЕРД. КОДЕРА

приймає хорих в Тернополі при вул. Святоіванській, 6
(Дім австро-угорського Банку).

Аделя Рогатінер

в Тернополі при вул. Міцкевича (біля почти)

поручає свій склад пареру, ґалянтерії, шкільних, канцелярийних і фотоґрафічних приборів і пр.

Арт. Робітня Столярсько-Різбарська і Позолотнича

А. ДЯКОВА

в Тернополі при вул. Вал вій ч. 6.

Виконує урядження **церковні і костельні**, як: вівтарі, іконостаси, проповідниці, конфесіонали: а далі **роботи будівельні**: двері, вікна, брами і **урядження** мешкань, дворів, бюр, готелів, склепів і т. д. в наймоднійших стилях.

Кошториси і пляни безплатно.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: Г. Караванський.

Ч. 9. Тернопіль, 30. падолиста 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Орган Державн. Секретаріяту Західно-Української Народної Республики

появляється щодня, за виїмкою неділь.

Поодиноке число коштує 40 с. — Місячна передплата 8 кор.

Редакція містить ся в мі „Народньої Торговлі“при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Осторога.

Українська Національна Рада запоручила у своїм маніфесті з 19. жовня 1918. безпечність майна і житя всім горожанам на областях Західно-Української Народної Републики без ріжниці їх віри, народности і стану. Тому Рада Державних Секретарів з приводу подій з послідних днів подає отсим до відома, що всякі злочини а з окрема злочини проти житя, майна і безпечности горожан будуть доходжені і з усею строгостю права карані. Також звертає ся увагу на се, що нікому не вільно виконувати самосудів, бо осуджуване про вину і кару належить лиш до судів а в часі стану облоги до покликаних військових властий. Рівночасно взиває ся всіх горожан безусловно примінювати ся до всіх постанов виданих органами державної власти, спричинених воєнним станом, щоби зберегти ся перед нам всім небажаними подіями.

Тернопіль, 29. падолиста 1918 р.

Державний Секретаріят.

Ще одно слово осторoги.

„Репрезентанти польського народу в Тернополі, зібрані на спільній конференції з репрезентантами української народности в Тернополі заявили, що стоять на засаді презид. Вільсона самоозначення народів і, що ся засада відносить ся без застереження до усіх народів, а тим самим також і до народу українського в Галичині.

„Супроти сього репрезентанти українського народу вважають при нинішних виїмкових умовах допускаємим дати репрезентантам польским спосібність на довірочних зборах означити згадане своє становиско перед рештою польської суспільности і вплинути на неї успокоюючо.

„Репрезентанти української народности в Тернополі, стоячи на тих самих засадах і згідно з постановами української конституанти признають польській народности повні права національної і культурної автономії, а так само й пропорціональну участь в правлінню.

„Супроти сього, що репрезентанти польської народности признають теперішний фактичний стан до часу остаточного закріплення порядку річей мировим конгресом або польсько-українським договором і виявляють готовість до мирного співділання на усіх полях горожанської діяльности як вільні з вільними і рівні з рівними для спільного добра, репрезентанти української народности, стоячи на тих самих основах, приймають сю пропозицію і заявляють, що

сповнення постулятів польської народности а именно віднова житя в товариствах може наступити після знесення виїмкового стану в таких межах і в такім способі, як це буде мати місце що до подібних інституцій української народности“.

На такій платформі станули репрезентанти обох національностий в Тернополі після вичерпуючої дискусії, що тривала чотири засідання. Учасники конференції, по вісьмох з одної й другої сторони, подали собі дружно руки й відійшли з сим приємним почуваннєм, що справа дефінітивно полагоджена і що можна буде приступити до творчої праці для добра усіх горожан міста і повіту без виїмку. А в слід за сим переведено вибори на громадських комісарів і членів прибічних рад при співучасти і повній свободі польського населення (не іменовано з гори, як в других повітах) іменовано прибічну раду мійську в рівній скількости членів всіх трьох національностий, хоч число польського населення пропорціонально найменче і т. д. Не було з боку українського населення найменчої провокації, найменчої охоти огірчити Поляків.

Не так зрозуміла зобовязання конференції друга сторона. Абстрагуючи від всяких провокаторських вчинків менш відвічальних чинників польського населення, деякі одиниці, які були звязані обовязками народної карности, позволили собі на ворожі пляни і виступи, що загрожували суспільному ладови і були вимірені на шкоду істнуючої влади і тому органи безпеки суспільного спокою мусіли вийти з резерви і повзяти гарантії.

Кожда власть, що має на оці добро загалу і про нього дбає, має право вимагати, щоби загал з нею числив ся, відносив ся до неї льоально, не спиняв її у сповнюванню своїх задач і не кував проти неї ворожих замислів. Тоді і ся власть буде респектувати особисту й загальну волю й свободу і не нарушить її ні в чім. Але такою вона буде лиш так довго, як довго не буде зневоленою змінити своє становиско. Замаху на права автономії польського населення не робив ніхто, не робить і не думає ніколи робити. Можуть бути тільки острійші виступи проти одиниць чи організацій, котрих діяльність є вимірена на заколоченнє суспільного спокою і ладу. Але такі виступи є бажані так само й для розважних чинників з боку польського.

Польське населенне вважаємо вповні управненим, признаючи йому повні права горожан і не вважаємо його своїм ворогом так довго, як довго воно на це не заслужить. Колиж будемо зневолені дивитись на польське населенне як на чинник ворожий, тоді не зупинимо ся перед ніякими консеквенціями і наша рука буде важкою, а серце твердим!

Що торкаєть ся урядників, то тільки сих урядників, які підпишуть відповідне і усім відоме приреченне, вважати мемо урядниками нового правительства і правительство буде мати зобовязання тільки зглядом таких урядників без огляду на їх національну приналежність. Зглядом других урядників правительство з д. 1. грудня 1918 р. не почуватиме ніяких зобовязань; а на випадок їх нельоального поведення поступить воно з ними так, як з усіма шкідними елементами.

Реасумуючи все сказане, заявляємо:

Польського народу не вважаємо нашим ворогом і бажаємо з ним жити в добро-сусідських зносинах. Натомість вважаємо ворогами нашими сі одиниці польського населення, які будь фізично, будь морально поборювати муть нашу владу, що опираєть ся на незапереченій волі українського народу — із такими одиницями вести мемо неумолимий бій!

Отсе наше крайне слово осторoги.

Спростованнє. З урядових кругів доносять нам: В деяких польських дневниках появили ся вістки, немовто на службі української армії остають нїмецькі офіцири.

Вістки сі лишені всякої основи, бо українське військо, маючи доволї своїх власних офіцирів, не потребує чужої підмоги в офіцирах. В українськім війску нема ні одного офіцира не-Українця.

Повітова Харчова Управа в Тернополі повідомляє, що громадські Комісаріяти, зглядно громадські Харчові Кружки, мають зголосити ся до Тернополя до побору нафти,

ЗАКОН

з 21. падолиста 1918 р. в справах тимчасової організації судів і власти судейської.

На предложенне Державного Секретаріяту постановляє Українська Національна Рада:

§. 1.

Закони і розпорядки, на підставі котрих в бувшій австрійській державі виконувано судівництво, о скільки вони не противлять ся державности Західно-Української Народної Републики остають аж до їх зміни, зглядно знесеня в правній силі і на їх підставі має ся дальше вести судівництво.

§. 2.

Всі закони і розпорядки, які мали на цілі охорону прав і інтересів бувшої австрійської держави, її армії та її органів, як також охорону прав і інтересів бувших її коронних країв, мають від тепер анальогічно примінювати ся для охорони прав і інтересів Західно-Української Народної Републики, її армії та її органів.

§. 3.

Всі суди, які знаходять ся на території бувшого ц. к. висшого Суду краєвого у Львові, стають судами Західно-Української Народної Републики і є обовязані в її імени виконувати дальше спорове, неспорове і карне судівництво.

§. 4.

Всі аґенди, бувшого ц. к. австрійського Міністерства судівництва переняв на области Західно-Української Народної Републики Секретаріят судівництва, до якого будуть належати також іменованнє судових урядників. Судїв іменує Державний Секретаріят на предложенне Секретаря судівництва.

§. 5.

Артикули 1., 5, уступ 2. артикулу 6, артикул 12. і уступ 1. артикулу 13. основного закона з 21. грудня 1867, ч. 144. В. З. Д. про судейську власть зносить ся, та на їх місце входять в житте приписи сего закона.

§. 6.

Ц. к. Повітовий Суд буде звати ся „Повітовий Суд Західно-Української Народної Републики“

Ц. к. Окружний Суд буде звати ся „Окружний Суд Західно Української Народної Републики“.

Назви ц. к. краєвих Судів у Львові і Чернівцях зносить ся, а на їх місце установляє ся назви: „Окружний Суд Західно-Української Народної Републики“ у Львові, зглядно в Чернівцях.

Ц. к. висший Суд краєвий у Львові буде звати ся „Висший Суд Західно-Української Народної Републики.

§. 7.

На внесенне державного Секретаря Судівництва виконує Рада Державних Секретарів право амнестії і аболіції.

§. 8.

Судії і судові урядники остануть аж до їх відкликання зглядно до часу переведення нової організації на своїх урядових місцях в дотепершнім характері службовім, коли в часі означенім Секретарем Судівництва зложать службове приреченне на вірність Західно-Українській Народній Републиці і її законам.

Хто відмовить зложення приписаного приречення, тратить свій уряд.

§. 9.

Від дня оголошення сего розпорядку суди мають видавати всі вироки в імени Західно-Української Народної Републики.

§. 10.

Хід інстанцій в усіх справах судових остає покищо незмінений, а Найвисший Суд Державний у Львові буде заснований окремим законом. До того часу утворить ся при висшім Суді Західно-Української Народної Републики у Львові окремі Семати, що будуть рішати в дорозі інстанцій справи, які рішав ц. к. Найвисший Трибунал Судовий у Відни.

§. 11.

Постанови про виконанне сего закона видасть Секретар Судівництва.

До російської, польської і жидівської демократії на Україні.

(в мові російській, польській і жидівській).

Українська демократія не могла з тим помирити ся, щоби в хвилі визволення народів цілого світа з соціяльної і національної неволі, українська буржуазія з генералами і бюрократами на чолі, знищивши Росію, узяла ся за нищення останків свободи Української Народньої Републики.

Зі збруєю в руках вона встала до оборони святих прав кожного народу, вибране нею нове правительство Української Народньої Републики — Директоріят, зложений з пяти осіб веде боротьбу за загальні ідеали демократії усіх народів України, о зверненне демократичних здобутків революції. Про вузьку націоналістичну політику навіть не може бути мови. На Україні усі народи вільні. На рівні з урядовою мовою українською повинні користувати ся повними правами мови всіх народів, що заміешкують Україну.

Стоячи на становиску повного самоозначення народів, Директоріят є гадки, що квестія федерації з Росією повинна бути розвязана українською конституантою, а так само й аграрне питанне. Одначе заходить потреба як найскоршого переведення: 1) корінної реформи користування землею безземельних і малоземельних, передовсім тих, що потерпіли на війні і в боротьбі за волю — на рахунок скасування великої посілости й обмеження середньої і 2) поліпшити умови праці для робітників.

В перші дні свого істнування Директоріят відновляє діяльність закону про національно-персональну автономію народів України, привертає діяльність демократичних органів самоуправи, скликує передпарлямент і принимає середники до як найскоршого скликання Українських Конститууючих Зборів.

Українська демократія вірить в цей рішаючий момент боротьби з реакцією на Україні, російська польська і жидівська демократії енергічною підмогою нового правительства Української Народньої Републики докажуть, що і для них загально людські ідеали, здобуті революцією вищі над національні змагання.

Хто не з нами, той проти нас.

Хай живе єдине демократичне правительство.

Інформаційне бюро армії Укр. Нар. Републики.

Wolni z wolnymi...

До нашої редакції прибув вчера громадський комісар Сороцька, Грабар Василь, і росказав нам деякі подробиці зі славного наїзду польської армії на згадане село. Цею армією є часть 16 п. уланів, що перекрала ся коло Сатанова через кордон, перейшла кілька сіл і Грималів, а вкінці опинила ся в Микулинеччині, де попала в руки нашого війська. Замітимо ще, що сю славетну армію спровадили сюди польські поміщики враз з тернопільськими бойовиками і вона по висказам самого офіцира, що кермує наїздом, була призначена на підмогу нашим тернопільським борцям за історичну Польщу і мала скріпити їхні сили.

Взагалі виявилось, що Поляки не вдоволялись цею аж надто далеко йдучою толерантністю українського населення і його добросердністю, а плянували на Українців похід, дожидаючи підмоги й відповідної пори. Це впрочім потверджують провокацийні виступи частини Поляків, з якими зустрічаємо ся на кожнім кроці.

На Сороцко напали польські войовники в понеділок і жертвою їхнього „лицарського запалу“ впав перший громадський комісар В. Грабар. Войовничий офіцир напав на згаданого в канцелярії, вилаяв „przeklętą Ukrainę“, вибив комісяря кулаком по бороді, зате, що буцім то він повідомив сусідні села про бандитський напад, а відтак став його колоти і штовхати в лице палицею, прикрашуючи свої погрози: „będziesz powieszony wraz z tym Kościem“ такими культурними епітетами, як ск... син, загрозив спаленем хати, а вкінці заграбивши 264 кор. (застерігаючи ся, що: ja nie rabuję, to tylko wy umiecie rabować“, 10 л. нафт. і баньку, поволік нещасногого до хати, де розігнав його родину брутально і крайно вуличніми лайками, а відтак заграбив 540 кор. зі скрині, пару черевиків, плащ і камаші. Доковавши сього геройского діла, пішов на дальші подвиги в село забрав в одної жінки два покривала і плащ, відтак ограбив селян: Бачинського, Іванського, Сагайдака і Слюза. Не поминено і школи і навіть тут заграблено доски і др. А треба знати, що Сороцко це одно з сіл, найбільше знищених війною.

Треба ще замітити, що цей паничик в уніформі офіцира мав точні списи свідомійших селян, з чого виходить, що акція переводилась вповні пляново. Що накоїли ці войовники в других селах, про це ходять покищо тільки слухи. У однім Вікні забрали вони 17 коров.

Ось тобі, український хлопе, зразок раю під майбутнім панованнем Польщі!

Невже будеш далі сидіти на печі і дожидати?...

Невже не рухнеш ся й не скріпиш боєвих рядів, котрі розбилиб в пух наїздника і відібрали йому раз на все охоту бушувати по твоїй землі?

Міжнародне положенне.

(Радіотелеґрами з 27. XI.)

Французький комунікат. (Париж) Французькі армії машеруючі через Люксенбурґ осягнули німецьку границю на схід від Welswampaels і Heinerscheld. Місцеві власти витали сердечно ґенерала команданта 48 дивізії, входячої до міста.

Ґенерал Franchet d'Esperey в Царгороді Царгород. Прихід ґенерала Franchet d'Esperey, що висів ві второк в Царгороді, дав почин до зворушаючої народної маніфестації. При ентузіястичних окликах, побідники сходу перейшли головною вулицею, щоби удатись до французької амбасади.

Війська коаліції в Брукселі. Брукселя: Ві второк святкувала Брукселя прихід перших француських військ до міста. Ціла дивізія інфантерії, з ґенералом Berlon на чолі вимашерувала дорогою „Ninove“ і передефілювала по бульварі регента перед французьким посольством. Піхота, кавалєрія, артилєрія і сапери машерували серед привітів, окликіві співу марсиліянки. Ґенерал Demoutte, Командант стояв підчас дефіляди коло міністра. На його честь вносили оклики.

З Варшави подають слідуючу радіотелеґраму: Положенне в Каліши є серіозне. До міста зближаєсь уоружений німецький відділ. Прошу, якщо се правда і якщо ґенеральна команда (заступство) має на се вплив, приняти міри. Про зарядження прошу мене через „юс“ повідомити. Уповновласнений для сходу Ritter Major.

Торжество злучення Альзації з Францією. Вмашерованнє віиськ французьких до Штрасбурґа. Сеодня відбув маршалок Фош торжественний вїзд до Штрасбурґа а в неділю ґенерал Gourand вмашерував на чалі своїх військ до міста. В столиці Альзації, де згромадились також тисячі селян, запанував незвичайний ентузіязм. Ніколи не було подібното триюмфу. Ґенерал Gourand висказав ся: Цей вид вінагородив всі наші терпіння. Ґенерал Gourand оголосив слідуючу відозву:

До мешканців Штрасбурґа, до жовнірів 4 Армії! Надійшов день слави по 48 літах найтяжшої розлуки, по 51 місяцях війни віднайшлись сини і братя великої Франції і це чудо зробили ви Штрасбурці і Альзатці, зберігаючи в своїм вірнім серці любов дорогої вітчини; помимо всіх гнетів, лихого обходженя, ненависного ярма (в історії без сумніву нема приміру такої гідної подиви вірности). Ви жовніри, що боролись хоробро в найтязших битвах, які колинебудь були, і з яких ви вийшли вкриті славою, ви є охоронним валом; орли граничних стовпів звалено на все. Франція витає вас Шрасбурців, як мати любу дутину, згублену і віднайдену. Вона не лиш шануватиме Ваші звичаї, Ваші місцеві традиції, Ваші релігійні почування, Ваші економічні інтереси, але також буде ґоїти Ваші рани і запевнить Вам доставу живности в цих тяжких часах. В тій торжественній і славній годині, що проголошує триюмф права справедливости і свободи над брутальною силою, злучили ся Альзатці освободжені і жовніри освободителї в одній і тій самій любови. Нехай живе Франція, нехай живе армія, нехай живе Република!

Останні вісти.

Вислід бою під Микулинцями.

Ватага в числі більше тисячки людий, зорґанізована офіцерами польських легіоністів на Наддніпрянській Україні з військ давного штурмового пів-регіменту тарнівського 2-го п. уланів з одної компанії 16 п. оборони краєвої і около сотні Чехів корпусної групи вишколу перейшли перед пятьма днями Збруч; в кількох маршах серед рабунків, терору і мордования безборонних жителів сіл Вікна, Сороцка, Прошови прийшли до Микулинець і усадовили ся за замку і фільварку ґр. Рей.

Щоби покласти край їх грабежам, вирушила проти них часть нашої оружньої сили з Тернополя і разом з міліцією дооколичних сіл розпочала вчера о 9-ій год. рано розправу.

Поляки, побачивши, що не жарти, вислали своїх парламентарів (двох офіцирів) з просьбою, щоби з гармат на них не стріляти, бо вони зложили оружє і підають ся.

Наші сотні підійшли в порядку під їхні позиції на 150 кроків, але в тій хвилі виявилось, що Поляки так, як все, зрадили. Тільки незначна частина зложила оружє, а більша часть з окликом: гурра! зачала великий огонь з крісів і з машинових крісів на наші відділи. Наш справний і хоробрий жовнір кинув ся як стій на багнети і силою розоружив зрадливого ворога. Поляків, котрі з вікон горальн і домів стріляли і вважали себе зовсім безпечними, взяли наші тим способом, що підбігли під мур і кинули через вікно до середини ручні ґранати. На вежі костела був виставлений за відомістю польского пароха машиновий кріс. Так ґрафиня Рей, як і полькі урядники старали ся Поляків загріти до боротьби; і з тої причини їх аж до дальшого зарядження інтерновано.

Наші страти в сім бою були, узявши під увагу справність наших жовнірів, відносно незначні (десятка вбитих і 28 ранених); за те втрати Поляків були тричі більші. — Оставший відділ в числі 620 жовнірів взято в полон. Часть польських жовнірів перебралась в цивільний одяг і змогла скритись. Пошукування за ними зарядженні. — Було знаменне поступованне польських офіцирів і легіонерів. Вони приказали жовнірам битись до останньої каплі крови, маючи на гадці чужу кров, бо сами, коли ситуація стала критичною, втікли до замку, роздягнулись до сорочок і як хорі поклались до ліжок. Також дві польські панночки в ролі „сестер“ були з ними. Деякі з сих „героїв“, що були такі відважні, коли йшло про мордованнє безборонного цивільного населення, в критичній хвилі скрили ся по всіх можливих місцях, не виключаючи каналів, звідки одного з них в жовтій політурі аж по шию витягнено на денне сьвітло.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 10 Тернопіль, 1. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Орган Державн. Секретаріяту Західно-Української Народної Республики

появляється щодня, за виїмкою неділь.

Поодиноке число коштує 40 с. — Місячна передплата 8 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Окружна військова Команда в Тернополі.

Оголошенє

Доразні Суди (Standrecht)

На підставі зарядження Державного Секретаріяту військових справ з дня 18 падолиста 1918 року утворений зістав з нинішним днем Суд Окружної військової Команди в Тернополі.

Позаяк розпорядженнем Державного Секретаріяту військових справ з дня 23/XI 1918 р. оголошено стан облоги над цілою теріторією Західно-української Народної Републики, проте Суд Окружної військової Команди в Тернополі буде судити в поступованню полевім і як Суд доразний (Standrecht) всі чини каригідні після австрійського військового карного закону, поповнені в тернопільськім військовім окрузі обнимаючім політичні повіти: Тернопіль, Збараж, Скалат, Теребовлю.

Тернопіль, дня 28/XI. 1918.

Др. Н. Ґірняк
Командант Військового Округа.

Державний Секретаріят для судових справ.

Ч. 115/У. Н. Р. Тернопіль 30. XI. 1918.

До Податкових Урядів Західно-Української Народної Републики.

Заряджує ся виплату належних службових поборів за місяць грудень 1918 р. всім судиям, урядникам судовим, членам державної прокураторії, судовим і вязничним слугам, для котрих формула службового приречення буде через Державний Секретаріят для судових справ окремо видана.

Право до побору службових платень утратили лише ті судії, судові урядники, члени державної прокураторії, судові і вязничні слуги, котрі не виконують свого уряду і служби. На дотичній конснгнації має президент окружного Суду і перший державний прокуратор ту обставину виразно ствердити.

Др. Ізидор Голубович в. р.
Державний Секретар для судових справ
За згідність відпису
Др. Микола Чубатий.

Щасливая тая доріженька куди вони йдуть...

Прогреміли по селах алярмуючі вісти про упадок Львова, перелетіла понад мужицькими хатами біла трівога перед лютим, жорстоким наїздником і грабівником української землі і майна і села стрепенулись. Заворушились дужі парубки і поважні газди, зійшлись на велику раду старці і газдині; затріпотіло серце з одушевлення в груди дівчат і хлопців і всі рішили твердо: кого кличуть, має йти!

Вітчина кличе, трівога за наше життя і майно жене — гайда-ж в щасливу путь!

Так сказало село. А його слово, його воля стала ся ділом.

Від кількох день наше місто заповнюєть ся народом. Кожної години вливаєть ся в улиці Тернополя нова напливаюча хвиля якоїсь сільської дружини. Без уговку гомонять по місті боєві пісні машеруючих відділів. Ростуть сотні, виповняєть ся полк, один і другий. Ще день-два, а Поділє пошле до бою цілу армію, одушевлену одним бажаннєм, одною думкою: добути Львів!

Або добути, або дома не бути!

Народ відчув грозу, зрозумів свій святий обовязок. Ми не ошиблись, будуючи на нашім ідейнім селянстві. Сльози вдячности, зворушення й одушевлення навертають ся на очі, коли дивитись на цей зрив нашого сільского льва, бо наші надії здійснюють ся, бо наш нарід, що дрімав від часів Хмельниччини, отсе вперше вирушає в поле, не гонений чужою рукою, а з власної волі, на поклик своїх провідників, на зов Вітчини. Вирушає на хлопське повстаннє, на мужицький бій з тим самим ворогом, з яким воював під стягами великого гетьмана Хмельницького. Вирушає на бій за своє мужицьке право, за свою кривду, за братню кров, проливану на вулицях Львова, на хо мах Перемищини, по селах Самбірщини і Ярославшини, — за обиди і злочини, яких зазнав він на зруйнованім Поділю з рук мандруючих банд, що ще перед тижнем кормились білим хлібом Наддніпрянської України, а тепер, замість вертати до свого краю, воюють по безборонних українських селах на славу своїх замотеличених вожаків.

Довершилась України кривда стара:
Нам пора для України жить!...

Гомонить боєва пісня з твердих мужицьких грудий, завзяття і рішучість пронизує кожне слово гимну, вичуваєть ся потужну силу й могучість і родить ся віра і певність, що це не переливки, не жарт, не святочна маніфестація, бо народ відчув наболілою груддю ціле своє горе, вагу хвилі і переконаннє, що треба раз зважитись на чин і покінчити з ворогом.

Згинуть наші вороженьки.
Як роса на сонці...

Несеть ся з другої вулиці стара наша пісня віри і не можна не вірити, що справді так буде.

Так буде! Так мусить бути!

Зірвала ся сила Даждьбожого внука по цей і по той бік Збруча, пирснув кордон, що ділив інас на дві нації, ми зіллялись і змішали ся в одно єдине і палку любов рідної країни Підкарпаття здружили в вогнем неустрашимости в бою Наддніпровя та створили силу, перед якою провалить ся і найсильнищий ворог, а не те громада паничиків, про яких з погордою казав гордий Богдан: „Зібрала ся латина, перина і дитина“. Ся громада білоручків, зєднана з львівським шумовиннєм, не найшовши відповідного грунту в російській Польщі і західній Галичині, бєть ся розпучливо за нашу країну, бо в себе дома не має пристановиска. І усі ті славні війська паничів, валять гурмою на наші села, жадні наживи, борючись за своє „бути або не буги“, загрожуючи нашому істнуванню як нації і людий. І тому ворога не слід легковажити. Та ми певні, що наш народ зуміє дати сій безприютній громаді таку відправу, яку дав їй її власний народ. Він відкине сю громаду поза Сян і нажене її на наїжені косами і сокирами боєві ряди польського люду, що стоїть на сторожі своєї країни.

Ще день-два і загремлять боєві сурми. Будьмо ж готові-чуваймо! Наслухуймо приказу: Вперід! На Львів! На Сян!

А покищо хай рідшає населенне сіл, а залюднюють ся міста! Хай ніодно село не стягне на себе ганьби, що воно не доложило рук до святого діла визволення.

Бо пора це великая єсть!

Wolni z wolnymi...

Як воюють і як поводять ся польські „герої„ з Українцями, про це свідчать два пис'ма від поважних українських громадян з занятого Перемишля, котрих імен зі зрозумілих причин не подаємо. Винимаємо тільки найважнійше:

У нас ще сумні дні. У вівторок було пекло. До мене добивались страшно в ночі з понеділка на вівторок. Падали гранати і знищили сильно помешканнє. Арештували крім дра Кормоша і дра Загайкевича (в звірський спосіб, бо сього останнього хорого з 39° горячки, арештував майор і забрав босого і в калісонах, а потім його гнали аж на Буди, хоч на дворі падав сніг) — проф. Сабата, Ярему, дир. Билинського, Пацлавського, Кебузинського та багато офіцирів. Жовніра, Крутія і проф. Форостину взяли так само. Форостину пустили вечером у второк. Крутій та дехто з офіцирів втекли. Жовніра, Німцева і Підгірного пустили по підписанню деклярації, що не будуть виступати проти Польщі. Наших держали спершу о голоді і холоді. Вчувши про це, написав я до Пжиємського, щоби це залишили і застеріг ся проти ревізій, шиканів по бурсах, грабежий. На це дістав відповідь, що це робили бандити (гарно охрестив своїх борців... Ред) вони інтервенюють, та команда військова має перший голос. Членів Укр. Нар. Ради вивезли в неділю в ночі по алярмі, буцім то наші приходять. О. Богачевський щиро займив ся всіми арештованими і до них - - мимо перепон — заходив щодня; в неділю виєднав для них богослуженє, а при виволенню відвів усіх на стацію. Др. Загайкевич в Кракові вже на волі. Многі наші вже вернули з Кракова. Хтось інтервенював (відай гр. Скарбек або Лясоцкі) — або встид це спричинив. Посол Лев Левицький був теж через ошибку вивезений, а потім його пустили і він описав в „Reichspost“ усе. Подібну статтю мав написати в „Reichspost“ п. Василько. **Жиди** зробили **по погромі** великий крик у своїй часоп. в Кракові „Nowy Dziennik“ і **вислали делегатів до Льондону і Америки.** Поляки оправдують ся і як звичайно брешуть.

Бої перенесли ся на села і тут діють ся такі самі жостокости. В Селисках **закололи безборонного уч. III. кл. Бия, в Яксманичах уч. VIII. кл. Фільца. Падав до колін бандитам і благав пощади — надармо. В обох селах грабили й палили.** У Вірку **грабили і катували немилосерно жінок,** а надто перевезли багато полонених

сюди. Кажуть, що наші справили їм цеї ночі „лазню“ в Мостисках і Германовичах.

По таких подіях роблять **по наших бурсах по три до сім разів ревізії,** шукаючи за муніцією, а при тім **грабля́ть провіянти.**

Посилали до мене з Польськ. Ради Нар. в справі делеґовання 6 членів до мійської Ради. Я відказав ся. Що до **ґімназії, то жадають письменної заяви, що будемо льояльно поводити ся поки прийде Рада і обмежимось виключно до навчання.** Я очевидно теж відказав ся. Від Кочиркевича **видурили приреченнє на „posłuszeństwo i wierność rządowi państwa polskiego“.** Він дав його, щоби не стратити директури. Стебельського усунули. З судовиків ніхто не дав приречення. Цікаво, що аґітував тут Черлюнчакевич, котрому пропонували делеґатів в Маґістраті, та пралат Войтович не допустив до згоди і вичитав їм „pater noster“ на тему границь „Червоной Руси“ по Ряшів і Санч.

В Бужковичках **чотирьом нашим селянам,** що стояли на стійці, **по видачі оружя порозривали голови кулями дум-дум.**

Арештованих **морили голодом 3 дні.** Що далі дієсь з ними в Кракові не знаємо. **Наше положеннє безвихідне, розпучливе.** Саме тепер стріляють з гармат зі Знесіння в напрямі Нижанкович.

Тільки говорять письма, вислані з перемиського пекла. Від себе зазначимо, що все те діє ть ся **після заключення між Українцями й Поляками формального договору, котрий був правосильний аж до остаточного рішення на мировім договорі,** силою котрого Перемишль мав остати в руках Українців, а Засяннє в руках Поляків. Цей договір підписав шеф польського штабу Сікорскі. **Поляки цей договір зломили і без його виповідження заатакували місто, діставши підмогу.** Ось що значить будувати на польськім слові! За сю віру в польську культурність заплатив Перемишль дорого. Глядім, щоб похибок не повторяти!

А Ти, Український хлопе, диви, що Тебе дожидає, коли будеш дрімати в Твоїм селі й дожидати аж ворог прийде під Твій поріг!

Своїх братів грабля́ть, палять, ріжуть, а Свою інтеліґенцію катують. Чи Тобі сього за мало? Хочеш ще більшої кривди і зневаги?

Отже спи, український хлопе, спи!...

Брати Селяне й робітники!

Знов начала ся боротьба за волю і землю!

Знов Ви стали до зброї, обороняючи свої права!

Але памятайте: вже раз була у ваших руках земля і воля та випорснули, кати одняли їх. Одняли, бо ви не держали ся одної думки, одного гурту, не слухали ся свого вибраного народнього правительства і самоправствовали. Вам і тоді казали: не хапайте ся розбірать панські добра будлі як; все зробить ся у свій час по порядку. Держіть ся ладу й слухайте ся правительства.

А панські провокатори навмисне піддували Вас швидче розбірати панські добра, хапать їх, як попало. Знали вони, що коли кожний почне хапать для себе без громадського присуду, то розпочнеть ся сварка, колотнеча і панам легко буде тоді знов сісти на шию народові. Так воно і стало ся.

Памятайте вже тепер і не робіть помилки вдруге! Держіть ся ладу. Орґанізуйте ся по селах, складайте свої отряди, оббірайте старших і слухайте ся кожного їхнього слова, нічого не робіть самоправно.

Злодіїв і грабіжників карайте військовим судом.

Всі кривди, які вам зробили поміщики, старости й гетьманські наймити, списуйте на папері і подавайте через виборних до Народньої Директорії (Штаб арм. Укр. Нар. Республіки). Списуйте там усе: хто, коли і яку кривду вам зробив, скільки контрибуції здер і т. и.

Нове правительство Укр. Народн. Республіки негайно віддасть під суд усіх бувших старост, поміщиків і варти, які скривдили народ. Всю контрибуцію буде вам повернено, а збитки оплачено з коштів винних поміщиків.

Де пани повтікали, поставте над їхнім добром сторожу, щоб ніхто самоправно нічого не ростягав. По наказу Народнього Правительства все те добро буде розділено або продано по закону для оплачення тієї шкоди, яку наробили поміщики народові контрибуціями та иншим здирством.

А безладдя і самоправства стережіть ся, як вогню, бо знов все пропаде.

До порядку, товариші і братя!

Робім же однією громадою. Громада — великий чоловік!

Інф. бюро армії Укр. Нар. Республіки.

Новинки.

Від Редакції. Тому, що дехто з польського боку робить квестію з нашої нотатки у передвчерашнім (7) ч. „У. Г.“, що інтернованнє чи арештованнє деяких невідповідальних чинників приняли сами Поляки рівнодушно, а навіть з вдоволеннем, заявляємо:

Сими словами ми сконстатували тільки успокоєннє сих розважних кругів польського населення, яке лякало ся, щоби провокаторські виступи не думаючих реально одиниць з польського населення не стягнули фатальних наслідків на ціле населеннє польської народности, що відповідає фактичному станови.

Поміщеннє Державного Секретаріяту військових справ.

Держарний Секретаріят військових справ місгить ся в будинку б. Повітової Ради, вул. Костюшка ч. 3“.

Війська напливають. З наспівших досі до Тернополя рекрутів сформовано вже цілий полк, в числі звиш чотирьох тисяч мужа,

Засіданнє Повітової У. Н. Ради. Вчера відбуло ся чергове засіданнє У. Н. Р. в Тернополі, в присутности і співучасти Вп. Президента дра К. Левицького, секретаря військових справ Вітовського, секретаря загран. справ В. Панейка і багатьох делеґатів. Голова П. Карманський, отвираючи засіданнє, повитав Вп. Президента, а відтак просив комісарів і шефів віддільних урядів зложити звідомленнє з праці і стану поручених їм аґенд. Над поодинокими рефератами була розведена дискусія. Між найважнійшими справами полагоджено справу організації скалатського повіту.

Вісти про Львів. Доносять, що Львів окружено вже нашими військами з трох сторін.

„Ogniem i mieczem“

Від достовірного свідка, що вийшов зі Львова в три дні після його заняття польськими військами, записуємо слідуюче:

Ранком в пятницю увійшли польські відділи в дотеперішню „українську„ частину міста. Почування своєї радости ізза відзискання Львова задокументували леґіонери в традиційний спосіб грабіжю „увільнених“ громадян. Зачалось від купців на вул. Кароля Людвика, де леґіонери розбили навіть склеп з квітами Поляка Штарка. Відтак грабівничі загони зачали рівнож систематично грабити склеп за склепом на „краківськім“ та в середмістю. Жертвою впали не тільки крамниці з поживою та убранцями, але рівнож і майно ювілерів, тому, що кождий леґіонер рад був мати тривку памятку зі здобуття Львова.

Населення частю ентузіястично вітало „освободжуючі“ війська, іспо нож ця частина, що давала вираз своюму захопленю підпомагала леґіонерів в рабунку. Друга частина спершу, доки не замітили, в чому діло — рівнож горяче вітала вхід леґіонерів, але опісля мимо цілого захоплення не могла спертись почуванню певного несмаку. Але ці випадки були тільки прелюдією до справді нечуваних подій, що розиграли ся в ночі з пятниці на суботу. Почалось підпалами на Замарстинові, відтак пожежа підложена краківськими польськими військами вибухнула в околиці театру і здовж аж до жидівської сінагоги. В часі страшної пожежі відбували ся жахом переймаючі сцени. Жидівське населення кидали польські „герої“ через вікна із поверхів на вузькі, бухаючі огнем подвіря. Дуже значне число жидівського населення згоріло в сінагодзі, звідки жидівської товпи леґіонери не випуска ли. На слідуючий день явилась у „ґенерала“ Роя жидівська депутація, якій цей панок обіцяв, що зарядження проти погромів він вже видав, та що ці події більше вже не повторять ся.

Справді тема гідна пера безсмертного Сенкевича.

Міжнародне положеннє.

Протест австр. секретаря зовнішних справ до Чехо-Словаків. Кенігсвустергавзен, 27. XI. Австрійський секретар зовнішних справ Бавер вислав до посольства чехо-словацької републики, на руки Тузара, ноту з протестом проти насильного вдирання ся Чехо-Словаків в простори замешкані Німцями. В противенстві до письменної заяви Тузара з дня 22, XI. будьто би Чехо-Словаки не задумували обсадити військом німецької части Чех, виказує Бавер випадки такого поступовання в північних Чехах, Моравії та Шлеску, де Чехо-Словаки насильно обсадили німецькі міста. Органи властий німецько австрійської републики приневолювано присягати на вірність чехо-словацькій державі. В ноті протестував проти насильного задержування довозу живности до Відня, та чехо-словацької бранки в німецьких околицях. Австрійське правительство протестує проти цего перед цілим цивілізованим світом. Спірні справи приналежности даного простору має рішитись свобідним голосованнєм на мировій конференції.

Мобілізація в Румунії. Після достовірних вісток з Румунії заряджено тамже мобілізацію. Румунське військо, яке стоїть під французькою командою, має заняти Семигород. Два румунські полки вмашерували вже до Семигороду. Король Фердинанд взиває жовнірів в двох проклямаціях станути під стяги тай довести перервану війну до кінця.

З Будапешту. (Для Гаґи). В цілій Угорщині з виїмкою горішної і західної, де сутички з чеськими бандами є на порядку деннім, спокій. Чехи арестували всю інтеліґенцію з Надь Сомбат, між ними навіть католицьких сьвященників і вивезли до Праги як заложників. Сербська залога обсадила в полудневій Угорщині всі військові маґазини і вивезла в Серію всі грошеві та споживчі припаси, так що населенню полудневої Угорщини грозить голодова нужда.

Французи в Будапешті. Кватерунковий відділ призначеної для Будапешту французької дивізії прибув до Будапешту і почав переговори з президентом міністрів Karolyi. Перший відділ призначених для Будапешту французьких військ зложений з 2400 людий, є вже в дорозі до Будапешту, куди приїде завтра.

Большевики приготовані на упадок. Після донення із Штокгольму совітське правительство є приготоване на свій близький упадок, який має спричинити коаліція. В большевицьких кругах панує сильне пригнобленнє. Один з членів совітського правительства признав отверто, що більшість членів правительства має вже перепустки на виїзд за границю. Навіть в найблизших верствах народу росте невдоволеннє і бере гору переконаннє, що совітське правительство довело державу до краю. Економічний упадок росте в застрашаючий спосіб. Через націоналізацію цілого господарського життя наступив застій продуктивности взагалі.

Признаннє самостійної України коаліцією. З Берна телеграфує др. Е. Левицький, що коаліція признала Україну самостійною державою, а що до українських земель в Австрії (східна Галичина від Сяну і північна Буковина по Серет) застерігла, щоб вони були зєднані з Україною.

Вільзон в Европі (після „Petit parisien“). В своїй подорозі по Европі, президент Вільзон має висісти в однім з портів анґлійських. Час відїзду є назначеній на 4. грудня. Прінц Mur віддав до диспозиції Вільзонови готель при вулици Monceau — на час його побуту в Парижи. Сю пропозицію приняла державна амбасада.

ОГОЛОШЕННЄ!

Команда Української Державної Жандармерії пошукує панни, що уміє писати на машині. Зголошувати ся в канцелярії команди, що містить ся в будинку польської ґімназії при вул. Словацького.

Секретаріят військових справ потребує **сейчас** машиніста (ки) до писаня.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Степка в Тернополі.

Редактор: П. Карманський.

Ч. 11. Тернопіль, 3. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Орган Державн. Секретаріяту Західно-Української Народної Республики

появляється щодня, за виїмкою неділь.

Поодиноке число коштує 40 с. — Місячна передплата 8 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

З А З И В.

Державний Секретаріят звертає ся з зазивом до всіх горожан Західно-Української Народної Репуб лики, щоби зберегли спокій і лад. Всякі злочини проти ладу, житя і майна будуть строго карані. З окрема перестерігає ся перед всяким нарушуванням чужого майна, розграблюванням чужого збіжа та худоби, дикого вирубу лісів і т. п. Виновники будуть потягнені до строгої відвічальности.

Всі цивільні і військові власти повинні поучити населенне, що в інтересі нашої держави є збереженне ладу і безпечности для всіх єї горожан. Просимо наше духовенство, щоби з проповідниць в тім дусі поучило населенне .В кінци просимо всі суспільні верстви — без огляду на народність, щоби співділали в удержанню ладу і спокою.

Тернопіль, 30. падолиста 1918.

За Державний Секретаріят Західно-Української Народної Республики:

Дмитро Вітовський — Др Кость Левицький, президент — Іван Мирон

Др Ізидор Голубович — Др Василь Панейко

Ч. 4/II.

Розпорядок

Державного Секретаріяту Західно-Української Народної Республики про впровадженне доразових судів.

§. 1. В цілі охорони житя і майна горожан та охорони сили оружної Західно-Української Народної Республики впроваджує ся часово аж до відкликання суди доразові на цілій території тоіж Республики за каригідні вчинки, наведені в § 2.

§. 2. Сі каригідні вчинки є:

1. Злочин убійства §§ 134—138 австр. зак. карного
2. Злочин рабунку §§ 190—196 „ є „
3. Злочин підпалу §§ 166—168 „ „ „
4. Злочин шпіонажі § 321 військсаого закона кар.
5. Злочин проти сили оружної § 337 „ „ „

§. 3. Суди доразові мають бути утворені при військових судах полевих, які судівництоо вижонувати муть так, що до сили оружної Західно-Української Народної Республики включаючи жандармерію і міліцію, як і що до осіб цивільного стану.

§. 4. Сей розпорядок входить в житє з днем оголошення.

§.5. Виконанне сего розпорядку доконає державний секретар для справ військових в порозумінню і з державними секретарями для справ внутрішних і для судівництва.

Тернопіль 30. падолиста 1918.

За Державний Секретаріят:

Вітовський — Др Кость Левицькнй — Бурачинський

Голубович — Пісецький — Мирон

Військова Команда Окружна в Тернополі.

ОПОВІЩЕННЄ!

І. Суд полевий окружної Команди в Тернополі виконує судівництво в політичних повітах: Тернопіль, Збараж, Скалат і Теребовля.

II. Судівництву сего суду підлягають:

е) всі особи приналежні до оружної сили Західно-Української Народної Республики, включаючи жандармерію і міліцію, до яких примінюється постанови австр. карн. закона,

б) всі особи цівільні за отсі злочини:

1) злочин головної зради (§. 58.—62. австр. зак. кар,)

2) злочин повстання (§. 68.—72. австр. кар. зак.)

3) злочин ворохобні (§. 73.—75. австр. зак. кар.)

4) злочин злобного ушкодження на желізницях (§. 85 ц, 86. австр. зак. кар.)

5) злочин злобного ділання і залишення при особливо небезпечних обставинах (§. 87. і 88. австр. зак. кар.)

6) злочин злобного ушкодження телєграфів і телєфонів державних (§. 89. австр. зак. кар.

7) злочин насильного ділання і небезпечної погрози проти осіб в публичній службі (§. 81 і 82 австр. зак. кар,)

8) злочин убийства і єабитя (§. 134.—138., §. 140—142. австр. зак. кар.), злочин тяжкого ушкодження тіла (§. 143, 152—157 австр, зак. кар.) злочин рабунку (§. 190—196 австр. зак. кар.)

9) злочин підпалу (§. 166—168 австр. зак. кар.)

10) даванне помочи до злочинів висше наведених (§. 211—219 австр. зак. кар.)

11) злочин недозволеного вербунку, злочин намови до нарушення військових службових обовязків, злозин шпіонажі, злочин проти оружьої сили Західно-Української Республики (§. 306, 314—316, 321—380 австр. зак. кар.)

III. Полевий суд виконує судівництво після постанов австр. закона про військове поступованнє карне.

IV. На підставі розпорядку Державного Секреріяту з 30. падолиста 1918. року впроваджує ся суди доразові на отсі злочини:

1) злочин убійства (§. 134—138 австр. зак. кар.)

2) злочин рабунку (§. 190—196 австр. зак. кар.)

3) злочин підпалу (§. 166—168 австр. зак. кар.)

4) злочин шпіонажі (§. 321. австр. військ. зак. кар.)

5) злочин проти сили оружної Західно-Української Народньої Республики (§. 527. австр. військ. кар. зак.)

Судам доразовим підлягають так особи військові як і цивільні в цілім висше наведенім окрузі.

V) Остерігається всіх перед доконуваннєм сих злочинів.

Кождий, що допустить ся одного з сих злочинів (IV) буде ставлений перед суд полевий як доразовий і караний карою смерти через розстріляннє.

Сі постанови входять в життя з днем оголошення.

Тернопіль, дня 2. грудня 1918 року.

Др ГІРНЯК

Комендант Військового Округа в Тернополі.

Обіжник до державних повітових комісарів.

1) Державний повітовий комісар є найвисшим органом української власти на повіті і як такий він покликаний в першій мірі стояти на сторожі обовязуючих законів, примінювати їх гочно і справедливо супроти всіх горожан держави без виїмку народности, віроісповідання і стану.

2)Одним з перших обовязків державного комісаря повітого є берегти ладу, спокою, безпеченства житя і майна всіх мешканців, живучих в повіті.

3) Ділами цивільної адміністрації повіту завідує виключно державний повітовий комісар і в тих ділах не видають ніяких заряджень ні рішень військові власти, до яких належить знова виключна компетенція у військових справах. Обі власти, цивільна і військова, мають обовязок співділати в удержанню ладу і публичного безпеченства в повіті.

4) Як найвисший орган цивільної адміністрації має право державний повітовий комісар уживати помочи війска для виконання своїх заряджень, а військовий комендант обовязаний йому ту поміч дати.

5) В першій мірі подбає державний повітовий комісар, щоби в повіті була переведена правильна військова бранка, до якої обовязані явитись всі мущини уроджені в р. 1901, а граничних східних повітах, в яких Австрія рекрутів ні ополченців не брала, всі мущини уроджені в рр. 1883—1901. В тій цілі в кождім повіті має бути зложена державним повітовим комісарем в порозумінню з військовою повітою командою асентерункова комісія, яка в случаю потреби при військовій асистенції в кождій громаді переведе бранку всіх пописових мущин. Коли би на місци не було можна скласги повної асентерункової комісії, то державний повітовий комісар віднесе ся до окружної військової комади, щоби вонн ту комісію доповнила.

Припильнує також державний повітовий комісар, щоби всі мущини в повіті, уроджені в рр. 1883—1901, які служили в австро-угорській армії, негайно зголосили ся до українського війска.

6) Державний повітовий комісар обовязаний подбати про те, щоби всі дежавні уряди повітові фунгували правильно і згідно з інтересами держави. Урядників, які відкажуть ся від зложення приречення, що служити муть вірно Зах. укр. Нар. Републиці та берегти її інтересів, треба увільнити

з уряду та замкнути їм службові побори. Для судіїв буде складене окреме приреченнє, якого текст буде поданий до відома президентів окружних судів, щоби вони, або уповновласнені ними особи, відобрали від судіїв згадане приреченнє. До того часу дійсно урядуючих судіїв треба полишити на їх дотеперішних становищах. Функціонарів, ділаючих на шкоду держави, державні комісарі повітові завісять в урядованню і донесуть про те Державному Секретаріятови, предкладаючи звіти про причини свого зярядження. Зокрема треба наладити правильну діяльність карних судів, щоби в краю не ширили ся злочини і анархія.

7) Повітові комісаріяти предкладати муть Державному Секретаріятови кождого місяця виказ доходів і видатків свого повіту та пороблять заходи, щоби виказати касову посвідку та переказати її Державному Секретаріятови на покритє видатків центральної управи. Інструкцій про стягненнє залеглих податків та виплату воєнних причинків є поміщені в обіжнику Краєвої Дирекції Скарбу з 13 падолиста 1918 р.

8) Державні повітові комісарі зладять негайно інвентуру всего державного майна, яке находить ся в повіті, з окрема майна полишеного австро-угорським військом, з поданнєм вартости майна; при тім треба взяти між иншим під увагу майно всяких бувших державних і краєвих фундацій, державних лісів, селін, нафтових закопів, та давних будівельних експозитур. До тих виказів слід долучити предложенне про евентуальне ужитте дотичного майна і надіслати їх до 15 грудня с. р. Державному Секретаріятови.

9) Щоби кождий повіт був заосмотрений рівномірно нафтою і сілю треба, подати до відома Державного Секретаріяту скількість місячного запотребования тих артикулів, а Державний Секретаріят перекаже відповідну скількість артикулів дотичному повітови.

10) Для збереження народного здоровля державні комісарі повітові доложать всяких зусиль, щоби в кождім повіті були державні публичні шпиталі та в кождім повітовім місті було відповідне число лікарів. Про стан здоровля в повіті треба предкладати Державному Секретаріятови місячні звіти.

11) Дня 10. кождого місяця повітові державні комісарі предкладати муть Державному Секретаріятови окремими посланцями, або почтою, точні звіти про політичне положенне в повіті та про адміністрацию та судівництво.

Тернопіль дня 1 грудня 1918.

Державний Секретаріят.

Розпорядок.

Державного Секретаріяту Західно-Української Народної Републики про часове підчиненнє цивільних осіб під військове судівництво.

§ 1. В цілі охорони житя і майна горожан Західно-Української Народної Републики передаєть ся судівництво над особами цивільними, які допустили ся каригідних вчинків, в § 2. сего розпорядку наведених, судам військовим.

Судівництво се виконують полеві суди після постановл. австр. закона про військове поступованє карне.

§ 2. Сі каригідні вчинки є:

а) злочин головної зради (§ 68-62 австр. закона карного

б) злочин повстання (§§ 68-72 австр. зак. кар.)

в) злочин ворхобні (§§ 73-75 австр. зак. кар.)

г) злочин злобного ушкодження на железницях (§§ 85 ц і 86 австр. зак. кар.)

д) злочин злобного ділання і залишення при особливо небезпечних обставинах (§§ 87 і 88. австр. зак. кар.)

с) злобин злобного ушкодження телеграфів і телефонів, державних (§ 89 австр) зак. кар.)

з) злочин насильного ділання і небезпечної погрози проти осіб в публичній службі (§§ 81 і 82 австр. зак. кар.)

ж) злочин убийства і забиття (§§ 1з 4-1з 8, § 140-142 австр. зак. кар.) злочин тяжкого ушкодження тіла (§§ 14з. 152-157 австр. зак. кар.)

з) злобин підпалу (§ 166-168 австр. зак. кар.)

ю) даваннє помочи до злочинів висше наведених (§§ 211-219а австр. зак. кар.

л) злочин недозволеного вербунку, злочин намови до нарушення військових службових обовязків, злочин шпіонажі, злочин проти оружної сили Західно-Української Народної Републики (§ 306, 314-316, 321-330 австр. військ. карн. зак.)

§ 3. Сей розпорядок входить в житє з днем оголошеня.

§ 4. Виконанє сего розпорядку доконає державний секретар для справ військових в порозуміню ся з верховними секретарями для справ внутренних і судівництва.

Тарнопіль, дня 30 падолиста 1918.

За Державний Секретаріят Західно-Української Републики:

Вітовський Др. Кость Левицький Бурачинський
Голубович Пісецький Мирон

Новинки.

Поспіх коаліції в цілі піддержання неділимої Росії. — Київські часописі доносять, що війська коаліції, що йдуть в цілі піддержання „єдиної неділимої Росії“ на Україну, а именно англійські і французькі війська, висівши в пристанях Одеси, Миколаєва й Севастополя, мають по сувати ся в глуб краю зелізничними лініями: Одеса-Київ, Миколаїв-Катеринослав і Севастополь-Харків.

Рівночасно з сим мають зачати в Київі своє урядованнє консулі: бельгійський, французький (цей вже є в Київі), англійський, американський, грецький, сербський і чорногорський.

Німецькі воєнні втрати. — По обчисленням воєнного міністерства втрати Німців від початку війни по 31. жовтня 1918. р. представляють ся так: вбало 1,580.000, пропало без вісти 260.000, в полон попало 490.000, ранених було 4,000.000.

Міжнародне положенне.

Господарський занепад в Німеччині. На міжнароднім конференції союзних держав обговорював соц демок. секретар державний, Вурм господарську руїну краю, викликану давною політикою видержання (Durchhaltungspolitik) та самовільним поступованнєм деяких робітничих та жовнірських рад. Як можна в такім положенню (говорив Вурм) доставити для Австрії 83.000 тон муки до дня 1. грудня? Лихий збір бараболь в Прусах і зла достава збіжа (бракує ще 3,300.000 тон) причиняють ся до цего. Що до товщу, то треба свої потреби зредуковати на 41%, а при мясі запровадити кождого місяця 1 безмясний тиждень. — В Познані грозить небезпека, що польська харчева управа під диктатурою польських шовіністів застановить взагалі видачу поживи. Одиноким ратунком є застановленнє блькади, та заключенне тимчасового мира, до чого треба вже мати упорядковані відносини.

Угорські Жиди до Вільсона. Жиди північної Угорщини, яких чехо словацькі банди рабували і виганяли. звернулись о поміч до Вільзона.

Нота Німеччини до держав порозуміння. Німеччина вислала слідуючу ноту до правительств Англії, Франції, Бельгії, Італії та Злучених Держав Америки. В цілі заведення світового мира, виключення можливости війни в будуччині і мирного пожиття народів між собою являєсь конечним як найдокладнійше вияснити події, які дали у всіх державах, що вели війну, почин до цеї послідної.

Нове правительство в Болгарії. До нового правительства утвореного під проводом міністра заграничних справ Теодорова ввійшли члени блька сімох партій, які перад війною безперестанно вели війну проти радикалів і партії скрайних соціялістів не згадуючи вже про три фракції сеї партії, лібералів з Радославовим на чолі

Останні події.

Хирів і Рава руська наново взяті. Доносять нам, що занятий Поляками Хирів займила знов наша залога з Самбора, відкинувши ворога в Воготич під Самбор При тім знищено ворогови артілерийним вогнем панцирний поїзд з Перемишля.

Так само відбито Раву руську, занято хвилево Поляками.

Свято І. подільського полку ім. С. Петлюри. Сегодня о год. 10 рано відбуло ся свято наіменованя І. подільського полку, сформованого з дружин, що на поклик військової команди і У. Н. Ради в Тернополі явились до Тернополя, щоби сповнити свій горожанський і народній обовязок. Полк після сотень під проводом своїх командантів займив площу Собіського перед поміщеннєм окружньої команди і з балькону команди був виголошений до зібраних ряд промов. Промовляв перший сот. Бубела, іменем Секретаріяту військових справ, потім голова У. Н. Р. в Тернополі проф. Карманський, відтак сотник Гарабач, а в кінці полевий курат о. Кузьма, який наіменовавши полк іменем Семена Петлюри, поблагословив його на щасливу дорогу і святе діло. Свято скінчило ся дефілядою перед військовими властями. Переходили узброєні сотні одна за одною і усі робили дуже корисне вражіннє. При кінці ішов відділ машинових крісів, а відтак батерія артілерії. Похід замикав відділ студентської сотні, що робив зовсім вдоволяюче вражіннє.

У святі брали участь також представники цивільної власти, а придивляла ся йому велика юрба населення,

Щастьбіг славному юнацтву Поділя і честь ідейній дружині!

На злобу дня.

Хата тернопільського інтелігента. Вечеріє. Пані жадні новинок, мучені нудьгою і самітністю дома, відвідують себе взаїмно. І от до сеї хати увійшла одна, друга. Гостинна господиня подає чай, пані починають розговор.

Давна ся жіноча цікавість і балакучість. Найновійші вістки літають одна за одною. Самі достовірні, самі певні.

Ах, ви не чули, що мійській комісар дав одному Полякови 20 сотнарів вугля?

Оо... та вони всі крадуть, ті наші комісарі. От — крадуть — голова апровізації має цілий магазин дома.

А ті професори. Замість вчити — збирають бідну молодіж, творять якісь сотні, ще на Львів скажуть їм іти. І на що воно здало ся?

Се тільки для приміру. Брехня сплетня, безсовістна балаканина, безглузді уваги, нерозумна критика.

Мішають ся в одно плюгаве болото. По всіх усюдах. І всякий, що нічого не робить, меле язиком, як питлем в млині. І критикує без застанови, без розбору. І їдкою слиною плює на роботу одиниць, на подвиг нації.

Шановні пані і подібні їм панове! Чи знаєте яку роботу робите? Чи видите наслідки своєї балаканини? Кидаєте пусті слова, розливаєте їдку отрую, що ширить ся між усіми, як небезпечна пошесна недуга.

Схаменіть ся! Не творіть безладдя і безголовія. Не підкопуйте поваги сих людий, що з найбільшою посвятою роблять своє діло. Знаємо сих комісарів і мійських і иньших. Вони перетяжені працею від ранка до пізної ночи, деякі з них і в голоді і в холоді. Не очернювати, не обиджувати — подивляти нам треба сих людий. Се велить нам наш обовязок, подиктований грозою хвилі, розумом нації, дозрілої до самостійного життя.

Лишім се плюгавство, обмиймо ся вже раз з сеї поганої маломістечковости, будьмо культурними людьми. Геть з поганою балаканиною! Займіть кожний з вас своє місце і робіть на своїм пості своє діло. А на місце слів поставте працю — кожний після своїх сил. Лишіть вже раз за собою подерту одіж давного рутенства.

Бо слово, слово брехні, кинене на вітер не вертає. Воно набрає могучої сили і заряджує збірну душу нації. І точить її як рак тіло. В нинішний грізний час сіє знеохоту, недовіре і зневіру. А коли ще і слово таке підкопить ворог — ах, як радіє його серце! Бо бачить він нашу некультурність, нашу незрілість. І тішить ся, як ми тарахкочемо у власнім багні, як квокаємо на власнім смітнику.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 12. Тернопіль, 4. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Орган Державн. Секретаріяту Західно-Української Народної Республики

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь.

Поодиноке число коштує 40 с. — Місячна передплата 8 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Розпорядок

Державного Секретаріяту про продаж тютюневих фабрикатів.

§. 1.

Нікому не вільно занимати ся продажію тютюневих фабрикатів (тютюн, папіроси, цигара, табака, сурогати тютюневі) без позволення скарбової власти.

§. 2.

Кождий, хто хоче продавати тютюневі фабрикати краєві чи заграничні має внести просьбу до Дирекції скарбового округа, заосмотрену стемплем на 10 К. В просьбі має бути докладно означений льокаль призначений на продаж.

§. 3.

Дирекція скарбового округа видає концесії важні на три місяці.

§. 4

За виданнє концесії припадає для Скарбу Державного оплата. Сю оплату належить вплатити рівночасно з внесеннєм просьби.

§. 5.

Оплата виносить в місцевостях понад 10.000 мешканців (після конскрипції з р. 1910) 500 кор., в місцевостях понад 5.000 до 10.000 мешканців 400 кор., в инших місцевостях 300 кор.

§. 6.

Згадану оплату зачисляє Уряд податковий в осібнім дневнику для продажі тютюну, потверджуючи зарахованнє на просьбі петента.

§. 7.

Продаж фабрикатів тютюневих під голим небом або через розношеннє по хатах є зборонена

§. 8.

Переступленнє висше наведених приписів буде каране буде через Дирекцію округа скарбового гривною до 10000 кор. і арештом до шести місяців.

§. 9.

Доказове поступованнє переводить Дирекція скарбового округа на підставі поступования скарбового закона карного. Дирекція скарбового округа видає і виконує карні вироки. Про відклики рішає остаточно Державний Секретаріят для справ скарбових.

§. 10.

Сторожі скарбовій і жандармерії приказує ся дбати про докладне переведеннє постанов сего розпорядку і доносити зверхній власти про кожде його нарушеннє.

§. 11.

Концесії (ліценції) всякого рода доси видані на продаж тютюну тратять свою силу.

§. 12.

Сей розпорядок входить в життє з днем його оголошення.

Тернопіль 1. грудня 1918.

ЗА ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАРІЯТ:

Др. Кость Левицький

Др. Ізидор Голубович Пісецький

Д. Вітовський Осип Бурачинський.

ОБІЖНИК

в справі цловых урядів і відділів скарбової сторожі.

Дійшло урядово до відома Державного Секретаріяту, що в деяких Урядах цловых, Надзорах і Відділах скарбової сторожі усунено давнійших державних функціонарів без порозуміння з Дирекціями скарбових округів.

Через се вийшло, що згадані Уряди лишились без фахових сил і що декуди усунено особи, що з пожитком моглиб служити Українській Державі.

Проте припоручає ся комісаріятам громадським зладити спис всіх усунених з уряду скарбових функціонарів державних і предложити його нагайно, а найдальше до 3 днів повітовим Комісаріятам. Сі послідні перешлють списи Дирекціям округів скарбових зазначуючи, з якої причини кого усунено і де він тепер замешкує. Дирекції скарбових округів мають сейчас по отриманню списів зарядити відповідаюче інтересам Української Держави розміщеннє тих скарбових функціонарів державних, цловых і сторожі скарбової, що підпишуть приписане приреченнє і видати їм відповідні легітимації.

Тернопіль, 2. грудня 1918.

Державний Секретаріят.

ОБІЖНИК

в справі Дирекцій скарбових округів.

На підставі розпорядженнa Державного Секретаріяту підчинено власти Комісаріятів повітових також Дирекції скарбових округів.

Позаяк Дирекції скарбових округів є окружними властями скарбовими, розтягаючими ся на більше повітів, проте додатково заряджує ся, що кожде розпорядженнє Комісаріяту повітового, о скільки воно дотичить справ фінансових, як податків державних посередних від вина, мяса, горівки, пива, цукру, нафти, дальше цла і монополів тютюну, соли, сахарини і стрільного пороху, вкінци справ перзональних урядників цловых і функціонарів скарбової сторожі — має бути видане в порозумінню з приналежною Дирекцією скарбового округа.

Відділи податкові і уряди податкові підлягають як доси, так і на дальше Комісаріятам повітовим.

Тернопіль, 3. грудня 1918.

Державний Секретаріят.

Політика клевет і містифікацій.

В наших руках оберемок київських часописів російських і польських. Часописі з перших днів перевороту на Україні і оружного виступленнa українського Діректоріяту. Найбільше в них вісток про похід Петлюри на Київ, майбутній прихід військ коаліції на Україну і переговорів гетьманського правительства, підпертого делегацією російських монархістів, з представниками коаліції в Ясах.

І російські і польські часописі достроїлись до одного тону, А цей тон: клевета і містифікованнє українського загалу і держав коаліції.

Всенароднє повстанне українського народу під проводом Петлюри це „авантюра“ большевиків, чужа українському народови, підперта тільки 2.000 галицьких Січовиків і 4.000 бандитів, це похід грабівників на чуже майно, інтрига, яка має на меті викликати заколот і не допустити до сконсолідованнa народніх творчих сил, що тужать за спокоєм, привернєм ладу, який несе народови і цілій Росії „ясновельможий гетьман“ враз з „українським“ правительством. Петлюра і Винниченко це російські большевики, а армія „карательних“, „добровольческих“ і всяких других „отрядів“, кермована рукою гетьманського головнокомандуючого гр. Келлєра, це справжня „українська“ армія, за якою стоїть ціла Україна.

Так інформуєть ся український загал, так представляють представникам коаліції положенне на Україні гетьманські уповномічнені і будівничі єдиної, неділимої Росії. І тут подали собі руки і українські „патріоти“ з гетьманського двірця і російські чорносотенці з апетитом на Київ і на українську пшеницю і Поляки, що ще не так давно нагаями виганяли з душі українського мужика любов до України. Усі.

Клевечуть, брешуть, залякують, містіфікують. Отсе збруя, з якою станула проти українського народу уся ворожа сила, сила вішателів нешасної України. З одного боку йде клевета і брехня, що ніякого повстання українського народу немає, бо ціла Україна стоїть за гетьманом і його політикою відбудови давньої Росії, а з другого боку вичуваєть ся бліду трівогу перед потужньою народньою силою, чуєть ся горячкові заклики до творення усяких корпусів оборони і рабські мольби о поміч з боку коаліції, та безпинні впевнення, що коаліція вже „ante portas“, котрі доходять до таких абсурдних вісток, що війська коаліції нинізавтра висядуть в чорноморських пристанях, а рівночасно, що Жмеринка вже занята Румунами.

Так працюють дома часописі, а в Ясах дипльомати. І тільки дивувати ся, не так безсоромности будівничих Росії на Україні, як їх короткозорости. чи вірі в наївність держав коаліції. Бо якщо на Україні все в порядку і цілий український народ стоїть за гетьмана і „за єдину неділиму“, а повстанне Петлюри, це тільки авантюра 6-ти тисячної банди (чи „рокошан“ — як каже польська преса), т к навіщо алярмувати цілу Европу і закликати на підмогу Англію, Францію і Румунію? Де-ж діла ся армія „ясновельможного“ з його верховним вождом Келлєром? Чому не розібють петлюрівської „банди“ ці „доблесні“ всякі корпуси, що своїми вогненними покликами і зазивами заліпили всі стіни Київа, Одеси, Херсону, Полтави і др. городів України? А якщо сі армії, що станули на оборону мальованої гетьманщини без землі (бо сам гетьман дарував великодушно Україну Мілюковим і др. будівничим єдиної Росії), не в силі упоратись з Петлюрою, то з сього виходить, що за Петлюрою стоїть потужня сила, сила народу, котрий бореть ся за своє право, за самостійну Україну, за своє національне істнуваннє

Чи-ж може в такім випадку коаліція, йдучи за голосом клеветників, містіфікаторів і вішателів 40 мілінового народу, топтати власний прінціп самоозначенння і в крови топити волю сього народу,

що проснулась в його душі та ще більше закріпила ся проголошеннєм сього прінціпу державами. коаліції?

Клевета і містіфікація можуть тріюмфувати тільки до певного часу. І ми віримо, що швидко світ пересьвідчить ся про нікчемну брехню містіфікаторів і побідить наша правда.

Віримо, що здійснить ся заповідь безсмертного генія України:

Встане правда, встане воля!

Вісти зі Львова.

Перед нами два числа „Kurjera lwowsk-ого„ з дня 22. і 23. падолиста. З чисел тих виймаємо цікавійші відомости про відносини у Львові після заняття міста Поляками.

Радість „горожан Польщі“.

Поляки, занявши Львів, проголосили сейчас приналежність Східної Галичини до Польщі. У відозві до „горожан Львова“ пише польська управа міста: „На верху ратушевої вежі повіває знова польський прапор. По раз перший від хвилі відорвання Львова від польської держави ми знова стали горожанами Польщі“.

Польське „правительство у Львові“.

І сейчас „правительство“ своє настановили собі панове Поляки. Як члени президії увійшли до нього: Адам, Дубанович, Гавснер і Стеслович. Крім них іменовано цілий ряд референтів, а іменно: скарбу, війська, зелізниць і шляхів, почт і телеґрафів, апровізації, шкільництва і судівництва відбудови краю і відшкодовань, промислу і торговлі, суспільної охорони і санітарних справ. Всі вони прибрали назву „Tymczasowy komitet rządzący“ і проголосили, що вони є органом польського правительства у Варшаві. Всіх урядників у Львові візвано, щоби зложили прйсягу на вірність польському, варшавському правительству. Всі розпорядки українських властий знесено.

Польська мобілізація в Східній Галичині.

Ґенерал Роя проголосив себе військовим комендантом Східної Галичини з осідком у Львові. У своїм приказі заряджує польский „генерал“ щоби найстарші ранґою офіцири, що перебувають в поодиноких повітах Східної Галичини обняли сейчас команду над місцевими відділами і військовими заведеннями та приступили негайно до організації польських „straży bezpieczeństwa“. Команду міста і повіту обняв Ч. Мончинські. Населенне візвано до зложення оружя. Команданти повітові мають в справах адміністраційних ділати в порозумінню з властями, зложеними з представників „polskiej і ruskiej narodowości“. Вувших леґіонерів візвано, щоби голосили ся сейчас до служби.

Українські бранці.

Українських жовнірів, полонених у Львові, приміщено в вязниці при вул. Баторія. Не стало — видко — місця для наших героїв тай всаджено їх до криміналу між розбишаків і злодіїв. Трактують нас і дальше, як „zbuntowane chłopstwo“. Транспорт наших бранців описує „Kurjer“: Жовніри з відділів польської жандармерії супроважали дня 23. падолиста перед полуднем около сто полонених українських жовнірів. Відділ тих бранців, що машерували чвірками, з кількананйцятьма офіцерами в перших рядах, проваджено вулицею Льва Сапіги, Коперніка, Марійською площею до вязниці при вул. Баторія. Зібрана численно публика з великою цікавостю приглядала ся походови тої ґрупи українських бранців. В першім ряді ішов адвокат Др. Старосольський, звісний Український діян, про якого поширено було поголоску, що його польські війська розстріляли“.

Терор супроти Українців.

Супроти українського населення примінюють польські банди нечуваний терор. До мешкань Українців впадають денно по кількананйцять разів польські жовніри-бандити і переводять ревізії. Рабують все домашне майно, починаючи від одіжи а кінчаючи на годинниках. Перед мешканнями виднійших Українців і українських інституцій стоять польські варти, які нікого не випускають на вулицю, ні з вулиці до хати. Майно українських інституцій загрожене польськими рабівницькими ватагами і хто зна, чи дасть ся його вратувати. Українців виволікають леґіонери з хат і тягають їх під карабінами по ріжних „командах“.

Поляки грозять Жидам дальшими карами.

Вістки про страшні погроми жидівського населення потверджують ся усіми особами, що приїздять зі Львова. Місцем найбільших рабунків, насильств і мордів було жовківське передмістє. Проти сих нелюдських звірств запротестували представники Жидів. Поляки заявили, що вони не в силі здержати польського жовніра „від ґніву за становище Жидів“.

Kurjer lwowski заохочує ще до дальших жидівських погромів і пише: Жидівські погроми відбули ся в хвилі, коли польська суспільність справедливо обурена на становище, заняте жидівськими націоналістами підчас української інвазії. Хто винен, того досягне наша кара“. Розуміє ся, про ті погроми Жиди повідомили весь культурний світ. Поляки, як звичайно, викручують ся і брешуть і вже вислали письмо до Вільзона, в якім удають невинних і заявляють, що се ворожа їм преса чернить їх перед світом, немов-то вони уладжують погроми.

Поляки домагають ся військової помочи з Америки.

В тім самім письмі старають ся Поляки вмовити в Вільзона, що Українцям помагає Австрія і Німеччина(!), що Українцям дають сі держави військо і муніцію. що при помочи сих держав заволоділи були вони Перемишлем і Львовом. А письмо до Вільзона кінчать так: „Щоби поперти і здійснити наші цілі, згідні з ідеями Пана Президента(?) просимо дуже о присланнє військ польсько-американських до Польщі“.

Зі Стрийщини.

Від одної переїздної особи зі Стрия одержали ми кілька інформацій про житє у цій части Зах. Укр. Нар. Республики. Організація армії іде прямо чудово. Запроваджено загальну мобілізацію яка дала незвичайно ґарний вислід. Вже від двох тиждів відходять майже що два дні сформовані сотні на відсіч Львова.

В Стрию виходить часопись „Стрийський Вістник“. В загалі преса розвиваєть ся гарно, майже в кождім укр. місці виходить часопись. Жаль лиш, що нема постійного получення між всіми містами так, що вісти про житє по инших містах З. Укр. Реп. є дуже скупі. Зелізниці курсують досить правильно. Приходять до Стрия тепер заграничні часописі дорогою на Лавочне. Хирів і Добромиль опанували польські банди, які старають ся продерти ся дальше в сторону Самбора і Дрогобича. На здавленнє тих рабівничих банд вислано сильні відділи війська. Відійшли туди між иншими також і козаки Петлюри в силі 850 мужа, які прямували на відсіч Львова.

* * *

Дзвонять дзвони, сурми ґрають
В селах дужої рідні,
По шляхах прапори мають,
Мов ті цвіти на весні.

Хто живий, вхопив за здрою,
Наші села йдуть у бій,
Щоб добути волю в бою,
В тучі — бурі громовій!

Карні полки йдуть шляхами,
Що їм рани, що їм кров!
Душі їх горять вогнями —
Кождий вмерти з них готов.

Карні полки йдуть шляхами,
Стогне від коліс земля!
Потече кров сто ріками,
Тілом встелять ся поля!

Дзвонять дзвони, сурми ґрають,
Наші села в бій ідуть!
По шляхах прапори мають
І ряди борців ведуть.

М. Віконський.

Міжнароднє положеннє.

Рішення виділу партії соціальних-демократів в Берліні. Дня 28. XI. на засіданні виділу партії соціал-демократів прийнято постанову, в якій партія жадає рівного політичного управнення всіх товаришів. Одним з найважнійших добутків революції вважає партія — заведення рівного, загального безпосередного тайного права голосования для обох полів. В отсім бачить партія середник перемінити капіталістичний лад суспільности після волі народа на соціялістичний. Висказано там готовість боронити добутків революції до послідної каплі крови, боронитись проти ворогів самовизначення народів і як найскорше скликати національне зібрання.

Подорож Clemenceau до Льондону. Ґазета „Petit parisien“ доносить, що Clemenceau виїзджає цілком певно в суботу вечером до Льондону і вертає назад ві второк, щоби взяти участь в нараді міністрів. Він їде в товаристві маршалка Фоша, мін. Pichon ... і заступника директора для політичних справ. Французькі міністри мають відбути в Льондоні нараду з англійськими міністрами з мін. Landoet (?) і Sonnino.

Інтернаціональні Комісії. Данська ґазета „Politiken“ подає що до справи утворення інтернаціональної Комісії на майбутній інтернаціональній передконференції такі замітки. Інтернаціональні комісії будуть мати до вирішення світові питання Побіч вирішення умов між центральними державами і коаліцією мають комісії провірити границі всіх держав світа, що певно потреває довший час. Всіх державних мужів треба зобовязати виготовити проєкти урегульовання відносин між народами для оминення війни в будучині.

Жертви.

Для несення помочі вертаючим домів жовнірам жертвували: Вп. п. Мавривій Полляк 200 К., проф. Галущиньський 2 к., дир. Фещук 2 к., Впр. О. Громницький 50 к., Вп. п. др-ова Вітошинська 200 к., Рабін др. Охсер 30 к., Вп. п. Бліхар 50 к., о. др. Конрад 20 к., п-а Гладишовська 10 к., п-а Навроцька доручила найдені при умершім 15 к., Вп. п. Дятлів з Відня 50 кор,, збірка пп. Наївної і Коренцівної 363 к. 28 с., Вп. пп. Е. Фреуд і Дора Левітер зібрали 650 к., Вп. п. А, Перепелюк 10 к, Жеребецький Щасний 10 к., Григ. Шевчук 20 к., П. Вовк 10 к., Я. Кривий 2 к А. Чубата жена Сімеона 20 к., Олена Малиновська 40 к., М Павлик 2 к., Филь. Бекесевич 20 кор. В. Чубатий 20 к., пп. Стеф. Онуферківна і Стеф Дебельска зібрали 83 к., Вп. п. Бучакова жертвувала 150 к., збірка Вп. пп. Вітошинської, Солтисової і др. 2.912 к. 95 с. 4 рублі і 37 коп., збірка пп. Ст. Онуферківної і Ст. Дебельської 129 кор. **разом 5.071 к. 23 с.**

Видатки: Фіра на харчі з апровізації д. 15 XI. 10 к., ліки в аптиці дра Француза 365 к., 5 кг мяса 70 к., в друкарні Вербицкого за 100 відозв 4000 карточок 180 к., харчі в приюті при вул. Лелевеля 100 к., полоненому К. Москвякови з Н іСамбора (свідок пор. Гамаль) на сорочку 10 кор. фіра з апровізації 20 к., Рогатінерови за друки до школи реальної 12 к., пор. Альтшілерови на десінфекцію в реальній школі 108 к., пор. Соммерштайнови на уладженнє шпиталю в школі „Сеника“ 504 к. на солому тамже 500 к., за-направу дверий в шк. реальній 85 к., на уладженнє шпиталю пор. Меглерови 1500 к., за ліки в школі реальній 47 к., за ліки в аптиці Крижановського 56 к. 66 с., в аптиці дра Француза 51 к. 50 с., магістратови за робітників, що гребали небіщиків 1.288 к. 80 с., відтак за те саме 200 к., рахунок Шпігельгляса за направу замків в реальній школі 59 к. **разом 5.066 к. 96 с.** Решту 4 к. 27. с. 4 рублі і 37. коп. віддано до спільної каси при вул. Костельній 6. І. п. Крім того п-і Кочієва дала 6½ кг. мяса в приюті при вул. Лелевича 4. а. п. Ст. Сатурський 2 фіри соломи на шпиталь, а вкінці о. Е. Цурковський з Настасова передав з акафісту 21 кор., а від себе 5 кор. — разом 26 кор. — Всім Вп. Жертводавцям щире спасибі.

Женя Даткунова!

Де Ви?

Стефан, Відділ летничий Красне.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 13. Тернопіль, 5. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Орган Державн. Секретаріяту Західно-Української Народної Республики

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь.

Поодиноке число коштує 40 с. — Місячна передплата 8 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Юда України.

„Раби, підніжки, грязь Москви,
Варшавське сміттє ваші пани,
Ясновельможнії гетьмани“. – *Шевченко.*

Ясновельможний Павло Скоропада пішов шляхом своїх предків, своїх колишніх товаришів в уряді гетьманів, котрі гуртували ся біля особи клятої памяти Брюховецького. Сьогодня вже нема про це двох думок. Цей недавній друг реакційних кругів юнкерської Німеччини, якого гетьманську мантію вщерть перемочила кров українського люду, — в хвилі, коли рішала ся будучина України, коли ліквідовано в цілім світі війну, зірвав зі свого обличча маску і станув перед скатованим своєю рукою українським народом як Юда і запалив нову пожежу війни. Тепер вже все ясно. Все було упляновано до найменших подробиць. Була змобілізована вся армія російського чорносотенства, був мабуть заключений договір з коаліцією, словом було приготовано усе на похорони самостійности не тільки України, але й українства. І підняла в одній хвилі голову стоголова чорносотенна змиюка і під батуту зрадника України засичала похоронну пісню Україні. Повилазили з нор щурі і жаби, повилітали з піддаш сичі і гайворони і усе кинулось на жир.

„Випущений недавно з тюрми Петлюра — так пише у своїм заклику до народу головнокомандуючий чорносотенною армією вішателів, розбишак і поліцейських, граф Келлєр — підняв повстанне, привів з Галичини якихось людей, що звуть себе січовиками (нікчемна брехня графа! — Ред.), набірає силою і обманом (!) селян і впевняє їх, що визволює Україну від власти гетьмана і хоче створити під своєю владою свобідну незалежну від Росії Україну... Петлюра бунтує народ не для того, щоби народови було краще, а на те, щоби самому захопити владу і збогатити ся... Кождий розуміє, що є тільки один народ російський(!), і що, як цей народ і говорить в різних губерніях ріжними нарічями, то всеж таки це один і той сам російський народ, котрий створив своєю працию і кровю велику, єдину Росію“. (Київські „Послѣднія Новости“, 23. XI.).

Ось якої заспівав уповновласнений „ясновельможним гетьманом всієї України“, Юди; що так часто проливав крокодилячі сльози за щастє й долю рідної України!

Іменем Іскаріота видає київська „Добровольческая дружина“ відозву, де кажеть ся:

„Відновляйте Росію! бороніть Україну!

Ми грудьми стали на зустріч ворогам, просипляєть ся російская сила, нас кличе Вітчина, нас взиває Велика Росія і нема сили, котра би нас поконала! Ідіть до нас, ми ваші брати, ждем на вас, ідіть в наші ряди, зіллєм ся в крицеву силу, з нами Бог. До зброї, до зброї!“ (Голосъ Кіева, 19. XI,).

А вкінці „Бюро русскаго національнаго центра“ в Київі, в склад котрого входять самі найскрайнійші ретроградні російські патріоти, іменем тогож Іскаріота закликають:

„Банди грабіжників і насильників намагають ся захопити і розграбити старий Київ. Російський національний центр взиває усіх російських людей узяти участь в борбі за лад і законну власть. Наші славні союзники на днях будуть в Київі. Мусимо напружити усі сили!“ (Голосъ Кіева, 23. XI),

Ось яких оборонців і приятелів найшов собі Скоропада. Не даром же стягав він усе шумовиннє з російського смітника до столиці України і заповняв ними усі міністерства і уряди. Робота йшла пляново, все підготовляло ся від перших днів насильного захоплення влади самодержцем при підмозі німецких юнкрів, московських і польських поміщиків і капіталістів, а підчас того, коли в серці Катіліни дозрівав плян, він виголошував патетичні промови з заявами любови України, а рівночасно сими устами цілував вішателів України, стискав одною рукою руку щирих прихильників українського народу, а другою будував шибеницю для сього народу. Не даром же його так величала польська шляхоцька зграя, що висмоктує кров українського люду!

Та Юда заасекуровав ся не тільки в польсько-московському асекураційному союзі. Він поза плечі українського народу навязав очивидно зносини і з коаліцією. Що так дійсно є, доказує якась місія представительства держав порозуміння в Ясах, де репрезентують український народ такі приятелі України як: Савич, Кривошейн, Мілюков, бар. Меллєр—Закомельский, Гурко, і др., котрі охрестили повстаннє українського народу большевицькою бандою, яким по донесенню „Голосу Кіева“ з 22. XI. змістифіковані союзники заявили, що вони „стоять за збереженнє сучасного курсу на Україні і подадуть всяку підмогу в боротьбі з повставшими Петлюрівцями“.

А французький конзуль в Київі, що явив ся тут як „deus ex machina“, п. Ено заявляє, що „держави порозуміння наміряють піддержати дійсну власть в Київі, олицетворену паном Гетьманом і його правительством“, а далі подає до відома, що „всяке виступленнє проти істнуючої влади, всяке повстаннє, котре спинялоб наміри союзників, буде строго здавленé“. (Голосъ Кіева, 23. XI.).

Ба навіть і Німці, яких розгромлено цілковито і які повинніб дрібку присмирніти та думати про направленнє похибок, зроблених всякими Айхгорнами, навіть сі Німці, які свій побут на Україні записали вісторії сього краю побіч картин, записаних рукою Катерини II. — мимо проголошення невтралітету — йдуть проти українського народу, розоружують війська, що нищать владу, настановлену російським правительством Скоропади, йдуть на руку вішателеви і Юді України.

Та це не повинно нас лякати. Вже вище наведені поклики чорносотенної зграї, благання помочі, звернені до населення і до держав порозуміння, вказують на безсилле Юди і чорних духів України. Український народ зрозумів, що одиноким його ратунком цілковите вирваннє рідної країни з рук своїх і чужих ворогів народу, що бажали-б здвигнути єдину Росію коштом мужицького поневолення і закріпленнєм привілеїв шляхотсько-поміщицьких. Вісти, які доходять до нас з України, вказують на це, що народ йде лавою зі своїх сіл проти ворога і готов кровю сього ворога запечатати свою волю і волю України. В наших руках „Протокол“, клаптик паперу з урядовою громадською печаткою з підписом сільского старости Басовкуцької громади з д. 20. XI. 1918 р. в якім читаємо:

„Ми, селяне, усі до одного щиро витаєм тимчасову Українську Раду і даємо обіт усі зі збруєю в руках охороняти завойовану нашу свободу. Слава славному полководцю нашому Петлюрі і його одрядови! Посилаємо одряд таких, яких зараз маємо; більше на днях“.

Це тільки зразок. Подібний зрив народу йде по цілій Україні.

А колиб навіть коаліція змістифікована ворогами України, слухаючи підшептів наших Юдів і московсько-польських вішателів нещасного українського народу, не зрозуміла нашого серця й душі України та схотіла насильно накинути Україні ярмо, допучи свій власний принціп самоозначення народів, — тоді вона зустрінеться з такою відпорністю народу, якої не зломлять цілі літа насильств і терору. Бо сього, що увійшло в душу українського народу за останній рік, не вирвуть народови ніяк укази, ніякі насильні середники.

Український народ не хоче ніякого ярма, не хоче над собою ніякого пана! І з сим мусить числити ся світ, якщо хоче мати всесвітній мир. В противньому випадкови на сході не погасить пожежі ніяка сила і луна цеї пожежі яснітиме довго аж до вулиць Парижа, Льондону й Вашінгтону.

Під крилами польського орла.

Скарбовий урядник, що прибув з Люблина, переїхавши значний шмат польської землі, росказує слідуюче:

Ще 1. XI. Генеральний Губернатор в Люблині Ліпосчак оголосив, що в часі між 1. XI. а 1. XII. має відбутись передача адміністрації у австрійскій окупації місцевій владі. Та вже з 1. на 2. XI. австрійське військо розбрилось, за виїмкою бережанського 58. п., котрий хотів в повнім ладі вирушити на Україну і не хотів дати себе розоружити Полякам, за що чимало перетерпів від місцевого населення. Та все таки вирушив він пішки в напрямі на Ковель.

5. XI. покликано скарбову сторожу (Галичан) до присяги на вірність регенційній раді, а слідуючого дня, тому, що найшло ся кількох урядників Українців, які замітили, що їх така присяга не обовязує, мали урядники инших народностий склясти приреченнє через поданнє руки. Та вже 7. XI. сього роду урядників без дальших застережень зі служби звільнено і звелено їм виноситись.

Це потверджує впрочім текст зарядження „Міністерства Скарбу“ в Люблині з датою 7. XI. 1918., M. S. № 39/18, звернене до „П. Презеса Делєгації Міністерства скарбу“, котре находить ся в наших руках.

Щоби сим панам урядникам польської народности, котрі вважають якимось насильним актом зарядженнє нашого правительства з домаганнєм складання службового приреченя дати доказ що наше правительство зовсім оправдане, наведемо деякі уступи згаданого зарядження.

„На приказ цісаря Карла І. — читаємо на вступі — звільнив бувший Ґенер. Ґубернатор усіх функціонарів державних, військових і цивільних

з відібраної свого часу присяги військової і службової дня 2 падол. б. р.

„Слідуючого дня віддав цілий корпус занятих на окупаційнім просторі урядників Поляків в руки генер. комісаря Польського Правительства, після чого він відібрав від присутніх службову присягу, яка обітує збереженнє вірности Вітчині і заступленому ним Польському Правительству.

„Від цеї для державних слуг історичньої хвилі мають члени скарбової сторожі иншої народности полишити ряди сього корпусу і можуть податись до своїх рідних сторін і т. д. Оружє, амуніцію і ремінне треба від них відібрати; виїзд в можливо найкоротшім часі їм облегчити...

„Державний герб австро-угорський треба з шапок і з уніформового ковніра усунути, а так самоініціяли „F W", а натомість на шапках припняти „польського орла" і т. д.

„Урядованнє відбуваєть ся виключно в мові польській".

Вкінці йде формула приречення:

„Прирікаю на повіренім мені становиску берігти пильно приписів права, наложені на мене обовязки сповняти щиро і совісно, поручення Настоятелів сповняти точно, тайни урядової зберігати, вкінці при сповнюванню служби мати все на оці добро і пожиток „Вільної Польської Держави". Тільки говорить урядовий акт.

Наші панове урядники посської народности покликують ся все на аргумент, що українська держава покищо не істнує правово й велять дожидати правного акту до мирового конгресу. Позволимо собі запитати їх, яким правовим актом повстала польська держава? Одиноким правом є воля народу, оперта на прінціпі Вільзона про самоозначенне народів. Та ба! до всіх цей прінціп відносить ся, не мають до нього права (в мозках польських політиків очивидно) одні Українці Одні на цілім земнім гльобі...

Дальше росказує наш інформатор слідуюче: В Польщі повне безладдє. В Люблині був з 7. на 8. падолиста замах P. P. S. на регенційну раду, та він був швидко зліквідований. Пілсудскі не був в силі зложити габінету ізза розбіжности політичних тенденцій народу і тому проголосив свою диктатуру. На королівськім замку, де він резидує, повіває червона хоругов. Кромі чотирох польських правительств істнує ще пяте правительство большевицьке в Домброві. Як в російській Польщі, так і в західній Галичині народ не хоче йти до війська (в Галичині істнують тільки тисячні банди), а до війська йде виключно бюрократія і буржуазія. В Люблині зібрала ся армія з учеників 7 і 8 кл. гімназії та студенти нового люблинського університету і в числі 600 душ кінно пішли „na odsiecz Lwowa", та зайшли тіль до Красніка. Ніякого ворожого настрою польського люду до Українців східної Галичини немає.. Народ каже: „czego Polacy tam się pchali, tam żyją Rusini, co nam do nich? Nasi lepiej byliby zrobili, jakby byli siedzieli w Polsce i nie osłabiali naszych sił".

В Холмщині, аж майже по Ковель, є Поляки. Українців Холмщини, що вертають до рідної землі, Поляки не допускають до власних хат, бо в них сидять вже Поляки а також тому, щоби фалшувати статистику. Вони сидять по бараках і мруть тисячами.

Тільки каже наш інформатор.

Ізза кулісів.

В київськ. часоп. „Przegląd Polski" з 22. XI. поміщено комунікат під заг. „Бувший намісник, а вшехпольський рух", який не лишений інтересу й для нас і кидає деяке світло на підготовчі праці польської народньої демократії в цілі захоплення власти. Винимаємо з сього комунікату найважнійше.

„З Президії ц. к. Намісництва у Львові 21. липня 1918. р. ч. 294/8.

Вшехпольська пропаганда в Галичині.

до власних рук. Строго довірочно.

До

Усіх Панів ц. к. Старостів як також Директорів Поліції у Львові і Кракові.

В дорозі ц. к. Міністерства війни дійшло до відома ц. к. Міністерства внутрішніх справ, що в останніх часах вшехпольські кола розвинули в Галичині ще живійшу діяльність в цілі зєднання для своїх ідей усіх суспільних верств польської суспільности, не виключаючи сільського люду. Агітацією має занимати ся немала скількість державних урядників, а передовсім учительські кола середніх і народніх шкіл, як також духовенство найпаче катехети і що є найбільш гідне пожалування в круговорот партійних боїв і діяльність чисто політичну втягаєть ся шкільну молодіж і то не тільки з висших научних заведень, а навіть середніх шкіл. В сю молодіж впоюєть ся погубні прямо революційні ідеї, бо скермовані проти Династії і Монархії та проти Союзників, а взиваючі її до боротьби з усім, що чуже і до співділання й помочі в справі визволення вітчини, котра може бути тільки демократичною републикою, створеною на грунті обєднання цілого народу і злученя усіх польських країв.

Поширювані печатані відозви взивають прямо до мести молодіж . . . виказують конечність відірвання Галичини від держави і прилучення до польського королівства і т. д.

Ц. к. Намісник Гуйн вр."

Коментарі злишні. Від себе зазначимо, що супроти сього годі дивуватись, що польський загал так дуже добиваєть ся отворення шкіл в нашім місті.

Сучасне положенне в Німеччині.

Промова держ. секретаря Сольфа на державній конференції.

Французькі члени комісії перемиря прямо відкинули наші домагання злагіднення умов. Проволікання в заключенню тимчасового мира доказує найкраще, що французьке правительство хоче використати побіди коаліції для цілковитого знищення Німеччини та розбиття її політичної єдности. Дотеперішний досвід каже нам не надіятись охорони проти французьких плянів зі сторони Сполучених Держав і Анґлії. Є очевидним, що французька дипльоматія заняла між державами порозуміння провідне місце. Сучасні обставини Німеччини, неустаючі вмішування робітничих та жовнірських рад в обсяг ділання центральної влади, брак для центральної влади якоїсь законної основи, чим закривають ся поодинокі союзні краї в своїх сепаратистичних стремліннях, се все облегчує нашим ворогам їх заміри. Не сумніваюсь, що рада уповновласнених народом видить шкідливість стремління непокликаних чинників, яке має на цілі установити контролю над центральною владею. Всі такі події як ухвала ради робітничої і жовнірскої в Гамбурзі увійти в зносини з совітською републикою проти політичних інтересів правительства одностороннє публичне огошенне вістий з документів державних властий, арестованнє курєра, висланого урядом зовнішних справ до Відня та розірваннє запечатаних документів правительства це події невиносимі. Коли такому безладдю сейчас не положить ся енергічно краю та остро проти них не виступить ся, то сепаратистичні тенденції в Німеччині придавлять центральну власть так, що політика французька не буде потребувати надзвичайної зручности і зусиль, щоби здійснити свої заміри. Навіть найліпша воля президента Злучених держав і вирозумілі елєменти Анґлії не зможуть нічого тут зробити.

Тоді зникають вигляди на мир, тоді грозить так державі як і нації цілковита загибіль! Я як секретар довнішних справ, згодив ся на бажаннє ради уповновласнених народом задержати дальше сей уряд і працював льояльно з моїми урядниками, бо одиноким нашим бажаннєм було привернути мир, та вратувати цілість держави.

Не маю сил спинити зникаючі цілковито вигляди ва мир, вратувати розшматованнє держави, та мовчки без протесту приглядатись посідженню сегоднішної державної конференції. Прошу мені вірити, що подавляюча більшість нім. народа побоюєсь разом зі мною, що теперішний розвій нашої внутрішної політики є непоборимою перепоною мира. Послідна моя надія на сегоднішну конференцію державну. Коли дорога до мира має бути не замкнена і єдність держави вратована, то мушу зі становища зовнішної політики просити конференцію приняти слідуючі постанови (слідують чотири ради Др. Сольфа). — Цілий вік буде за мало, щоби нарід німецький міг поконати наслідки програної війни. Зворот, який бере революція, змагає до сего, щоб сі наслідки поглубити аж до розбиття держави, та до упадку німецького народа як нації. Я не осуджую революції, бо я вірю в щасливу будуччину німецької републики, я не маю на думці моїми внесеннями позбавляти революцію її здобутків. Я відзиваю ся до вас в глубокій журі, що розлітаєсь єдність німецької держави. У ваших руках лежить доля Німеччини; від вас залежить, чи вдасть ся вратувати єдність Німеччини з грозячої їй руїни, чи ми дійдемо до мира.

Ось дві задачі, які стоять перед вами. Колиб ви їх не сповнили і відтягнулись від приняття відповідних мір і не вратували будуччини Німеччини, то історія написалаб під вашим діланнєм своє послідне слово: „finis Germaniae".

З України.

Доносять з України, що 29.XI. заняв Петлюра слідуючі міста: Новгород Волинський, Каменець Подільський, Дубно, Рівно, Сарни, Радивилів, Винницю, Тульчин, Білу Церков, Умань, Вапнярку, Звенигород, Ольгополь, Канів, Хвастів, Елисаветгород, Балту, Полтаву і Лубни. Тепер іде він з військом походом на Одесу. В Києві перемирє, Німці здають оружя.

Заряджена диктатора Пілсудського.

Дня 26 січня має зібрати ся конституанта, до якої вибори вже визначено. В дотичнім розпорядку Пілсудського говорить ся між иншими: Для 10 виборчих округів території німецької назначить ся вибори доперва но нараді з тамошними Поляками. „Vossische Zeitung" додає від себе: Замітне це, що нове польське правительство не признає Німцям, мешканцям прусько-польських територий жадних прав, не питаючи ся нікого з них про їх волю і участь в згаданих нарадах. „Варшавські пани" задумують покликати пол ських заступників також з Литви і галицької України — розумієсь в порозумінні з тамошними Поляками.

Звідомленя військової Команди з д. 2 і 3 XII. 1918.

На схід від Львова відперто польський напад на Підбірці. Польський наступ на Яворів відперто з великими втратами для ворога. Полонено ворожих 5 офіцерів, 40 здорових і 30 ранених; 20 полягло. В наші руки дістались 3 маш. кріси, одна полева кухня і 4 обозні вози. Любича королівська занята нами по боротьбі. Взято 27 бранців. Городок Ягайлонський нині добуто. Міст висаджено у воздух, наслідком сего перервана остання зелізнича лінія для Поляків. Взято 50 бранців і 3 машинові кріси. На Хирів наступали нині польські відділи. Відперто їх з тяжкими для них стратами. Взято 3 машинові кріси.

Начальна Команда.

До Українського Жіноцтва Західно-Української Народної Републики.

Наше військо перебуває пяту зиму на війні. Ся пята зима є для українського війська більше небезпечна як попередні, тому що засоби одіжи зужили ся і не так легко сей брак усунути. Кождий зрозуміє, що треба улекшити нашому витревалому війську його борбу з наїздниками, які настають на нашу землю та що належить постарати ся для наших вояків і стрільців про теплійшу одіж і білє. Звертаємо ся до нашого жіноцтва, яке розуміє вагу сеї хвилі, коли маємо виборотн волю для нас всіх і просимо переглянуть домашні припаси полотна і біля та переслати до найблизших окружних або повітових команд все, що можуть з полотна, біля, сукна пожертвовати дла Українського Війська. Повітові і окружні команди постарають ся в своїм окрузі ділання щоби збірка дала ся перевести і щоби спис жертводавців був поданий до прилюдної відомости і подяки.

За Державний Секретаріят Військових Справ

Сотник Бубела.

Тернопіль 3.|XII. 1918.

Женя Даткунова!

Де Ви?

Стефан, Відділ летничий Красне.

З „Друкарні Подільської" Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 14. Тернопіль, 7. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Орган Державн. Секретаріяту Західно-Української Народної Республики

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь.

Поодиноке число коштує 40 с. — Місячна передплата 8 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

До державних повітових комісарів.

Доповняючи девятий уступ обіжника Державного Секретаріяту до державних повітових комісарів з дати Тернопіль, дня 1. грудня 1918 р., — припоручає Державний Секретаріят Західно-української Народної Республики виготовити можливо найточнійші викази харчових засобів (збіжа, муки, паші, картофель, ярини, худоби, безрог, нафти, цукру, соли, сірників і спіритусу) в повіті, обчислити запотребованнє повіта на основі давних австрійських норм і предложити сі звіти Державному Секретаріятови до **шести** днів.

Тернопіль, дня 4. грудня 1918 р.

Право пястука і мировий конґрес.

Те, що не повелось Троцькому-Ленінови, а іменно вихопленнє з рук правительств і династій влади над поодинокими народами й державами, це, не хотячи, зробив през. Вільсон. Його прінціп самоозначення народів зробив війну абсурдом, повалив одним ударом династії, розбив кордони держав, видвигнув на перший плян нації, а в націях волю народніх мас. Не тільки народи вихопились з рук володарів, але — що є грізним — маси повалили всякий дотеперішній авторітет державної влади і свою волю поставили вище всіх дотеперішніх законодатних і екзекутивних тіл. Маси зробились мудрійшими від сього, хто їх покликав до слова, і пішли понад його голову. Проти інтенцій чарівника, що розбудив сі маси, зародив ся в цілій Европі большевизм Троцького-Леніна, хоч коаліція проголосила большевизмови в Росії святу війну. Льогіка закпила собі з усіх преміс політика й реформатора з Вашінґтону. Це один сміхунчик з великої вселюдської драми, яку довелось нам переживати.

Другою несподіванкою, на яку Вільсон певно не був приготований, це відродженнє середньовікового права пястука, котрий топче право культури, хоч як раз в імя культури Вільсон проголошував свій благородний, високо-культурний прінціп. Тут вже насміялись над своїм батьком народи, які він зродив до самостійного життя своїм прінціпом самоозначення. Бо сі народи замість йти за голосом батька, як сі неслухняні діти, сказали: не хочемо! і на місце воєн держав розгорілась війна народів. Кожда нація засталила свій пястук і кожда витягнула загрібущу руку по чуже добро, не вспівши ще як слід затиснути кулака з добром власним, і починаєть ся війна „всіх проти всіх“. Румуни посягають не тільки по Семигород, але й по українську Буковину, Чехи беруть усе, що попаде їм під руку, Москалі наставили кігті по Україну, Поляки хотіли-б захопити половину Европи, бо навіть на Угорщині найшли „polskie ziemie“ (щастє, що охота сього народу не дорівнує його силам...), Мадярів шарпають усі, Жидів натомість усі громлять. І бідний пан з білої галі у Вашингтоні стоїть безрадний і тільки закликає усіх до спокою, до заведення ладу, та грозить, що тільки зі слухняними буде говорити. А коаліція заповідає висланнє до усіх країв і держав своєї армії, щоби приборкати розбуялу дітвору новонароджених націй — та мабуть сама не вірить в успіхи такої експедиції, бо і самі метри можуть ліпити слідами учеників.

Скрізь тріумфує індивідуалізм, воля одиниць і гуртків, ніде нема скоординованнія сил нації, а з другого боку зароджуєть ся приспане віками монархізму право пястука, ігнорованнє права власности сусіда, тріюмфує думка: що візьму, це моє, — а не прінціп: що моє, це я беру, — як думав будівничий нової Европи.

А тимчасом дипльомати коаліції збирають ся на конґрес з наміром попановати на карті Европи добичу народів, не покликаючи до цеї роботи геометрів дотичних націй, або принайменче усіх інтересованих націй. Одних, заслужених для коаліції, хотять погладити по головці, а других, що не уміли собі зєднати ласки панів, покарати.

Так принайменче виглядають усі дотеперішні вигляди на розвязанне конфлікту і зліквідованнє війни. На місце давніх національних вульканів іррендентн збирають ся побідники розпалити нові горна, котрі при теперішнім пальнім матеріялі можуть загорітись в недалекій будучині ще страшнійшим вогнем, як був вогонь погасаючої війни.

Чи це розумна політика, і чи дипльомати Парижа та Льондону здають собі справу з цеї небезпечної гри, не знаємо. Знаємо тільки це, що досі дипльоматія коаліції не зробила нічого в цілі зльокалізованнія пожежі, яку Поляки підложили під нашу хату у східній Галичині, в Холмщині й на Підляшу, Румуни в північній Буковині, а Москалі на Наддніпрянській Україні. І на сім факті основуємо наші замітки. Чи поступають вони так само і з другими палячами, толєруючи їхню злочинну роботу, не знаємо.

Остерігати їх перед небезпечною грою не можемо, бо наш голос до їх слуху не дійде. Треба терпеливо дожидати, аж прийде до сього відповідня хвиля.

А покищо остає нам змога самооборони. На пястук мусимо засталити наш пястук.

Німці насилують право невтралітету.

До Тернополя приїхав староста Дубна на Волині і росказує слідуюче:

Коли Петлюра виступив оружно проти гетьманців, тоді Німці заявили повний невтралітет, при чім запоручено їм свобідний вихід з меж України. І тому Петлюра візвав республиканську армію і владу, щоби поводились з Німцями як з невтральною силою і допомогли їм як найскорше виїхати з України. З сим армія Петлюри двигнулась на Київ, а республиканці, за якими пішло усе сільське населенне України, узялись за ліквідацію гетьманщини.

Вже 18. XI. захопили республиканці станцію в Дубні, а в слід за сим розгромили без труду офіцирський відділ давньої гетьманської армії в місті. За тим здобули вони Рівне і Луцьк так, що центри Волині найшли ся в перших днях повстання в руках республиканців.

Німці зберігали спершу невтральність. Та небавком прийшла відомість, що в Сарнах розоружили вони відділили республиканців і спалили кільканайцять вагонів з крісами. Так само в Рівнім не позволяють збирати війська проти гетьмана і відсилати його з підмогою Петлюрі. А далі узброєні напали вони на республиканську владу і розоружили місцевий полк. А в слід за сим напали на Дубно з артілєрією і кулеметами і розброївши залогу, спалили оруже, а для безпеки розібрали шини на шляху, що веде до Радивилова. З місцевою республиканською владою поводять ся вони дуже грубо, а своє поведенне і вороже відношенне до республиканців пояснюють сим, що боять ся за свою безпеку.

Осьтакі спомини лишають по собі Німці, що покликані на Україну першим республиканським правительством, знасилували волю українського народу, накинули йому самодержця-зрадника, а тепер зруйнувавши і висмоктавши Україну до краю, ще на відході брутально насилують волю сього народу, хоч в самій Німеччині народ заговорив так голосно, що заглушив голос усіх імперіялістів. Чи це причинить ся до промощення шляху між Україною й Німеччиною — сумніваємось. А тимчасом польські брехуни торочать по газетах, що боротьбою українського народу по цей і по той бік Збруча кермують Німці й Австрійці і дають Українцям підмогу, і так містіфікують опінію світа!

Справді не знати, де кінчать ся границі безсоромности...

Допись.

Українські селяне з с. Лучки спричинені недавньою битвою під Микулинцями принесли до нашої редакції письмо з д. 2. XII., котре на їх бажанне містимо з деякими стилістичними поправками, як доказ настрою і підйему села.

„Допись з села Лучки“.

Село Лучка складає сердечну подяку всім околичнім борцям, котрі брали участь в боротьбі з ворогом а іменно Збаращині і Тернопільщині, Березовиці, і Острову, Луці-Мишковичам, Настасову, Угровиці, Прошовій і Теребовлі. На жаль треба сказати, що Воля мазовецька не брала участи в так важній боротьбі, хотяй грозила їй банда підпалом і вирізанням села. І сердечну подяку складаєм своєму селу Лучці, що усі, військовий і невійськовий, усе було під оружем проти польської банди. Важну ролю проти нас Українців відіграв польський клєрикалізм, бо знайдено в костелі пачки з патронами, а у графині Рейової найдено поперебираних в цивільне офіцирів. Їх і їх помічників та дорадників, лісничих, „жондців“, учителів наша команда арештувала.

Наші села повинні бути приміром для других сонних сіл.

Українці Д. Г. С. О.

Ось що говорять до Вас, Селяне, Ваші Брати!
Слухайте їх щирого розумного слова!

З Бойківщини.

Визвольна боротьба не полишила сонною на віть сю частину нашого населення, котра завдяки

русофільській агітації була найменш освідомленою і видавалась майже зовсім пасивною. Маємо на гадці західню Бойківщину, околиці Старосамбірщини, Турчанщини й Ліщини.

На відомість про проголошення української держави на землях заселених українським народом в межах давньої Австрії, рухнулась і Бойківщина і узяла сильною рукою свою власність. В Ліську переймили наші власти урядованнє і завели лад на повне вдоволення польського населення. Та небавком загнались до сього міста польські легіоністи з машиновими крісами, забрали міліонову касу міста і зачали владу террору. На населення міста, без ріжниці національности, впав страх. Наші власти зареагували проти того і наїздники нараз щезли. На слідуючий день відіслано до міста зрабовану касу. Так зліквідовано польське пановання в ліськім повіті.

В Лютовиськах і Устриках дуже добре зорганізовано оборону міст і заведено цілковитий лад Населенне радо спішить на поклик і скрізь місцевими міліціями переведено оборону на випадок наїзду. Усі вдоволені з переміни і готові станути в обороні сьогочасного ладу.

Вісти з часописів.

Льорд Жорж про воєнне відшкодованнє і покараннє бувшого цїсаря.

Льондон, 29. XI. (Reuter). В промові, виголошеній сьогодня в Нюкасль, заявив Льойд Жорж що мир, про який має запасти рішеннє на надходячій конференції, мусить бути твердим і справедливим миром. Що до питання про відшкодовання заявив Льойд Жорж, що було засадою, що той, хто програв, платив, і після цеї засади маємо поступити з Німеччиною так, що вона мусить заплатити воєнні кошти аж до границь своєї спроможности. Льойд Жорж ставить відтак питаннє, чи має бути хто покараним за злочин війни і заявляє: Я не хочу робити політики мести, одначе ми мусимо тепер поступати так, щоби будучі люди, які захотілиб йти за прикладом панів, що пірвали світ на сю війну, знали, що їх остаточно дожидає. Питаннє відвічальности вдертя до Бельгії переказано кільком найбільшим правникам. Вони прийшли вкінці до заключення, що цісар сповнив провину крімінального злочину, за який він має бути потягненим до відвічальности". (Politisches Volksblatt. 1. XII).

Південно-угорські комітати за приключеннем до юго-славянської держави.

Любляна 30. XI. („Любл. Кореспонд. Бюро"). „Словенец" приносить слідуючу вістку з Білгороду: З комітатів Банату, Бачки і Бараї прибула сюди депутація, щоби заявитись за злукою до королівства Сербії і держави Словінців, Хорватів і Серібв. (тамже).

Вільсон провідником америк. мирової делегації. Вашінгтон, 30. XI. — (Reuter) Президент. Вільсон перейме особисто провід американської мирової делегації. Членами є держав. секретар Лонг, полков. Гавс, генер. Пліс і попередні посли у Франції і в Італії, Генрі і Уайт. (тамже).

Новинки.

Не вдалось. П. Пепі Блявштайн своє поданнє до ч. 6478/К. до Експозитури для відбудови краю о видачу скла на шиби підперла давнійше практикованим залучником в виді двох банкнотів по 100 кор. Подаєть ся до її відома, що сі залучники пішли до каси українського „Народнього Фонду", бо дотичний функціонар передав їх до диспозиції У. Н. Р. Подяки не складаєть ся.

Наша сьогоднішна преса. Те, чого не розуміли ми досі, а іменно, яке велике значіннє має преса, це зрозуміли ми аж тепер. Не могучи користати зі столичної української преси, провінція подбала про свою власну пресу і трохи не кожде більше місто має свою власну газету. Бо попри наш „Укр. Голос", котрий є щоденною часописю, появляєть ся в Дрогобичи „Дрогобицький Листок", орган Повітов. Управи „Укр. Нац. Ради" в Дрогобичі, під редакц. І. Калиновича — раз в тиждень; „Золочівське Слово" під редакц. М. Біляча — двічи в неділю; „Стрийський Вістник", орган стрийськ. Повітов. Комісаріяту — виходить двічи в неділю; „Сїчовий Голос", орган Укр. Сїчового Союза в Коломиї, під редакц. Я. Навчука — виходить раз в неділю; „Покутський Вістник", орган окружної Нац. Ради в Коломиї, під редакц. О. Карашкевича — виходить двічи в неділю і „Станиславівський Листок", котрого наша редакція досі не мала нагоди бачити.

Стійність сих газет ріжна, замітим тільки, що в деяких з сих часописів проявляєть ся своєрідна погоня за сензацийними, непровіреними вістями, та це легко пояснити сим, що з огляду на недостачу середників комунікації редакція зневолена часто користуватись вістками з першого-ліпшого жерела.

Вісти про Львів.

Звістки, які поміщує „Morgenzeitung" (в числ з 27. падолиста Нр. 329.) про Львів суть прямо перестрашуючі. Поляки „здобувши" Львів погуляли собі в першому ряді по жидівському населенню. Польські банди плюндровали жидівські доми а покидаючи „placówk-y", на якій розбоєм і крадіжю вславили ся, кидали запальні бомби і гранати по каменицях і тим робом впало жертвою огню около **600 жидівських домів. Число поморднованих, вбитих і невинно погибших мешканців Львова** обчисляє „Morgenzeitung" на **2000 до 3000 людий.** На вул. Кароля Людвіка не остав ся буквально ни один склеп цілий. А наслідком пожару жидівської дільниці полишило ся понад 30.000 спокійного населення без даху і поживи. Польська „армія" плюндровала дім за домом зі словами на устах: „Тепер прийшла хвиля порахунку з Жидами!"

(За „Дрогоб. Листком" з 2. XII.)

Імена вивезених Поляками Українців з Перемишля.

В Кракові находять ся:

Др. Теофіль Кормош і дир. Олексій Ярема

В Домбю: Проф. Сабат Андрій, дир. Білинський Сидір, п. Багриновський Йосиф, інж. Пацлавський Іван, Др. Сабат Володимир.

Офіцири: Сотник Павло Покотило і Волод. Петрівський, надпор. Др. Гриць Сенишин, Стефан Чичкевич, Остап Затирка і Мартин Перикаша. Поручники: Роман Пиць, Михайло Павлик, Омелян Фільц, Стефан Ярош і Стефан Гайдучок. Хорунжі: Іван Паламар, Святослав Крушельницький і Олексій Мрак.

А далі офіціял Осип Рудський і Др. Михайло Станько.

Закордонні: сотник Борис, Большаков і пор. Симон Сталевський.

(„Стрийськ. Вістник", 3. XII)

Посол Брайтер вступив до Укр. Нац. Ради.

Посол Брайтер вислав з Відня 20. XI. письмо до польських часописий, в якім подає до відома, що супроти будови Української Держави і тому що Українці обняли власть у Східній Галичині — він уважав за конечне зголосити свій вступ до Укр. Нац. Ради, як заступник польської меншости, що жиє на области володіння Укр. Ради.

ОГОЛОШЕННЄ.

Сесія сільських комісарів Тернопільщини відбудеть ся в поделілок о год. 10. рано в Повітовім Комісаріяті

Повітовий Комісаріят.

До сих, що провадять кореспонденцію в жидівській мові!

З огляду на це, що на разі нема цензора на почті до жидівської мови, просить ся кореспонденції в сій мові не провадити, бо тут. Почтовий Уряд не буде міг висилати такі письма далі.

Це зарядженнє треба вважати тільки часовим і воно має силу до відкликання.

УПРАВА ПОЧТИ.

Від Адміністрації.

На домаганнє трохи не усіх Повітових Комісаріятів східної части нашої держави висилаємо пересічно у скількости 100 прим. нашу часопись з сим, що післана скількість буде заплачена. Комісаріят може розсилати часопись до громадських комісаріятів і стягнути від них належитість, або дати її до розпродажі в місті. Для усунення можливого непорозуміння подаємо до відома, що даром часописі не можемо давати нікому, навіть жадному урядови, бо удержуєть ся вона виключно з фондів, добугих з її розпродажі.

Досі не вирівнав в адміністрації ніодин Повітовий Комісаріят свого довгу і ми боремо ся з важкими фінансовими перепонами. Супроти сього просимо негайно залеглі рахунки вирівнати.

Міжнародне положеннє.

Угорські професори унів. за неділимістю Угорщини. З Будапешту: Угорські професори найвисших шкіл вислали до заграничних професорів відозву, в якій висказують ся проти розшматованя Угорщини, яка тепер кровавить численними ранами і є загрожена, що її розірвуть. У згаданій відозві підносять, що Угорщина була сотки літ охоронним валом проти наїздів варварів, та що західна цивілізація богато завдячує Угорщині.

Мін. загр. справ у Варшаві до Падеревського Пол. Міністер заграничних справ в Варшаві передає іскровим телеграфом для Падеревського в Вашинтоні просьбу щоби спинити рух вертаючих до рідні Поляків — бо є трудности з причин економічних. Також критичне положення руху торгового в краю є важною перепоною в вишукуванню занятя. З поворотом треба здержатись аж до підготовання спеціальної організації.

Польські нац. демократи і клєрикали виступили з правительства. Поляки, Корфанті, . . . і др. разом трох, які щойно вступили до польського правительства, здаєсь вже виступили з нього Пруські Поляки звісні як національні демократи і клєрикали, а Пілсудський і Гарчинський є соціалістами.

Погроми Жидів в Празі. Дня 2. грудня зібралась товпа народу в Празі на „Graben" перед будинком, де знаходились купці і жадала видач жидівських власників, і кажучи що Жиди завинили, що настало це лихо, яке війна принесла. Декількох з них товпа зловила і чинно зневажила, але військо і Соколи припинили дальші кроки розяреної товпи.

* * *

Англія остерігає Поляків. І так часопись „Манчестер Гвардіян" з 23. XI виступає енергічно з осторогою під адресою Поляків, аби перешкодили протижидівським погромам та щоби не обсаджували чужих областий. Теперішна їх політика наражує Поляків на втрату довіря західних держав. Мирова конференція зажадає достаточної поруки для усіх національних меншостий, а до них належать і Жиди.

* * *

Відень 24. падолиста. „Mittags-Zeitung" доносить з Роттердаму: „Кровавi бої між Поляками а Українцями у Східній Галичині викликали в Америці велике враженя. Американське правительство задумує в сій справі поробити енергічні заходи.

Лєкції музики на скрипці і т. д.

уділює капельмайстер (головно для семінаристів (сток)

При вул. Коперника ч. 18. I. пов.

(від 12—1 год. в полудне).

Женя Даткунова!

Де Ви?

Стефан, Відділ летничий Красне.

Всіх лікарських наук

Др. ФЕРД. КОДЕРА

приймає хорих в Тернополі при вул. Святоіванськім, (Дім австро-угорського Банку).

Аделя Рогатінер

в Тернополі при вул. Міцкевича (біля почти

поручає свій склад пареру, галянтерії шкільних, канцелярийних і фотографічних приборів і пр.

З „Друкарні Подільської" Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 15. Тернопіль, 8. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Орган Державн. Секретаріяту Західно-Української Народної Республики

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь.

Поодиноке число коштує 40 с. — Місячна передплата 8 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Від Редакції:

Щоби омминути непорозумінь, редакція заявляє, що „Український Голос“ є о стільки орґаном Державного Секретаріяту Західно-украін. Народної Републики, о скільки Секретаріят містить в нім свої розпорядки себто, о скілько він користає з гостинности сього орґану. Зате редакційна часть має характер наскрізь приватний, не є Секретаріятом інспірована і відвічальність за її напрям і тон бере Редакція виключно на себе.

Наші хиби.

Державних традицій не маємо. Бо це, що було, так далеко за нами, що впливати на нас в сій хвилі, коли ми розпочали будованнє нашої держави, ніяк вже не може. Впрочім вже гетьманські експеріменти з колишнім управілюваним козацтвом на Наддніпрянській Україні потерпіли повну невдачу і зустріли ся з негативною оцінкою загалу. Значить, мусимо починати від нового, мусимо будувати на основах, випробованих другими народами, мусимо переймити від других народів це, що сі народи зробило могучими, що в них злило маси в одну трівку силу.

Як нація без власної держави, без власного добра, без — скажім — криші над головою, нація бездомна й позбавлена всякого права, виплекали ми в собі надмірну індівідуалізацію, затратили розуміннє чогось єдиного, втеряли цементі що сковує націю в цілість з одним ідеалом, одною метою. Ми були світовим пролетарем, а як такі журились мало загальними питаннями, питаннями, що не доторкались нас тільки посередно. Кождий дбав про збереженнє свого „я“ як умів і як зміг. А ледви чутні традиції колишнього позірно спрямовували наші змаганння до одної мети, яку ми виявляли в певних хвилях більшого підєму святочними маніфестаціями, а нераз навіть енергічнійшими позитивними виступами. І це вистарчало нам вновні, аби зберігти нашу етнічну цілість і єдність, навіть помимо атаків на них з боку наших історичніх ворогів. Воно вивело нас навіть при сприяючих умовах на поле бою і викресало з нашої пасивної душі іскру вол стати самостійною нацією.

Та в хвилі, як ми задокументували свою волю на самостійність, відчули ми нараз недостачу волі і сили на створеннє державної самостійности, основаній на скоординованню усіх наших сил, на розумінню, що в державі перестає істнувати одиниця, а істнує тільки одна збірна воля загалу.

Прикро до сього признаватись, та затаювати його не можна, не годить ся.

Німці, котрі до хвилі свого упадку (не з власної вини), будили найбільш з усіх народів подив як нація могуча і взірцева, здобули сю свою силу і значіннє як раз своєю незрівнаною організацією і розуміннєм почуття суспільного обовязку, обовязку одиниці супроти загалу. Вихованні в твердій школі Кантівського „категоричного імперативу“, що волю одиниці підпорядковував невідклично під збірну волю загалу, висловлену державною владою, вони дали зразок новітньої здисциплінованої нації з нечуваною силою й відпорністю. А що вони впали в боротьбі „зі світом“, то вини сього треба глядати в недостачі зручної дипльоматії. Та якнебудь було-б, від Німців вчили ся неодного й самі їхні вороги.

Як раз сього, що зробило Німців великою нацією, недостає нам, Українцям. У нас воля одиниці, або гуртка стоїть вище всього, вище волі загалу. І як раз недостача розуміння суспільного обовязку і підпорядкованння своєї індивідуальної волі під збірну волю загалу та почуття відвічальности за зломаннє всенародньої дісципліни — є причиною нашого взаїмного недовіря. І це може мати для нас фатальні наслідки. А сі наслідки в мінятюрі слідні вже й тепер.

В селі виринає по кількох кандидатів на комісарів і „упавший“ комісар киринить під своїм побідником та своєю агітацією підкопує його значіннє і силу. Село не відчуває лучности з сусідним селом і не журить ся його долию. Повіт думає тільки про себе й за себе і байдужна йому доля другого повіту. Інтелігент не зжив ся ще з поняттєм держави і, не почуваючи над собою важкого нагая, відтягаєть ся від безінтересовної (принайменче на погляд) праці. Горожанинови, без огляду на степень його інтеліґенції і клясову приналежність, байдуже за добро загальне, державне. Робітник дише важким духом на хлібороба або міщанина, а сі оба враз з тамтим на інтелігента; один підозріває одного за наживу чи користь; один оглядаєть ся на одного і підганяє його до виконування обовязку, виправдуючи себе від сього обовязку; один глядить одному на руки, один обкидає одного болотом клевети. А ніхто і усі разом не додумують ся до сього, що в ніякім стані нема самих ангелів, що в хвилі боротьби за істнуваннє нації нема упривілюваних і підрядних, що в такій хвилі на усіх лягає один і той сам обовязок. А плата за сповненнє обовязку дістанеть ся усім в рівній мірі: нею буде воля народу і привілеї вольної нації. Не підкопуваннє поваги й вартости сих, що принялись за діло будови, а осуджуваннє сих, що від діла відтягають ся і дивлять ся на труд других з боку — отже наш обовязок! А на оцінку робітників і будівничих, що кермують роботою, прийде пора, коли ворог, що хоче наше діло знівечити, буде не шкідливий і не страшний. Тоді здвигнемо всенародній трибунал і винуватих потягнемо до відвічальности.

Глядім, щоби ми сього трибуналу не здвигнули за скоро і не розігнали будівничих і робітників передвчасно! Бо тоді будемо мати держави в державі і будемо мати стількко правительстві скілько має їх польський народ. А ми собі не можемо позволити на такий люксус як Поляки, бо за них журить ся хто другий, коли противно про нас не журить ся ніхто, а усі нас поборюють, І тоді нас судитиме хто другий, а його присуд буде твердий і неумолимий для усіх — винуватих і не винуватих.

Положеннє на Наддніпрянській Україні.

П. О. Безпалко, що виїхав з Київа в неділю, подає нам слідуючі вісти про тамошнє положеннє:

Ціла Україна стоїть за републиканським директоріятом. Все населеннє, не виключаючи 60 л. старців, стає під кріс і йде проти російської гетьминщини. Сьогодня вже уся Україна, за виїмкою Київа і Одеси, находить ся в руках републиканців. Російське населеннє зберігає повну пасивність і зовсім не реагує на пламенні поклики чорносотенного „українського“ правительства, що впрочім констатують самі відозви до добровольців, що кінчать ся усе саркастичним рефреном: „А добровольца нету“. Начальним вождом гетьмана (над армією, якої нема), на місце генер. Келлєра, котрий не вдоволив „ясновельможного“, став кн. Долгорукий. Якби не Німці, то ціла Україна не знала-б вже сьогодні (по словам Шевченка):

„ні Ляха, ні Жида“.

Німці відіграють неясну роль. Німецькі „совдепи“ є за повною невтральністю, а тимчасом команда тягне за гетьманщину. Вже 22. XI. в самім Київі Українці змогли захопити часть города, та пізнійше під напором Німців мусіли зліквідувати повстаннє. Коли Петлюра підступив під Київ, то боронили його одні Німці, бо гетьманскої армії немає майже зовсім. Відтак заключено з Німцями перемирє з тим, що пояс на 20 верстов вкругом Київа має бути невтральною дзоною. Перед трьома днями розпочав ся новий наступ Петлюри на Київ.

Сподіванння „гетьманців“ і чорносенців на поміч коаліції завели, або були тільки гумбугом, бо з виїмкого малого відділу Сербів, що висіли в Севастополі, ніякого війська коалілії на Україні нема.

Боротьба йде безпошадна. Про якихось полонених немає мови, бо усіх полонених вибивають до ноги. Так напр. бою в Боярці під Київом гетьманського відділу, зложеного очивидно з самих бувших офіцирів в числі 600 душ, вернуло до Київа усього 12 людей.

У Київі йде терор проти Українців. Усіх виарештовують і без судів розстрілюють. (Оба Дідушки арештовані). Та це не спиняє Українців перед інтензивною підготовчою працию в цілі цілковитого зліквідованння гетьманщини і створення републиканської, справді української влади.

З „польського“ Львова.

Очивидець, що прибув зі Львова, росказує про Львів під польською владою ще такі подробиці: По заняттю міста редакція „Діла“ випустила ще два н-ри часописі, та пізнійше Поляки опечатали редакцію і заборонили українську пресу. Натомість стали вони залицяти ся до москвофілів, наміряючи поділити ся з ними владою, а навіть обіцяли їм передачу „Народнього Дому“ (політика Потоцького воскресла знову), — але москвофіли на разі держать ся в резерві, в надії, що Львів буде російським. На магістраті повівають, побіч польської ще хоругви других держав, не виключаючи російської.

Польське „рицерство“ вимордувало 1.600 Жидів, не вчисляючи сих, що згибли в поломінях. В місті голод і нечувана дорожня. Українців аре-

штують масами і вивозять до Кракова. Наших жовнірів виводять на вулиці майже голих, бють немилосерно і вистрілюють. По приватних домах переводять вічно ревізії, при чім порють гардеробу і по кождій ревізії оставляють за собою повну руїну.

Нашу боротьбу з польським наїздом польська преса представляє як домашній бунт „w Polsce" зревольтованого хлопства. Так містифікують опінію заграници, намагаючись вмовити в Европу що Українці в Галичині не істнують, а як і істнують, то зовсім проти польскої грабежі української землі не реагують.

Як дуже надоїло поважнійшим Полякам польське панованнє у Львові, доказує хочби факт, що їх комітет розліпив на стінах міста відозву, в якій підкреслює, що Українці в часі свого панованя у Львові поводились зглядом Поляків льояльно і зберігали в мієті лад.

Взагалі усі дожидають нетерпяче заняття Львова українськими військами, бо польська влада витворила невиносиму атмосферу. Жиди готові на випадок прибуття Українців до Львова вийти зі свого невтралітету і почати активну боротьбу з сими, що дали їм передсмак „polskich rządów".

Поляки закріпили свою прославлену в літературі толєранцію сим, що спалили три синаґоги, де в одній з них згоріло живцем 60 душ. А бачучи, що зайшли за далеко (бо і коаліція зачинає вже пізнаватись на „przedmurzu kultury europeskiej"), видали в ґазетах відозву до Жидів, щоби вони не алярмували Европи вістями про гулянне їхнього „ґycerstwa", ґрозячи їм, що сим спричинять щойно справжні погроми. А щоби так само залякати й Українців їхня „ліквідацийна делєґація" проголосила „Standrecht" на цілу східню Галичину, даючи сим до зрозуміння, що усіх Українців, що стануть оружно проти Поляків, поставлять під воєнний суд.

Взагалі не знати, хто має власть у Львові, Команда не узнає свого „ґенерала" Рої, не узнає ся так само ніяких міждержавних законів, бо нашого інформатора, котрий мав пашпорт від українського правительства в Київі і мав спеціяльну делєґацію, арештовано і щойно пізнійше випущено на волю.

Не будьте послідними!

(Допись зі Скалатщини).

Одні за одними надходять зі сіл відділи на кервавий танець з відвічним ворогом. Не на забавку, не на віче в червоних лентах — ідуть вони на останний бій з Польщею, ідуть з крісом в руках, щоб „добути, або дома не бути". Тепер, або ніколи. Ідуть сильні і карні, свідомі цілі і певні побіди. Пішла у бій Збаращина, стала в ряди Тернопільщина — глядиш і питаєщ, чому Скалатщини не видно?

Скалатщина спить! Дрімає солодким, спокійним сном, як і перед війною. І не збувив її грізний, нинішний час і не встає вона, як вибила послідна година. Чому не приходите цілими селами? — питаєш декого цікавого, що прибув з тамтих сторін.

У нас погано, вчуєш відповідь. Нікого не має, щоб повів повіт. Свідомих одиниць на пальцях перечислиш, а й з них кождий в комісарі пне ся, а народ не знає, що діеть ся в світі. Тих, що з війська і з полону вернули, мало, надоїла їм війна, а хлопці музики справляють що неділі і то в кождім селі. Богато їх, чекають, щоб вже хто приїхав і забрав їх до війська. Чотири роки бранки не було. Сотка в кождім селі найде ся, — всі як дуби кремезні, здорові

Значить, вони є. Не сплять, а весело бавлять ся і музики справляють. Не розуміють ваги хвилі і вижидають байдужні, аж печений голуб сам до уст залетить. Певно кождий думає вже, деб вибрати для себе пайку на панськім лані — а не розуміє, що сю пайку кровю треба заплатити, силою здобути, життєм забезпечити. Так, — не лише здобуги, але й забезпечити. А як дома сидиш, то нічого не висидиш. не здобудеш і не забезпечиш. І тут не вільно думати: „може воно й без мене обійде ся". Всі лавою мусять станути, бо тільки тоді буде непоборима сила. Чомуж досі спить Скалатщина? Таж і в ній надуть ся свідомі села, які вже нині повинні стояти в перших рядах.

Чи ви забули, Глібівчане, як ваші прадіди за батька Богдана перші створили славний на цілу галицьку Україну загін?

Чи не сором вам, Віконці, що досі ще замість крісів ленти на плечах носите? А може ви тільки вічувати тай сьпівати вміли? І тільки словами душу і тїло клали за Україну? А ви, Товстяне, чи тільки до гульків охочі? А ви з Рожиск, Оріховця, Турівки, Іванівки і зі всіх інших сіл Скалатщини? Де ви? На ярмарок в Скалат їздите?

Встидайтесь, що ви ще дома. Покидайте село, ходіть скорійш до нас! Затягнемо такої голосної, що аж вікна забренькочуть. Підемо разом в танець, в кровавий танець. І справимо Ляшкам весілле, щоб аж під своїм Краковом опинили ся. Хлопці, чи не сором вам справляти музики і бавити ся в той час, як ваші брати кров проливають? Чи ждете, аж вас візьме до війська відвічний ворог? А ви молоді газди, що чотири роки вели війну за чужу справу, зрозумійте, що стаєте тепер за свою власну країну. І що ви тепер здобудете, — се вже для вас самих, для дітий і внуків ваших, не для чужих. Уміли битись кудись далеко по чужих землях — станьте тепер, як один, в обороні власної. Прилітайтеж скорійш, не стягайте на себе сорому, що прийдете послідними. Просимо вас, приходіть усі на весілле, Ляшків — панків будемо витати, що в гості до нас прийшли. Погостимо їх і за Сян проведемо з музиками. З ревом гармат, зі свистом куль. І оборонимо землю українську.

Скалатський.

Новинки.

Зїзд повітових комісарів в Станиславові. Дня 5. грудня відбув ся зїзд повітових комісарів з округів: Станиславів, Коломия, й Чортків при співучасти Державного Секретаріяту. Зміст і вислід нарад подамо обширнійше в найблизшому числі

Жертва для армії. П. Іван Гафткович з Бучача зложив до окружної військової Команди в Тернополі 1000 к., на потреби українського війська в Тернополі, за що складає Військова Окружна Команда щиру подяку.

Ратунковий комітет для несення помочі вертаючим дом в воякам — видав досі на сю ціль всю готівку і ще має незаплачені квіти. В цілі покриття недобору і, щоби добути потрібні середники на удержанне хорих, відбуде ся цеї неділі, т. є. 8. грудня 1918. загальна збірка по вулицях міста при помочі кольорових карток. Є се послідній вже відклик до прилюдної жертволюбивости на згадану ціль і тому просить ся не відказувати нам ласкавої помочі.

В понеділок, дня 9. грудня 1918 о год. 3-ій по полудні відбудуть ся збори цілого Комітету в бюрі Державної помочі при вул. Костельній, 6.

За Комітет: о. *Громницький*

Зарядженне румунських соціялістів проти наїзду на Семигород. З нагоди проголошення нового мобілізац. приказу румунським правительством розкинула соціяльно-демократична партія летючі листки, в яких занято становиско проти наміреного наїзду на Семигород. Летючий листок містить слідуючий зазив:

Румунська олїгархія зарядила наново мобілізацію. Пощо? Ворог уступив з румунської землі, під напором революції виніс ся з нашої країни. Панованнє кляси взиває вас знова під збрую, з обманом, що ви мусите всі бити ся за увільненнє ваших братів в Семигороді і в Буковині. Революція увільнила Румунів в Буковині і Семигороді. Не треба мішатись ні нам, ні румунській олїгархії. Олїгархія не може нічого іншого нам дати, тільки реакцію і визиск, подібно як стало ся се з народом в Бесарабії. Семигородські Румуни вже вільні — тисячу разів більше, як ми. Ми не можемо стерпіти, щоби виборену свободу угорських Румунів запропастила найпідлійша олїгархія Европи.

Милосердє супроти слабих, строгість супроти Німеччини. Секретар маринарки Daniels заявив в бесіді про будучі мирові переговори слідуюче: Переговори мусять бути ведені справедливо і з милосердєм супроти слабих а не з пристрастю або зворушеннєм. Союзники і Сполучені держави виграли війну. Тепер є задачию всіх націй, щоби кождий в світі, великий і малий, богатий і убогий, міг іти по свобідній дорозі. З Німеччиною мусить ся на мировій конференції поступити строго. Її злочин заслугує на повну кару, щоб будуччина була забезпечена.

Чорногора скинула династію з престола. Чорногорські Національні Збори, які відбули ся в Подгориці, одноголосно усунули короля Миколу і його родину з престола і проголосили цілковиту державну злуку зі Сербією під династією Карагіоргієвичів.

Сараєво — столиця Югославян. Столицею нової велико-сербської держави буде Сараєво. Там будуть скликані перші Національні Збори всіх полудневих Славян.

Берестє заняли Поляки. Після „Kurjer-a Warszawsko-go" Берестє заняли Поляки. Коло Ціханович на Полісю прийшло до боротьби між польськими відділами і Німцями.

З України.

(Радіотелєґрами з 6. XII.)

Жмеринка для всїх: . . . , Початок бракує. . . Боротьбу з гетьманом ведуть тільки селяне і робітники, які стоять за рядом совітів, що по містах, які забірає українська республіканська армія встановляєть ся влада совітів, на чолі якої(?) стоїть „рабоче-крестянское" правительство Пятакова, Затонського, Коцюбінського, Артема і ( )

Отсим стверджуєсь категорично, що перше: Український народ підняв ся проти гетьмана і його поміщицького уряду тільки по закликам директорії української народньої републики, обраної українським націон. Союзом. Друге: Він робить тільки те, що накаже директоріят. Трете: Партія большовиків ніякої участи в Національнім Союзі не брала і не бере. Четверте: Організатори і керовники сучасного народного правительства нічого спільного з большевиками не мають, і не тільки директоріят, а навіть загони українського республиканського війська не то що офіціяльного, а навіть приватного інформаційного звязку з большевиками не мають. (бракує)

Радіо-звіт з перегляду війська від голов. отамана укр. військ Петлюри.

Текст: Для Жмеринки і Винниці. — Довожу до відома директорії української народньої републики, що оголошена нею мобілізація призваних відбуваєсь успішно. Мобілізовані десятками тисячів припливають охоче на призивні пункти, серед поважного і прихильного відношення населення до справи. Ідея германської влади серед населення убита. Мобілізована армія української народної републики має під багнетами поважну силу штиків і армат і з кожним часом зміцняє ідею і державну форму укр. народної республики. Після інспекції частин укр. республиканського війська, я з певністю стверджую організованість нашої армії і глубоку віру, що вона одстоїть інтереси републики.

Головний отаман укр. республиканських військ,
ПЕТЛЮРА.

МАЛЬВІНА КАПІАН
вул. кн. Острогського, ч. 16.
поручає П. Т. Публиці свою торговлю папером, приборами шкільними і канцелирійними, товарами галянтерійними і косметичними, — детайлічно і én gross — по приступних цінах.

Адвокат краєвий
Др. Стефан Брикович
переніс свою канцелярію
до дому при ул. Тарновского ч. 7 I. поверх
в Тернополі

Арт. Робітня Столярсько-Різбарська і Позолотнича
А. ДЯКОВА
в Тернополі при вул. Валовій ч. 6.
Виконує урядження церковні і костельні, як вівтарі, іконостаси, проповідниці, конФесіонали а далі роботи будівельні: двері, вікна, брами і урядження мешкань, дворів, бюр, готелів, склепів і т. д. в наймоднійших стилях.
Кошториси і пляни безплатно.

З „Друкарні Подільскої" Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 16. Тернопіль, 9. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь.

Поодиноке число коштує 40 с. — Місячна передплата 8 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Урядова часть.

Оповістка.

Всім властям скарбовим пригадує ся, що мають подбати про переведеннє всіх справ карних скарбових після постанов закона карного сварбового. Комісаріяти повітові в осідках Дирекцій округів скарбових т. є. в Чорткові, Коломиї, Станиславові, Самборі, Бережанах, Жовкві, Бродах і в Тернополі, а опісля також у Львові, в Перемишлі і Саноці мають подбати про негайне зреорганізованнє Дирекцій округів скарбових в тих містах так, щоби агенди Скарбу Державного ведені були як слід. В тих Дирекціях, де нема концептових урядників Українців, а такі урядники польської народности відказали підписання приписаного приреченнє, належить агенди Дирекцій повірити иншим фаховим силам, що подбали би про належите зреорганізованнє сторожі скарбової, технічних скарбових відділів належитостевих при Дирекціях і Урядів цлових.

Комісаріяти повітові мають також подбати про негайне зреорганізованнє відділів податкових в їх осідках, а ті послідні про зреорганізованнє Урядів податкових, о скілько се доси не наступило.

Державний Секретаріят.

Тернопіль, 9. 12. 1918.

Неурядова часть.

В дожиданню великих дій.

Ціла Україна по обох боках Збруча повстала майже рівночасно проти свого ворога. Директоріят Наддніпрянської України зумів двигнути на бій з поміщицько-російським правительством увесь народ і викликав загальне повстанне мужицьких мас, котре з огляду на чисельність і напрямок стає гідно поруч повстання Хмельницького. Так само і наш край після упадку Львова проснув ся і висниви за одну ніч свій сон воскресення і волі, станув на безпощадний бій з противником під таким самим стягом, який держить кріпко в руці директоріят републиканськоко правительства на Придніпровю. Дві столиці України дрожать перед ударами жилавих рук українського народу, селян. В обох столицях ворог замкнутий залізним перстенем мужицької армії, з трівогою дожидає катастрофи, бо знає, що ся катастрофа неминуча, що дні його почислені. Хвиля — друга — і побідна армія увійде в улиці Львова і Київа. Може навіть рівночасно в обі столиці. „Мане, Текel, Фарес“ — пише неумолима рука судьби і справедливости на стінах світлиць, де зійшла ся воєнна рада ворога на останні наради — у Львові і в Київі. Український народ, село, що так довго стогнало в ярмі ворожої панської сили, наближуєть ся до своєї повної побіди. Історичня „авантура“ легкодушного ворога, що легковажив собі могучість і рішучість нашого народу, ось-ось покінчить ся трагічною розвязкою для авантурника. Кажемо: трагічною розвязкою бо сього вимагає льогіка дійсности. Хто не розуміє дійсности, цей сам себе засуджує на сумне розчарованнє. Так мусить бути!

І в навечерє великих історичнїх подій, на кілька може годин перед вивішеннєм на львівському ратуші жовто-голубого прапору, звертаємо ся ще раз до сих, що остали дома і з затаєним духом дожидають великої вісти зі Львова, з зазивом: творіть силу вольного народу, готовте ся до державного самостійного життя! Не ступайте на ховзьку стежку, не руйнуйте сього, що виборює кріс ваших братів, котрі стоять під стінами Львова! Повтаряємо це, що повтаряли вже нераз: не руйнуйте лівою рукою сього, що права рука здобуває!

З богатьох сіл доходять сумні вісти про безпорядки, про повне безладдє, про грабленнє чужого майна, про свари і внутрішні бої, про нехтованнє ново-поставленої місцевої і вищої влади і т. д.

Боляче нам про се писати, соромно до сього признаватись, але дивити ся мовчки на таку роботу не вільно. Пекучим вогнем догани мусимо пятнувати цей нерозум, злочинну діяльність і божевілле, бо промовчувати сього, що несе нам загибіль, не можна. — Бо поминувши навіть це, що воно оскаржує нас перед історією і кидає тінь на безсмертну, світлу хвилю воскресення, воно є вимірене на нашу погубу, і є подиктоване тільки крайно ворожим відношеннєм до нашої святої справи.

Доходять до нашого слуху вісти, що в деяких селах відбувають ся самосуди: в одних селяне займили дворське добро і ділять його поміж себе, а то й продають до других сел і до міст в невідповідальні руки; в других розбирають пашу, заняту військом для його вжитку; в инших знов вирубують ліс і продають, до міст, а ще в инших нищать двірські будівлі і машини.

Пробіг! чи знаєте ви, люде добрі, що ви дієте? Чи дивились ви оком розваги і розуму в будуччину нашої держави? Чи подумали ви про відвічальність, як вже не перед законами, то принайменче перед власною совістю?

Наше військо, зібране по містах, доїдає останки провіянту; військові коні і худоба вже сьогодня голодують і падуть як мухи; Львів, ограблений бандами рабівників, як спасення дожидає приходу української армії і ратунку перед голодовою смертю.

І чим нагодує наша влада усіх тих, що кінчать вже припаси, або з одчаєм дивлять ся на порожні магазини? Від кого має вона узяти припаси, як що одиноке жерело, двірське збіже і худоба, розпливе ся в руках рабівників, або несовісних купців? Що дасть вона їсти сим, що були ідейнійші чим сі, що оставшись дома, пасуть очима чуже добро, та пішли під кріс на труди, небезпеку і смерть? Чи так оцінюєте ви, труси або нероби, посвяту ваших ідейних братів, що пішли на бій, аби і вам виборoти кращу долю? Чи не лякає вас помста сих ідейних борців, котрі, вернувши з поля бою й дізнавши ся про те, хто був виновником того, що вони умлівали з голоду серед бою, схотять вам відплатити?

Пробіг! схаменіть ся! Не ставте нашої державної влади в безвихідне положенне, не кривдіть сих, що посвячують ся за ваше будуче добро! Не беріть на вашу совість відвічальности перед історію і гань бячогопятна злоинків!

Та й на забувайте про це, що патик має два кінці...

ЗВІТ

з діяльности ліквідацийної комісії в Тернополі за час від 5. до 11. падолиста 1918.

Як з долученого звіту касового видно, комісія занялась сейчас по уконституованю продаванням військових коний, яких лишилось в повіті понад 3.000. Зроблено се тому, бо для такої скількости годі було настарчити паші і людий, щоб їх доглядали. При ліцитації все був присутний військовий ветеринар, надпоручник Майка, та один бодай член комісії.

На продані коні діставали селяни посвідку, а крім сего ведесь подвійно спис проданих коний, де нотуєсь імя і назвиско купившого, місце замешкання і ціну купна. За коня плачено від 50—1600 К. Ліцитацій було девять, продано 239 коний за загальну квоту 79.310 кор. Одна ліцитація відбулась для вигоди окрестних сіл в Романівці, прочі в Тернополи. — Тернопільщина заосмотрена в коні вже достаточно, а що все їх прибуває, то треба буде їх висилати в повіти на тягло вбогі як Рогатин і Підгайці.

Возів роздав оден поручник 4. 11. с. р. 43 за реверсами; 14/11. с. р. продала лікв. комісія 100 за 82750 кор.; прочі числом 250 будуть на припорученнє повіт. Комісаріяту розділені між громади цілком знищені, о скілько не будуть потрібні они для війська.

Комісія перейняла і адмініструє майном полишеним господарскою групою в Цеброві, звідки доставлено для желізничої стації в Тернополі 25 вагонів дерева. — Занялась також рогатою худобою, що лишилась в Тернополі на торговици, перегнано єї до стаєн на Брідскім передмістю і береженo її аж до часу перенятя її апровізац. комісією.

Тернопіль 2. падолиста 1918.

Як. Миколаєвич. Іван Боднар.

Взаїмне відношенне обох українських республик Держ. Секр. Др. Цегельський і Др. Дмитро Левицький, члени президії Укр. Національного Союза в Київі, що їздили на Україну як делегат Зах. Укр. Народньої Республіки, вернули вчера по десятидневнім побуті в головній станиці директорії Укр. Нар. Республіки і головного штабу укр. републ. армії до Тернополя. Разом з ними прибув делегат Укр. Нар. Республіки п. Сидоренко, що їде в дипльоматичній місії в Західну Европу. Держ Секр. Др. Цегельський здавав вчера Раді Держ. Секр. звіт з переговорів з Укр. Републ. правительством в справах політичних і господарських та військових, і дружних відносин обох Укр. Республік, а зокрема в питанню злуки обох Укр. Держав в одну.

Заключено також договір що до товарообміну, вигідний для обох сторін. Ми маємо достарчити Україні нафти, бензини і зелізничих смаровил а Україна нам цукру, збіжа і омасти.

З України.

Як іде рекрутація чорносотенної армії на Україні. „Як ви ходите вулицями—пише Пиленко в Голос'і Київа“—то вас неприємно вражає велика скількість всяких вербункових бюр, що перстять ся на Хрещатику і на других головних вулицях. На телєгра

фічних стовпах вивішені не зле складені зазиви записуватись в добровольців. Місцями стрічають ся великим друком печатані плякати.

А добровольців нема. Буржуй почитає і йде дальше. Якісь смішні жмінки ентузіястів записали ся в студентські дружини. Та добровольців все-таки нема. Як не валити гурмою, то вони були повинні йти у вербункове бюро хочби якимось постійним потічком. А я смію вас впевнити, що особи, котрим поручена агітацийна вербункова діяльність, мріють про дві сотні душ, як про недосяжний ідеал. Добровольців зпоміж буржуїв нема.

І не буде. І т. д,

А тимчасом за Петлюрою не потічком, а цілим валом пливе ріка добровольців.

І хай тепер коаліція з Яс розвяже загадку, длячого гетьманське правительство враз з Мілюковим репетує: давайте нам армію коаліції і то негайно! І хай розвяже вона питанне, по чиїм боці воля народу і прінціп самоозначення.

Міжнародне положенне.

З Москви телеґрафують. Україна, Курск 4/12 На днях вийде „Вѣстникъ" тимчасового робітничо-селянського правительства України. Довгі переговори представників тимчасового робітничо-селянського правительства України з німецькою делеґацією Білгорода виявились безрезультатними.

Німці опорожнюють заняті области на сході. Німці очищують дальше заняті области колишньої Россії. В Лівляндії мають відійти війська насамперед за Двину. З Криму ідуть нім. війська з Севастополя морем до Миколаєва, а дальше желізницею. **В Севастополи є війська коаліції.**

Справа погромів жидів. Дня 29. листопада відбулась в Берліні, в державній канцелярії нарада з трьома польськими політиками, в якій брав участь Др. Оскар Кон, державно-правного уряду. Темою нарад був рух погромів проти Жидів в Конґресовій Польщі та Галичині. Для розслідження сеї справи мав би утворитись виділ під невтральним проводом.

Львівська (польська) військова команда видала заряджения, щоби всі офіцери і жовніри нім. армії до 48, годин опустили місто і околицю.

Умови перемиря військ директорії з Німцями. З канцелярії мін. закорд. справ в Київі. (в росс. мові) . . (Початок бракує) . . що відносить ся до оперативної діяльности гетьманських військ, в напрямі областий занятих військами директорії, то директорія лишає собі вільну руку. Війська директорії обовязують ся зі своєї сторони в областях занятих ними удержувати порядок.

2) Директоріят зробить все, щоби німецька зелізно-дорожна централя була піддержана, при урегульованню руху на зелізних дорогах. Німецьким транспортам має ся по змозі помагати. Транспорти вугля має ся перепускати. Пасажирські транспорти перепускаєть ся лиш під відповідною контролею, а урядники мають виказатись посвідкою від нім. ґенеральної команди. Нім. централя має відповідним органом зелізничого руху присилати викази потрібних вагонів. Нім. зел. дор. централя платить сама цілу службу зелізничу. Директоріят обовязуєсь не конфіскувати грошевих транспортів, а також піддержувати виплату службі при помочі відповідних органів. Перерви руху зел. при транспортованю нім. війська маєть ся недопустити. Не вільно ушкодити нім. телеґр. зел. дорожних проводів.

3) Забезпечення харчів для нім. військ і населения Київа після жадань головної нім. команди не буде нарушуватись.

4) В виду цего можуть нім. війська ужити оружя проти військ директорії тільки а) при нарушеню згаданих точок умови, або перервання получення б) при ворожих виступах військ директорії проти нім. військ, в) у всіх тих случаях, по повідомленню директорії виступлять нім. війська в разі конечности збройно проти всяких нарушень відповідного порядку, в разі проступків проти житя і майна мешканців, проти всякого рода нанасильних ділань з чиї сторони вони не виходили-либ, а головно проти всяких большевицьких рухів.

5) Умова вступає в силу 3/XII. від 12 год. в полудне. Реченець зірвання перемиря в Київі 28. падолиста тратить силу з заключеня сегодніщної умови.

Українське правительство (?) не вважало можливим признати отсю умову. Прошу від імени міністра донести по радіо коли прийде військова поміч до Київа.

Начальник Канцелярії, **Мирний.**

Новинки.

Польське військо в Одесі. У газетах з'явили ся звістки про приїзд в Одесу польського війська. Це військо належить до відділу генер, Желіговського і сформоване на Дону при діяльній допомозі добровольчої армії. Цей відділ стояв у свій час на ст. Пашківській і виявляє собою окрему бригаду всіх ґатунків зброї. Військо це підлягало ген. Галлеру, котрий командує всіми польськими військами, що входять у склад союзного коаліційного війська. Недавно цей відділ морем було направлено на Одесу. Крім того в Одесу стали сходити ся польські добровольці. В деяких польських колах ґадають, що військо це може бути авангардом союзних сил на Україні і в кінці кінців піде в Польщу. Польське посольство у Київі післало цьому війську привітну телеґраму, вітаючи його з близьким поворотом до домів.

(Н. Рада, 1. XII.)

Українсько-польський конфлікт. Міністерство закордонних справ Української Держави передало слідуючу ноту надзвичайному польському послові й повномочному міністрові на Вкраїні:

„У відповідь на ваш хвальний лист од 19. листопаду міністерство закордонних справ має за честь повідомити вас, що на підставі міжнародного права діяльність урядових установ кожної держави відбуваєть ся тільки в межах даної держави, по-за межами ж її території можуть істнувати тільки дипльоматичні представники. Тому відкриття в Київі на території Української Державиківського відділу польського міністерства внутрішніх справ, ми вважаємо за зломання й потоптання суверенітету Української держави. Доводячи про це до вашого відома, міністерство закордонних справ рішуче протестує проти факту відкриття зазначеного відділу в Київі й вимагає від вас, щоб цей відділ негайно був зачинений.

Мін.стер закордонних справ Афанасьєв".

(Відродження 30. XI.)

Склад мирового конґресу. „Вечеръ" з 30. XI. подає за „Daily News„, що в найблизшій будуччині воєнний кабінет в Льондоні відбуде наради над підготовленнем програми мирового конґресу і дожидають тільки приїзду південно-африканського премієра Боти.

Представником Індій буде Сімка. В середині грудня відбуде ся нарада коаліції в Парижі. Делеґатів правительства супровожатиме великий штаб експортерів по питаннях воєнних, морських і економічних. Саму одну англійську делеґацію проводитиме 200 офіцирів і урядовців. Мирова конференція збереть ся у Версалі в січні. Францію буде заступати Клємансо, Бріян, Тардє й Буржуа. Представниками Англії будуть Жорж Льойд, Бальфур, льорд Рідінґ (як представник робітничої партії) і др. Злучені Держави Америки будуть заступлені Вільсоном, Рутом, Лянсінґом і полковн. Ходе. Італію заступатиме Соніно і Орляндо, делеґатями Японії будуть її посли в Льондоні і Парижі. А далі Румунію репрезентуватиме Таке-Йонеску, Грецію Веніцельос, Сербію Пасіч, Чехо-Словаків Массарик, а Юго-Славян Деніч.

Що до Росії, ще не рішено, хто має її заступати.

Дипльоматичні представники Галичини. До Київа прибув дипльоматичний представник Західно-Української Народньої Республіки, який з дозволу міністерства закордонних справ приступає до виконання своїх дипломатичних обов'язків.

Одночасно з Галичини до Київа виїхала з доручення Західно-українського уряду М. Кордуба та О. Безпалко, щоб подати українському урядові в Київі ноту протесту проти анексії румунським військом української Буковини.

Галицькі представники, в зв'язку з останніми подіями на Вкраїні, дальше Фастова не могли проїхати. Є, одначе, відомости, що військо директорії пропустило українських послів, отже можна сподівати ся скорого їх приїзду до Київа. Після того, як буде подана нота протесту міністерству закордонних справ, галицькі посли поїдуть до Одеси щоб подати таку саму ноту представникови держав згоди п. Ено. (Відродження, 30. XI,)

Рух поїздів:

Поїзд № 240/16-17 в напрямі: Тернопіль—Красне—Броди

Відїзд з Тернополя о г. 9·23 рано

„ „ Красного „ „ 3·58 попол.

(Пряме полученнє до Бродів).

Поїзд № 1618/241 в напрямі: Броди—Красне—Тернопіль.

Відїзд з Красного о год. 1·07 попол.

Приїзд до Тернополя о год. 7·22 вечер.

Примітка: Оба поїзди перевозять почту.

Звіт начальної команди 6 і 7 грудня, 1918.

По завзятім бою наші відділи здобули вчера ворожі становища коло Дублян і ціле село Дубляни. Ворог потерпів значні страти і оставив нам 3 скорострільи. Дальше ми заняли Ляшки мурованні, присілок Френелівку і лісок на північ від Лисиниць. Двір в Ляшках мурованих, який був сильно укріплений, здобули наші сотні і взяли один скорострільи. Поляки мали великі страти в убитих. Нині по полудни наступали Поляки в силі двох сотень з помочю одної батерії на рейон Нижки — Винники. Наші передні стежі відперли ворога. На містечко Любачів в чесанівськім повіті наступив ворог більшою силою і заняв його.

Начальна команда Українських Військ.

ОГОЛОШЕННЄ.

Ліквідаційна Комісія сповіщає, що військові коні, набуті без її відома і незголошені в громадських комісарів, будуть безумовно відібрані. Неправних посідачів, які не зможуть виказати ся посвідкою купна коний, або відповідним реверсом ліквідаційної Комісії, потягнеть ся до строгої відвічальности.

Ліквід. Комісія.

Касовий звіт

Комісії ліквідаційної в Тернополі за час від 1. до 17. падолиста 1918. р. —

ПРИХОДИ:

1. Перенято з етапної почти . .	47.614·80
2. За продані коні (245) . . .	74.579·10
3. „ „ 8 возів . . .	4.200·—
4. „ дерево будівл. в Плотич .	3.149·—
5. За вози 92	78.550·—
	208.082·90

РОЗХОДИ:

1. Прибори канцеляр ійні . .	118·80
2. Жандармерія	24.000·—
3. Військ. шпиталь	20.000·—
4. Військо на жолд . . .	29.000·—
5. Друки, печатка, патр. . . .	170·—
6. Печатка, дрібні вид. , . .	104·—
7. Друки для команди . . .	320.—
8. Харчованнє люд. в Плотичі і напр. керниці	466·—
	74.178·40

Решта касова виносить: 133.904'50 К.

Тернопіль, дня 17. падолиста 1918.

Украін. ліквідац. комісія:

Як. Миколаєвич. **Іван Боднар.**

МАЛЬВІНА КАПАН

вул. кн. Острогського, ч. 16.

поручає П. Т. Публиці свою торговлю папером, приборами шкільними і канцелирійними, товарами галянтерійними і косметичними, — детайлічно і én gross — по приступних цінах.

Адвокат краєвий

Др. Стефан Брикович

переніс свою канцелярію

до дому при ул. Тарновского ч. 7 I. поверх в Тернополі

З „Друкарні Подільської" Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 17. Тернопіль, 11. грудня 1918. Рік I.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь.

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“при вул. 3. Мая. (в подвірю, I. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Урядова часть.

Президент Ради Державних Секретарів Др. Кость Левицький з причини недуги виїхав з Тернополя.

Рада державних Секретарів поручила веденнє президіяльних і скарбових справ державному секретарови судівництва Дрови Ізидорови Голубовичови.

Тернопіль дня 9. грудня 1918.

Державний Секретаріят.

Розпорядок

Державного Секретаріяту в справі довозу материялів тютюневих.

§. 1.

Дозвіл на перевіз материялів тютюневих з одної місцевости до другої важний на час 3 днів, як також на привіз їх з заграници важний на час 10 днів видає дотичний Комісаріят повітовий виключно лиш тим особам, що мають концесії на продаж тютюну, видані Дирекцією округа скарбового на підставі розпорядку з 1. грудня 1918.

§. 2.

Просьби о такий дозвіл підлягають належитости стемплевій в квоті 10 корон.

§. 3.

Від тютюневих фабрикатів, що їх привозить ся з заграници, має бути оплачена належитість цлова.

§. 4.

Цло виносить за 1 кг.

від табаки 3 кор.; від тютюну . .	10 кор.
від папіросів	15 кор.
від цигар	15 кор.

§. 5.

Місцевости, через котрі впроваджувати можна з заграници фабрикати тютюневі є: Скала, Гусятин, Калагарівка, Тарноруда, Підволочиска, Броди, Струмильче, Стоянів, Сокаль Збараж і Белзець. В тих місцевостях побирають цло і видають цлові квіти Уряди цлові або, де Урядів цлових нема, Відділи скарбової сторожі.

§. 6.

В квітах на побране цло мають бути подані: день переступлення границі, імя і назвище перевізника, скількість і якість фабрикатів тютюневих, висота оплаченого цла і місце призначення. Квіт має бути заосмотрений підписом виставляючого і печаткою.

§. 7.

Квіт на побране цло разом з дозволом Комісаріяту повітового (§. 1.) є для властителя впроваджених материялів тютюневих легітимацією на перевіз їх зі стації граничної до місця призначення.

§. 8.

Замкнений з кінцем місяця квітар мають Уряди цлові і Відділи сторожі скарбової предложити разом з узисканою квотою Дирекції округа скарбового, котра по перегляненню заряджує остаточне зарахованнє при Уряді податковім в осідку Дирекції.

§. 9.

Кожда особа притримана з транспортом фабрикатів тютюневих в межах Держави без дозволу Комісаріяту повітового буде карана Дирекцією округа скарбового гривною до 10.000 корон або арештом до 6 місяців, а кожда особа притримана з недозволеним привозом сих фабрикатів з заграници буде карана на підставі постанов закона карного скарбового.

§. 10.

Кожда особа, що посідає більше як 1 кг тютюневих материялів обовязана є протягом трьох днів від дня оголошення сего розпорядку зголосити всі свої дотеперішні запаси заграничних тютюневих материялів, в найблизшім відділі скарбової сторожі і оплатити цлову належитість (§. 4) під загрозою постанов скарбового закона карного.

На будуче обовязана є кожда особа, що не має концесиї на продаж тютюну, та посідає більше як 1 кг. материялів тютюневих виказати їх спосіб набуття. В противнім разі карана буде на підставі постанов закона карного скарбового.

§. 11.

Сторожі скарбовій і жандармериї приказуе ся дбати про докладне переведенне постанов сего розпорядку і доносити зверхній власти про кожде його нарушенне.

§. 12.

Сей розпорядок входить в житте з днем його оголошення.

Тернопіль, 8. 12. 1918.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАРІЯТ:

Др. Голубович

Вітовський Пісецький

Др. Панейко Др. Цегельский,

Мирон.

Дирекція зелізниць в Станиславові.
Ч. 2536/VI.

Оголошенне.

По причині трудностий в перевозі як також підвижки цін материялів і платні робітників впроваджує ся на зелізницях ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕПУБЛИКИ слідуючі підвисшеня зглядно обтяженя тариф.

А. Особова і пакункова тарифа часть 2. зошит 1. і 4.

Дотеперішні ціни за перевіз осіб і пакунків, як також посилок поспішних підвисшує ся о 50%. Виняті від підвишки є карти робітничі.

Б. Австро-Угорська і босняцько-герцегов. Тарифа товарова часть I. Віддїл B. Тарифа льокальна ц. к. австр. зелізниць державних часть II. зошит 1.

На всіх шляхах зелізничих Західної Української Народної Републики установлюєсь при посилках звичайних або поспішних додаток в висоті 100% до теперішної належитости за перевіз.

Заладовянє і виладованє возових наборів належить до надавця зглядно відбираючого.

Станиславів, дня 5. грудня 1918.

Державний Секретаріят шляху.

ВІДПИС

Урядово

До українсько-польських переговорів.

I. Письмо гр. Скарбка до Україн. Державного Секретаріяту.

Do Jaśnie Wielmożnego Pana
D-ra Kościa Lewickiego
Przewodniczącego Ukraińskiej Rady Narodowej
w Złoczowie.

Na pismo moje z 30. listopada b. r., którem upraszałem o wyznaczenie delegatów Ukraińskiej Rady narodowej do prowadzenia pertraktacyi w sprawie zaprzestania dalszego przelewu krwi między Polakami a Ukraińcami, oraz rokowań w sprawie ułożenia tymczasowych warunków współżycia obu narodów, otrzymałem pismo D ra Lwa Hankiewicza z 1. grudnia b. r., które w odpisie załączam.

Wobec tego upraszam Rządzący Sekretaryat o wyznaczenie przez Ukraińską Radę narodową upełnomocnionych delegatów, celem podjęcia powyższych rokowań.

SKARBEK m. p.

Lwów, dnia 5. grudnia 1918.

II. Відповідь Д-ра Льва Ганкевича на 1-е письмо гр. Скарбка.

Львів, 1. грудня 1918.

Високоповажаний Пане Графе!

Відповідаючи на вельми цінне письмо з дати Львів 30. падолиста ч. 7/W. A., яке що тілько дійшло до моїх рук, маю честь заявити, що як я особисто так і всі инші члени Української Національної Ради, котрі перебувають у Львові бажають собі горячо закінчити дальший пролив крови і довершити тимчасового порозуміння між Поляками і Українцями, одначе Українська Національна Рада передала виключну повновласть до ведення переговорів з польською стороною Державному Секретаріятови, тепер у Львові неприсутному, і длятого члени Української Національної Ради, які остали у Львові, не мають права — без порозуміння з Державним Секретаріятом входити в якінебудь переговори політичного характеру, а таке порозуміннє є для нас тепер фізично невможливе.

Колиб Ви Високоповажаний Пане Графе бажали собі близших інформацій в сій справі, я дуже радо готов кождої хвилі служити устними виясненнями.

З глибоким поважанням

ЛЕВ ГАНКЕВИЧ в. р.

При тій нагоді подаю до ласкавої відомости, що Ваш лист із дати Львів дня 21. XI. 1919 та письмо членів Ліквідацийної Комісії з дати Перемишль дня 20. XI. 1918 адресований до Української Національної Ради одержав я дня 21. XI. о год. 8·30 вечером.

Моя адреса: Др. Лев. Ганкевич, редакція часописи „Вперед“ ул. Руська Ч. 3. I. поверх.

(ВІДПИС)

Тернопіль 8. XII. 1918.

III. Відповідь Укр. Державн. Секретаріяту гр. Скарбкови.

До
Високоповажаного Пана Александра гр. Скарбка
у Львові.

Відповідаюче на Ваше пов. письмо з 5. с. м. в предметі визначення уповновласнених делегатів Української Національної Ради до підняття переговорів в справі залишення дальшого проливу крови між Українцями і Поляками як також уложення тимчасових условин співжиття обох народів маю честь іменем ради Державних Секретарів відповісти, що Українська Національна Рада у своїм першім маніфесті з 19. жовтня с. р. подала, условини співжиття обох народів на території Західно-Української Народної Републики, та що з нашої сторони не вийшов почин до проливу крови між Українцями і Поляками.

Супроти подій. які відтак наступили, заявляємо, що ми готові вислати наших уполновласнених делегатів до переговорів, коли з другої сторони будуть нам представлені особи уповновласнені до переговорів зі сторони польської меншости нашої держави та під услівєм, що польскі оружні відділи, котрі повстали проти нашої держави — зложать оруже, а ті члени польських оружних відділів, що не є горожанами нашої держави, опустять територію Західно-української Народної Републики.

Прошу приняти вислови високого поважання

Др. КОСТЬ ЛЕВИЦКИЙ в. р.

Неурядова часть.

Новинки.

Плани Фоша. Берлін, 2. XII. Про останні зарядження Фоша пише „Vorwärts“ слідуюче: Спроба увінчати тріюмф віздом до Берліна була очивидна. Обсадженнє Німеччини серед нинішних умов не є ніяким великим воєнним подвигом і ніякою політичною конечністю, що найбільше о стілько, щоби соціялістично-пацифістичну опозицію Заходу здавити розбудженнєм націоналістичних пристрастрий. Німеччина є хвилево безсильною, одначе вона не може вважатись довго здобутою провінцією західніх держав. Політика генералів, німецька чи французська, не може принести світови щастя, тільки нове горе. Коли буде убите довірє в міжнародню справедливість, тоді остаєть ся тільки віра у власну силу нашого народу, котра є непобідима. (Pester Lloyd, 3. XII.)

Сербські ліберали проти династії. Роттердам, 2. XII. — „Морнінг Пост“ доносить з Білгороду: Старо-ліберальна партія ворішила династії Караджьорджевіч предложити резигнацію на сербську корону.

Погроми Жидів у Львові. Берно 30. XI. Швайцар. телегр. агентура доносить: Кровавї погроми Жидів обурили цілий цивілізований світ. Жиди живучі як вільні горожане Швайцарії вважають своїм обовязком підняти голос в інтересі людскости і своїх гонених братів. З заступників швайцарських Жидів повстав комітет, щоби спонукати висилку безпартийної слідчої комісії. Відповідні кроки у правительств коаліції вже пороблені. (Pester Lloyd, 3. XII).

Положение в Польщі. „Вечеръ“ (з 1. XII.) подає за варшав. часописю „Comiec“ таку характеристику сучасного положення в Польщі: „Громи було чути все блище й блище; ворота польскої хати відчинені для усіх погубних сил і нема в сих воротах сторожі. (Ся сторожа пішла до Львова — Ред.) До східних воріт добиваєть ся хвиля божевільного большевизму . . . Мінськ занятий червоною гвардією; та сама доля дожидає Вильну. Львів купаєть ся польською кровю, Бяла, Берестє, Межиріче — горять...

Від заходу грозить нам справжний набіг Гунів; з німецьких таборів може кинути ся на край на подобу лявіни маса двох мілионів полонених російської армії, обідраних, голодних і здібних до всего. Ся лявіна не справлена у відповідне русло може розбити й знищити на своїй дорозі усе. Не менчу трівогу викликує і внутрішнє положенне краю, вимученою загою війни і окупації.

Громади мійського пролетара, позбавлені всякого заробітку і середників до істнування, ростуть в застрашаючий спосіб. До них пристануть ще нові полки, приблизно 700 тисяч робітників що вертають з Німеччини; край мусить їх накормити і дати їм заробіток. Це задача важка до здійснення, якщо, як заявила недавно відповідальна особа — міністер харчування Мінкевич —: „Польщу за чотири місяці дожидає голодова катастрофа“.

Такі вигляди Польщі на завтра. А тимчасом Поляки воюють . . . на Україні І довоюють ся...

Від Адміністрації.

З огляду па се, що папір, на якому печатаємо „Укр. Голос“, є вдвоє дорощий від попереднього, що зовсім вичерпав ся, повисшуємо ціну на окремі числа на **60** сот., а місячну передплату на **13** кор.

З України.

Київ. Представникови Німецького Уряду на Україні. Директорія Української Народньої Републіки, утвердивши свою владу на території України і завівши відповідний лад і порядок, вважає, що пробування німецького війська на території Української Народньої Републіки на далі не викликаєть ся потребою. Через це Директорія пропонує представнику німецького уряду на Україні вжити заходів, що до негайної евакуації німецького війська з території Української Народньої. Республіки.

Голова Дір. У. Н. Р. Винниченко.
Члени; Швець, Андрієвський і Петлюра)
(Винницькі Телєграми, 5. XII.

Виїзд Німців з Київа.

Одержано певні відомости, що вчора з Київа виїхало до Німеччини три ешелони Німців.

Сполученнє Галичини з Українською Народною Републікою. (?)

Третього дня Директорією У. Н. Р. і правительством Галичини підписані умови, на яких Галичина приєднуєть ся до України. Таким чином сталось з'єднання двох частин одного тіла в єдину неподільну Україну. (В. Слово, 6. XII.)

ХВАСТІВ 3/XII. 1918. р. В Жмеринці, склав ся гурт охотників залізничників для допомоги Українцям по обслужуванню тамішніх залізниць, щоб заступити місця Поляків, які саботірують український уряд. (тамже.)

Арешти та розстріли Українців. В Київі що дня арештовують багато Українців і поводять ся з ними дуже жорстоко. Добровольці заарештували і розстріляли на вулиці голову культурної просвітної комісії державного Українського університету Іванова, після чого вернулись на його квартиру і пограбувалиодежу, а коли хозяйка протестувала, то вони заявили, що йому більш одежа не потрібна, він вже не вернеть ся. (тамже).

Настрій населенння. З усіх боків повідомляють, що населенння, козаків, залізничників дуже добрий, Большевизму нема, бо як селяне, так і робітники в один голос кажуть, що тепер не час ділить ся на партії, а друге, що досить уже всі зазнали большевицького безладдя і нікому не кортить уже спробувати його. Правда, по де куди запитують, чого це так — серед борців проти гетьмана не видно руських партій.

Інформаційне Бюро Української Народньої Республіки. (тамже)

Міжнародне положеннє.

Резигнация нім. престоло-наслідника. З Берліна подають іскровим телегрофом до Баль: Агенція Вольфа подає слідуючий акт резигнації нім. престолонаслідника. Резигную формально і дефінітивно з корони пруської і цісарської, які могли мені припасти з хвилею, коли зрезигнував ексцісар і король, або і з иншіх причин.

Підписано власноручно і видано у Верінген.— До згаданої резигнації додають з Верінген, що насл. престола резигнує лиш від себе, а не в імени своїх наслідників.

Чеські війська маширують в Nikolsburg. Чехи признають отверто, що вони хотять заняти зелізничу лінію, яка провадить з Праги до Будапешту, щоби мати звязь з балканською армією Французів, яка прибула до Угорщини.

„Совнарком“ (Совіт нар. комісарів) видав декрет, яким признає самостійність естляндської републіки.

Міністер Гербер повідомляє отамана всевеликого війська донського, Краснова в Новочеркаску, що там прибуде губернський харківський староста Шидловський і просить о піддержку для цего послідного.

З Москви. передають іскровим телегрофом: З України Курск 5/12. Харківський. „Наш Голос“ доносить що війська Петлюри заняли Лису гору, передмістє Киева. Взято також Дубно, Радивилів Здолбуново, Міргород, Вапнярку, Бахмут, Долгоново (?) Всюди видано розпорядження о свободі печати, однак печатання закликів — проти новому устроєві України заборонюєсь. На Харківськім зел. двірци йде перестрілка між гетьманськими а військами Петлюри. Німці держать ся невтрально. В „добровольческій“ армії повстав серіозний конфлікт, що до будучого устрою державного — Россії. Загал армії є за демократичним устроєм і не є вдоволений політичним напрямом верхів.

З Росії. Нар. Ком. заграничних справ Чічерін повідомляє виконуючий комітет берлінського совіта, що делегація рос. центральною вик. комітету вже виїхала через Двинськ до Берліна. Він просить центральний германський совіт в Берліні о піддержку для згаданої делегації бо одержав радіо тел. з Науен, що всі жовнірські (німецькі) совіти східного фронту ухвалили не пропустити цеї делегації. Він жалуєсь, що згадані совіти помагають білогвардейцям занимати области, які опорожняють Німці.

До Укр. Правительства в Киеві. Українська місія з Будапешту просила о висланнє слідуючої депеші:

Аби підтримати харчові стації уладжені Угорським правительством для Українців вертаючих з полону, нам видаєть ся конечно потрібним приближити мобільні стації харчові і санітарні на лінії Тернопіль — Станіславів і Тернопіль — Стрий, щоби угорські війська, вертаючі домів, котрі находять ся в небезпеці голодової або холодової смерти, не терпіли жадного недостатку.

Угорський міністер війни.

Останні вісти.

Київ здобутий республикан. військами? Після останньої, непровиреної відомости, республиканські війська займили Київ.

Іван Грицуняк

син відомого творця „Сїм Казок“ Антона Грицуняка в Чернихівцях. збаражського повіту, помер дня 27. XI. с. р., прожившн 57 літ.

Покійний брав постійну, діяльну участь в борбі і праці нашого народу за кращу його долю. Гарячим бажанням пок. було дожити хвилі народнього визволення. Народній переворот наповнив Його великою радістю, хоть вже застав Його на постелі недуги.

Пером Йому земля!

Женя Даткунова!

Де Ви?

Стефан, Відділ летничий Красне.

Арт. Робітня Столярсько-Різбарська і Позолотнича

А. ДЯКОВА

в Тернополі при вул. Вал вій ч. 6.

Виконує урядження **церковні і костельні**, як вівтарі, іконостаси, проповідниці, конФесіонали а далі **роботи будівельні**: двері, вікна, брами і **урядження** мешкань, дворів, бюр, готелів, склепів і т. д. в наймоднійших стилях.

Кошториси і пляни безплатно.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Стенка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 19. Тернопіль, 13. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Одесса здобута републиканцями. — Погром Поляків під Любіньом Великим. — Заграничня преса про польські погроми Жидів.

Урядова часть.

Звідомленє з 10. XII. 1918.

По зломаню слабого напору Поляків, ми заняли Зубжу і Зубрецькі Пасіки. Нічні напади на Сосонку ми відперли.

Нач. Ком. Укр. військ.

Офіціяльне повідомленне за 11. XII. 1918.

На півночи і сході від Львова спокій. На південь від Львова ворог із Малкович відійшов в напрямі на Городок. Богато польських трупів на мості Лубень—Великий. На останнім фронті спокій.

Начальник штабу військ
полковник **Мишковський.**

Неурядова часть.

Проти злочину лихви й спекуляції.

Війна була нечуваним злом. Бо поминувши вже небувалу шкоду матеріяльну, якої не направить людскість навіть на протязі цілого століття, вона стягнула на людей страшну страту моральну, бо перекреслила усі етичні здобутки, придбані умовою працию цілих віків, повернула людскість на уровень етичних тріґльодітів, опустошила наші серця і мозки як найстрашнійша моральна пошесть. І не знати, що було кращим: чи, щоб війна була покінчила ся побідою імперіялістичного принціпу, що держав сірі маси під обухом законів „надчоловіків“, чи те, що стало ся, а іменно, що маси втратили віру у всі кличі дотеперішніх своїх провідників, зневірили ся у всі вартости етики, національного, соціяльного і державного мірила і пішли своєю дорогою, кинувши окопи, в яких держала їх залізна рука генеральних штабів. Це викаже щойно будучина. Бо з сучасного хаосу не в силі добути ніяких крітерій.

Одно можна сконстатувати: чесність, пошанованнє права і береженої ним чужої власности, почуттє відвічальности, як вже не перед своєю совістю, то принайменше перед правом, стали майже чужими нашому пониманню і розумінню. Це сумна правда, болюча правда!

Давній жовнір, що одного дня сказав: старшини більше нема, я сам собі старшиною! — перш усього зробив ужиток з цего свого привілею і розграбив державне добро. Це пішло йому легко і додало йому відваги і почуття своєї сили. І з цею хвилею пошанованнє чужого добра, відвічальности за нарушеннє чужого права, почуття обовязку стали для нього пустими фразами, безформним димом.

Серед сього затріщали вязання над дряхлою будівлею держави, а згодом ся будівля стала валитись. І тоді усі сказали собі мов на умовлений знак: Тепер прийшла наша пора; що візьмем, це наше, а будучина нас ні трохи не обходить. І цей клич, коли узяти під увагу апетити, викликані нечуваним і неімовірним лихоліттєм, переймив усіх з бистрістю електричної іскри — і усі, від пролєтара, а скінчивши на інтелігенті, замінили ся в одну ватагу голодних гієн, гієн, жадних наживи і то легкої. І перед нашими очима перейшла гидка, антікультурна картина оргій злодійства і грабежі, які будили в душі чесної людини почуваннє огиди й відрази. Сих оргій не злагоджувало навіть почуттє одушевлення, викликане свідомістю будови нового храму національної і соціяльної волі; навряд сю нову святиню зогиджено і збещещено брехнею, що все те робить ся як раз для будовання святині, бо усі злочини діяли ся під покришкою виконування національного і громадського обовязку.

Отсю сумну правду мусимо ствердити, навіть в сім випадку, що дивимо ся на людий, як зорганізовану громаду, звязану вязами національними і інтересами творення святині власної держави. А що-ж говорити про сих, котрих ніякі вязи не лучать, або сих, котрі не мають розуміння соціяльної чи національної солідарности? В сьому випадку устає вже усе, падуть всякі закони, рвуть ся всі межі можливости.

І починаєть ся справжній розбій. Жадоба наживи переходить всякі границі; лихва, здирство, обман — все те подало собі руки і завело божевільний танок, на котрий не в силі дивитись ніяка чесна людина, обдарована хочби й найтвердшими нервами.

Хлібороб сам не знає, що жадати за продукти, які виносить на ринок; робітник відплачує хліборобови і домагаєть ся за свою працю такої плати, яка перед кількома роками була-б видавалась йому королівською, а купець лупить одного і другого, а вкінці бюрократ паде жертвою розбою усіх разом, стає безрадний, опускає руки і серце крівавить ся йому на вид, як його жінка і діти нидіють і вмирають від повільної голодової смерти. Усі подали собі руку до хороводу хихварського розбою, усі хотять здобути рекорд, а при тім усі і кождий зокрема вказують на другого як на виновника і відгрожують ся пястуком кому другому. Селянин, робітник, ремісник, купець, ба навіть люди, що становлять державні органи — усі спекулюють, усі кривдою другого наживають майно, усі кваліфікують ся під ключ справедливости.

І який є вихід з того? Ждати, аж люди відчують свій злочин і схаменують ся? Та ба! На це не заносить ся. А впрочім — хто має бути першим, що вийшов би з божевільного хороводу злодійства? Хлібороб? робітник? спекулянт? купець? — хто? на милість Бога! Мабуть такого не буде, хто би перший дав почин до отями. Значить не має виходу?

Ні! вихід є! він мусить найти ся, а то людство себе взаїмно виріже! І сим виходом є твердий, неумолимий закон проти лихварів і спекулянтів. Наша молода Держава мусить перш усього створити цей неумолимий закон, а зглядно існуючий закон примінити до злочинців з залізною строгістю і консеквенцією.

І так воно й буде! Злочинці, що несовісною лихвою, здирством і спекуляцією женуть наше суспільство над пропасть загибелі, стануть під воєнний суд. А цей суд не матиме серця і буде неумолимий! Отсе останнє слово остороги. А думаємо, що ціле чесне і думаюче суспільство зсолідаризуєть ся з екзекутивними органами і стане враз з ними на безпощадний бій. Бо тільки в цей спосіб убємо страшне лихо, що жене нас усіх в пропасть загибелі.

Витичні виховання в Німеччині.

Нове пруське Міністерство Освіти звертаєть ся до професорів і студентів ся вищих шкіл з зазивом, в якім подає нові витичні в сотворенню загальної системи виховання.

Від учительства жадаєть передовсім строгонаучної обєктивности і залишення всякого рода цькования. Страшне пораженнє Німеччини велить рівнож педагогам перевести контролю дотеперішних метод. Раз на все треба заперестати вщіплювати в молоді серця почуттє ненависти і пімсти супроти ворогів і заразом вірити, неначеб се вщіплюваннє було патріотичним обовязком. Супроти такого патріотизму належить рішуче виступити. Ненависти і пімсти супроти ворогів в жаднім случаю не треба молодіжи проповідати, навіть тоді, коли ворог свідомо робить зло. З думкою про війну відплати не треба грати ся. Належить сподівати ся і вірити твердо, що все таки колись згине на землі ненависть народів, а наступить на її місце любов. **Школа не сміє бути ніколи більше місцем цькования на других і місцем вислављювання війни.** Учителі повинні кинути ролю наставників молодіжи — а бути старшими, політичними і вказуючими дорогу товаришами учеників, або найменше при урядовім співжитю з учениками повинні полишити їм свободу слова і переконання

Що до молодіжи, то вона зі згляду на жертви, які понесла, не повинна бути трактована як незріла маса, тільки повинна буги чинником співділаючим в творенню і нормованню її власного життя. Се можна би осягнути через слідуючі заряджения: Що два тижні відбувають ся у всіх вищих наукових заведенях шкільні збори, на яких учителі і ученики висказують ся з повною свободою про всі відносини і справи шкільного життя, про дисципліну, порядок і т. д. Провід на такого рода зборах задержує учитель, вибраний тайним і рівним голосованнєм. Учасниками шкільних зборів є директор заведення з цілим збором учителів і всі ученики, почавши від пятої кляси в гору. Шкільна громада може свої бажання і думки виявляти в формі внесків. Компетенції заряджуючої і законодатної мати не може. В шкільній громаді має голос кождий ученик і учитель. Рішенне западає більшістю голосів. Шкільна громада вибирає з загалу учеників раду, яка постійно заступає інтереси учеників і береже в порозумінню з дирекцію і учительством ладу і порядку.

Ученики мають право творити в рамах організації безполітичні стоваришення. Вкінці висказує зазив надію, що нова свобода поведе молодіж по найрасшій дорозі і ніколи не буде надужита або підпорякована низьким інстинктом.

Заграничпа преса про польські погроми на Жидах.

„Frankfurter Israelit“ містить осьтакі голоси заграничньої преси про польські погроми:

„Daily News“ пише: „Спокійний народ Ізраїля, котрий найменше бажав війни, мусить на жаль у війні найбільше кровавитись“.

„Het Vaterland“: Булоб непростимим, світовим гріхом майбутнього мирового конгресу не покарати бестіяльських погромщиків! Убійці невинних, безборонних людий мусять бути безпощадно вигублені, бо инакше мозольна праця конгресу остане важкою і безплодною“.

„Popolo d'Italia“: Ми гадали, що зможемо в Поляках підперти зрілий, мирний благородний народ. А вони старають ся тепер іти в заводи з незрілим царським мобом.., Це цілковито захитало нашу до них симпатію“.

„Figaro“: Цілий цивілізований світ бридить ся з огидою дикими погромщиками! Вони намагали ся ще перевершити царський кровавий чин в Кишиневі! Ми жаліємо глибоко над невинними кровними жертвами наймирнійшого народу в світі і маємо сильне пересвідченнє, що англійский протест не обмежить ся до самої писаної паперової ноти“.

За станісл. часоп. Jüdische Volkszeitung з 6. XII.

Вісти з часописів.

Безвихідне положенне в Німеччині. „N. W. Journal“ доносить в приватній телєграмі з Берліна:

Положенне являєть ся щораз більше безвиглядним по причині заняття заходу і руханки Поляків на сході. Запровіянтованнє Берліна є так само як досі поважно загрожене і мара голоду виринає щораз більше. З боку коаліції нема що виглядати підмоги, принайменче досі, поки не витворять ся впорядковані відносини в Німеччині. Місцеві робітничо-жовнірські ради спиняють самовільно раціонованнє живности. Вони роблять в державі, що хотять, не дивлячись на заряджения центральних властий.

Польський офіціоз про боротьбу Українців з Поляками. „Pester Lloyd“ 7. XII) подає за часоп. „Gazeta lwowska“ оголошенне нач. команданта польських військ в Галичині дівіз. генерала Розвадовського: Українці уводять в східній части краю неправно польських цивільних полонених, підпалюють польські села і допускаюсь ся притім многих злочинів і насильств. Польська нач. команда що не бажає борби з українським населенням, є через таке поведенне противника приневолена в цілі власної охорони брати українських заложників і оповіщує, що кожде заподіяне лихо на польськім народі буде відповідно пімщене і з нашої сторони. (У. Т. К. Б.).

Майбутнє обсадженнє Берліна військами коаліції. „N. F. Prerse з 5. XII. подає за „Deutsche Allgem. Zeitung“: Як доносить америк. телєгр. агенція Бельмар з 29. XI, мають війська коаліції і Америки часово обсадити Берлін, щоби сповняти там поліційну службу.

Ось так, робить ся настрій!...

Льондонські конференції коаліції. Берно, 4. XII. — В кабінеті міністрів за подвійними дверима відбуло ся сьогодня за виключенням Америки і Бельгії засіданнє Клємансо, Льойд-Жоржа, Орлянда, Фоша і Сонніна. Рішення будуть мати на мировій конференції велике значіннє. Вони становлять програму коаліції і в дечому відходять від програми Вільсона. (N. F. Presse, 5. XII).

Західно-українська Репулика для австрійської республики.

Як довідуємо ся з промови австрійського державного секретаря харчування д-ра Лєвенфельда-Руса на семім засіданню державного секретаріяту у Відні, австрійське правительсто навязало також з представниками нашої держави переговори в справі достави споживчих продуктів, та вони покищо не покінчені.

Французький страх перед спиненнєм Вільсоном анексіоністичних плянів.

Женева, 4. XII. — У французьких правлячих кругах панує певне занепокоєнне, що Вільсон займе рішуче становиско проти рішень тайної льондонської конференції. Найпаче розходить ся про поділ сфери впливів на орієнті. (N. F. P. 4. XII).

Початок мирової конференції не скорше як в січні. „Manchester Guardian“ доносить, що мирова конференція не збереть ся перед січнем. Треба дожидати німецького національного зібрання. котре прояснить положенне. (тамже).

Напад на варшавський ратуш. Краків, 3. XII. — З Варшави доносять, що робітники християнсько-суспільної партії використали національне свято на спомин листопадового повстання на те, щоби зробити напад на ратуш, де якраз відбувало ся засіданнє міністерської ради, в цілі скинення соціялістичного правительства Морачевського. (тамже).

Льондонська конференція коаліції домагаєть ся Вільгельма і престолонаслідника. „Reuter“ доносить. що на льондонській конференції коаліції одноголосно рішено домагати ся від Голяндії ексцісаря і престолонаслідника з причини нарушення міжнароднього права. (N. F. P., 4. XII.).

Внесенне на усуненне шляхоцтва, титулів і орденів в німецькій Австрії.

На засіданню державної ради, дер. радник Тайфель поставив внесенне, щоби шляхоцтво і усі титули в австрійській републиці знести. (N. F. P., 4. XII).

Міжнародне положенне.

Продовженє перемиря. Між правительством німецьким а коаліцією мають дня 12/XII. початись переговори в справі продовження перемиря. В неділю вечером відїхали з Берліна в тій цілі члени комісиї перемиря, державний секретар Єрцбергер і граф Oberndorf.

З України 10. XII. В Києві велика нужда. Населення з причини дорожнечі сильно невдоволене Гетьман звертаєсь о поміч до коаліції але безуспішно.

До нім. группи в Миколаєві передають нім. відділи з Іскоростова (?) по радіо: Не маємо жадних вісток з рідних сторін. Належалоб сему зарадити. Між військом нашим сильне пригноблення з причини ситуації військової группи в Києві.

З Nauen передають по радіо: **Французи в занятих німецких краях.** В Штрасбурзі закрили Французи університет, а всіх професорів університ. звільнили зі служби без платні і права до пенсиї. Правительство німецьке протестує проти оголошеного маршалком Фошом замкнення границь лівобережя Рену та застановлення всякого руху з невтральною полосою і цілою Німеччиною — і вказує на се що се означає заострення блькади — бо про довіз живности мала після умов перемиря подбати коаліція, а зпоза — ренських околиць приходили саме найважнійші средства живности.

Радіо-телєграмми німецьких військ в Києві до німецьких військ в Миколаєві 1) До губернської управи в Миколаєві. Подайте по радіо, скільки є там війська.

2) Німецьке Oberkomando веде зараз переговори з українською дірекгорією. Прошу візвати Українців, щоби з огляду на сі переговори покинули намір дальшого походу на Миколаїв та Одесу. Треба уникати нових сутичок в часі переговорів однаковож доступ до згаданих міст перешкодити.

Україна. Хутір Михайлівський 10. XII. В чернигівській губернії ведуть меншевики дуже сильну агітацию проти совітської України і піддержують Петлюрівських Гайдамаків. Комендант військ Петлюри в чернигівській губернії післав до Німців в Конотопі ультімат з зазивом зложити оруже.

Вороніж 10. XII. Большевики подають вісти, що білогвардейці (Кравснощики) організували в при фронтовій полосі політично-карательні відділи і розстрілюють кождого, хто лиш брав участь в революції. Подають, що до Ростова і до Новочеркаска прибуваюь з воронежського фронта великі транспорти ранених. В Новочеркаску арестовано предсідателя і секретаря совіта і замкнено в тюрму.

Одесу займають Петлюрівці. Генерал Равх в Одесі передає по радіо до Гетьмана в Київі, що він приневолений здати Одессу Петлюрівцям, які сильно і енергічно наступають.

ЗІ СВІТА. З Москви передають по радіо:

Морський союз. Rotterdam: Доносять, що між Англією а Сполученими Державами ведуть ся переговори в справі заключення морського союза на основі рівности сил обох держав.

Basel. З військових кругів доносять, що союзні держави рішили ввести свої війська до Берліна.

Rote Fahne — орган Спартаків жадає сейчас арештования Гінденбурга і всіх контрреволюційних офіцерів, перенесення головної військової (квартири до Берліна, та приняття мір, щоби перевести війська фронтові в глуб краю.

Жертви на Народний Фонд.

Зібрані п. Сидоряком: о. Колянковський 20 к., о. Скасків 20 к., о. Куницький 50 к., п. Лапчинський 20 к., п. М. Третякова 10 к., п. П. Федоровський 10 к., п. Софія Налукова 10 к., п. М. Різничок 10 к., п. А. Метельський 10 к., п. Гургаль 10 к., п. Микола Борачок 3 к., п. Анна Кушнірина 8 к., п. Катря Кушнірина і п. Сильвестер Кушнір 5 к,, п. Д. Паланиця 10 к., п. М. Давидович 6 к., о. Вовк Стефан 10 к., п. Стефан Чубатий 2 к., п. П. Дахнович 5 к., о. І. Ратич 10 к., о. Николай Чубатий 10 к., о. Розлуцький 12 к., п. І. Сениця 10 к., п Й. Сеник 10 к., п. Ю. Ходоворський 10 к., п. Г. Лучанко 10 к., п. Тарнавський зібрав 200 к., п. О. Ковальська 850·50 к., Жандармерія, на руки п. Сальвіцького 200 к., п. Сальвіцький 50 к.

Збірка Др. Вітошинського: п. Топольницький 1 к., п. А. Музичка 1 к., п. Ремеза 1 к., п. Вітошинський 1 к., п. Вацик 1 к., Др. С. Брикович 1 к., п. М. Яримович 1 к.

Збірка п. Вітошинської: п. О. Вітошинська 100 к., Др. Вітошинський 20 к., о. В. Кузьма 30 к., Др. Цегельський 2 к., п. Смаль-Стоцький 2 к., п. Гринькевич 2 к., п. Коковський 2 к., п. Герасимович 5 к., п. Малицький 2 к., п. Павло Чубатий 2 к., п. А. Сальвицький 20 к., п. А. Музичка 20 к., п. Горбачевський 4 к., п. Ремеза 2 к., п. Розеншток 3 к., п. Стахевичева 2 к., п. Сидоряк 20 к., п. Когут 4 к., п. Шидловська 20 к., п. Сарамара 2 к., п. І. Громницький 10 к., п. Дигдалевич 10 к., п. К. Навроцька 5 к., п. Морозова 4 к., п. Майка 10 к., п. Юлія Чубатівна 4 к., п. Ю. Вациківна 2 к., п. Карповичівна 2 к., п. Остапюк 4 к. Др. Чикалюк 2 к., п. Е. Бучакова 10 к., п. Сеньковський 1 к., п. Т. Крохмалюк 4 к., п. Циганюк 2 к., п. Турин 10 к.

Збірка п. М. Дерлиці: Др. Гірняк 20 к., п. Лисий 25 к., п. Зарицький 20 к., п. Яримович 10 к., п. Котецький 1 к., п. Фалендиш 2 к., п. Кадольський 4 к., п. Топольницький 6 к., Др. о. Конрад 10 к., п. Будний 4 к., Др. Брикович 20 к., п. Кучерський 10 к., п. Вацик 10 к.

Крім цего зібрано: п. Ю. Тарнавський в жандармерії 98 к. На щадничу книжочку від Г. Бриковича 2040·09 к., П. Блявштайн через п. Фалендеша 200 к., п. Захарихтова 40 к., п. Кучерський 1 к.,

Всім Жертводавцям складаєть ся іменем У. Н. Р. в Тернополі сердечну подяку—П. Карманський.

Останні вісти.

Ч. 366, 12. XII.

Здобуттє Одесси.

До Начальної Команди і всіх окружних команд. Подаєть ся до відомости слідуючу депешу від головн. отамана укр. републиканських військ Петлюри: Сьогодня о 6 год. рано війська Дірекгорії україн. републ. військ заняли Одесу.

Держ. Секретар. військ. справ.

Хто знає що небудь про ОСИПА ГОЛІНАТОГО, урядника Намісництва, котрий лишив ся мабудь у Львові, або про лікаря ВАСИЛЯ ДЕРКАЧА, котрий був на італійськім фронті (Feldpost 365) зволить ласкаво подати вістку до Харчової Управи в Збаражи письменно або телєфонічно.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 20. Тернопіль, 14. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ПОЯВЛЯЄТЬ СЯ ЩОДНЯ, ЗА ВИЇМКОЮ НЕДІЛЬ

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Урядова часть.

РОЗПОРЯДОК

Державного Секретаріяту з дня 12. грудня 1918.

про продовженнє мораторії для правно-приватних грошевих домагань супроти довжників на теріторії Західно-Української Народної Републики.

1) Утримуєть ся в силі постанови розпорядку загалу австр. міністерств з 24. червня 1918. ч. 225. австр. в. з. д. виданого на основі австр. закона з 24. липня 1917. ч. 307. австр. в. з. д. з слідуючими змінами дотично кінцевого речинця мораторії і відложення дня заплати (§. 1. уступ 2. і 3. того розпорядку).

2) Приватно-правні грошеві домагання повставші перед 1-шим серпня, а також домагання з векслів або чеків хіснують ся мораторією покищо аж до 30. червня 1919. включно, скоро они стали, чи стають платними перед 1-шим липня 1919. р.

3) Для векслів або чеків названих в 3. уступі §. 1. того розпорядку, відкладає ся день заплати покищо, на 1. липня 1919., коли вексель або чек став або стає платним межи 1-шим серпня 1914., а 30-тим червня 1919 року. Відповідно до сего відложення дня заплати відкладає ся також решенець підношення протесту.

Др. Голубович в. р.

Бурачинський в. р. Мирон в. р.

Вітовський в. р. Пісецький в. р.

Др. Цегельський в. р.

Офіціяльне повідомленнє за 12. XII. 1918.

На північ від Львова. Наші стежі в районі Ощів і Довгобатів (на захід від Сокаля) мали бійку з Поляками і примусили їх до залишення Довгобатова. В Жовкві і під Равою Руською спокій.

На схід від Львова. Наша стежа доходила до Чортівської скелі (414) і великого ліса до Пренелівки. Наші стежі частинно перебили, частинно розігнали Поляків. Малехів і Ляшки Муровані обстрілюють ся артілєрією Поляків.

На південь від Львова. Рідка перестрілка в Сокільниках. Польська артілєрія обстрілює Солонку. Ми здобули Нижанковичі.

Мишковський, полковник

Неурядова часть.

Непростиме!

По наших запічках чимало лежнів було і є під теперішню пору. Одні з них вже боки повідлежували, а другі щойно повертають ся на другий бік. Одні перележали цілу війну і стягали ся зі своїх твердинь тільки під ляск козацької нагайки, що гнала їх до копання шанців, або до їзди з підводою, або на грізний німецькій чи мадярський зазив — а в прочім дрімали, гави ловили, позіхали і дожидали свята, аж поки це сьвято не прийшло, поки не розперезала ся сільська воля і то така про яку не уміють росказати навіть столітні діди в селі. Другі знов благополучно закінчили війну, винесли з бою по пів тузина медалів, росказали по пів копи казок про свої геройськи вчинки, погуляли і посунули на піч.

„Моя хата з краю“ — еге-ж! Най другі підуть слави добувати; ми своє діло зробили. І тільки, коли вже боки затерпнуть, тягнуть на гребет „заслужений у цісаря“ плащ, або шінель, добрі чоботи і давай іти на вулицю гуляти! Ану, хай спробують мене заманити на війну за Україну! Чорта зїдять, а не рухнусь з місця. Бо і хто буде двора доглядати? Хто розмірюватись панську землю, як мене в селі не стане? Отсі блазні, що поза своє село носа не витикали!

Така льогіка лежнів і на це нема ради. Як їх витащуть з запічка за вуха, то вони рухнуть ся. А хто їх витащить — свої, чи лютий ворог — їм однаково; аби тільки не самому злазити з печі. Бо раб ніколи не робить нічого по своїй волі. Така вже рабська вдача і з сим треба помиритись.

Одначе не усі родили ся рабами, або не усі хотять рабами жити до скону. Є і такі, що не посунули на піч під сучасну грізну хвилю, а кинули усе і вирушили в поле. І це друга, благороднійша частина нашого народу; це ті, на яких наші реформатори і апостоли волі будували цілу нашу світлу будучину. І до сих минуть наші думки, наша любов і наша вдячність кожної хвилі, як тілки здалека дійде до нашого слуху глуха вістка про це, що діеть ся на боєвому фронті.

Сердечні сини України! наша гордість і наша надія! Ми їх бачили. З гучними піснями віри і запалу перетягали вони попри наші очі довгими рядами такі бідні, такі нужденні! В богатьох з них не було плаща на хребті, в богатьох були дряні чоботи — вони кулили ся від студені, дрїжали з нужди й довгого голодованнн — все таки пішли. Пішли на кривавий танець за свою крашу долю і за долю лежнів, що ситі і добре одіті остали в селах на гулянку і розпусту, а може й на гірше діло. Пішли на бій за кращу долю паразитів, що сами не потребують дуже журити ся за завтра. І коли лежні гуляють, роскошують — тоді сі ідейні герої, що задивлені в привид вільної України без панського канчука і без примари нужди, що кождого переднівку заглядала в сі наші нужденні хлопські хати, тоді сі герої мерзнуть в окопах далеко від своїх рідних, босі і нагі і дзеленькочучи зубами від стужі й голоду, затискають омлілими руками кріс і стоять на сторожі, щоби ворог, який не знає пощади, не закрав ся до сіл, до хати ситих і нагрітих лежів.

Ось яка та дожидана мужицька правда, про котру стілько співали й до котрої молили ся наші поети! Невже це справедливість? Невже таке годить ся? Невже це може остатись непімщеним?

Ні годі! Якщо справді мужицька правда краща від панської, якщо справді має бути якась переміна на краще, так рівняймось, але справді рівняймось! Не позволяймо, щоби одні наставляли груди на ворожі кулі, кидали свою рідню на поталу нужди, а зате ще мерзли і голодували, а натомість щоби другі лежали, наживали чуже добро, та ще й жили у вигодах. Не дозвольмо, щоби лежні ходили в добрих чоботах і теплих австрійських плащах або російських шінелях, а ідейні герої мерзли в окопах босі і голі та голодували. Або до діла, або одягніть і нагодуйте сих, що пішли до діла! Бо прийде хвиля, коли сі, що посвячували ся за лежні і негодяїв, вернуть домів з таким пересердєм, з яким вони вертали з австрійського фронту; а тоді горе леженям ситим і одітим, що ждали на готове!

Не творім ворожого фронту на нашій землі і з нас самих! А щоби сього не було, спішім з помічю нашим братам — героям, які з самовідреченнєм зносять крайні потреби в харчах і одежі.

Не дожидаймо, аж вони сами у нас за те упімнуться!

Віднова шкільної праці.

(Стятя надіслана).

В часі ворожої інвазії, а ще більше при повороті німецько-австрійських військ у східну Галичину, поніс український нарід найбільші матеріяльні втрати, які ледви чи за десятки літ пильної праці буде можна покрити.

Найбільше може потерпів тернопільський повіт. Та крім матеріяльних втрат треба тут причислити ще більші духові, бо на ціле майже пятиліте спинену правильну діяльність народних шкіл, передовсім по селах. Через те наша молодіж тратила і доси тратить дорогий час, нидіє духово на превелику шкоду народнього розвою. В нашій пресі були нераз заклики до ратунку молодіжи перед таким доховим занепадом, але нещастя що раз-враз спадали на нас, спиняли найліпші почини просвітної праці на селі.

Хоча й теперішна хвиля братовбійчої боротьби не сприяє такій праці, то одначе трівога перед страшними наслідками такого стану велить хопити ся негайно за ратункову акцію.

Необсіяні поля не дадуть хліборобови врожаю крім диких бурянів, занедбанє научно-виховної праці над молодіжю спричинить лиш здичіннє і крайну некультурність будучих горожан держави, які не будуть могти вдержати так обильно окупленої кровю свободи їх великих батьків.

Все наше свідоме громадянство повинно взяти ся за діло обнови діяльности школи, не лише для молодіжи в шкільному віці, але и обдумати засоби повернення безграмотности богатьох тисячок хлопців і дівчат, для яких час духової сійби минув безворотно.

Вісти з часописів.

Евакуація германського війська. Згідно з наказом головнокомандуючого добровольцями поїзди з німецькими воєнно-служащими повинні пропускати ся через Пост-Волинський без перешкод. Що-дня на Коростень та на Фастів одправляють ся поїзди. Поїзди підлягають огляду на Посту-Волинськім, а звідти йдуть далі.

Незалежність грузинської республики. Швеція, Данія та Швайцарія фактично признали незалежність грузинської республики й прислали своїх представників при грузинському правительстві. Міністр закордонних справ грузинської республики передав у Христіянії представникам Англії та Франції меморандум, де запрошує визнати незалежність Грузії й прислати в Грузію своїх представників. Представники союзних держав зустріли меморандум прихильно.

Грузинський парлямент прийняв законопроєкт про вибори до установчої ради. Число членів установчої ради буде сто двадцять, ценз дорослости— 20 років, голосування загальне, рівне, безпосереднє, тайне. Військо має тільки пасивне виборче право.

Всі землі що належали бувшій царській фамілії в межах грузії, переходять у державну власність.

На з'їзді директорів грузинських міністерств вирішено в усіх установах діловодство негайно вести тільки на державній (грузинські мові)

(Відродження 3. XII.)

Вільзон бореться з мілітаризмом всякого виду Амстердам 5. грудня, „Reutersche Bureau“ подає з Newvort, що Вільсон перед своїм виїздом еще раз виразно застеріг, що буде бороти ся з мілітаризмом всякого рода. Розгром пруського мілітаризму уважає він за найважнійшу часть своє, задачі.

Вуличня борба в Загребі. З Загребу доносять до Любляни, що 5. XII. около полудня підняли уоружені, няні банди жовнірів демонстрацію проти нового режіму. В числі около кілька соток, уоружені в машинові кріси явили ся на площі міста. В цілі привернення спокою явили ся поліціянти, відділи матрозів, як рівнож Соколи, які з матрозами відійшли до двох сусідних домів, щоби оминути проливу крови. Демонстранти зажадали видачі крісів, а коли їм се відмовлено, почали обстрілювати машиновими крісами оба доми. Матрози відповіли на се також стрілами з домів і в протягу двох годин настав знова спокій. Убитих було 13 осіб і 17 ранених головно студентів. (Ill. Wien. Extrablatt з 7. XII.)

Чехи в Тренчині. Прага 6. XII. Вчера увійшло 600 чеських жовнірів до Тренчіну, яких словацьке населенне витало з ентузіязмом. Переняли вони заряд комітету і поодинокі уряди. (Fremdenblatt, 6. XII.)

Англійські і французські війська в Букарешті. — Букарешт, 5. XII. — Англійські і французькі вій) ська увійшли до міста. Король Фердинанд вїхав до міста при боці союзних вождів. (N. F. Tagblatt, 6. XII.)

Армія коаліції проти большевицьких робітничо-жовнярських рад. „Морнінг Пост“ доносить: Союзники виставили 750.000 армію ак поготівле для евентуального обсадження ворожих країв і відхилення большевицьких жовняреьких і робітничих рад. (тамже).

Америка проти звороту военних коштів. Ротердам, 6. XII. — „Дейлі Нюс“ доносить з Ню-Йорку: Ленсинг заявив в понеділок на виділі на запит кількох сенаторів, що Америка не може згодитись на ніякі домагання до ворога на зворот военних коштів союзникам. В ніякому разі през. Вільсон не може вести такої політики. (N. W. Tagblatt, 7. XII.)

Видача цісаря Вільгельма. Льондон, 5. XII. — Клемансо заявив перед своїм відїздом, що заступники Франції, Англії і Італії на льондонській конференції згодили ся на це, що Вільгельм II. мусить бути виданим і поставленим перед суд.

А далі доносить „Дейлі Мірор“, що німецький колишній цісар мав висловитись, що він спокійно дожидає покликання своєї особи перед суд бо він може ставити чоло усім обвиненням. (тамже).

До подій у Львові і Перемишлі. „Кіевская Мысль“ з 4. XII. пише: З авторітетного жерела подають, що міністерство для заграниці порішило в найблищих днях заложити протест перед польським правительством з приводу подій, які мали місце у Львові і в Перемишлі.

Серед української інтелігенції, як доносять, підготовляєть ся публичний виступ проти жидівських погромів у Львові і в других містах Галичини.

Признанне австрійським правительством Західно-української республики. „Послѣднія Новости“ (з 3. XII.) пишуть: Після одержаних в Київі вповні достовірних вісток німецько-австрійське правительство офіціяльно признало західно-українську республикд на території Галичини. Це признанне в даних умовах не має рішаючого значіння о стілько, о скілько не має впливу на судьбу народів Австрії австрійсько-німецьке правительство. Боротьба в Австрії еще продовжуєть ся. Відносини межи народами, що входили в склад Австрії складають ся не на основах справедливих і добровільних умов, а на основах і правах сили. В Галичині продовжуєть ся завзятий і непримирений бій між Поляками й Українцями, а рівночасно борють ся за границі і австрійську спадьщину Мадяри і Чехи. При таких умовах сам факт признання має чисто плятонічне значіннє Умови складають ся так, що судьбу визволюючих себе народів мусять рішати народи сами. Чи це добре, чи зле — це друге питаннє. Але і з сим не можна не числити ся.

Західно українська република істнує не тому, що така воля цілого українського народу, а тому, що істнуваннє являєть ся результатом національно-історичніх умов, тому, що загалом важко впрягти в ярмо наново народ, визволений з сього ярма, хочби на один часок.

Міжнародне положеннє.

Відкликаннє іспанського конзуля з Берліна. З Nauen передають по радіо: Іспанське правительство відкликало з Берліна конзуля Polo de Bernabe і заявило, що назначить нового представника аж тоді, коли відносини в Німеччині вияснять ся. Німецкі газети як „Vorwärts“ прощають згаданого конзуля прихильними словами, зазначуючи його охоту до злагіднюючого посередництва, в часі війни, за що складають йому щиру подяку.

Нагорода Нобля 1918. Комітет Нобля подав до відома, що нема причини признати в 1918 р, нагороди Нобля пропонованим кандидатам. Нагорода лишить ся отже відповідно до основних приписів на другий рік.

Безвихідне положеннє в Росії. Данське посольство в Росії порадило своїм землякам тамже проживаючим виїхати з Росії, а то з причини непевних відносин і безвихідних тамошних харчевих обставин. Велике число заводів і фабрик застановлено, а персонал увільнено.

Тайні умови коаліції. Англійська газета „Nation“ жадає остаточно вияснення сего, чи тайні умови коаліції, з виїмком Росії еще істнують, бо є оправдана непевність, чи вони взагалі вже не згасли. Після цих умов признано Франції лівий берег Рену і дано згоду на отворення прибережної держави на правім його березі. Італія знова мала одержати великі простори славянської території. Poincare і Sonnino, які при цих переговорах грали головну ролю, все ще можуть забрати слово в сій справі а доси ні один, з них не заявив, що ci умови стратили силу, Ходить о се, щоби це питання не відкладати аж до полагодження на мировій конференції, бо звісно, що сотворення доконаних фактів є в европейській політиці дуже улюбленою річию.

З Угорщини. В будапештенських політичних кругах праймають, що коаліція поставить так само, як це було в Німеччині, і зглядом Угорщини домаганнє, щоби легально вибране представництво народа ратифікувало революційне правительство; тому спішить ся так угорське правительство. помимо численних перешкод, в переведенню виборів до законодатного національного зібрання.

Із занятого Румунами Семигороду виїхала сегодня з Nagyszeben (Hermanstadt) до Букарешту під проводом міністра просвіти семигородсько-румунського правительства, при участи міністра „Vagdu“ Рор і двох епископів. Ціль подорожі є предложити королеви Фердинандови і правительству резолюції, які приняло національне зібрання в Gyulafehervar. Побіч сего депутація має полагодити фінансову справу для удержання румунської гвардії в Семигороді. Від угорського правительства жадали Румуни 10 міліонів на сю ціль, але угорське правительство не є в силї се заплатити.

Румуни заняли мимо протесту угорського правительства желізничий шлях, положений на захід від демаркаційної лінії: Marosludos-Beszterсze і уживають її до пересування військ.

Чеські війська именно передні сторожі перейшли демаркаційну лінію і дійшли до Ruttk-и і Nystra.

Серби заняли Орсову і Turnse. місцевости, які також хотіли заняти Румуни. Серби є готові оружно боронити згадані міста.

З України.

Угода Німців з Директорією заключена.

З Київа передають з нім. військ. кругів слідуючу радіотелєграму:

З директорією укр. републики осягнено згоду. Правдоподібно буде вона вже 12/XII. підписана. З військами Петлюри належить по всій можливости оминати сутичок. — 27. Res. Korps,

Польська військова місія їде до Київа. Шеф генерального штабу польського війська доносить по радіо польському війську: Атташе в Київі Kleeberg-ови, що за кілька днїв виїжджає до Київа польська військова місія під проводом генерала Остановича.

З Nauen доносять по радіо: **Совітське правительство ізольоване.** Після донесення льондонських газет виїде вневдовзі з Петрограду також і данське посольство, так, що совітське правительство лишить ся цілком ізольованим. із Stockholm-у доносять, що там задумують закрити большевицьку телєграфну агентуру і видалити її персонал зі Швеції.

Безробіття в Німецьких містах. Щоби зарядити лихови безробіття в великих німецьких містах зарядив уряд демобілізацийний, щоби жіночі сили, заняті в фабриках, зробили місце мущинам і перенеслись на село або до малих міст. Пороблено також кроки, щоби маси безробітних спровадити на села.

Німецька демокр. партія відкриває виборчу кампанію, до національних зборів, вісьмома великими публичними народними зборами, які відбудуть ся в Берліні дня 14. грудня.

Виказ жертв

для вертаючих домів полонених вояків.

Вп. П. Праєр Роберт 100 к., п. Майка Стефан 13 літрів молока, п. Петровський Клим 2 літрі молока, п. Майка Стефан 2 бохонці хліба, п. Н. Н. 5 кг. муки і 1 пара біля, Громада Ладичин 170 бох. хліба, п. Н. Н. 5 кг. кукурузяної муки, п. Слободян Павло 2 кірці бульби, п. Гурняк Мария 2 кг. муки, 1 хліб, крупи, Громада Байківці 19 кг. круп, 28 кг. муки, 11 кірців бульби, Громада Кипячка 6½ кірця бульби, 16 кг. муки, 33 бох. хліба, 12 корон, Вп. Пані Шраєрова 1 літра молока, п. Чубатий Павло 50 кор., 1 бох. хліба, п. Др. Мандель 100 к., 3 кірці бульби, п. Валентюк 2 мішки бульби, Вп. п. Сеньковська Марія 20 кор., 2 пари біля, п. Бурбела 50 бохонців хліба, п. Баранечко 15 бох хліба, п. Сеньковський з Гаїв 1 бох. хліба, 1 банька молока, п. Решетуха Антін 3 літри молока, п. Васильків Антін син Стефана з Домаморич 1 корець бульби, п. Васильків Іван з Домаморич 1 корець бульби, Громада Заставє 60 кг. муки, 30 бох. хліба, 7 кг. муки, п. Чубатівна 1 бохонець хліба, п. Грицина 10 околотів, п. Супінська Домицеля 100 кор., Громада Березовиця Вел. 14 мішків бульби, ½ мішка круп, 25 кг. муки, 34 бох. хліба, Громада Капустинці 135 бохонців хліба, п. Глухий Анатазій з Березовиці 20 кор., п. директорова Левицька 10 кор.

Всім Впов. Жертводавцям щире спасибіг!

Женя Даткунова!

Де Ви?

Стефан, Відділ летничий Красне.

Оголошенне.

Повіт, Харчевої Управи. Громади тернопільського комісаріату можуть зголошувати ся по цукор і нафту. Цукор — 25 dg на особу в ціні по 12 К за 1. kg, нафта — 1 l на особу в ціні по 4 К за літру.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Стенка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 21. Тернопіль, 15. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Неурядова часть.

До сих, що стоять під крісом.

Очі цілого народу звернені на сих, що стоять під крісом. Від їх доброї волі, совітности, посвяти, розуму і організацийного хисту залежне наше: бути, або не бути. І тому нема другої громади, до якої ми відносили ся-б з такою пошаною, симпатією, довірєм і упованнєм, а рівночасно не лякали ся-б за кождий майбутній її промах чи недомаганнє. Ми зідеалізували сих, що в сій хвилі носять на австрійських військових шапках українські герби, вони выросли в наших очах на політичних велитнів, на обвіяних містичним духом історії й давнини лицарів-героїв і такими ми хочемо їх бачити. І не дивниця. Це-ж вперше після перерви століть виступає перед нами наша українська армія, наша боєва сила, а сю воєнну дружину зідеалізовала муза народу і нашого народнього генія і поставила її на пєдесталь трохи не святощів народу. Це епігони славетнього нашого козацтва, за яким тужили ми в піснях люду і в Шевченкових псальмах, як за найбільшим загубленим скарбом. І тепер, коли перед нами пересувають ся сотні воскресшої з могил давнини нашої української оружної сили, то ми не в силі дивитись на них без надмірного душевного зворушення, не в силі споглядати на них оком европейського горожанина вольної держави, для якого своя армія являєть ся вже чимось буденним, не в силі не ідеалізувати сих, що несуть кріс на рамени і йдуть з українською боєвою піснию на устах.

І це наше щастє, а може й нещастє. Щастє о стілько, що той, хто стане під кріс, стає під нього з ідеї, а нещастє тому, що ми можемо легко зневіритись у вартість нашої армії, пізнавши її хиби. Ми є у відношенню до нашої армії неумолими судями, бо бажаємо, щоби стягу цеї армії не сплямив ніякий гріх.

На жаль в теперішних часах, коли ідеалізм збанкротував всюди, не можна найти самих ідеальних одиниць і в армії. Нема їх між мужвою, а так само (що є гірше) між провідниками. Минули безповоротно дні хвали нашої армії з Маківки, зпід Галича, Потутор і т. д. — минув цей запал, подиктований ідеалізмом новиків, минула ся чистота серць недавніх героїв. Сьому ніхто й не подивуєть ся, хто знає, що стало ся з героїчною армією Німеччини, Болгарії, Сербії і др. А ми не з иншої глини створені і не з иншим духом люде. „Homines sumus. . .“

А все-ж таки до нашої молодої армії мусимо поставити далеко більші вимоги, як до котроїнебудь другої. Армія других народів свою роль вже виграла — наша армія ледви що її почала. А як така вона мусить на вступі до своєї історії заясніти всіми моральними скарбами, щоби увійти до історії гідно і гордо. Провідники мусять визначати ся усіми прикметами справжніх провідників, які взяли у свої руки долю цілого народу, і мусять розуміти й відчувати, що на них звернені очі народу, а сі очі добачують і доцінюють усі їх заслуги, але рівночасно не є замкнутими на їх промахи. Незмірна любов і подив до них може змінити ся в палючий жаль і неумолиму строгість — залежно від того, чи народ буде іхніми вчинками спонуканий до одного або до другого почування.

Так само мужва не може забувати ні на хвилю, що вона не є тою колишньою австрійською армією, яка сповнювала свій песій обовязок, а ідейною дружиною, що взяла на себе обовязок добровільно, і цей обовязок вона мусить виконувати з саможертвованнєм і героїзмом.

Всякі особисті мотиви, всякі особисті користи в нашій армії не мають місця і не сміють його мати. Бо такими мотивами кермуєть ся тільки панцизняник, чоловік без власної волї, або людина без дороговказу ідеї. А наша армія це не збір панцизняників, а дружина перенята до кости високою ідеєю, ідеєю визволення рідної країни. Такою вона є, або принайменче такою повинна бути! Бо як що вона не буде такою, то нам доведеть ся дивити ся в нашу буддучину з непевністю і без віри.

Ми дорожимо нашою армією, але й маємо право вимагати, щоби наш ідеалізм у відношенню до неї не затемнив ся сумнівами й хвилями непевної трівоги та морального болю. А коли прійде слушна пора, тоді ми заплатимо нашим героям такою щедростю, якою потрафить платити тільки українське серце, що так дуже уміє дорожити своїми добрідіями. А доказ сього — це наша історичня пісня, в якій зберігла ся безсмертня слава народніх героїв. Це хай буде запорукою і піддержкою для тих, що за чисте діло беруть ся чистими руками.

Ревеляції гр. Черніна.

(Радіотелєграми з 13. XII.)

Бувший австр. міністр. зовн. справ граф Чернін відкрив в мові перед політиками і заступниками преси дня 11. XII.) знова незвісні доси документи про становище деяких військових місць до мировых переговорів 1917. р. — Чернін признав, що Австрія потребувала помочі Німеччини і разом з нею відносила побіди в Румунії, Італії, Сербії і Росії. Зависимість отся мала місце також в питанню виживлевня, особливо в наслідок голодової блькади зі сторони Угорщини. Місячні грошеві підмоги зі сторони Німеччини для піддержання валюти, які виносили понад сто міліонів марок зросли в часі війни до (4) чотирьох міліярдів. Помимо сеї зависимости старав ся Чернін намовити Німеччину до мира, хотяйби з деякими жертвами в часі, коли єще військове положення було корисне. Після його гадки була ще одинока пригідна хвиля в протязї цілої війни. Було се саме після славної побіди під Горлицями. Тоді. коли росс. війська масами втікали, коли кріпости падали, як дімки з карт, з деяких наших противників довершував ся зворот в душі. Я був тоді, каже Чернін, посланником в Румунії. Majorescu був склонний дати намовитись виступити активно по нашій стороні. Будуччина дасть докази на се, скілько надлюдських з'усиль зроблено, щоби спонукати до уступчивости. Коли всі ці з'усилля пішли на марне, то це вина ані німецк. народу, ані, після моєї гадки, німецького цісаря, а лиш верховних військових німецьких кругів, які мали тоді таку велику силу власти в своїх руках. Від Bethmanna до Kühlmanna всі они хотіли мира, лиш не могли нічого вдіяти, бо військова партія валила кождого, хто хотів поступати инакше як вони. Німецькі війська досягли були такої сили, яка рідко лучаєсь в історії, але котру саме через отсю нечуваність нагло стию перемогли. Чернін представляє Ludendorf'a як сильну вдачу і думає, що одиноким його бажаннєм було щастє Німеччини. Нещастєм було се, що Ludendorf дивись на цілий світ через „Postdam-ські“ окуляри, і кожде стремліннє до мира відкидав як не мир побіди. Ludendorf після Черніна, був, подібно як і державні мужі Англії і Франції; всі, вони не хотіли жадного компромісу, лиш побіди!

В цьвітни 1917. р. передав Чернін цісареви Карлови expose, яке казав цісар Кароль післати Вільгельмови до Берліна. При тім звернув Чернін увагу, що, так військова як і економічна сила опору центральних держав добігає до кінця, і що слідуюча зимова кампанія є виключена. Expose кінчилось словами: Коли оба монархи не є в силі в найблисших місяцях заключити мира, то вчинять єе народи самі, з полишеннєм їх самих, а з тим понесесь на филях революції усе, за що наші брати і сини бились і гинули.

Дикарі вищої культури.

Ми навмисне здержались од вислову своїх думок, коли до Київа дійшли були перші звістки з Галичини про погроми у Львові та инших місцях, що над єврейською — і, можна думати, над українською — мирною людністю вчинили нові завойовники, Поляки. Справа стояла так. Правительство ново заснованої Західно-української республіки не тільки дало національним меншостям на українській терирорії всі права, але й фактично їх забезпечило, оберегало того спокою, за якого тільки й можуть ті права бути реалізовані. Проти українського правительства у Львові, в цьому острівці чужої культури, повстали Поляки, що сточили кріваві бої на улицях галицької столиці. Далі до повстанців прийшла підмога з самої Польщі и опанувала Львів. Став ся ніби-то погром людности, яку завойовники уважали шкодливою для свого панування. Отже можна було думати, що в тих звістках про погроми є і перебільшення, й тенденційне освітлення: боротьба політично національна переносить ся за межі своєї властивої арени й виявляєть ся наклепом та облудними тенденційними вигадками. На таку позицію й став був польський заступник у Київі, який не то спростовував перші звістки, не то силкував ся виправдати погромні вчинки — не розбереш ніяк у тому плутаному, методом колишніх російських офіціяльних повідомлень, складеному документі. Отже ми воліли діждати ся певнійших звісток.

І тепер ми їх вже маємо. Жахливі звістки, що галицькі події показують у далеко гіршому світлі, ніж навіть перші „перебільшені“ відомости. Єврейська людність не в одному Львові, а всюди, де ступала нога переможця, падала жертвою помсти. Помста була організована. Бо це вже не банди темних нацькованих людей, у кращому разі політично невихованої обивательщини, громили сусідів своїх, як це бувало в російських погромах: — це робив, коли хочете, цвіт нації, ті що „відбудовують“ свою отчизну. І саме те, що „відбудовування“ вони починають з чужих земель, з чужого добра — фатально поясняє і всі галицькі страхи. На людність у східній, українській Галичині вони сперти ся не можуть, бо безоднею гли-

бокою з соціяльного й національного боку себе од неї одгородили. Довело ся ту підпору штучно витворювати — спольщеннєм міст, в яких подекуди більшість складала єврейська людність. Але тактика польска в Галичині — цій єдиній землі, де Поляки почували себе господарями і були дійсно ними, — була раз-у-раз однакова: Евреїв вони за націю не визнавали, а милостиво дозваляли їм іменувати ся „Поляками мойсеєвої віри“. Євреї там були для Поляків тільки статистичним матеріялом, що підносив штучно процент „польської“ людности у Східній Галичині і тим виправдував претенсії Поляків на цю українську землю. І коли цей статистичний матеріял зважив ся стати самим собою й не пішов підпірати Поляків у боротьбі з Українцями — почала ся помста. І що вона набірає таких страшенних форм — поголовного нищення єврейської людности — це вже одно показує, що не з стихійним вибухом темноти й дикости ми маємо діло, а з організованим і пляномірним походом. Правда, темнота й дикість од того не зменшають ся.

Один з російських соціол гів пустив був термін „Дикарі вищої культури“ — і цей термін варт було-б пригадати з наших часів. Ці дикарі засвоїли собі поверховий блеск культури, вони не тільки письменні, а часто й едуковані, вони орудують доброю технікою. Але поза цим — увесь світогляд, увесь психічний апарат — примітивно-дикарський і блискуче виявляєть ся в так званій готентотській льогиці й етиці: зле, коли мені кривда діеть ся, і добре, коли я кривду дію.

Не в одній Польщі ця дикарська психіка тепер панує, але може нігде так блискуче не виявила себе так, як саме на українських землях, за які так завзято тепер „метають жребій“, отже і з полького боку. Віки протестувала Польща проти свого поділу й національного гніту; як жертва насильства, здобула собі була повсюдні симпатії й використувала їх навіть для пригніченя своїх слабих сусідів. І справу свого відбудовання вона тепер починає з того, проти чого протестувала: з подіду української землі, з насильства, з хижацького погрому... Блискучий лозунг: „За нашу і вашу волю“ вивернуто тепер вже цілком з того боку, де та „наша“ воля чудово мирила ся з „вашим“ поневоленням.

За „Н. Радою“.

Збори укр. студентства.

Дня 13. XII. відбули ся Загальні Збори Української Молоді, при співучасти около 60-тьох студентів висших шкіл. Збори ці становили важний момент у життю укр. молоді. Показали вони, що укр. студентство живе, що воно не є лиш пйонками у руках наставників, що воно ясно здає собі справу із своїх прав і обовязків, і з цих завдань, які наложив на нього укр. поневолений народ.

Побіч ріжних пекучих питань дня, обговорювано реорганізацію Студентського Союза, рішено навязати зносини і з иншими організаціями укр. молоді, згуртувати всіх студентів, які зараз находять ся в Тернополі і околиці, виробити спільну програму праці. До заряду Загальною Студентською Організацією вибрано комітет, в склад якого ввійшли; тов. Дерлиця, Ковальський, Березинський, Дячун, Козак і Зварун. Комітет відбуває щодня спільні засідання, що пятниці відбувають ся збори усього студентства. Вибрано також трьох представників до Нац. Ради. Промовляли тов. Березинський, Дерлиця і инші.

До Хвальних громадських Комісаріятів.

Повітовий Комісаріят, бажаючи приступити негайно до віднови діяльности шкіл тут. повіту, відносить ся отсим до Хвальних громадських Комісаріятів, з горячим зазивом поробити всякі заходи до привернення просвітної праці, по можности в найскоршому часі.

Почин в сім напрямі прийме з відрадою все громадянство, свідоме превеликої ваги справи, як се вже впрочім слідно із заяв богатьох селян, домагаючих ся відчинення шкіл у їхніх селах.

В злуці з відновою діяльности школи тісно важе ся справа помочи сим учительським силим. які возьмуть ся за тяжку працю навчання занедбаної дітвори. Серед теперішньої дорожнечі не є в спроможности вижити учитель(ка) зі своєї платні, яка для більшости з них виносить місячно лиш 82 кор. Така платня вже перед війною не вистарчала на удержанне, щож робити з нею тепер, коли ціни поживи зросли до нечуваних розмірів?

До сего учительство тут. повіту покривджене болючо ще й сим, що з признаного дорожняного додатку ніхто й сотика не одержав, бо на се призначені гроші десь в дорозі до Тернополя щезли.

Тут само громадянство мусить прийти з помічю. Тому, доки справа платні не буде законом порішена, зволять Хвальні Комісаряти зарядити з власного почину збірки по громадах. бодай по пів кірця жита, пшениці, гречки чи ячменню. Колиб збірка в деяких селах була неможлива, там треба вставити до буджету шкільних видатків певну квоту на ціл закупна такої скількости збіжа.

Повітовий Комісаріят.

Зі Скалатщини.

Щоби вияснити, що Скалатщина не заслужила на деякі заміти, піднесені в дописі „Скалатського“ в нашій часописі, і оправдати населенне Скалатщини за те, що воно трохи припізнилось, стаючи тепер поруч других повітів до діла, містимо з вдоволенням нову допись зі Скалатщини.

Скалатщина від часу визволення зпід російської інвазії не бачила досі ні сотика з фонду причинків. Так само не була торкнена відбудова евакуованих сіл і є села, де нема ніодної хати, люди сидять в землянках. Цукру, ні нафти від апровізац. уряду ніхто не бачив, бо сими продуктами торгувалось. По деяких селах денно вмирає по 5—6 осіб від тифу і є такі селяне, що по кілька неділь не бачили хліба.

Дідичи були цеї думки, що військо істнує тільки на це, щоб берігло їхнього добра і під охороною цего війська вони перепродували збіже так, що в повіті майже по всіх дворах сьогорічні жнива перепродані. Коли зачав ся переророт, староста втік, а урядник від причинків накивав пятами, як дізнав ся, що йде до повіту український повітовий комісар. І мужики, бачучи господарку дідичів під крилами давнього режиму і після перевороту, самі зорганізувались і заборонили панам вивозити збіже. І цей факт самооборони дав польським панам привід до алярму, що села піднимають бунт. Вправді в деяких селах дійсно розібрали селяне панське добро, одначе тепер добровільно зносять все назад.

Про переворот села до недавна нічого не знали. А коли проголошено бранку, то цей факт заскочив їх зовсім неприготованими, не освідомленими про потребу. Тепер, коли пішла освідомлююча акція, селяне радо спішать на заклик і села дають пересічно по 50—100 добровольців (не виключаючи навіть т. зв. москвофільських сіл). Незалежно від поклику голоситись до бобровільців (18—35 л.), який дав потішаючі результати, по селах потворили ся міліції з селян у віці поверх 35 літ і переважно числять сі міліції по 30 душ. Ціль міліцій — контроля над дідичівським майном. Так само обставлена міліцією уся границя. Міліція збирає рівнож оружє, якого в повіті є дуже богато, і відставляє його до комісаріяту в Скалаті. Так само пильнує вона, щоби з повіту не вивозили нафти і других артикулів без дозволу Держ. Секретаріяту, зглядно повітов. комісаріяту, а сконфісковані продукти звозить до скалатської харчевої управи. В богатьох селах потворили ся ратункові комітети з централию в Скалаті, яких метою є помагати бідним селам. Навіть добровольцям, що йдуть до військової служби, сі комітети подають поміч і часто дають їм теплу одіж, а коли доброволець оставляє дома старих або хорих, то здорові сусіди мають по черзі заходитись коло їхнього хозяйства.

З сього бачило, що Скалатщина зовсім не відстала від других повітів; вона тільки дожидала своїх організаторів і проводу.

М.

Вісти з часописів.

Про мирову конференцію пише „N. W. Tagblatt“ (3. XII.) слідуюче: Підчас, коли вже порішено, що передмирова конференція збереть ся в Парижі, що до місця кінцевої мирової конференції не запало ще ніяке рішенне. Для неї попри Париж беруть під увагу також Гагу. Невтральні, Іспанія, Швайцарія, Голяндія і північні краї, мають претенсію бути допущеними до великої конференції, а більшість сих держав бачили-б її радше в Гадзі ніж в Парижі тому, що міліє в Гадзі заповідає обєктивнійший перебіг, в котрому якраз малі невтральні держави спеціяльно заінтересовані. В державних канцеляріях невтральних країв від якогось часу є в ході поважні підготовні праці над бажаним законодавством союза народів. Швайцарська союзна рада присвячує основанню союза народів живе заінтересованнє і поручила швайцарському учителеви міжнародного права проф. Губерови випрацьованнє проєкту констутуції в сім напрямі,

Знесенне виїмкових законів проти Поляків. Берлін, 2. XII. — Бюро Вольфа довідує ся з відповідного жерела, що небавком будуть знесен усі виїмкові зарядження проти Поляків. (N. W. Tagblatt, 3. XII.)

Міжнародне положенне.

З Київа по радіо. **Для Директорії, Пану Петлюрі.** Гетьманське правительство і головна команда в Київі бажає приступити з Директорією до переговорів через „Стебніцького, Славінського, Шелухіна, Королева, та Генералів Половцева, Сінклер, графа Гендріхова. Прошу о негайну на се згоду.

Головно-командуючий,

14 XII. Радіо. Відповідь Директорії У. Н. Р. Гетманському Урядові і його посланцям:

Ніяких переговорів, повна капітуляція гетманського уряду, здача збруї його військ — віддання своєї долі на рішення директорії.

Голова Директорії **Винниченко.**

Хто знає що небудь про ОСИПА ГОЛІНАТОГО, урядника Намісництва, котрий лишив ся мабудь у Львові, або про лікаря ВАСИЛЯ ДЕРКАЧА, котрий був на італійськім фронті (Feldpost 365) зволить ласкаво подати звістку до Харчової Управи в Збаражи письменно або телєфонічно.

Женя Даткукова!

Де Ви?

Стефан, Відділ летничий Красне.

Всіх лікарських наук

Др. ФЕРД. КОДЕРА

приймає хорих в Тернополі при вул. Святоіванській, (Дім австро-угорського Банку).

Адвокат краєвий

Др. Стефан Бриквич

переніс свою канцелярію

до дому при ул. Тарновского ч. 7 I. поверх в Тернополі

Аделя Рогатінер

в Тернополі при вул. Міцкевича (біля почти

поручає свій склад пареру, галянтерії шкільних, канцелярийних і фотографічних приборів і пр.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Степка в Тернополі.

Редактор: П. Карманський.

Ч. 22. Тернопіль, 17. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Відреченнє гетьмана. Здобутє Київа. Майбутня поміч з Наддніпровя.

Урядова часть.

Осторога.

До мене доходять відомости, що ріжними темними духами розповсюджуютъ ся чутки, що укр. рух се большевизм. Зауважую, що метою укр. руху є національне обєднаннє всього укр. народу, що сей рух має заснувати національну укр. нар. республику, в якій порядок і право будуть стояти на першому місци.

Як старий військовий начальник я заповідаю, що всякого, що буде проповідувати ідеї большевизма або запевнять, що український рух є большевизм і спровоковувати його, я буду передавати до відвічальности як за державну зраду.

Командант війська Зах. Укр. Нар. Реп.
генерал хорунжий
Омелянович Павленько.

Здобутє Київа.

З Козятина. 14. XII. Військовому Держ. Секр. Вітовському копія атаманові Омеляновичові Павленку.

Сьогодня ранком почав ся загальний штурм Київа. Перед тим гетьманський уряд і командування добровольців звернулись до Директорії з проханнєм вступити з ними в перевогори. Це прохання нами одкинено.

Частини нашого одного корпуса йдуть боєм до столиці Республіки і захоплюють околиці. Взято в полон більше 1000 чоловік, скорострільи, муніцію. Маю певність, що в найблизший день республіканське військо вступить перемозцем в Київ. Прошу повідомити про це славних братів вояків Західно Укр. Республіки, додати їм певности, що злявшись в одно спільними силами, дамо одсіч всім ворогам, насильником іздобудемо нашому трудящому люду землю, волю, спокій, державний лад, в ведений Укр. Нар. Республікою.

ПЕТЛЮРА.

Ч. 909. год. 7.55 вечером — 14. грудня.

Винница Директорія: Голові Винниченко, Відпис Казятин, Ставка, отаману Осецькому і у радіо усім — усім. Доводжу до відомости у відповідь державній директорії Української Народної Республики, що війська Директорії сегодня о 3 годині по полудни після бою увійшли в столицю Укр. Народної Республики.

Головний Отаман ПЕТЛЮРА.

Радіо — 15. XII. 1918.

Командантy осадного корпуса республиканських військ. 14. грудня о . . . год. дня довірена мені дивізя заняла Київ.

До приходу військ одного корпуса виконую обовязки начальника залоги міста Київа.

Начальник першої Дніпровської дивізії
військовий старшина **Симченко.**

Офіціяльне звідомленнє з 12. XII. 1918.

На південь від Львова. Янів занятий нашими частинами. Польська залога Янова взята в полон.

На схід від Львова. Наші стежі доходили до Личакова. Вчора частини Поляків доходили до Ляшок мурованих. Понесли великі страти.

На північ від Львова. З Малкович Поляки значними силами повели наступ на Брюховичі; 2 ворожі панцирні поїзди двигались до Нижанкович, але мусіли уступити.

полк. **Мишковський.**

Офіціяльне повідомленнє за 13. XII. 1918.

На північ від Львова Наше наступленнє проти Краківця, почати нами єще 2/12. 1911 закінчилось для нас дуже корисно. Поляки розбиті стратили убитими 54, в полон взято 7 старшин і 120 жовнірів, взято скорострільи одну полеву кухню, та кілька коний. Наші стежі доходять до Добростан.

В Раві Руській без змін.

В Любичі королівській спалили ми двірець і забрали залогу і висадили зелізничий міст. У Гребеннім наші знищили значну часть польської кінноти. Наші стежі заняли Чомулець і Духовик.

На схід від Львова. Ворожа артілєрія острілює Малехів і Ляшків.

На південь від Львова. Польські стежі доходили до Зубри, але їх зі стратами відперто. Ворожа артілєрія острілює Ніжанковичі і Дроздовичі з татарського горба біля Перемишля. —

Дня 13. 12. 1918. ч: 316.

пол. **Мишковський** нач. штабу.

Офіціяльне повідомленнє з дня 15. XII.

На північ від Львова: Положеннє без змін.

На схід від Львова: Наша артилєрія обстрілювала Знесіннє у Львові і 324 Збоїска, а також польський штаб.

На південь від Львова: На північ від Зубри розбита польська застава. Забрано один скорострїл і полонених; багато Поляків перебито.

Поляки, зібравши значні сили, перейшли в наступ проти Нижанкович. Наші стежі одійшли трохи назад.

Начальник штабу військ
Полк. МИШКОВСЬКИЙ.

Телеґрама гетьмана про уступленнє.

(Без дати). Із Київа. — Циркулярно.

Я гетьман всеї України в теченіє семи з половиною місяців всї сили свої клав на те, щоби вивести страну із тяжкого положення, в котрім вона находилась. Бог не дав менї сил справуватн ся з тою задачю. Нинї в виду составших ся условій, руководствуяся ісключительно благами України от власти отказуюсь.

Павло Скоропадський.

(Під депешою стоїть) СЛАВА НОВІЙ РАДЇ!

Вірно :Комісарь станції Лановець Віктор.

Неурядова часть.

Бережім ся перед провокацією!

Наші вороги, побачивши нашу організованість і відчувши свою безсильність, щоби виступити активно проти нашої сили, причаїлись і вхопили за друге своє випробоване оружє, а іменно за провокацію і клевету. А вони в тому майстри!

Не вдалось їм зупинити елєментарного вибуху нашої сили, підпертої розумінням небезпеки і почуттєм патріотичного обовязку, отже вони почали підкрадати ся до нас як вовки до стада і стали цькувати та сіяти в наших серцях отруту І ся злочинна, діявольська робота пішла у двох напрямах.

Перш усього попідшивали ся ріжні темн індівідуа з польського табору під Українців і стали відмовляти наших добровольців від військової служби. А це дуже легка робота. Передягнути ся у військовий уніформ, або в мужицький кожух, почіпити українську кокарду — і Українець готовий. І цей ніби—Українець підсунеть ся до касарні або на село і давай киринити: ми вже досить воювали, нема чого воювати, все одно: польські чи українські пани, хай воюють ті, що досі сиділи дома і т. п. Наш брат слухає, спершу реагує на. кириню, а згодом притакує. І гляди — ого! вже його запал пішов у ноги. Цей пригадав собі, що його сусід не пішов з дому, другий відчув, що він бідний, а війна тільки для богачів, другий найшов противню причину і так далі. Бо до злого найлегше підвести.

Та все таки армія збираєть ся. Все таки найдеть ся чимало ідейних одиниць зі зрозумінням, що як не підемо проти ворога, так ворог прийде до нас, а годі вже буде тязша справа, бо ворог не такий мягкосередний, як ми, і не такий нерозумний, як богато зпоміж нас. І ворог береть ся за другий середник підпольної роботи. Він пускає на селі і в місті т. зв. большевицькі кличі, а в дійсности підмовляє до злочинної акції. Немає вже панів, — каже він — панське добро, це добро громади; це добро вільно кождому розтягати, бо все те тільки відбираннє громадської власности; вільно вирубувати панські ліси, розбирати панські стирти, забирати панську худобу — словом, все, що панське, це людське, ба навіть, що державне, це власність того, хто його перший захопить.

І це другий гачок на легковірність і нерозум нашого чоловіка. А ціль такої роботи — спровокувати рішучі виступи нашої влади проти виновників, знищити те, чого армія найбільш потребує і виголодити армію, ушкодити середники комунікації, викликати безладдє, — словом здеморалізувати нас, а тим самим ослабити і знищйти. А дальша ціль такої злочинної роботи: скомпромітувати нас предстaвити нас перед світом як громаду нездібну до самостійного державного істнування, стягнути нам на карки сторожів ладу і спокою у виді військ коаліції і таким робом здавити наш самостійницький подвиг і визвольну боротьбу.

Обдумано хитро і справді по чортівськи. І горе нам, якщо ми підемо на такі гачки нашого неумолимого ворога!

І тому, дивлячись на сю злодійську діяльність яка вже місцями видає результати, звертаємось до вас, земляки, до вас, селяне і робітники, з осторогою: не вірте вовкам в овечій шкурі і женіть від себе буком свого замаскованого ворога! Не дайте себе ловити на гачок польських хитрунів, бо уся та хитра робота вимірена на вашу загибіль! Не слухайте нікого, тільки йдіть за голосом вашого здорового розсудку і вашої совісти, котрі вам скажуть, що ані відтяганнє від обовязку оборони свого добра перед наїздником, ані грабленнє чужого добра не є дорогою до здобуття волі і забезпеки перед тими, що добирали ся до вашої семої шкури.

А впрочім і одно і друге буде у своїм час покараним, так як карало ся воно і досі. Хто відтягаєть ся від обовязку служби з оружєм, цей допускаєть ся злочину дезерції; таким самим злочином обтяжує себе і той, хто до сього злочину підмовляє. І таких зочинців повинні ви самі, горожане нашої молодої републики, видавати на покараннє, бо шкода від роботи таких злочинців може мати для нас страшні наслідки.

Вірте, що в добрім намірі до злого ніхто вас не стане підмовляти. І певно не підмовлятиме вас до сього людина, якій лежить на серці краща будучина нашої країни. Таке роблять тільки злочинці з ворожого табору, які не в силі поконати нас отвертим і чесним боєм, а які готують нам загибіль.

Будьмо-ж обережними!

До погромів у Галичині.

Небезпека Єврейських погромів у Галичині виросла була ще тоді, як провадила ся горожанська війна на вулицях Львова. Ще 22-го листопада в Київ на імя Н. С. Сиркина прийшла телєграма про небезпечне становище євреїв у Львові. В телеграмі між иншим сказано: Єврейська людність організовала нейтральну міліцію для охорони життя й майна. Багато випадків террора і роззброєння міліції польськими легіонерами. Єврейський шпиталь та перевязочні пункти обстрілюють ся. Багато жертв серед єврейської людности. Прохання до польського головнокомандуючого про інтервенцію лишилось без успіху. Настала крайня небезпека погрому“. . .

Така сама телеграма пійшла й до Копенгагену. З приходом польського війська до Львова, котре зірвало перемирря між львівськими Поляками та Українцями, настав тяжкий погром, подробиці якого не вважаючи на страшну неймовірність звірства, всетаки потверджують ся.

В Київі єврейський національний секретаріят робить енергічні заходи, щоби припинити ширення погромів по Галичині. З відомостей евр. нац. секретаріята виходить, що хвиля погромів почала ся ще весною; 12. квітня в Наролі, 16—18-го квітня в Кракові 16-го мая в Величці,— всі ці погроми лишились не покараними. Потім, з моментом проголошення незалежности Польщі, пішла нова хвиля погромів: 21-го жовтня — в Варшаві, 1-го листопада — у Львові, 11-го листопада — в Кільцях, а далі погроми по всій Галичині, де були польські легіонери. Всі ці страшні погроми, які кладуть одповідальність на всю польську націю досі не викликали з боку польських правителів та одповідальних кругів ні протестів, ні рішучих заходів.

Євр. нац. секретаріят звернув ся до польського посла в Київі з домаганням вжити заходів проти погромів та допомогти призначити слідство над цею справою, з участю єврейських представників.

Окрім того, євр. нац. секретаріят розіслав правительствам Европи й Америки таку заяву:

„Насильством і кровію, соромом і ганьбою єврейські погроми в Польщі й Галичині окрили зорю визволення Польщі на порозі вступу її до гурту культурних вільних народів.

Єврейська нація, яка завжди в перших рядах борола ся та волю і честь пригноблених народів, тепер охоплена страхом кривавої розправи над невинними з боку нації, котра ще вчора ділила з нею тягість рабства й пригноблення“. . .

Тому євр. нац. секретаріят заявляє свій гнів і протест проти частини польського війська і населення, які чинять погроми. Секретаріят заявляє, що він кладе одповідальність на польську демократію за погроми. Окрім того домагаєть ся негайно спинити нелюдське катування над євреями, розслідувати всі випадки, при участи представників єврейства, повернути погромленим збитки, а головно знищити всяку можливість нових ексцесів, давши гарантії горожанських, політичних і національних прав євреям на землях Польщі й Галичини.

(Н. Рада, 7. XII.)

Вісти з часописів.

Коли прибуде союзне військо. На запитання співробітника „Вечера“, як стоїть справа з приходом Румун, а також і союзних англьо-французьких військ, міністер доріг Є. Лянсберг відповів:

Ні про тих, ні про других у мене ніяких відомостий нема. Про Французів та Англійців я нічого не знаю, про Румунів же знаю, що вони мали вийти в напрямі на Жмеринку, але чи вийшли вони — не знаю. (Н. Рада, 7. XII.)

З'їзд німецьких Рад України. Київська німецька рада салдатських депутатів скликає на 12. грудня з'їзд усіх німецьких рад салдатських депутатів України. У з'їзді візьмуть участь 51 делєгатів З'їзд протятнеть ся два дні. (тамже).

Комісія зустрічі союзників. Міністер закордонних справ Г. Афанасєв повідомив міністра внутрішних справ, що для урочистої зустрічі представника союзних держав у Київі він склав комісію з пяти членів під проводом київського міського голови. Г. Афанасєв прохає міністра внутрішніх справ делєгувати у склад членів комісії, яко представника м-ва внутрішніх справ київського столичногої градоначальника.

Перше засідання цієї комісії має відбути ся сьогодня о 12 годині дня в помешканню київської міської управи.

Протест євр. нац. секр—ту. Єврейський національний секретаріят на Україні, обміркувавши на одному з своїх засідань події в Польщі й Галичині, ухвалив резолюцію, в якій висловлюють рішучий протест проти насильств з боку польського війська й населення над Євреями Польщі та Галичини. (тамже.)

Мобілізація Поляків. Ростов 28. — Оголошено мобілізацію на Дону — Кубані всіх Поляків від 18 до 38 років для поповнення польських дивізій, що перебувають в Катеринодарі. Всім Полякам цих літ, які пішли раніще з добровольцями на донську південну армію, дозволяєть ся перейти до польського війська. (тамже).

Останні вісти.

Повідомленнє Українського Тел. Агентсва з Київа.

(Радіо 15. XII. 1918.

Гетьман разом зі своїми однодумцями, декотрими міністрами, також з „добровольческою“ армією втік невідомо в якім напрямі. Вся влада на Україні в руках Директорії. Републиканські війська з національними піснями в устах о 3 год. по пол, увійши зі щирим запалом у місто. Вулиці всюди прикрасили ся національними прапорами. В Київі повний порядок. Загальна радість ізза визволення від гетьманської влади.

Львів і Перемишль. Радіо. Поляки інтернували голову Жидівської Національної Ради у Львові і вивезли до Перемишля. Перемишль окружений українськими військами з трьох сторін, тільки зелізниця на захід є ще в руху. Українським патрулям улало ся висадити мости в Городку і Мостисках. У Львові панує з причини його замкнення страшна нужда.

Німці відходять поспішно з України. З радіодепеш, які подинокі німецькі ставиці на Україні висилають до себе, виходить, що вони поспішно відходять з України до своєї вітчини.

Німецька група на Україні з Київа передає по радіо до другої німецької групи: Вечірне звідомленнє 14. XII. Гетьман сьогодня відійшов. Републиканські війська увійшли без бою до міста. Одеса і Миколаїв також перейшли без бою в руки републиканців. Останній німецький транспорт відійшов 13. XII. з Севастополя. Таким чином отже німецькі війська очистили цілий Крим.

На перехоплену радіотелєграму гетьмана Скоропадського до Одеси на імя генерала Рауха з дн. 10. XII. Директорія Української Народної Републики вислала була до Київа отсю відповідь:

Київ, Павлови Скоропадському.

Ваш крик о ратунок до генерала Рауха почула Головна Кватира Українських реп. військ. Памятаючи на святе писмо, яке говорить „Блажен, іже скоти милует“, вважаємо своїм обовязком відповісти Вам на всі точки: 1) На приїзд представників держав порозуміння числити Вам ледви чи розумно, бо вони очевидно не почуваючи особливого вдоволення оглядати у Київі порожне місце, заняті під теперішню хвилю питаннєм про те, як їм **увійти в порозуміннє з Директорією** 2) Німецькі охорони, при помочи яких Ви зволили величати себе Гетьманом, переважно виїхали вже за границю України на власне бажаннє; ті-ж із них, які мали думку дати Вам підмогу р о з б р о ю ю т ь с я й висилають ся у Німеччину. 3) Числити на скорий прихід союзних сил ще більш не розумно, бо таких на Україні н е м а, крім прислуги того корабля, який привіз до Одеси союзну місію; колиб вони й були, то прийти до Вас навіть при щирому бажанню не моглиби, бо **всі дороги України заняті військами Директорії** Укр. Нар, Реп., які твердо рішили зі всіми ворогами Української Нар. Републики **поступити так само**, як поступили з тими, які до сеї пори охороняли Вас. 4) Ледви чи порозуміннє має охоту піддержувати порожне місце; невже-ж Ви вважаєте свою особу такою дорогоцінною, щоби порозуміннє могло ризикувати ізза Вас хочби одним жовніром? Що тикаєть ся переговорів антанти з Головним Отаманам Републиканських військ Петлюрою, то можемо Вам зробити приємність і заявити, що переговори такі не ведуть ся, бо антанта прегарно бачить, що Урядом України є Директорія а не окрема особа, і тому вона й **звартаєть ся до Директорії,** хоч се й не подобаєть ся Вам дуже.

6) Посилати військову комісію до Київа для пізнання положення справи антанта не має ніякої потреби, бо вона прегарно бачить Вашу блискучу одинокість і тому:

7) Ваша погроза анархією і большевизмом нікого не перестрашить, бо більшої анархії, чим зробили Ви з Вашими наємниками, російськими офіцерами, не можна собі представити, за те **дисципліна і порядок армії Укр. Нар. Реп.** для представників антанти очевидні, хочби з того короткого огляду, який вони зробили по дорозі з Одесси до місця перебування Директорії. 8) Ви заявляєте, що при помочи союзників Ви можете майже ручити за успіх; якаж рація союзникам помагати Вам, коли Ви навіть при їх помочи тілько майже ручите. Невжеж Ви вважаєте союзників більш наївними від себе? Від серця радимо Вам: „не тратьте, куме, сили, не писуйте дурно паперу на радіотелєграми і спускайтесь на дно“.

Укр. театр зі Львова. Саля Кіно „Сьвітезь“ ул. Міцкевича. У вівторок 17. XII. 1918. СВАТАННЯ НА ГОНЧАРІВЦІ, комічна оперетка на 3. дії Н. К. Основяненка.

Візьмуть участь: п-ні Рубчакова, п-ні Бенцалева, п. І. Рубчак, М. Бенцаль, М, Крушельницкий, І. Демчук, Л. Міхенко, Федь Триндик і ин.

Ціна міст: І. м. 10 К., ІІ. м. 8 К., ІІІ. м. 6 К., IV. м. 4 К., сид. бальк. 8 К., ст. партер 3 К. Студентська симфонічна оркестра. Початок точно о год. 5 вечір.

Всіх лікарських наук

Др. ФЕРД. КОДЕРА

приймає хорих в Тернополі при вул. Святоіванській, (Дім австро-угорського Банку).

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Стецка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 23. Тернопіль, 18. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ПОЯВЛЯЄТЬ СЯ ЩОДНЯ, за виїмкою неділь

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Урядова часть.

Офіціяльне повідомлення за 16. XII.

На північ від Львова: На північ від Сокаля заняли ми Літовичі і Біличі. На фронті Угнів-Рава спокій. Наші частини від Яворова підійшли до зелізниці Львів—Перемишль (Хоросниця на півн.-схід від Мостиск). Наші частини заняли Зелів.

На схід від Львова: Ворожа артилєрія обстрілювала Винники, Підбірці, Малехів, Чортову скалу.

На південь від Львова. Наші розвідчики ведуть бій коло Сокільників. Наші стежі доходили аж до Зимної Води і взяли у ворога 1 скоростріл. В Городку Поляки дуже окопують ся. В Польській міліції богато жінок.

Дві кольони Поляків наступали з боку Бюхович, Кальварії. Наступ відбито з втратами для ворога.

Зелізничий міст у Медики висаджено нами.

Начальник штабу військ
Полк. **Мишковський.**

Неурядова часть.

Київ — Львів.

Матір українських городів, золотоверхий Київ, княжа столиця, що розкинулась гордо над Дніпром і вже від 10-го віку чарує своєю ліпотою і богацтвом очі цілої Европи, серце України — в руках републиканської армії і Директоріяту. Знов після ран з рук большевицьких банд і після семимісячної деспотії Іскаріота—Скоропади народ України віднайшов своє серце, щоби його вже більше ніколи не згубити. Й не топтатиме більше по тім серці злочинна стопа Москвича, не шматуватиме його німецька рука, не ранитиме його зрадник, вирід України. На Крещатику, на роскішних київських бульварах, на золотобанних церквах скрізь мають горді українські прапори, насаджені незлочинною рукою вирода, що маскував ними зраду, а рукою щирого сина України, українського хлібороба, що за свою любов волі заплатив семимісячними тортурами самозванчого гетьмана і його опрічників, який російський народ викинув як намул на Україну.

Стало ся! Ми дожидали цеї хвилі, бо вірили і знали, що ся хвиля мусить прийти. Ми вірили і знали, що терпець катованого народу урветь ся і народ позбудеть ся свого ката. Ми знали, що за злочин мусить прийти кара. Ми знали, що панованнє поміщицької російської, польської і нібиукраїнської зграї, підперте юнкерською і шляхоцько-австрійською силою, мусить покінчитись, і що за невинно пролиту кров люду в часі деспотії „ясновельможного“ поллєть ся кров „сто ріками“. Ми знали це і зпритаєним духом дожидали хвилі.

Стало ся! Терпець урвав ся... Горе сим, що сіяли бурю! Горе поміщицькій, московській і польській зграї, що під покровом Скоропади проливали невинну кров нещасного люду України! Горе тим, що ще недавно іменем самозванця пороли до смерти українського мужика, горе тим. що палили і грабили села під кличем контрибуції!

Український народ проснув ся під ударами панських палок, в ньому пробудила ся потоптана його честь, його серце займило ся жадобою визволення і лютої помсти.

Не помогла рабівникам і розбишакам німецька поміч, надармо кликав „ясновельможний“ в кровавій киреї до цілого світа з одчаєм о поміч, надармо чорносотенна київська преса дурила столицю надією на коаліцію, надармо пігніли мозки дурисвітів над програмою привитання союзників у Київі. На празник прийшли инші гості: прийшов катований український народ — на кріваву розправу.

Київ знов в руках сих, які вперше збудили його з вікової дрімоти, в руках Петлюри, Винниченка, в руках носителів ідеї самостійности України і волі народніх мас. Замикаєть ся кріваві драма увертюрою, котрою вона почала ся. Инакше не могло бути! Бо хто топче брутально по серці народу, хто терором і тортурами хоче затвердити деспотію, коли деспотія вже раз повалена хто замість числити ся з волию міліонів, йде на зустріч забаганкам жмінки злодіїв, цей мусить розторощитись на твердій волі мас.

Кінчить ся українська драма, переборовши щасливо періпетію у своїй акції і вивівши ідею правди на рівний шлях побіди.

Так само скінчить ся побідою прінціпу правди і наш галицький епізод цеї загально-української драми і наша побідна армія небавком застромить жовто-голубі прапори на холмах зі столицею Льва. І трівога розіллєть ся по обличчах галицьких палячів, що мають руки замарані кровю так само, як палячі на Наддніпрянській Україні, і прийде хвиля відплати.

Горе тим, що накладають контрибуції на наші галицькі села так, як їхні брати накладали їх на села Наддніпровя! Горе тим, що нагайками бють нашого мужика, граблять його, палять і вішають!

Месть, яка виконує акт відплати на палячах на Наддніпрянській Україні, святкуватиме небавком свій празник і в наших селах. І як мусіли зложити збрую рабівники Київа, так зложать її рабівники Львова. Чим скорше це вчинять, тим для них краще. Бо чаша нашої кривди сповнила ся вже до краю!

Ми певно не дамо себе засоромити нашим братам зпоза Збруча!

Неситі апетити.

Події в Галичині й на Холмщині звернули на себе нарешті увагу і в офіціяльних українських кругах. Міністерство закордонних справ виступило з категоричним протестом проти захватних актів польського правительства, що виявились посилкою війська до Перемишля й до Львова, а також перебуванням його на Холмщині. До цього треба-б долучити ще й анальогічного протеста з приводу неоправданої нічим окупації Буковини; матеріял до цього міністерство закордонних справ має в формі протеста буковинських Українців, спеціяльними посланцями.

Закордонна Україна, що склала з себе Західно-Українську Державу, на перших вже кроках свого істнування опинила ся в надто важкому становищі. Опріч внутрішньої організаційної роботи, їй доводить ся витрачати свої сили на оборону од зовнішніх ворогів. З двох боків, з півдня і з півночі сунуть на неї сусіди, які з давна заявляли свої претенсії на ці українські землі, а тепер серед загально-европейської заверюхи вбачають добру притоку, щоб ті захватні претенсії довести до діла. Користуючись з того, що людність великого міста Львова здебільшого польська або спольщена і тим чужа українській людності Східньої Галичини, Поляки задумали зробити це місто базою своїх військових операцій, скерованих на нове завоювання й нове поневолення української землі. Що до Чернівців, то Румуни там не мають і такого подобія права: там діють просто вже оружною силою, знаючи, що нова держава не може поки що оборонити себе од насильства, до того-ж одночасно з двох боків. Чи сталось це шляхом таємної умови між Польщею та Румунією, про яку заздалегідь подавала звістки українська преса, щоб розмежуватись „сферами впливу“ на західно-українських землях, чи обійшлось без такої формальної згоди, а тільки через фактичну допомогу — це в даному разі ваги не має. Факт той, що Польща і Румунія не сконсолідувались і не покріпившись на силах сами, не впоравши ся з своїми внутішніми справами, що доводять і там, і там до безладдя та анархії — велику увагу звертають на чуж землі і гарбають їх до себе, сподіваючись цим очевидно поставити громадську думку культурного світя „перед фактом“. То-ж давня польська практика: „gdzie nie można prawem, trzeba iść lewem“..і

Марні це заходи і наївні обрахунки! Все це робить ся без хазяїна, без справжнього господаря, яким може бути тільки народ даної землі. І звичайно такі одрізані острівці чудної культури, як напр. Львів, не можуть рішати долі всієї людности. А вона вже виявила категорично й недвозначно свою волю, і воля ця в тому полягає, що Західно-Українська Держава не хоче бути часткою ні Польщі, ні Румунії, а хоче тільки сама своєю долею порядкувати. Перед цим фактом мусять усе одно примеркнути ті факти захвата, якими силкують ся виправдати своє „право“ сусіди з півдня і з півночі,

Кажуть, що за великими звірями раз-у-раз волочуть ся шакалі та гієни; самим цим хижачкам страшно кидатись на здобич — коли-б на дужчого не наскочити,—то важать хоч на відпадки, що по великому звіреві лишають ся. Ганебне, звісно це ремесло гієни і нема певне більш огидної істоти у всьому звірячому царстві, Проте, видко, охочі на його знаходять ся. Маленькі хижачки, що народились у процесі світової війни, виявляють тепер найбільше лютости й зажерливости і кидають ся всюду, де сподівають ся покористуватись з відпадків здобичі по війні. І проти цих гієн та шакалів треба вже раз поставити якусь силу, щоб збити їхні апетити неситі на чуже.

(За Н. Радою.)

Товариство „Молода Громада“ в Станіславові.

Загальні Збори Товариства „Молодої Громади“ відбули ся дня 25-го падолиста с. р. На збори зібрала ся численно академічна молодіж, гімназіяльні учителі, українські офіцери, представителі українського молодшого жіноцтва і всі ті з поміж инших кругів, що відчувають потребу організації й інтензивної праці в сей переломовий час.

В сей переломовий час Товариство поклало собі за ціль згуртувати усі молоді сили і стреміти до зєдинення усіх етнографічних українських територій в одну независиму, самостійну державу, як також стояти на сторожі, щоб найскорійше і негайно була переведена українізація в всіх областях державного життя. В першій мірі в сей переломовий час, коли нашому державному організмо и грозить небезпека, коли не всі ще етнографічні области злучені в одну державу, за найважнійшу поклала собі задачу звернути всі сили до організації війська; а що організація війська безпосередно належить до військових властий. Товариство маючи до розпорядимости оба станиславівські часописи, освідомлювати ме в тім напрямі народ і суспільність, — що тільки оружною силою, що тільки сильною організацією і рішучістю в переводжуванню українізації, закріпимо здобуту політичну свободу. Товариство „Молода Громада“ виходить з сього становища, що умілим переведенням організації, свідомістю і вірою в свої власні сили, не то що оборонимо свою державу від грозячої небезпеки, а ще й закарпатським братам і Буковинцям прийдемо з успішною помічю.

Знаючи, що в щоденній пресі не можна обговорити пекучих важних справ в будові державности, Товариство з днем першого січня приступає до видавання органу місцевого, що виходити ме раз в місяць. Орган Товариства супроти браку научного часопису, буде органом незалежної думки і носити ме научно-літературний характер.

Вже з найблизшою неділею розпічне ся заходом Товариства ряд рефератів, які мати муть в першій мірі на ціли, поширити і поглибити свідомість, познакомити ширшу громаду з теперішними світовими подіями, соціяльними й аграрними питаннями, устроєм републиканських держав, щоб сі зміни, що на очах відбувають ся перед нами, не були нам чужими.

Реферати будуть відбувати ся в салі „Народного Дому“, де і находить ся льокаль Товариства.

При Товаристві організує ся гурток, що виїздити ме що неділі до сіл станиславівського повіта, щоб освідомлювати селян про сучасну хвилю і ролю їх в будові української держави.

В найблизшім часі Товариство приступить до отворення публичної бібліотеки, яку перенесе з льокалю „Укр. Хати“, до свойого льокалю в „Народнім Домі“. Бібліотеку, зложену з трох бібліотек: тов. „Філія Просьвіти“, тов. „Укр. Молодіжи“ і студентської, яку довів до ладу, упорядкував, збільшив наш знаний меценат др. В. Янович, ще перед війною — знищила московська інвазія. Товариство обіймає сю одиноку публичну бібліотеку, скомплєтує її новими видавництвами і в найблизшім часі отворить до вжитку станиславівської суспільности.

В льокалі Товариства отвирає ся читальню. в якій члени зможуть користувати ся усіми галицькими часописями, по змозі всіми наддніпрянськими, важнійшими польськими, німецькими і російськими.

(За Стан. Голосом, з 6. XII.)

Боротьба.

Містимо сю статейку, зазначуючи, що не зовсім годимо ся з кінцевими виводами автора. Практика показує, що т. зв. сільські комітети, що мають берігти двірського майна, не дуже то понимають своє завданнє і компетенцію. — Ред.

Від хвилі, як ми самі почали творити свою долю як народ, виступили на яву також і всі бажання поодиноких верств суспільства. Кожда верства пізнала, що в таку хвилю не можна дожидати осторонь, що станесь з нею, але що треба самому кувати свою долю. Так було в закордонній Україні по російській революції 1917. р., як рівнож і тепер — те саме мож бачити тепер і у нас в Галичині. Мужики заговорили про те, що потреба більше землі, робітники поставили свої дезідерати про соціялізацію промислу то про зміну організації праці, інтеліґентний пролєтаріят став думати над поліпшеннєм умов свойого життя. З другої сторони посідаючі верстви великих земельних власників та промисловців рішили боронити своїх прав та прівілеїв. Почалась боротьба поглядів, а за тим пішли і реальні змагання до переведення жадань поодиноких верств.

Небавом ясним стало, що маси низших верств суспільства мусять побідити, вже хочби з сеї причини, шо їх чисельність дає їм фактичну перевагу в боротьбі. Конечність перемоги біднійших верств у тій боротьбі стане кождому ясною, коли тільки взяти під розвагу самі основи їх життя. Малоземельний мужик, (з двома — трьома морґ. землі) чи то робітник, що гарує весь свій вік тай зате навіть не має забезпеченої старости, — се просто аномалії нинішного суспільного ладу. Вони більш ніщо — як тільки кандидати на жебраків. І саме тому рішили ті верстви не уступити від своїх жадань.

В укр. народу справа перемоги біднійших верств стала просто національною справою. На укр. землях великоземельними власниками та промисловцями є Поляки і Москалі. Українцями є мужики, робітники та працюючі інтеліґенти. Перемога працюючих верств стане в нас заразом побідою укр. нації. В виду того, всі ми як народ, повинні без виїмків попирати змагання працюючих верств і не уступати за ніяку ціну. Вже тепер підчас війни повинна організація суспільного ладу іти в тім напрямі, щоби дати змогу біднійшим верствам, перебути важкі дні війни. Мара голоду грозить біднійшим верствам. Тому то Управа держави а так само всі громадянські організації повинні подбати про те, щоб усунути ту небезпеку. Робітницькі сімї, остаючі тепер без роботи, воєнні сироти, інваліди і друга біднота повинні стати предметом живої опіки суспільства. Щоб запевнити життє тим людям, належить потворити по всіх громадах двірські комітети, які переняли би Управу дворів в свої руки і старались одну часть двірських запасів харчових доставити нашій армії, другу часть ужити на прокормленнє беззасібних одиниць в селі.

Справу тую започаткували вже декуда самі села. Однак сього мало. Таке скермуваннє справи повинно вийти від Управи Держави, повинно стати воєнним законом. Щоб ратувати себе як народ, ми повинні ужити всіх способів, що ведуть до сеї ціли.

Кождому, хто отверто глядить на світ, є ясним, що ми мусимо так поступити, інакше кинеть ся крайня нужда і хороби серед бідноти, передовсім у знищених війною повітах. Се булоб для нас катастрофою. А до сього ми не сміємо допустити.

П. МИСЬКО.

Товариші Студенти!

Пожежа великої світової революції розгорілась і в нас. Даремно намагаєть ся буржуазія всього світу придушить розпал революційний трудових мас — даремні зусилля панів Скоропадських на тамтій Україні а панів — маґнатів польських — тут! Революційній нарід український свідомий своїх політичних, соціяльних та національних прав змете віковічних гнобителів і сам творити буде своє життя!

Товариші! Революція розростаєть ся, прибирає все більше рішучости. Отже нам не вільно бути невтральними або пассивно-вичікуючими кінця визвольної боротьби. Ми діти трудового народу, яким трудові маси своєю фізичною працею дають змогу добувать освіту і жити більш культурно — ми не сміємо забувать обовязків перед тим, хто нас годує. — Ми ясно і отверто мусимо заявити, по якій ми стороні барикад, чи в рядах трудового народу, чи льокаями панів — маґнатів!

Товариші! Організація побіджає! Тільки організовано і пляномірно ми можемо помирювати і поглиблювати наш визвольний рух.

Студенство міста Тернополя вже зорґанізоване. Загальні збори доручили обраному на них Виконавчому Комітету скликати зїзд студентський цілого округа тернопільського в ціли створення сильної студентської організації, що стоялаб непохитно на сторожі визволення та сприялаб все більшому його зросту.

Нумож Товариші до праці!

Термін зїзду 21. грудня в 2 год. по полудни в салі „Народного Дому“ 3. Мая вулиця в Тернополі.

КОМІТЕТ.

Останні вісти.

Очищуваннє України з Німців. Республиканські війська очистили з Німців **Бердичів і Житомір.** Німці уходять на Рівне.

Заняттє Миколаєва. Війська Директорії заняли **Миколаїв** і ведуть переговори з гетьманцями Херсона.

Америка й Англія признають Україну самостійною народною республикою. Радіо 17. XII. В переговорах з послами Коаліції вияснило ся становище згаданих держав до України так: Америка і Англія стоять на становищу, що **Україна** і Фінляндія, мають бути **самостійними народніми республиками.**

З Радехова.

Організацію урядів почтових в радехівськім повіті повірено п. Тадейови Косановському почт. майстрови з Оглядова, в слід чого всі уряди почтові в радехівськім повіті розпочали правильну службу.

Полученнє почтове з иньшими повітами привернено з днем 12. грудня 1918, через Радехів—Топорів—Буськ—Красне. Просьть ся отже всякі почтові переписки, так приватні, як і урядові слати сею дорогою.

Український Повітовий Комісаріят в Радехові.

Позір!

Всіх Українців — робітників всякого рода взиває ся на ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ в день 19. XII. 1918. о 2. г. по пол. до льокалю „Читальні Просьвіти“, вул. Косцюшка (проти української ґімназії) в ціли обговореня маючої заснувати ся „Спілки Споживчої“ для Українців міста Тернополя. Справа важна і надзвичайно пекуча.

Виділ:

Мельничук голова,

В. Сеник, Кінаш,

М. Ґнип, Л. Атаманчук.

Оголошенє.

Подаєть ся до прилюдної відомости, що магістрат в власнім заряді продає кінське мясо на Казимирській площі в будці ч. 25. по 2 К. за kg.

Оголошенє.

Остерігаєсь горожан міста Тернополя, що спалений 3-поверховий будинок Адлєра при вул. Міцкевича грозить заваленнєм. Кождоразове городженнє переходу в ціли оминення небезпеки нищать ночю незвісні одиниці.

Комісарят міста не бере на себе, жадної відвічальности за можливий нешасливий випадок.

Десеровий мід (Патоку)

з пасіки ТЕОДОРА СЕНИКА

можна набути по гуртовій ціні: кільо 26 корон.

при вул. кн. Острогського, 72.

5—1

МАЛЬВІНА КАПІАН

вул. кн. Острогського, ч. 16.

поручає П. Т. Публиці свою торговлю папером, приборами шкільними і канцелирійними, товарами ґалянтерійними і косметичними, — детайлічно én gross — по приступних цінах.

Женя Даткунова!

Де Ви?

Стефан, Відділ летничий Красне.

З „Друкарні Подільскої“ Йосифа Стецка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 24. Тернопіль, 19. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Урядова часть.

Розпорядок

Державного Секретара Судівництва з 18. грудня 1918. в справі написів і урядових печатий.

§. 1.

Президия Висшого Суду, Президиї окружних Судів і Начальництва повітових Судів мають негайно усунути давні австрійські емблєми і написи, та подбати про се, аби їх заступлено нововведеними емблємами та написами.

Урядова напись на зверх має містити герб Західної Української Народної Републики (Золотий лев на синїм полії звернений в свою праву сторону) а довкола гербу напись в українськый мові: Висший, окружний, повітовий Суд Зах. Укр. Нар. Републики. (§. 6. закона з 21. падолиста 1918. в справах тимчасової організації судів і власти судейскої.)

§. 2.

По всїх Судах мають бути впроваджені написи ориентацийні в мові українській і в мові польскій.

§. 3.

Висший Суд, окружні і повітові Суди Західно Української Народної Републики мають негайно впровадити печать урядову.

Урядова печать судів має круглу форму і містить довкола державного гербу (лев обернений в свою праву сторону) урядову назву судів в українській мові.

На виготовленях польских урядова печать містити буде довкола державного гербу урядову назву Судів в тексті польскім.

§. 4.

Постанови сї мають анальогічне примінене до всїх Прокураторій Державних і карних заведень.

§. 5.

Постанови сего розпорядку входять в житє з днем 20. грудня 1918.

Тернопіль, 18. грудня 1918.

Державний Секретар Судівництва
Др. Ізидор Голубович.

Розпорядок

Державного Секретара Судівництва із 18. грудня 1918. в справі зложення службового приречення судиїв і судових урядників.

В виконанню §. 8. закона з 21. падолиста 1918. в справах тимчасової організації судів і власти судейскої заряджує ся.

Арт. 1.

Службове приреченнє для судиїв і судових урядників має звучати:

„Прирікаю як ..... бути вірним Західно-Українській Народній Републиці і повинуватись її законам і розпорядкам.

Прирікаю на порученім мені становиску виповняти ревно, совісно і безкорисно мої службові обовязки, виконувати точно припоручення моїх зверхників, берегти урядові тайни, та все мати на увазі добро і пожиток Зах. Укр. Нар. Републики“.

Арт. 2.

Приреченнє се має бути зложене перед 1. січня 1919, а складають его судиї і судові урядники письменно. Президенти Окружних Судів і начальники Повітових Судів Західно-Української Народної Републики складають его письменно, кождий про себе, всі прочі спільно на однім формулярі. Начальники повітових судів пересилають своє письменне приреченнє службове президиям окружних судів і долучають спис підчинених собі судиїв і судових урядників, які приреченнє зложили, як також тих, які від него відказали ся. Президенти окружних судів пересилають своє письмение приреченнє службове Державному Секретаріятови судівництва разом зі списом всіх судиїв і судових урядників свого округа, котрі приреченнє зложили, як також тих, які від него відказались. Окремі письменні приречення службові начальників судів повітових як і спільні формулярі мають переховувати ся при Президиї Окружних Судів.

Арт. 3.

Свої окремі письменні службові приречення і збірний формуляр мають переслати начальники повітових судів нарочними посланцями найдальше до 1. січня 1919, президенти окружних судів найдальше до 7. січня 1919.

Арт. 4.

Судиї і судові урядники, котрі відказались від зложення письменного приречення, тратять свій уряд, а рівночасно має їм бути замкнена виплата дальших службових поборів.

Арт. 5.

Кодн президент окружного Суду, або начальник повітового Суду відмовить зложення письменного приречення, тоді в права їх входить найстарший рангою урядник судейський окружного, зглядно повітового Суду, який від тої хвилї є уповажнений і обовязаний перебрати діловодство окружного зглядно повітового Суду як тимчасовий зверхник.

Арт. 6.

Постанови сі мають анальогічне примінені є до висшого Суду Західної Української Народиої Републики.

Арт. 7.

Постанови сего розпорядку входять в життє з днем 20. грудня 1918.

Тернопіль 18. грудня 1918.

Державний Секретар Судівництва
Др. Ізидор Голубович.

Офіціяльне повідомленнн з 17. XII.

На північ від Львова: Наші частини із Яворова знищили залізничий шлях у Хоросниці.

На схід від Львова: Ворожа артілєрія обстрілювала цілий день Збоїска. Ворожий панцирний поїзд виїздив до Ляшків мурованих і обстрілював їх. Поїзд прогнано — страт нема. Ворожий літак обстрілював Чижиків — страт нема, Наші стежі через Френелівку доходили до фабрики. Наш літак кинув бомби на двірець у Львові.

На південь від Львова: Польська артілєрія обтсрілювала Солонку. Польський літак кинув бомби на Солонку. В районі Сераківці біля Нижанкович ми взяли 3 скорострільні. Проти Брюховичворог наступав силою 500 чоловік при 5 скорострілах, але його відкинено.

Начальник штабу військ
полковник **МИШКОВСЬКИЙ**

Угорське Воєн. Міністерство Тернополеви.

Ч. 5/1.

Угорська Комісія для повертаючих домів в Тернополі складає в імени угорського Воєнного Міністерства як найгорячійшу подяку усім українським властям і командам, як також усім сим благородним гуманним одиницям міста і околиці Тернополя, котрі не зважаючи на важкі матеріяльні умови краю — намагають ся злагодити тверду долю і безмежну нужду вертаючих домів угорських полонених.

Комісія просить, щоби благодатня діяльність добродійних Виділів продовжувалась так довго, аж поки не доведеть ся їй стягнути потрібні матеріяльні і перзональні — помічні середники для добра сих, що у війні потерпіли найбільше.

Тернопіль, 16. XII. 1918.

Сотн. Кісс, Сотн. Фаркаш
поруч. Ірша.

Неурядова часть.

Одягніть і нагодуйте їх!

Ми бачили їх. Ми бачили, як з крісом на рамени і з боєвою піснию на устах переходили попри нас герої наших сіл. Сунули відділи за відділами, плили як морська филя, бо позвала їх вітчина, щоб сповнили святий обовязок для неї, щоб ратували матір свою від загибелі. Ішти горді і певні побіди, свідомі сего обовязку, якого підняли ся. Та не в парадних уніформах ішли вони, не так, як давно — ситі і одіті. На поклик матери станув кождий як міг і в тім, що мав на собі. Сей подерту свитку підперезав ремінцем, тамтому вітер отворав поли літної блюзчини, інший знова показував подерті підошви чобіт. І вони ішли в далеку дорогу, на лютий бій з ворогом, не зважаючи на се. Отсі сірі герої наших сіл. І майже місяць, як стоять вже в тім лютім бою. Заглядаючи смерти в очи, дужою груддю спинюють дикий наїзд грабіжників, з безмежною посвятою, з безпримірним самовідреченнєм. І може мерзнуть вони на лютому морозі і може з тугою дожидають в стрілецьких ровах хвилі, коли принесуть їм ложку теплої страви. Отсі герої наших сіл.

Вони сповнили обовязок і стоять там, де їх позвала вітчина. Але вони певні, що обовязок свій сповнять також і ті, що остали дома. Вони певні, що їх нагодують і обтягнуть. І вони ждуть на все.

Тепер черга на нас. Ми мусимо подбати про се, щоб наша молода, але досвідчена і тверда в бою, армія, була убрана і нагодована. Бо тільки і тоді сповнить вона сю задачу, яку ми на неї вложили і сповнення якої ми від неї домагаємо ся. І цілий народ мусить творити в сім ділі один фронт. Зади мусять бути забезпечені: одінне і пожива доставлені.

Правда — пятий рік воєнних злиднів знищив наш добробут і не має гаразду в деяких селах. Та все таки ми можемо дати і то дуже богато. Перейдім ся тільки по селі і побачимо. Многі з тих, що остали дома, ходять в добріських, салдатських шінелях, в нових нераз австрійських плащах. В неодного в хаті стоять під лавкою або

в коморі нові військові черевики. Чомуж не дасте ви, щасливі посідачі, тих шінель, плащів, черевиків вашим братам, які кровію, здоровлєм і життєм добувають вам долю—волю? Чому не дасте їх тим, що мерзнуть на морозі неодіті і неогріті? Виб віддали, як би тільки був примус. Ви тямите, як нераз в часі російської навали, заїздив до села відділ козаків тай відбирав від жінки навіть спідницю, як що вона була вшита зі шінелі? І тоді ви віддавали, бо був примус, бо ви бояли ся. Тоді ви добровільно несли усе до канцелярії і то ворогови. А нині ви собі не хочете дати. Невжеж ви так розумієте боротьбу за своє визволеннє, за свою долю? Таж нині собі, собі самим даєте, нині своїх братів і синів одіваєте, а не чужих. Нині послідну сорочку ви повинні скинути і жертвувати на загальне добро, бо не о дрібницю ходить, а о велике, святе діло, яке рішить про нас на цілі століття. І кому не потрібні шінеля, плащ або черевики — нехай жертвує їх військови, нехає дає скоро, бо хто скоро дає, дає два рази. Нехай жертвує і тоді, коли вони і йому потрібні. Там вони потрібнійші, бо їх тепер на складі немає і немає фабрик, щоб їх настарчували.

А ви, що маєте, не держіть по своїх засіках і запілях жита і пшениці. Не ждіть, щоб злупити за них шкіру як не християнську то жидівську і заробити десятку. Бо хотяй би і заробили десятки, то міліони стратите. Не ждіть, щоб не вивезли збіжа запізно. Військо наше потребує їсти — тож охочо і радо везіть усе, що збуває, для свойого війська. Вам заплатять. Не ховайте збіжа по стодолах, по засіках, як ховали давно перед реквізиціями. Знайте, що ви живете в українській державі в народній републиці. І коли наші власти звертають ся до вас з зазивом доставляти збіже, не поступайте з ними так, неначеб се були російські офіцири, або австрійські жандарми. Се наші власти, се наше військо і їх потреба — се наша потреба. І вже час забути про ті часи, коли реквіровано, забирано насильно, кривджено роблено все зі страху. Але треба зрозуміти хвилю, робити все щиро, з доброго серця і на кождім кроці йти на зустріч нашому військови, нашим властям. І почувати себе великою родиною, великим господарством, в якім кожний кожному охочо, радо, всіма силами, по всій можности помагає. Пригадаймо собі знова, ті часи, колито приходив зі староства або з уізду приказ, щоб громада доставила два вагони збіжа. І скажіль чи були так, щоб не доставили?

Робило ся, усе тоді робило ся зі страху і для чужих. А нині? Боже милий, для своїх повинні ми сто разів більше дати, без жадних приказів, а з власного розуміння, зі щирого серця. Бо то для нас, бо то наш обовязок.

І сей обовязок ми мусимо сповнити, щоб не стидати ся тих, що боронять нас кровью і життєм. А вони ждуть і певні, що ми їх вберемо і нагодуємо. І ми се зробимо, коли собі бажаємо добр і щастя.

Українська маніфестація
в Вижгородку, Волинської губернії.

Дня 15. грудня с. р. відбулась велика українська маніфестація на передодню мобілізації на закордонній Україні, в пригранічнім місточку Вижгородку Волинської губернії.

На широкій площі перед волостною управою, зібралось кільканайцять тисяч народу: мужчин та жінок. З дооколичних пригранічних сіл галицьких, прибули дівочі і парубочі організації січові в лентах та кінні бандерії; крім сих велика маса народу.

Під повіваючими прапорами з зображенням Т. Шевченка, місцевий священик виголосив промову, навіяну любвою до України по якій відправив молебень за успіх укр. вояцтва в теперішній боротьбі і панахиду, за упавших борців в супроводі гарного хору. По молебні і панахиді, виступили два місцеві бесідники із укр. козаків і в своїх палких промовах, навязаних до сучасної боротьби укр. народу з гетьманською крамолою, взивали народ до боротьби і витревання та порядку по селах.

По сім заговорили бесідники Галичини. Т Краснопера на вступі своєї промови подякував укр. мужикам закордонним, за те, що перші подали почин до нинішної спільної маніфестації та обєднання по обох боках кордону рідних братів, укр. мужиків. Начеркнув в дальшій промові: велику хвилю визвольної боротьби з під московської та ляцької неволі, за створеннє самостійної укр. народоправної держави. А. Шмігельський в своїй промові, начеркуючи найважнійші події в історії укр. народу, спеціяльно під російським царатом, вияснив докладно, що дає державність, самостійність і независимість народови, за що і укр. народ на цілій своїй території підняв нинішну боротьбу.

По скінчених промовах двигнув ся много-тисячний похід на передї галицьких Січий, місцевої дітвори шкільної, закордонних козацьких військових відділів і при стрійних звуках боєвих пісень дійшов до площі перед церквою, де т. Краснопера в гарячій промові розвязав похід.

На перекусці, яку устроїв місцевий комісаріят для галицьких гостий, вивязалась дуже тепла бесіда на теми сучасної хвилі, яка ще більше закріпила приязнь між одними і другими і влила в душі запал до святого, великого, визвольного чину.

Свідок.

Після здобуття Київа.

Радіо з Київа. 17. XII; год. 7.30 Всім!

Командант корпуса залоги, який обсадив Київ, полковник Коновалець оголосив у Київі стан облоги. Для береженнія безпечности осіб і майна прийнято всі міри.

Віддано приказ о увільненнє всіх мобілізованих гетьманською владою.

Спільне засіданнє українського революційного комітету і комісарів всіх міністерств постановило: а) освободити всіх політичних вязнів, крім цих, які боролись проти Української Республики; б) назначено комісію для розслідження розходів грошевих і майна за час боротьби з гетьманом Скоропадським.

Війська Директорії арестували бувшого головно-командуючого генерала Келлєра, штаб добровольческої армії і багато инших офіцерів.

У Київ ввійшли нові полки республиканських військ, яких населенне витало з ентузіязмом.

Відновлено рух, як службових, так і замісцевих поїздів.

Директорія Укр. Нар. Республики подає всім до відома, що зносить ся зарядження з 15. падолиста в справі реквізицій у фінансових інституціях, які були заряджені з потреб революційного моменту.

До республ. армії прибула місія від Донського Національного Союза.

Український революційний комітет освободив багато політичних вязнів, між иншими міністрів Української Центральної Ради: Голубовича і Ковалевського.

Відновлено засідання Національного Союза.

Вчора приїхала до Київа спеціяльним поїздом французька місія.

Київ приготовляєть ся до торжественної стрічі вїзду Директорії, яка має прибути в середу.

Вісти з часописів.

Протест проти польського наїзду. Українське міністерство для заграниці рішило вислати ноти до польского правительства, в яких має запротестувати проти польського правительства, на котрого приказ польські війска введено до Львова і Перемишля і вкаже на безвихідне положенне Українців в Галичині, котрих доля не може бути байдужною Україні, що не може остати пасивним учасником подій в Галичині. В другій ноті міністерство має заложити протест проти перебування польського війска на Холмщині, вважаючи занят тє Холмщини Поляками насильним актом тому, щ Украіну після послідніх трактатів остаточно була признана Україні і тому Україна не може допустити ніяких до неї претенсій. Вкінці просить міністерство о виведенне польського війска з холмської землі. (Przegląd Polski, 7. XII)

Вирвав ся Пилип з конопель. Московські чорносотенці Київа, заохочені бувшим „ясновельможним“, відгрібали давній спір, чи український народ істнує і на стовпцях „Голоса Київа“ ще раз узялись за негованнє українства. Нашь Путь“ з сього приводу пише:

„Переконувати п. Політикуса з „Голоса Київа“, що українська народність істнує, є рівнозначне з сим, якби ми стали доказувати сліпому істнуваннє сонця. Сліпі від уродження відзначають ся тим, що нічого не бачуть.

Сам факт істнування українського люду говорить більше, як усі аргументи, неменче говорить про те саме і українське писменство і самосвідомість украін. інтелігенції. Хоч ся самосвідомість не стала ще власністю люду — ся обставина не є рішаюча. Сонце освічує наперед верхи гір, а відтак долини й низини і зароджена вже серед української інтелігенції свідомість народня остаточно дійде до глибоких низів люду і ніякі рогачки, ніяке залякуваннє сього природнього процесу не зможуть спинити“. (Dziennik Kijowski, 7. XII.)

Міжнародне положенне.

Ческо-словацьке непорозуміннє. Чеський президент міністрів Крамарж в бесіді на ческо-словацькім національнім зібранню висказав ся, що независима словацька република є тільки видумкою угорського правительства. Посол словацької републики в Будапешті Др. Карло Бублісса у відповідь Крамаржови заявив, що Крамарж в той спосіб хотів тільки здискредитувати слов. народн. републику, що на жаль йому не удасть ся, бо народ словацький стратить до народу чеського довірє, бо хиба не може бути бесіди про волю і демократію там, де багнети суть міродайними чинниками. Чехи суть після його слів Прусаками Славянства, які тільки хочуть використати других, послугуючись при тім грішми і терором. Словаки не стануть наймитами чеських імперіялістів; вони не знесуть також вмішування зі сторони угорського правительства. Словаки хочуть повної независимости.

Продовженнє перемиря між Німеччиною і коаліцією. З Парижа передають по радіо: Перемирє між Німеччиною і коаліцією продовжено.

Видача німецького транспортового матеріялу. По донесенню часописи „Genf“ видача матеріялу має відбувати ся так: Через перших 10 днів від 18. XII. Німці мають віддати денно по 110 машин (льокомотив) і 3200 вагонів, а через 20 слідуючих днів по 150 машин і 3200 вагонів.

Польща зриває дипльоматичні зносини з Німеччиною — ізза Підляшя. Радіо 17. XII. По донесенням польської телегр. агентури — шеф політичного відділу міністерства закорд. справ вручив німецькому заступникови гр. Кесслєрови ноту, в якій заявляєть ся, що з причин ворожих відносин Німців до Польщі, переговори являють ся безцільними і тому зриваєть ся дипльоматичні зносини.

До сього донесення Німці подають такі пояснення: Згадані переговори дотикали справи полоси над Бугом (ПІДЛЯШША). яка є ще під управою нім. „Obost“. Обіцяна Полякам передача (!) згаданої території не могла ізза технічних причин відбути ся так скоро, як собі Поляки бажали. Очевидно, була це лиш позірна причина до зірвання дипльоматичних зносин з Німцями. Головно ходило Полякам, щоби через це зірвання зносин приподобати ся коаліції.

З Угорщини. З Будапешту передають по радіо: До Kassa вмашеровало в неділю 2500 чеського війска і зажадало здачі міста.

Дня 16. XIIі прибув до Будапешту Макензен зі своїм штабом, де його задержано,

Український театр зі Львова дир. М. Бенцаль. Саля „Міщанського Братства“ ул. кн. Острозького, в суботу 21. грудня 1918. р. ЗАРУЧИНИ ПО СМЕРТИ комедія на 2 дії Паливоди-Карпенка і ЖАРТІВНИЦЯ фарс на 1 дію М. Альбіковського.

Візмуть участь: п-нї Бенцалева, п-на Косаківна, Н. Любчаківна, п. п. І. Рубчак, М. Бенцаль, Федь Триндик. Т. Демчук, Л, Міхенко і ин,

Ціни місць: І м.—10 к., ІІ. м.—8 к., ІІІ м.—6 к. Стоячий партер 3 к. Білєти раніше можна дістати в Народній Торговлї, а в день вистави від г. 2. при касі. Початок о г. ½5 вечір.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Стелка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 25. Тернопіль, 20. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Урядова часть.

Розпорядок

Державного Секретара Судівництва із 18. грудня 1918. про державну прокураторію.

Арт. 1.

Утримуєть ся в силі всі закони і розпорядки бувшої австрійської держави про установленнє державної прокураторії і виконуваннє публичного обжалования, о скілько они не противлять ся державности Західно-Української Народної Републики.

Арр. 2.

Всі закони і розпорядки, які мали на цілі охорону прав і інтересів бувшої австрійської держави, єї армії, та єї органів, як також охорону прав і інтересів бувших коронних країв мають від тепер анальогічно примінювати ся для охорони прав і інтересів Західно-Української Народної Републики, єї армії, та єї органів.

Арт. 3.

Всі державні публичні обвинителі, які находять ся на території бувшого ц. к. Висшого Суду Краєвого у Львові, стають державними публичними обвинителями Західно Української Народної Републики і є обовязані в єї імени співділати при виконуванню карного судівництва.

Арт. 4.

Старшого прокуратора, перших прокураторів, прокураторів і їх заступників іменує Державний Секретар Судівництва, заступників публичного обжалования при повітових судах іменує прокуратор (зглядно перший прокуратор, чи управитель державної прокураторії) округа.

Арт. 5.

Функционар державної прокураторії при повітовім суді буде звати ся заступник публичного обжалования при повітовім суді Західно-Української Народної Републики, ц. к. прокуратория державна буде звати ся державна прокуратория Західно-Української Народної Републики, ц. к. висша державна прокуратория у Львові буде звати ся висша прокуратория державна Західно-Української Народної Републики.

Арт. 6.

Всі державні обвинителі остануть аж до відкликання на своїх урядових місцях в дотеперішнім характері службовім, коли найдальше до 1. січня 1919 р. зложать приреченнє на вірність Західно-Українській Народній Републиці і єї законам.

Арт. 7.

Приреченнє се звучить:

„Прирікаю як . . . . . бути вірним Західно-Українській Народній Републиці і повинуватись єї законам і розпорядкам.

Прирікаю на порученім мені становиску виповняти ревно, совісно і безкорисно мої службові обовязки, виконувати точно припоручення моїх зверхників, берегти урядової тайни, та все мати на увазі добро і пожиток Західно-Української Народної Републики“.

Арт. 8.

Приречення складаєть ся письменно.

Управителі державних прокураторий при окружних судах, як також заступники публичного обжалования при повітових судах складають приреченнє кождий про себе, всі прочі державні обвинителі і приділені до прокураторий судові урядники спільно на однім формулярі. Заступники публичного обжалования при повітових судах пересилають своє письменне приреченнє службове державному прокураторови округа. Державні прокуратори при окружних судах пересилають своє письменне приреченнє службове Державному Секретареви судівництва разом зі списом всіх публичних обвинителів і приділених судових урядників свого округа, котрі приреченнє зложили, як також тих, які від него відказались. Свої окремі службові приречення разом з наведеним списом мають переслати державні прокуратори округа найдальше до 7-го січня 1919 р.

Арт. 9.

Публичні обвинителі і приділені до державних прокураторий судові урядники, які відказались від зложення письменного приречення тратять свій уряд а тим самим право на виплату дальших службових поборів, яка негайно має бути замкнена. Коли управитель державної прокураторії округа відмовить зложення письменного приречення, тоді в права єго входить найстарший рангою публичний обвинитель округа і переймає діловодство як тимчасовий зверхник.

Арт. 10.

Постанови сі мають анальогічне приміненнє до Висшої Прокураторії державної у Львові.

Арт. 11.

Генеральну Прокураторию установить ся в своїм часі (закон з 21. падолиста 1918 в справах тимчасової організації судів і власти судейської) окремим розпорядком.

Державний Секретар Судівництва:
Др. Ізидор Голубович.

Ч. 51. Т. П.

Тернопіль дня 18. грудня 1918.

До П. П. Комісарів всіх повітів.

Взиває ся всіх П. П. повітових Комісарів. щоби безпроволочно подали до відома:

1) Яких продуктів потребує населеннє їх повітів і в якій скількости місячно?

2) Як і в якій скількости продукти може висилати до других повітів?

3) Зайві харчеві припаси, особливо муку, крупи, товщ і мило треба змагазиновати і мати готовими до висилки на кожде порученнє Секретаріяту.

Задачу сю мають виповнити повітові харчові Управи, а о скілько їх нема в повіті, то установити відповідних людий.

4) Які є в повіті млини, і яка їх місячна продукція?

Державний Секретаріят.

Офіціяльне повідомленнє Начальної Команди українських військ з 18. XII.

На північ від Львова: Без змін. Рідка стрілянина.

На схід від Львова: Без змін. Спокій.

На південь від Львова: Наша розвідка на Сокільники покінчиля ся повною удачею. Молодці —стрільці і козаки з великою відвагою ударили на ворога і здобули у його 1 скорострїл, 400 рушниць, кількадесять скринок амуніції (набої та знаряди до гармат), 300 штук мундурів та полеву кухню. Забили у Поляків 5 старшин та більш як 50 жовнірів; 5 жовнірів взято в полон. Під натиском стрільців Поляки в повному неладі залишили Сокільники. По виконанню даного розвідці завдання наші стрільці вернули на свої позиції. У Ставчан біля Наварії і у Бартатова Поляки робили наступ, але їх зі стратами відперто. Від Бартатова Поляки відійшли аж до Городка.

Начальник штабу українських військ
полковник **МИШКОВСЬКИЙ**.

Неурядова часть.

Україна а Европа.

Плян Німців окупования України. Військова конвенція Скоропадським. Експльоатованнє України Німцями. — Представники преси коаліції про відношеннє коаліції до України. — Америк. Українці, а війна. Вільсон і укр. питання. — Масарик про Українців. — Заграничня преса про повстаннє Захід. Укр. Народн. Републики.

Саме приїхав з Німеччини проф. А. Миколаєвич, який був занятий пропагандою в таборах для полонених Українців і від нього засягнули ми інформацій про відношеннє заграници до України та ділимо ся його спостереженнями з читачами.

Німеччина плянувала при помочі гетьмана переведення окупації України і в часі побуту Скоропадського в Берліні був випрацьований подрібний плян окупації і відрізання України від Чорного Моря дорогою кольонізації побережя. Була також списана військова конвенція, силою котрої Україна мала Німеччині доставити на весні 1919 р. пів-мілїонову армію на французький фронт.

Німеччина експльоатувала Україну немилосердно. Вивожено збіже, битий дріб, безроги, худобу, коні, муку, цукор, пшоно (яке продавано як поживу для конарків, бо Німці не знали, що з ним робити), оброблене дерево, тютюн, хустки і пр. У Франкфурті є висипані українською землею огороди.

Спершу обіцювало пруське воєн. міністерство висилати українських полонених у першу чергу, та тепер свідомих Українців не хотять випускати і стягнувши їх з робітничих команд, позамикали їх в таборах, окружили табори скорострілами і тут полонені мруть з голоду, бо дістають тільки юшку і 200 гр. хліба денно. Вправді з України прийшла для полонених пожива, одначе вагони з нею застрягли в Зальцведелі і Німці не відправляють далі, оправдуючи ся сим, що вагони потрібні до перевоженнія власного війська.

Наш інформатор мав нагоду говорити з представниками преси країв коаліції, які висловились, що коаліція противна насильному розбиванню великої Росії, одначе не піде проти волі її народів. На питанне, як поставить ся коаліція до питання про самостійність України, вони відповіли, що вони як реальні політики беруть під увагу не тільки теперішний стан, але й найближчу будуччину. Англійські вчені обчислили, що за 20 літ Франція числитиме 20 міл. населення, а зате Україна 60 міл. До того Україна одинокий хлібний шпіхлір для Европи в Европі. І це буде рішаючим моментом.

Американські полонені (галицькі еміґранти) в Раштаді росказують, що американські Українці

захоплені подіями на Україні зложили вже раз 100 тис. доляр. для державної України, а тепер роблять другу складку. Як вибухнула війна, вони заявили ся за зломанням німецького мілітаризму і розбиттям Австрії і зложили великі суми на червоний хрест і на ведення війни — та просили, щоб Американці допомогли визволенню України. У презид. Вільсона була двічи українська депутація яка просила, щоб Америка не висилала Українців на італійський фронт проти своїх братів і ся депутація мала успіх. Друга депутація доторкнулась всяких політичних питань. През. Вільсон говорив з депутацією дуже чемно, але неофіціяльно. Вказав на те, що в Америці є неприхильний настрій до Українців в Европі, бо їм закидують, що вони берестейським договором зломили російський фронт і допомогли Німцям — та сам він дав до зрозуміння, що він особисто проти самостійности України не має нічого.

В Парижі видав Масарик брошуру у виді відкритого письма до Чехів, в котрій узяв Українців в горячу оборону. Зміст брошури був зрефе-рований німецькою пресою. Масарик зазначує, що вправді Українці заслугують на закид ослаблення рос. фронту і зате, що вони не йшли зі Славянами, а хилили ся в сторону Німців та піддержували Австрію, але на їх оправданнє треба сказати, що найбільшими їх німи гнобителями і ворогами були два словянські народи. Далі вказує на те, що україн. козаки в давнині ратували Европу перед навалою турків і татар, та що Україна має дуже стару історію і культуру. Згадавши про Шевченка відкликує ся він до Чехів і каже, що не пора тепер на порахунки з Українцями, а навпаки треба забути про деякі помилки Українців і витягнути до них руку як до братів.

Тут замітимо, що була спроба Чехів навязання з українськими політиками у Відні зносин в цілі товарообміну, та на жаль наші представники не пішли на зустріч бажанням Чехів.

Взагалі невтральна преса відноситься до наших братів з Наддніпровя з теплом, зате рішеннє львівської У. Н. Ради про повстаннє Західно-Української Нар. Республики зустріла ся преса холодно без коментарів, а вчасти іронічно, замічуючи, що підчас коли другі народи, спираючись на прінціп през. Вільсона єднають ся в одно тіло, одні Українці творять дві держави.

До Укр. Студентства.

Судилось нам переживати великі хвилі. Вибив дзвін відродження укр. поневолених мас. Укр. поневолений народ, який стогнав досі у ярмі чужих і „своїх“, скинув із себе ярмо неволі, щоб разом з иншими націями світа, станути до нового вольного життя. Прийшла пора, коли укр. народові треба іти зовсім новою дорогою, треба направити всі старі хиби, недомагання. Прийшла пора дійсного відродженя, будови нових доріг у нац. та політ. життю, опертих на нових прінціпах. Хвиля, яку зараз переживаємо, це не лишень хвиля політичного визволення, має вона далеко більше значіннє. Це мент зворотний у цілім культурнім житю людства. І цей дзвін визволення, воскресення прогомонів і для укр. студенства. Прийшла пора коли цій укр. молоді не буть вже довше у ярмі, коли і воно мусить іти новою дорогою, дорогою волі. Коли дивитись мусить воно на світ реально, критично, очима вольної, нової людини. Адже дорогою, якою ішла наша молодь досі, дальше іти вона не може. Вона мусить виробити собі свій власний світогляд. Вона не може вже довше іти дорогою, заздалегідь приготованою для неї провідниками, думати їх думками, жить їх ідеольогією. Це час, коли молоді треба станути, до самостійної праці після одної, своєї програми, коли мусить вона мати свій власний світогляд.

І праця ся не лише над собою. Це час, коли на нашу молодь спадає обовязок стати проповідниками народніх мас, коли їй приходить ся боротись о їх інтереси, о їх права. Адже тепер приходить пора віддати цему трудящому народови цей довг, який молодь наша винна цим поневоленим масам. Так як студенство Київа, Москви, Петербурга, Берліна, Відня перше стало на чолі народу і перше у революційному русі попровадило його до побіди. Невжеж нашій молоді судилась инша судьба? Чи вона нездібна до нічого більше над маніфестації, віча, збори? Чиж у культурнім розвою українська молодь стоятиме все позаду?

Настав і для укр. молоді день праці. Покажіть ся гідними ваших великих провідників, Драгоманова, Франка. Покажіть, що і ви розумієте вагу хвилі, що і вам дорога воля нашого трудового народу, дорога воля вас самих, молоді. Хай події, які зараз переживає весь сьвіт, не перейдуть попри вас, не лишивши по собі жадного сліду. Щоб колись наш народ не кинув вам в очі болячe питання: Де ви були, як рішалось питання нашого життя? Щоб все людство не докоряло нам, що ми спали тоді, коли молодь иньших націй будувала підвалини під велику будову вселюдської культури.

Треба укр. молоді вже раз станути на ясну дорогу, треба згуртувати, свої сили до спільної праці, до боротьби. Нехай не гублять ся наші сили у боротьбі між собою, за доктріни. Адже програма наша спільна, однакова, бож годі думати, щоби тепер, коли весь світ іде одною дорогою, дорогою соціяльної та політичної революції, між нами руководив ся хто назадницькими, реакційними поглядами. Бож поступ звязаний все із всім, що молоде, гарне, звязаний із молодю.

Так до діла!

В Тернополі завязав ся Студентський Союз який має на меті згуртувати всі молоді, свіжі, поступові сили нашого народа до праці у великій будові вселюдської культури. Бо лишень тоді праця наша буде продуктивною, коли вона буде спільною, коли поступатиме вона після одноцільної, ясної програми. Бо ніякий рух не може видати овочів, коли не є він свідомим, зорганізованим.

Вступайте в члени Союза, лучіть свої сили до праці. Памятайте, що на Вас дивить ся тепер ціла Україна, що дивить ся на Вас цілий світ. Лиш знайте, що праця не легка, що відвічальність Ваша перед нашим народом велика, що теперішня хвиля вимагає людий, не манекінів. Скиньте з себе вже раз це пятно Рутенії, бездільства і як вольні горожани вольної України, свідомі своєї цілі і відвічальности ідіть спільно до праці. А як легіони свідомих, свіжих, молодих сил станемо спільно коло варстату культури, яка сила нас тоді переможе?

Б.

До всіх громадських комісарів і властителів дворів Теребовельщини.

Український Державний повітовий Комісаріят.

Ч. 151. Теребовля дня 12. грудня 1918

Оповіщенне.

Щоби запобічи крадіжам, рабункам, нищенню через миші і недозволеній продажи всякого збіжа паші, бараболь на двірських майнах заряджую:

1. Всі запаси збіжа, паші і бараболь на двірських мийнах повіту теребовельського переймає ся від дня оголошення сего розпорядку на власність Укр. Нар. Республики за заплатою, яка наступить пізнійше. 2) З тих запасів полишить ся дворам таку скількість, яка конче потрібна на прокормленне власної родини, служби, живого інвентаря і на насіннє. Скількість сю оцінить Державний повітовий Комісаріят на підставі виказів властителів дворів потверджених громадськими комісарами. 3) Громадські комісарі мають подбати, щоби збіже негайно було вимолочене, в шпіхлірах зложене і міліцією або установити ся маючою узброєною вартою стережене.

В місцевостях, де нема шпіхлірів, належить збіже сейчас звезти до магазинів в Теребовлі. Двори, які молотять машинами і дійшли до порозуміння з населеннєм в справі платні, мають молотити в сей спосіб дальше.

Дворам, які не мають машим до молочення, або не дійшли до порозуміння, що до цін винагороди з населеннєм, доставить громадський комісар контінгент робітників, котрі за солому, згляд-но за збіже будуть ціпами молотити. 4) Властителі дворів установлять своїх повновласників, які разом з громадськими комісарами будуть провірювати скількість паші, бараболь і намолоченого як також вивезеного збіжа до магазинів Держ. Пов. Комітаріяту, вбо виданих на єго припорученнє. На переняте збіже видасть Держ. повітовий Комісаріят властителям збіжа, паші і бараболь квіт.

5) Від часу оповіщення сего розпорядку крадіж запасів збіжа, паші і бараболь як добра Української Народної Републики підлягає карі після воєнного права.

6) Вивіз і продаж збіжа властителями дворів без спеціяльного дозволу Держ. Повітового Комісаріяту і незгідне з правдою виготовленнє виказів згаданих в уступі 2) караєсь гривною до 150.000 корон і конфіскатою цілих запасів.

Український Держ. повітовий Комісар

Др. ЮРКЕВИЧ.

З України.

Вїзд Директорії до Київа.

Радіо 18. XII. з Київа Всім!

В четвер 19. грудня сього року, прибуває до города Київа влада Української Народньої Республики — Директорія, який то день для всякого вірного сина України мусить бути великим святом. Вважаючи на вище згадане, міністерство почти і телєграфів звертаєть ся до всіх співробітників заведення зі щирим закликом припинити в цей день почтові операції, приняти власну участь в прославленню великих героїв визволення Неньки-України від затеклих ворогів. Крім того всім почтово-телєграфічним організаціям поручаєть ся вжити всіх заходів задля найвеличавійшого піднесення почести великих борців за Україну.

Комісар нар. мініс. почт і телєгр.

Штефан.

Привіт московського Совіта з нагоди упадку Скоропадського.

Москва, радіо з 17. XII. Московський Совіт вислав до совітів України на руки їх вожда Пятакова і совдепа у Харкові і Катеринославі прохання передати всім трудящим ся горячий привіт з причини упадку наймита германських імперіялістів і російського контр-революціонера Скоропадського.

З Польщі, Литви і Білоруси.

Москва, радіо 17. XII. Майже у всіх містах Польщі зорганізовано совіти під проводом комуністів Польщі і Литви. Уряд Пілсудського не має найменшої симпатії в робітничих масах. Всі змагання польської реакції проти комунізму Білоруси і Литви не вдають ся. Литовські комуністи—втікачі організують вербункові комісії для утворення червоно—армейського виленського, стрілецького полку. Робота поспішає успішно вперед. В Саратові і Самарі вступило до литовської червоної армії звиш 2000 люда.

Мінськ, радіо 17. XII. В місті розліплено оголошення мінського совдепа о прилученню до Білоруси.

Двинськ, радіо 17. XII. У Вілейці проголошено тимчасове правительство Литви.

Виказ жертв

для вертаючих домів полонених вояків.

Збірка уладжена п. М. Солтис дня 8. XII. принесла 828 К., 03 сот. і 50 копійок., На се зібрали панночки: Крохмалюківна І. і Власеньківна Р. 201 к. 36 сот., Онуферківна Е. і Бекесевич Ф. 213 к. 50 копійок., Бекесевич В. і Пострігач О. 146 К., Приймаківна Оля і Марія з Комендацькою І. 165 К., 71 сот. (в тім дар селянина Е. Осадц з Даниловець 10 к.), Щенсновичівна Стефанія і Ковальська Г. 101 к. 96 сот.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Стенка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 26. Тернопіль, 21. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ПОЯВЛЯЄТЬ СЯ ЩОДНЯ, за виїмкою неділь

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Урядова часть.

В справі скликання Української Національної Ради.

Інформують нас з Державного Секретаріяту, що Національна Рада збереть ся мабуть 31. грудня с. р. на 2—3 дневні наради.

Се залежить від того, чи до сего часу у всіх повітах будуть переведені заряджені вже давно вибори повітових делєґатів до Української Національної Ради.

Державний Секретаріят предложить Укр. Нац. Раді перш усего справу злуки обох українських републик в одну, а дальше цілу низку розпоряджень, виданих Секретаріятом, до затвердження.

Місце зібрання Укр. Нац. Ради означить ся пізнійше.

Анґлійська місія в Головній Команді і в Державнім Секретаріяті Зах. Укр. Народ. Републики.

Анґлійське посольство в Яссах вислало до Зах. Укр. Нар. Републики в інформаційних цілях мілітарно-політичну місію, зложену з капітана Джонсона і четара Бідермана, котрі заїхали найперше до Головної Команди нашої армії в поли, опісля були в Тернополі, де увійшли в контакт з Державним Секретаріятом. З місією відбуто довшу основну конференцію, в якій вияснювано між народне становище Західно-Української Народної Републики, а з окрема її відношенне до Анґлії. Конференція лишила в Держ. Секретаріяті дуже корисне вражіннє.

Розпорядок

Державного Секретара почт і телєґрафів з 19. грудня 1918 в справі написів і урядових печатий.

§. 1.

Начальництва почтових урядів ерарияльних і клясових мають негайно усунути давні австрійські емблєми і написи, та заступити їх нововведеними емблємами та написами.

Урядова напись на зверх має містити герб Західно-Української Народної Републики, (золотий лев на синім полі звернений в свою праву сторону) а довкола гербу напись в українській мові: Уряд почтовий Зах. Укр. Нар. Републики.

§. 2.

По всіх почтах мають бути впроваджені, написи орієнтацийні в мові українській і польській.

§. 3.

Всі уряди почтові Західно-Української Народної Републики мають негайно впровадити печать урядову.

Урядова печать почти має круглу форму і містить довкола державного гербу (лев обернений в свою праву сторону) урядову назву почти в українській мові: Уряд почтовий в .....

§. 4,

Постанови сего розпорядку входять в життє з днем 1. січня 1919,

Тернопіль, 19. грудня 1918.

Державний Секретар почт і телєґрафів
Олександер Пісецький.

Розпорядок.

Державного Секретара почт і телєґрафів з 19 грудня 1918 в справі зложення службового приречення почтових урядників, почтмайстрів, адюнктів, офіціянтів, офіціянток, експедиєнтів, експедиєнток, підурядників, возних сталих і несталих і сільских листарів.

Арт. 1.

Службове приреченнє для всіх функционарів почтових має звучати:

Я . . . . . іменований (позіставлений) на становищі . . . . . Західно Українською Народною Републикою прирікаю, що з тим урядом (з сею службою) получені обовязки сповняти му по моєму найкращому знаню і згідно з моєю совістю. Усі мої сили присвячу для добра Західно Української Народної Републики, та єї інтересів і скарбових доходів берегтиму у всяких відносинах. Приказам моїх зверхнинів буду все безуслівно послушний.

Арт. 2.

Приреченнє се має бути зложене перед 1. січня 1919 р. а складають єго всі функціонарі почтові письменно. Начальники почтових урядів клясових пересилають письменне приреченнє службове враз зі списом функціонарів які приреченнє зложили, як також тих, котрі від него відказались. до найблизшого почтового уряду ерарияльного. Начальники урядів ерарияльних мають ті списи враз з виказом собі підчинених функціонарів, котрі приреченнє зложили, як також тих, які від него відказались, переслати Державному Секретаріятови почт і телєґрафів.

Арт. 3.

Письменні службові приречення і збірні викази мають начальники урядів ерарияльних переслати найдальше до дня 1. січня 1919.

Арт. 4.

Усі функціонарі почтові, котрі відказались від зложення приречення, тратять свій уряд, а рівночасно замикаєсь їм виплата дальших службових поборів.

Арт. 5.

Постанови сего розкорядку входять в життє з днем 27. грудня 1918.

Тернопіль, 19. грудня 1918.

Державний секретар почт і телєґрафів
Олександер Пісецький.

З Начальної Команди Українських Військ.

Офіціяльне повідомленнє з 19. XII.

На північ від Львова: У Рави Руської йде горячий бій.

На схід від Львова: Без змін. Ми обстрілювали Сихів,

На південь від Львова: Поляки перейшли в наступ, На фронті Сихів — Сокільники йде горячий бій. У Солонки і на других участках Поляки відперті. Оба польські панцирні поїзди у Городка і Судової Вишні обстрілювали нашу частину у Братковицях. Між Мшаною і Рудном ми знищили залізничий шлях на протязі 1 km. і висадили залізничий міст.

У Добромиля йде бій.

Начальник Штабу Українських військ
Полковник **МИШКОВСЬКИЙ.**

Неурядова часть.

Питаннє дня.

Як вказує інформація з офіціяльних кругів на другому місці, найблища сесія Укр. Нац. Ради має в першу чергу займити ся питаннєм майбутньої злуки Зах. украін. Републики з Наддніпрянською Републикою. І зовсім справедливо. Це питаннє вже вповні дозріло і слід його вирішити вже в найблищому часі.

Плянована австрійським правительством федерація держав, що зродили ся на областях колишньої австро-угорської держави, належить вже майже без сумніву до історії, а зглядно до сих богатьох ефемерних політичних комбінацій, що родили ся в останніх часах в міністерських кабінетах, та зараз в день своїх народин умирали Думка про самостійну українську державу в Галичині поруч другої такої держави являєть ся сьогодня трохи чи не анахронізмом. Кордон, який відмежовував нас від колишньої російської України, вже вповні розірваний. Російська інвазія привчила обі частини одного народу до розуміння, що ми не дві нації, а сини тої самої нації, з одною душею, одними змаганнями і почуваннями, з одною культурою та хиба деякими відмінними напливами двох відмінних чужих культур, які швидко будуть знівельовані. А коли прийшли дні великої російської революції, тоді ще більше затерли ся сі незначні ріжниці, витворені чужосторонніми впливами, тоді Збруч між нами щораз плитшав, а граничні стовпи валили ся щораз більше. Тоді Галичина дала Україні щирих помічників в її визвольній боротьбі, а відтак у будованню державного життя і творенню рідної культури, головно на полі шкільництва. Вправді Маккіявельому-Скоропаді не по-нутру була ся кооперація галицьких Українців і він старав ся вплив галицьких, національно вповні здекларованих, елєментів ослабити, одначе коли підняла ся занавіса до другої дії української драми, тоді галицькі Українці, галицькі Січові Стрільці, були першими дієвими особами і Київ покорив ся команді галичанина Коновалця. А рівночасно у Львові станули до боротьби з Поляками поруч наших сотень українські гайдамаки, а й тепер на наших галицьких полях гремуть кріси в руках українських козаків. Значить ся, самі факти творять політичню лінію нашої молодої републики і спихають нас щораз більше на похилену рівню, з якої мусимо покотити ся в обійми наших братів з Наддніпровя.

Абстрагуючи від історії і від таких історичніх актів, як повне звязаннє нашого краю з Київом за Володимира В. або Ярослава Мудрого, і навпаки звязаннє Київа з Галичем за кн. Романа та Данила; абстрагуючи від тісних культурних і політичних взаємин обох частий української землі в XVI. і XVII в. в. та могутніх взаїмних впливів культурних в другій половині XIX в. і першого десятиліття XX в. — ми не можемо замкнути очий на факт, що населеннє України по цей і той бік Збруча гравітує до себе з якоюсь непереможною елєментарною силою і, що як і є ще деякі відмінні нахили, то вони є хиба серед освічених верств, які як було сказане вище підлягли відмінним культурнім впливом. Щораз сильніще відзивають,

ся голоси за тим, щоби граничні сповни повалити і кордон зарівняти, щораз більше відчуваєть ся серед нас потреба кинутись в обійми сим, що видали зпоміж себе Шевченка, Драгоманова і Грушевського. Відчуваємо, що нам треба розгону, завзяття і організаційного змислу Наддніпровців, а вони відчувають, що їм потрібно нашої національної свідомости і рішучости в боротьбі за рідню культуру. Відчуваємо, що коли зіллємо сі наші елєменти в єдин:, то створимо цемент, якого не пробє ніяка ворожа сила, створимо державу, що в короткому часі засяде гідно в колі найбільших держав Европи.

Отсе сі мотиви, що пхають нас на дорогу панукраїнської державної орієнтації. І ми певні, що рішаючі чинники так само, відчули вагу сього питання і що вже найблищі дні вирішать це питання на повне вдоволенне усіх тих, що не є тільки пасивними зрітелями сучасної нашої історії.

З офіціяльних кругів інформують нас, що вступний договір в сьому напрямі вже заключений і в найблищих днях його текст буде поданий до прилюдної відомости.

Та годі забувати, що фактичний акт обєднання не належить до компетенції самого правительства. Волю в сьому напрямі виявить цілий народ, щойно на заповідженій сесії У. Н. Ради; а ся маніфестація буде директивою для нашої конституанти, котра очивидно може бути скликана аж тоді, як це буде можливо. Конституанта вирішить богато питань, яких не можна вирішити без довшої застанови і без порозуміння з широкими кругами населення. Отсе причини, їзза яких акт злуки не був переведений досі формально.

До жіноцтва всего сьвіта.

До жінок Англії, Америки, Франції і Італії звертає свій голос українське жіноцтво.

Потоки крови залили наш край. Бють ся за вітчину наші брати, чоловіки й діти. Порушено велике право самоозначення, проголошеного свобідною Америкою, знищено українську незалежність так шляхотно визнану свойого часу Францією та Англією в особі високих представників генерала Tabouis і Bague. Іменем антанти, її волею чинить ся нам тепер кривда. — Цей страшний наклеп падає і на Вас жіноцтво антанти, могучий чинник сьвіта!

Підніміть свій голос в оборону життя міліонів жертв, скажіть голосно, що не Ви хочете позбавити вітчину наших дітий.

Українське жіноцтво чекає важного слова.

Київ дня 3. грудня 1918.

Держав. Повітовий Комісаріят Укр. Н. Республики

Ч. 3246./II. 1. **Інспекторат шкільний**

До сільських комісаріятів і управ шкільних в Тернопільскім повіті.

Щоби забезпечити утриманнє шкіл в цілім повіті, поручає ся Комісаріятам в громадах, в яких не перебуває місцевий учитель, скликати негайно засіданє зложене з бувших членів шкільної Ради місцевої, місцевого священика і відпоручника двірского обшару в ціли уложеня і ухваленя прелімінара шкільних видатків на рік 1919 після давнійшого взору, та надіслати його до повітового Комісаріяту в Тернополі до 1 січня 1919.

Той самий обовязок вкладаєть ся безуслівно на всіх п. п. Учителів там, де вони тепер стало, чи часово перебувають і де повнили службові обовязки на посаді. Близших вияснень можна засягнути в бюрі повітового Інспектора шкільного в Тернополі

Повітовий Комісаріят.

З України.

Негайна нота Директорії державам антанти в справі антантських військ на Україні.

Київ, радіо 19. XII. Директорія Української Народної Республики, яка підняла боротьбу — українського народу з монархічним урядом, заведеним на Україні германським старим урядом, відновивши всі установи народного правительства і покликавши широкі маси народу до правління державою, має певність і законні підстави думати, що лад, порядок і спокій сам український народ вести зможе на своїй землі як найкраще. Виходячи із того, Директорія гадає, що для України тепер немає потреби в тій військовій помочи держав антанти, якої прохав у всіх держав гетьманський уряд. Директорія має честь прохати уряди держав антанти взяти на увагу нові вище наведені обставини на Україні і зробити відповідні заходи що до перебування війська держав антанти на території Української Республики і дати точні і авторитетні розяснення урядів держав антанти що до перебування їх військ на Україні. Що до пробування їх на Україні Директорія не може дати відповідних пояснень народові, який вважає своїм правом знати ті ціли, починає отже ширитись неспокій. Такі настрої не можуть сприяти встановленню спокою на Україні.

Голова Директорії Української Народної Республики: **Винниченко**. — Члени Директорії: **Петлюра**, проф. **А Швець** і **Макаренко**.

Що діеть ся у Львові.

Очевидець, який вернув 15. XII. зі Львова, оповідає:

Поляки вивезли до Перемишля з Українців: д-ра Вол. Бачинського, радника Альфреда Будзиновського, д-ра В. Старосольського і нотаря Онишкевича, а з Жидів: д-рів Газемана, Таненбавма, Габеля, Пейха; з огляду на старість і прохання Українців відвезли Ю. Романчука по 24 годинах назад до Львова. Олек. Барвінський та його син звільнені з інтернування. Остають дальше інтерновані: д-р С. Федак, В. Нагірний, Заячківський, о. Лежогубський і д-р Ст. Томашівський. Друкарні „Діла“ та „Українського Слова“ знищені. „Діло“ вийшло за цілий час інвазії два рази. Тепер виходить соціялістична газета „Вперед“. В Ставропігії, Дністрі і Просвіті відбуло ся до тепер 18 ревізій. У Львові нечувана дорожня: літра бульби коштує 6 корон, хліб 30 dg 30—35 корон, літра молока 8—12 корон. Цукру і муки нема зовсім. Всі українські книгарні понищені. „Народна Торговля“ отворена. „Дністер“ і „Ревізийний Союз“ **зрабовані**. Школи замкнені. Є переконанне, що у Львові скоро вибухне революція.

Вісти з часописів.

„Дрогоб. Листок“ (15. XII.) подає за польськими часописями умови, якими має Польська Комісія Ліквідаційна руководити ся при переговорах з Українцями:

1) Польські війська обсадять усі зелізничі узли

2) Українське населення видасть польським властям все оружжя.

3) Стан, який був перед перенятєм власти Українцями, остане незмінений.

4) З українських фондів має ся покрити втрати, заподіяні польським інституціям і польським горожанам,

5) Оконечне поріщенне долі Галичини має бути відложене до мирового конгресу.

Так і тиснеть ся на язик питанне: безличність чи божевіллє?

Українізація шкільництва. В цілім повіті снят. зукраїнщено усі народні школи. Місцеві Українці організують 4-клясову школу мужеську і виділову женську в Снятині і Заболотові. Реальну школу у Снятині перемінено на реальну гімназію. Її в части зукраїнщено. В першій і другій класі викладовою мовою є українська мова. Попереднього директора, польського шовініста усунули. Організують також приготовний курс до реальної гімназії.

Поляки хочуть організувати 4-клясову і виділову школу в Снятині.

Відчуваєть ся конечна потреба скликати учительську конференцію з цілої нашої Републики, щоби всюди однаково пляново та скоро перевести зукраїщення усіх шкіл, та позаводити усі зміни, що звязані із тим з демократичним устроєм української народньої републики. — Треба скликати конференцію скоро за 2 — 3 тижні.

(Нове Життя, 15. XII.)

Так само переведено **укаїнізацію шкіл в Сокалі**

В усіх державних школах заведено українську викладову мову. Директором гімназії є Ярослав Біленький. На становищі директора учительського семінара остав д-р Володимир Коцовський. Отворено також женський учительський семинар, якого директором є о. Захарій Лехицький, а народні школи, хлопячу й дівочу, перемінено на українські.

(Голос з над Буга, 12. XII.)

Міжнародне положенне.

З Сибіри.

З Москви подають по радіо слідуюче оперативне повідомленне:

Бугуруслан 17. XII. В Сибірі після переговорів почались між військами Кольчакова негодования. Чехо-Словаки заладовують вагони зерном і відїздять на Владивосток. Японський гарнізон з Іркутська, Хабаровська і Владивостока відїздить також домів.

Зі Світа.

Радіо 19. XII. **Карнарвон**. 18. XII. Коаліція має намір обняти провід в справі заосмотрення Европи в поживу, В першій мірі мають діставати поживу краї коаліції, в другій — невтральні, а в кінці — ворожі.

Берлін 14. XII. В Берліні повстав комітет заграничних соціялістів, якого метою є поширювати в цілій Европі соціялістичні ідеї.

З Польщі.

Радіо 19. XII. **Варшава**, 15. XII. Коаліція **відказалась** вступати в переговори з польским правительством **Пілсудського**.

Nauen. Польске правительство поручило охорону польських інтересів у Берліні данському правительству.

З Литви.

Радіо 19. XII. **Кінпейка**. Тимчасове правительство Литви видало маніфест, в якім оголошено що власть німецької окупації **скинено**.

Вильно. Проти большевиків йде боротьба. По стороні білогвардийців стоять також офіцири й около 8.000 польських легіоністів.

Десеровий мід (Патоку)

з пасіки ТЕОДОРА СЕНИКА

можна набути по гуртовій ціні: кільо 26 корон при вул. кн. Острогського, 72.

5—2

Дня 19. XII. 1918. згубив ся на вулиці Міцкевича пес чорний сетер з написом на гальштуку „Неро власність кап. Фольварків“. Хто знайде нехай віддасть, за заплатою на команді двірця.

Хто знає щонебудь про учителя гімназіяльн. **Михася Мацькова** (перед битвою з Поляками управитель цегольні як хорунжий в Боднарівці коло Львова) — зволить ласкаво донести до Дирекції україн. Гімназії в Станіславові. 3—1

Український театр зі Львова дир. М. Бенцаль. Саля „Міщанського Братства“ ул. кн. Острозького, в суботу 21. грудня 1918. р. ЗАРУЧИНИ ПО СМЕРТИ комедія на 2 дії Паливоди-Карпенка і ЖАРТІВНИЦЯ фарс на 1 дію М. Альбіковського.

Візмуть участь: п-ні Бенцалева, п-на Косаківна, Н. Любчаківна, п. п. І. Рубчак, М. Бенцаль, Федь Триндик. Т. Демчук, Л, Міхенко і ин,

Ціни місць: І м.—10 к., ІІ. м.—8 к., ІІІ м.—6 к. Стоячий партер 3 к. Білєти ранійше можна дістати в Народній Торговлї, а в день вистави від г. 2. при касі. Початок о г. ½5 вечір.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 27. Тернопіль, неділя 22. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ПОЯВЛЯЄТЬ СЯ ЩОДНЯ, ЗА ВИЇМКОЮ НЕДІЛЬ

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Розпорядок

усіх державних Секретарів Західно-Укр. Народної Републики в справі підвисшення оплат почтових.

Дорожнеча матеріялів а злучена з сим підвишка цін всіх комунікаційних средств як також адміністрацийих видатків зневолює Державний Секретаріят підвисшити тарифу почтових оплат ось в який спосіб:

ПРЕДМЕТ	за вагу	оплата
Листи найвисша допускаєма вага 250 gr.	до 20 gr.	40 с. за кожді дальші 20 gr. 10 с. більше
Переписні картки Переписні картки з відповідю		20 с. 40 с.
Прібки товарів найвисша допускаєма вага 250 gr.	до 100 gr.	20 с. за кожді дальші 50 gr. по 10 сот. більше
Документи найвисша допускаєма вага 2 kg.	до 250 gr.	50 с. за кожді дальші 50 gr. по 10 сот. більше
Друки найвисша допускаєма вага 2 kg.	за 50 gr.	6 с. за кожді дальші 50 gr. по 6 сот. більше
Листи грошеві	до 20 gr.	90 с. за кожді дальші 20 gr. по 10 сот. більше крім сего за кождих 300 кор. по 20 с. (за перечислені від кождих 300 кор. по 30 с.
Пересилки (пересилки)	до 5 kg. „ 10 „ „ 15 „ „ 20 „	К. 2· „ 4·40 „ 6·40 „ 8·40 сли подана вартість за кождих 300 к. по 20 сот.
Пересилки просторі	до 5 kg. 10 „ 15 „ 20 „	К. 2·80 „ 6·40 „ 9·40 „ 12·40 сли подана вартість, за кождих 300 к. по 20 сот.
Перекази	до К. 50·—	60 с. за кожді дальші 50 к. по 10 с. більше

Окремі належитости

за записанне (рекомандацію)	50 сот.
„ поспішне доручение (Express)	1·20 сот.
„ рецепіс зворотний	50 сот.
„ посліплату	20 сот.

за поспішне доручение	1·20
за рецепіс зворотний	50
за посліплату	20

за поспішне доручение	2·—
за нагляду пересилку (Dringend)	2·40
за рецепіс зворотний	·50
за посліплату	·20

за посп. дор.	1·20
за рец. звор.	50
за пос. випл.	50

перекази	5 сот.
адреси пересилкові	20 „
„ „ з посліплатою	20 „
картки мандатові	20 є
коперти мандатові	6 „
коперти грошеві	6 „
блянкети телєграфічні	6 „
рецепіси телєграфічні	20 „

Сей розпорядок входить в житте з днем 1 січня 1919 р.

Тернопіль дня 19. грудня 1918.

За Державний Секретаріят:

Голубович в. р. **Пісецький в. р.**

Начальної Команди Українських Військ.

Офіціяльне повідомленнє з 20. XII.

На північ від Львова. Ми заняли село Івануси (на півн. схід від Рави Руської), богато Поляків перебито. Під Равою Руською Поляки скупчили великі сили. Другу добу йде перемінний бій. З початку наші частини були відійшли на фронт Добросин—Лавриків, а потім перейшли в наступ. Зараз привертаєть ся первісне положенне. Біля села Кологориці ми зловили панцирний поїзд ворога. Наша добича: 1 віз з гарматою і муніцією; Паровіз з другим возом втік. Між Судовою Вишнею і Хоросницею висаджено міст на шляху Львів—Перемишль. В Янові стрілянина. Наші частини під Львовом молодецьким наступом захопили село і двірець Брюховичі і дійшли до села Козиці. Добуто 2 скорострільні, поїзд з машиною і богато муніції. Ми здобулифабрику на полудневий схід від Збоїск. Ворога, який боронив, фабрику, перебито. Наша артилерія стріляла дуже добре.

На схід від Львова: Наші стежі доходили аж під Львів. Перестрілка.

На південь від Львова: Поляків, які значними силами наступали на Солонку, відперто з великими для них стратами. Половина Солонки спалена. Під Сиховом стрілянина. Наша залога в Бартатові замкнула зелізничий рух.

На північ від **Перемишля** Поляки скупчили значні сили під командою Зелінського; 4 куріні з Варшави, курінь з Закопаного, 1 штурмова сотня й инші, півдержувані значною артилерією, перейшли в наступ проти нашої Добромильської групи. Після цілого дня важкого бою група була відтягнена на линію Чишки—Березів. Наші частини, що наспіли з допомогою Добромильській групі, прогнали Поляків через Яксманичі на Перемишль. Страти Поляків великі. Наш гарматній стріл розбив гармату у Поляків. Відступаючі Поляки нищать села до чиста, рабують мирне населенне і церкви.

Начальник Штабу укр. військ
Полковник **МИШКОВСЬКИЙ.**

Неурядова часть.

Для Тих, що стоять в полі.

Пята зима зустрічає наших братів в полі, пятий раз доведеть ся їм серед стужі і голоду, серед посвисту ворожих куль зустрічати велике українське свято, Різдво Христа, пятий раз судило ся нашому завзятущому воякови тужно співати нишком коляду на стійці, або в чужій хаті. Незавидна доля, безмежна посвята! Їх зрозуміє тільки цей, кому доводило ся хотяй би раз святкувати коляду в полі.

Як той вічний Жид скитав ся наш невідомий герой з крісом в руці по краях цілої Европи, губив по дорозі своїх товаришів і не мав навіть часу над ними заплакати — а все такий бідний, такий понижений, такий забутий! І ніхто ним не журив ся, ніхто не призадумав ся над його кривавою долию, ніхто не зупинив ся над його виснаженою мізерною постатю поглядом спочуття й милосердя, або признання. На це він український хлоп, щоби терпів за усіх, навіть за своїх кривдників.

І вкінці добув ся він з окопів і сотки миль перебіг соколом до рідної країни, на границю рідного села, щоби бодай сьогорічне Різдво празнувати в теплій хаті, в крузі своїх рідних, враз зі своїми батьками, братами і сестрами, жінкою і діточками і з сусідами. що остали ся після чотирьох-літного пекла недобитками.

Біг що сил; серце колотило ся в груди з невимовної радости, надія несла його на вітрових крилах до рідних, до близьких, до сих, за якими нераз плакав, аж стогнали бори на сербських, альбанських, або альпейських шпилях. Прибіг — і вчув новий приказ: в похід на справжнього ворога! в бій за волю рідної країни! І він пішов..

Пішов, не розцілувавши ся навіть як слід зі своїми рідними, не притиснувши гаразд до серця рідної дружини й діточок, що очі за ним видивили і виплакали. Пішов, кинувши під свої ноги усі надії і ясні сни, що снили ся йому там в холодних, окутих морозом окопах — чотири довгі зимі. Отсей невідомий мужик-герой, цей довговіч-

ний гельот, що привчив ся терпіти з геройським запертєм і завзяттєм.

І знов стоїть він в полі, в заморжених окопах серед білих пустарів завіяних снігом піль. І знов кровавитиметь ся йому серце, коли серед свисту ворожих куль він глядітиме на першу зірку під святий вечір і думою злине в рідне село, під рідну стріху.

І чи зможемо ми в виду сього засісти спокійно до столу, до святої вечері? Чи зможемо споживати без докору скупу нашу вечерю, коли перед очима нашої душі стане зігнута стать сього невідомого героя, який вже не під примусом, а з почуття свого обовязку, з почуваннєм, що така вже його доля, стоїть голодний, в дряній одежі, знеможений і бідний на стійці, на сторожі і обороні рідного очага і безпеки всенароднього істнування?

Ні! ми від своїх уст віднімемо останній кусок хліба, а зготуємо „святий вечір" нашим невідомим, а так нам близьким і дорогим! І не тільки ми, а надіємо ся, що і наші сусіди, що живуть поруч нас і не потребують слати в поле своїх рідних, — навіть і вони не забудуть під цей празник про тих, що своєю груддю створили охоронний вал, за яким ми можем спокійно зустрічати великий зимовий празник.

Отже будемо дожидати від громадянства дрібку зрозуміння і вдяки для тих, що були спосібні до посвяти. А перш усього будемо дожидати з боку інтелігенції ініціятиви до сього обовязкового діла.

Торжество присяги Укр. Народ. Республиці в Бучачи.

На бучацькому базарному майдані, покритому грубою плахтою снігу зібрали ся дня 1. грудня громадські комісарі з посадником міста п. К. Рогозинським на переді, Р. Др. Боцюрковим на свято зложення присяги вірности українському народові та українській народній републиці.

Збір комісарів стояв по одній стороні уформованого чотирокутника, а по другій стороні заняли місце українські офіцири під проводом отамана Лучкова, котрий в першій хвилі перевороту добув власть в цілому повіті в імени Укр. Нац. Ради.

По відправі Василіянин о. Гринкевич виголосив проповідь, розвиваючи слова Шевченка „Вставайте, кайдани порвіте!"

Саме тепер почалась святочна хвиля. Перед полевий престол виступив вперед отаман Лучків з офіцирами і зложив з ними серед великої загальної тиші грімким голосом військову присягу українській Нар. Републиці.

По сьому громадські комісарі обступили трибуну, в котрої промовив до них повітовий комісар Др. Боцюрків горячими словами, представляючи зібраним святість дня, котрого довелось дожити нашому поколінню та зложити присягу вірности Українській Нар. Републиці, присягу не бути ніколи слугами одного володітеля, але мас, боронити боронити прав та вольностей найширших народніх свободи українського люду.

По промові громадські комісарі зложили присягу Українській Нар. Републиці. Гучно відбивали ся сильні слова недавно ще пригнетеного народу.

(Нове Життя, 15. XII.

Поклик до народнього учительства,

Повітовий Комісаріят, сповняючи домагання громадян в справі привернення діяльности школи, порішив віднести ся в першій мірі до народнього учительства з зазивом обняти негайно обовязки на своїх посадах бодай в тих громадах, в яких вже з початком сего шкільного року були відчинені школи.

Повітовий Комісаріят свідомий сего, серед яких тяжких умовин прийде почати працю, які великі перепони стануть на перешкоді до переведення обнови шкільництва по селах, в котрих нема ні відповідного приміщення для школи і учителя, ні потрібного інвентаря, ні приладів книжок.

А всеж таки виховно научна праця на селі повинна зачати ся найскорше, щоби виіснувати зимову пору, бо, як звісно, весняний і літний час не сприятиме науці при гіршій фреквенції молодіжи, якої поміч при хліборобстві серед теперішних умовин є прямо конечна.

Між нашим учительством мусять найти ся ідейні місіонарі, які в імя горожанських почувань зглядом зруйнованої вітчини, в імя ідеї двигнення просвітного розвою народу стануть дружно до праці, хочаб прийшло ся знести богато невигід, натерпіти ся чимало прикростий при сповнюванню тяжких обовязків свого звання.

Великий час вимагає великих людий, великих посвят на жертвеннику народнього добра. Світлі приклади славних педагогів, являючих ся звичайно в порі найтязших переживань терплячого людства, нехай спонукають до наслідування їх посвят в імя вселюдських ідеалів.

Числячи на се, що в нашім повіті не найдеть ся ні оден учитель (ка) байдужний (а) до сего заклику, поручає Комісаріят поробити сейчас заходи до привернення навчання у своїх школах.

Про розпочаттє науки зволять Хвальні Управи шкіл подати найпізніше до дня 15. січня 1919. в короткім звідомленю імя і назвиска учительського збору, від коли відновлено навчаннє, в якім будинку містить ся школа, стан фреквенції, та—чи предложено вже шкільний прелімінар на р. 1919? П. П. Учителі (льки), які не являть ся в означенім речинці на посадах, зволять подати причини, задля яких не можуть обняти обовязків.

Повітовий Комісаріят.

Під розвагу.

Доносять нам, що Поляки у східній Галичині, а Румуни в північній Буковині під своєю окупацією переводять примусову рекрутацію не тільки серед свого населення, але й змушують до військової служби Українців. Насильно забраних до військової служби уживають на других фронтах: Поляки в Холмщині в Польщі, а Румуни в Румунії.

Це роблять одні і другі не в себе дома, а в країні захопленій неправно, потоптавши прінціп през. Вільзона. Мимохіть насуваєть ся думка: невже нам не слід би зробити вжитку з нашого права і тут на нашій землі потягнути Поляків до військової служби? Вправді користи з такого рекрута не богато і його певно не вжиє ніхто проти польского наїздника, та всеж таки можнаб ужити сих рекрутів на Наддніпровю, принайменше як робітних кадр. Впрочім з сього булаб бодай ся користь, що ми позбули ся внутрішнього ворога, котрий все носить ся з пляном активного виступлення проти нас (як це в самім Тернополі виявило ся вже двічи), а покищо веде підпольну акцію і стараєть ся пошкодити нам морально і матеріяльно.

Читач.

Міжнародне положенне.

З держав антанти.

Радіо 20. XII. „Baseler Nachrichten" подають, що коаліція розпала ся на 3 групи; перша група: Англія, Франція й Італія; друга: Америка; а третя: малі держави. Стало ся це несподівано. Союз Англії і Франції в кождім разі істнував вже давно. Льондонські постанови держать на разі в тайні, щоби Вільзон не думав, що його хочуть провокувати. Тимчасом вистарчає це, що постанови ухвалюють ся без участи Америки. По своїм прибуттю до Европи, Вільзон довідаєть ся все потрібне.

„Corriere della Sera" висловлює негодування Італії з причини славянської політики Англії і Франції.

В заяві Льойд-Джорджа про його політику сказано між ин.: Цісар і державні мужі, які завинили війну, мусять бути покарані після карних законів; Англія, доложить всіх зусиль на мировій конференції, щоби їх покарати по заслузі. Центральні держави мають заплатити кошти війни і то в такій висоті, в якій це лиш можливе.

З Угорщини.

Радіо 20. XII. „Vorwärts" подає, що президент міністрів Каролі хотів позбавити себе життя із-за розчарованя що до становища антанти супроти Угорщини. Догадують ся, що антанта хоче народам в Угорщині, особливо Чехо-Словакам, відступити чисто мадярські округи.

З Пімеччини.

Радіо 20. XII. В комісії, в якій беруть участь Ляндсберг і Газе, обговорюють проєкт державного устрою німецької републики. Цей проєкт має бути предложений конституанті. Після тимчасового зіставлення основних черт устрою буде скликана конференція представників поодиноких країв.

Виказ жертв на Укр Нар. Фонд..

Четар Лісковацький Осип 150 к., комісар А. Лянгер 150 к., пов. висш. жанд. Когут Теофіль 20 к., пхор. Гриневич Ярослав 42 к., булав, дес. Макар Іван 29 к., Хомяковський Петро 20 к., ст. дес. Горбанок Микола 10 к., Смакула Петро 10 к., Клава Міхал 10 к., Каструк Никола 10 к., Стойко Павло 20 к., Бутрин Бартко 10 к., Боднар Олекса 10 к., Романишин Андрей 10 к., Гірка Іван 10 к., Кордуба Волод. 10 к., Лучка Михайло 10 к., Бодовський Панас 10 к., Горбач Василь 10 к., Сампара Никола 10 к., Ярема 6 к., Рибак Петро 20 к., Грицей Нестор 4 к., Воловодюк Дмитро 10 к., Глинський Стефан 10 к., віст. Вівчарик Павло 10 к., дес. Ганчарек Григорій 10 к., ст. дес. Онуферко Волод. 10 к., дес. Держирука Матвій 10 к., Колтун Григорій 8 к., дес. Тютюнник Петро 10 к., Лушпінський Григорій 10 к., Денека Михаїл 10 к., Бутковський Петро 10 к., Водяний Яків 20 к., Лехман Михайло 20 к., Харишин Николай 20 к., Павлишин Николай 10 к., віст. Безкоровайний Михайло 20 к., Слободян Денис 10 к., Чернушка Николай 10 к., Марчук Олекса 10 к., Карпович Григорій 10 к., ст. стр. Погорілий Петро 10 к., Яськів Павло 10 к., стр. Грабовський Петро 10 к., Мозіль Іван 10 к., Сівінський Николай 10 к., Бутрин Йосиф 10 к., Соловій Михайло 10 к., Барабан Михайло 10 к., Литвин Данилл 10 к., Проскурка Андрей 10 к., Васусь Николай 10 к., Сухий Іван 10 к., Середа Михайло 20 к., ст. стр. Бреняк Тимко 10 к., дес. Кривий Василь 10 к., стр. Вельгач Іван 10 к., Паращук Антін 10 к.

Разом 1000 к.

Крім того вплинули на руки редакції такі жертви:

Місто вінця на домовину Юлії Сатурської, зложив п. Олекса Трач і мати на **фонд вертаючих полонених** 60 к.

На ту саму ціль зложили: п. Валеріян Поплавський 10 к., п. Вольф Канарек false Еренкранц з Богданівки 10 к., п. І. Цебринський 10 к.

На **Народний Фонд** зложили: Н. Н. з Байковець 50 к., п. четар Косаревич (на руки п. І. Громницького) 50 к.

Оголошенне.

Команда Відділу Української Державної Жандармерії Тернопіль ч. 10 прийме 10 Українців. вільного стану від 21 — 35 літ, які служили найменьше 2 роки при війську з відповідним степенем інтелігенції, а які надавалиб ся до служби при укр. жандармерії. Кандидати зобовяжуть ся служити найменьше 4 роки. Зголошуватись особисто в названій Команді від 9—10 рано до 28 грудня 1918.

четар **Лісковацький**
Кмдт Відділу укр. Держ. Жандар.
Тернопіль, ч. 10.

Арт. Робітня Столярсько-Різбарська і Позолотнича

А. ДЯКОВА

в Тернополі при вул. Вал вій ч 6

виконує урядження **церковні і костельні**, як вівтарі, іконостаси, проповідниці, конфесіонали а далі **роботи будівельні**: двері, вікна, брами і урядженя мешкань, дворів, бюр, готелів, склепів і т. д. в наймоднійших стилях.

Кошториси і пляни безплатно.

З „Друкарні Подільської" Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 28 Тернопіль, второк 24. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ПОЯВЛЯЄТЬ СЯ ЩОДНЯ, ЗА ВИЇМКОЮ НЕДІЛЬ

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Урядова часть.

З Начальної Команди Українських Військ.

Офіціяльне повідомленнє з 21. XII.

На північ від Львова. На фронті Белз—Сокаль спокій. Під Равою Руською наші частини заняли прежню лінію. Наступ Поляків на Ржички (Річки на північ від Рави) відбито з великими для них стратами. На фронті Немирів—Яворів спокій. Під Львовом у Брухович бій.

На схід від Львова. Ситуація без змін.

На південь від Львова. Положеннє без змін.

Начальник Штабу укр. військ
Полковник **МИШКОВСЬКИЙ**.

Офіціяльне повідомленнє з 22. XII.

На північ від Львова. На фронті Белз—Сокаль. На відтинку Угнова перестрілка стеж. На південь від Рави по завзятих боях, ми відзискали первісні становиска. Наші немирівські відділи знищили залізничий шлях коло Горинця на просторі 2-ох km. Коло Яворсока спокій. Трикратний наступ ворога від сторони Збоїск на Малехів відперто з великими для нього стратами.

На схід від Львова: Спокійно.

На південь і захід від Львова. Поляки наступали значнійшими силами і панцирним автом від сторони Городка і Зимної Води. Наступ відперто. Ворог подав ся в неладі в сторону Мшани і Зимної Води. Наступ на Угерці Незабітовські в обмінних боях відперто. Наступ Поляків на Волчу Долішню і Поляну (коло Хирова) відкинено.

Заступник Начальника Штабу Українських Військ
Отаман **Е Р Л Ч**.

Розпорядок

Державного Секретара внутрішних справ з 20 грудня 1918 в справі назв державних урядів, в справі службового приречення урядників адміністрацийних, та в справі емблєм, написів і печатий в службі адміністрацийній.

В виконанню закона з дня 16. падолиста 1918 про тимчасову адміністрацию областий Західно-Української Народної Републики заряджуєть ся:

Арт. 1.

Всі уряди бувшої австріської зглядно угорської держави, які находять ся на области Зах. Укр. Нар. Републики одержують нову назву, утворену де інакше не заряджено з назви дотеперішної без букв „ц. к.“ і тим подібних означень, та з придатку іменникового: Західно-Української Народної Републики.

Арт. 2.

Приреченнє урядників і служників адміністрацийних державних і адміністрацийних звучить:

„Я . . . . . іменований (полишений) на становищі . . . . . Західно-Української Народної Републики прирікаю, що мої з тим урядом (з сею службою) получені обовязки сповнятиму по моєму найкращому знаню і згідно з моєю совістию. Всі мої сили присвячу для добра Зах. Укр. Народ-Републики та її інтересів і скарбових доходів берегтиму у всяких відносинах.

Приказом моїх зверхників буду все безуслівно послушний.

Арт. 3.

Приреченнє се складають урядники і служники письменно, начальники поодиноких урядів осібно, кождий про себе, всі прочі урядники і служники одного уряду спільно на однім формулярі. Начальники поодиноких урядів пересилають, де не зарядили інакше, своє письменне приреченнє державному повітовому комісареви, разом зі списом всіх безпосередно собі підчинених урядників і служників свого уряду, котрі приреченнє зложили, як також тих, які від него відказались. Спільні формулярі переховують начальники урядів у себе.

Арт. 4.

Коли начальник якогось уряду відмовить зложення письменного приречення, тоді держ. повітовий комісар назначить провізорично нового, котрого негайно представить приналежному Секретаріятови до затвердження. Коли відмовить приречення начальник одного з урядів поданих в §. 12. закона з 16. падолиста 1918, тоді в єго права входить найстарший рангою урядник дотичного уряду і переймає діловодство як тимчовий зверхник, зглядно примінюють ся дотичні постанови згаданого §. 12.

Арт. 5.

Приреченнє се має бути зложене перед 1. січня 1919. Урядники і служники, котрі відказались від зложення приречення тратять свій уряд, а рівночасно замикаєсь їм виплата дальших службових поборів.

Арт. 6.

Начальники всіх урядів мають негайно усунути давні австрійські емблєми і написи, та подбати про се, аби їх заступлено нововведеними емблємами і написами. Урядова напись на державних будівлях має містити герб, Західно-Української Народної Републики (золотий лев на синім полі, звернений в свою праву сторону) а довкола гербу назву уряду в українській мові.

На школах державних з польською, зглядно німецькою викладовою мовою, може урядова емблєма на зверх містити довкола державного гербу напись в мові польській зглядно німецькій.

Арт. 7,

По всіх урядах мають бути впроваджені написи орієнтацийні в мові українській, а в разі потреби також в других мовах краєвих. Постанови сі не відносять ся до шкіл з неукраїнською викладовою мовою.

Арт. 8.

Всі уряди державні мають негайно впровадити нову печать урядову.

Урядова печать має круглу форму і містить довкола державного гербу (лев звернений в свою праву сторону), урядову назву в українській мові.

Школи державні з польською зглядно німецькою викладовою мовою, можуть покористуватись печатю, котра довкола державного гербу містить напись в мові польській зглядно німецькій.

Арт 9.

Розпорядок нинішний відносить ся до всіх урядів, урядників і служників державних, для котрих не вийшли окремі постанови в тім самім предметі

Арт. 10.

Постанови сего розпорядку входять в життє з днем 24. грудня 1918.

Тернопіль, 20. грудня 1917.

Державний Секретар внутрішних справ
Др. Льонгін Цегельський в. р.

Неурядова часть.

До історії заняття Київа Директорією.

Ультимативні переговори.

Між уповаженими представниками Українсько. Республіканської Директорії з одного боку і Нії мецькою Висшою Командою та Великою Німецькою Радою солдатів у Київі з другого боку, які почали ся дня 11—12-го в полудне, а скінчили с-дня 12.—12. 1918. о годині 2—30 мінут над ранім ком в Козятині:

1) Українські Республиканські Уповноважнен, складають по вступних формальностях слідуючу заяву: Уважаємо низче достоїнства Української Нації, шоб дві чужі сили по-над нашими головами і проти волі Українського Народу рішали про справи Української столиці. Визнаємо нашим добрим правом, самим рішати свої державні питання! В даний мент уважаємо своїм головним завданням заняття нашої столиці Київа і то негайно, щоб удержати лад і спокій в цілій Державі. Стан справ не дозволяє дальше відкладати операції проти Київа, з огляду на конечність скорого успокоєння країни. Длятого Директорія уважає неможливим, дозволити якенебудь затягнення відповіді, яке наступилоб через висилку Німецьких представників до Антанти, як цього домагають ся Німецькі уповноважнені, Українське Республиканське Правительство (Директорія) переговорює з уповноваженими представниками Антанти і на тій основі може заявити, що Німецька армія не має жадної причини перешкоджувати УКРАЇНСЬКИМ РЕСПУБЛІКАНКИМ ВІЙСЬКАМ вступити в Київ, а це тим більше що Українське Республиканське Військо в районі Київа силою значно перевисшає Німців в тім же районі, а про силу гетьманського війська не варто й говорити. Ми заінтересовані в тім, щоб німецькі війська як найскорше забрали ся з України і тому забезпечуємо німецьким солдатам свобідний від'їзд та потрібні на дорогу засоби поживи, коли німецькі солдати не будуть бороти ся проти Українських Республиканських Військ, з окрема під Київом.

2) Опісля умовлено, що німецькі представники вернуть до Київа та предложать своїй висшій команді й великій раді солдатів слідуючу заяву: В трийцять годин по переступленню станції Бояркa мають німецькі уповноважнені повернути з писемними уповноваженнями й прийти до Української полевої сторожі між Бояркою та Глевахою. Там мають передати відповіді німецької висшої команди й великої ради солдатів на питання, чи німецькі війська будуть збройно противити ся вступленню Українських Республиканських Військ у Київ, чи ні.

3) На випадок, коли Німці дадуть відповідь, що німецькі війська не перешкоджуватимуть зброєю вступові Українських Республиканських військ у Київ, набирають сили слідуючі постанови:

1. Залогою в Київі будуть тільки вимуштровані війська Української Народньої Республіки. Їх число досягне приблизно пятнайцять тисяч. Та частинка Київа, в якій знаходить ся німецька висша команда, а яка обставлена поруччам і німецькими сторожами, як також казарми і всі теперішні квартири німецьких військових осіб і влад не будуть

обсаджені Українськими Республіканськими Військами в хвилі їх вступу в Київ. Про розміщенне українських і німецьких військ в місті та про внутрішню військову службу буде заключений договір між українською командою міста з німецькою. Німецькі війська і влади задержать свої кватири та инші службові будівлі, одначе зміни можуть наступити на основі взаїмного порозуміння. Український державний банк у Київі охоронятиме німецька сторожа тільки до хвилі, коли відповідна скарбова влада Української Народньої Республіки заявить, що переймає цей банк. Аж до хвилі, коли Українська Республіканська Директорія перейме в Київі повну владу в свої руки, мають німецькі війська давати запоруку життю й майну українських громадян та державній власности, з окрема централям телєграфів і телєфонів, як також запоруку охорони для вязнів по своїм найлучшим силам.

2. За це Директорія дбатиме і прискорювати всіми способами вивіз німецьких військ. Німецька залізнича влада, з окрема транспортні сторожі й стаційні команди повинні дальше без перешкод робити свою службу для переведення німецьких транспортів. Українські залізничі влади та українські війська, що охоронятимуть залізниці, одержать дорученнє, щоб приязно працювати разом з німецькими військово-залізничими владами. З окрема забезпечуєть ся німецькому вивозові щоденно такі ешелони:

а) на лінії Бахмач-Гомель-Пинськ 3 ешалони.

б) На лінії Київ-Коростень-Сарни-Повурськ 3—5 ешалонів.

в) На лінії Хвастів-Козятин-Голоби 4 ешалони.

Мішана комісія управильнить довіз до цих шляхів і всі подробиці. Щоб поліпшити рух порожняків, всі транспортні ешалони і повертаючі порожняки матимуть мішану сторожу з українських і німецьких солдатів. Вивозові знаряддя німецької інтендантури не буде ніяких перешкод. Кожний військовий ешалон може везти два вагони з поживою, а коли цей ешалон більший, то виємково три вагони.

Українська Директорія по в'їзді до Київа вестиме приязні переговори з німецькими господарськими організаціями в справі продовжування господарських взаємин.

Директорія України дає свій дозвіл на німецький плян вивозу німецьких військ частинами від сходу на захід.

3. Для взаїмних відносин між українськими і німецькими військами утворять українські і німецькі військові влади на всіх місцях приязний стостосунок і з притиском будуть його піддержувати.

При меньших непорозуміннях мають коменданти обох сторін виступити і мирно їх полагодити. З окрема мають по стрічі згаданій в уступі 2) крім телєграфних повідомлень виїхати пятьнадцять комісій, зложених з делєгатів: одного українського, одного німецького й одного представника великої ради солдатів негайно до військ в усіх округах України і передати військам цей договір разом з писемною інструкцією при усіх оберкомандах в справі взаїмних відносин. Полонені з обох сторін мають бути віддані. Що до видачі зброї, яку відібрано без боротьби, як також що до знищеної зброї наступить пізніще умова. Охорону всіх українських складів та публичних будинків передають німецькі місцеві коменданти українським місцевим комендантам. Українські війська переймають охорону всіх залізниць, а німецькі війська там, де вони її ще мають, задержать її так довго, поки не прийдуть війська Української Народньої Республіки для перейняття. В пьятьох повітах кругом Київа, а саме: в київським-васильківським-радомисльським-остерським і переяславським, як також в самім місті Київі, можуть остати теперішні німецькі гарнізони аж до хвилі виїзду, одначе збільшення їх може наступити тільки за дозволом Директорії:

4. Телєграфні й телєфонні получення німецьких військ будуть відбудовані й удержані аж до їх виїзду

5. Українська влада не буде підпирати виїзду німецьких військ без дозволу їх команди.

6. Скрізь, де в цім протоколі приходять слова „Українські Війська“ або „Українські Влади“, треба розуміти, що це говориться про Українські Республиканські Війська і Влади, які підлягають Директорії.

Козятин 11-го грудня 1918.

Протокол цей підписали з українського боку Начальник Штабу Головної Команди Українського Війська *Отаман Осецький* і *Д-р. Осип Назарук* за Директорію Української Народньої Республіки, а з німецького боку полковник *Нете й Майор фон-Фельзен* за німецьку висшу команду та *Йоган Рудольф Бертрам* за Німецьку Раду Солдатів в Київі.

Додаток поза евентуальним договором: На бажання німецької делєгації заявили представники Українського Республіканського Правительства, що офіцери і козаки гетьманських відділів, які боролися проти військ Української Народньої Республіки по зложенню зброї відіслані будуть в свій рідній край або до його кордону з виїмкою тих, які вчинили злочин; ті будуть осуджені воєнно-польовим судом.

В нарадах над уложенням цього протоколу брали участь з обох боків знавці й експерти залізничих і військових справ, яких призвища не зазначені.

Пояснення: Розуміть ся фактичний стан з Німцями і їх розброєння треває, поки що дальше.

(За „Республ. Вістями“, 14. XII.)

Міжнародне положенне.

З України.

Скоропадський поза охороною права! Київ Директорія Української Народньої Республики розглядаючи справу про зраду бувшого гетьмана Павла Скоропадського Української Народньої Республики, про його злочинства що до українського народу і, приймаючи на увагу, що вина Скоропадського за злочинства що до українського народу, які впали наслідками на безборонних людей, за зруйнованнія і знищення селянського добра і т. и. не виключає ніякого сумніву, постанови. ла бувшого гетьмана Павла Скоропадського за вище згадану зраду і злочинства обявити поза охороною закона, а його майно рухоме і нерухоме, яке є на території Укр. Нар. Республики, сконфісковать.

Голова Директорії: ВИННИЧЕНКО.
Члени: ПЕТЛЮРА, АНДРІЄВСЬКИЙ і ШВЕЦЬ.

Привіт Петлюри Кубанському Козацтву. По радіо з Київа до Катеринодару: Передайте у Катеринодарі голові Кубанської Краєвої Ради Рябовому. Копія голові Кубанського правительства. Копія наказному Отаманові Кубанського Війська Филимонову.

Українська республиканська армія після перемоги над ворогом, по знищенню монархічного гетьманського уряду, вступила в столицю Української Землі—Київ. Вступивши до славетного Київа, українська республиканська армія пересилає свій привіт браттям по крові, Українському Кубанському Лицарству—славним нащадкам демократичного Запоріжжа.

Український народ, обєднавший ся врешті одною ціллю, діждеть ся, коли „від Кубані по Сян лиш оден буде лан — його власником нарід цілий“.

Від імени Українського Республиканського Війська вітаю Вас — славне Козацтво.

Член Директорії, головний отаман Українського Республиканського Війська ПЕТЛЮРА.

З Росії.

Радіо 22. XII. Данська преса вказує, що по відїзді данського і норвежського посольства з Петрограду, одиноким заступництвом в Росії остане ще посольство швайцарське, якого строго наглядають у Петрограді війська совіта.

З Німеччини.

Радіо 20. XII. Державна конференція жовнірських і робітничих рад радила 18. XII. над поданнями, які поставила жовнірська депутація. Жадання принято з деякими змінами, а то: Найвища військова команда підлягає раді уповновласнених народом під контролею виконуючої ради, а не робітничо-жовнірським радам в поодиноких місцях гарнізонів. В часі засіданнія прибула також делєгатація від робітників. Їй позволено відчитати жадання групи Спартакус, яка є проти Національних Зборів, одначе виголосити бесіду заборонено. Відтак слідували звіти з діяльности повновласників народа і виконуючої ради. При голосованню над внесеннями була велика більшість за т. зв. Mehr-, heitssozialist-ами. На конференції ухвалено признати раді уповновласнених народом далеко йдучі екзекутиви та додано до помочи центральну раду робітничих і жовнірських рад. Це провізоричне зарядженнія має мати силу аж до хвилі, коли будуть скликані Національні Збори для встановленнія нового устрою.

До всіх громад. комісарів і властителів дібр в Теребовельщині.

Укр. Держ. повітовий Комісаріят.

Ч. 163.

Оповіщенне.

Мимо зазиву Державного Секретаріяту з 30, падолиста с. р. кількакратного зазиву Укр. пов. Держ. Комісаріяту і мимо установленнія низької ціни на дерево, множать ся крадіжи дерева, дикий вируб лісів і т. п.

Щоби сему запобігти і ліси в інтересі нашої Републики для грядучих поколінь заховати, заряджую:

1. Всі ліси Теребовельського повіту переймає ся від дня оголошенння сего розпорядку в частинній заряд державний.

2. Громадські комісарі переведуть у своїх громадах вибір 3 до 5 мужів довіря, котрі спільно з установленою службою лісовою мають визначувати дерева відповідні до зрубу. Сі мужі довіря спільно з громадським комісарем призначують в своїй громаді, хто, коли і кілько дерева має взкупити по цінах установлених вже державним комісаріятам в дотичнім лісі і контролюють лісову сторожу.

Мужам довіря прислугує право переводженнія ревізій, а кождий громадянин обовязаний дати їм поясненнія, звідки має дерево на опал.

Дня 24. грудня с. р. являть ся мужі довіря в Пов. Держ. Комісаріяті і зложать присягу, що свій Уряд після своєї совісти будуть сповняти.

3. Лише Укр. Держ. Пов. Комісаріят дає властителям лісів дозвіл на продаж і вивіз дерева поза границі повіту, і рішає спори між мужами довіря і комісарями громадськими з одної сторони, а властителями лісів з другої сторони.

4. На внесення мужів довіря комісарів громадських і властителів лісів замикає Укр. Держ. Пов. комісар дальший вируб ліса.

5. Лісові крадіжи і дикий вируб лісів підлягають як найострійшій карі після карного закона, а мужі довіря і сторож лісова, котрим уділить ся права ношенння оружя, мають безглядно зглядом сего рода злочинців робити з того ужиток.

Не приноровленнє ся властителів до сего розпорядку, потягає за собою цілковите перенятте лісів в заряд державний.

Укр. Держ. Комісар Повітовий
Др. Юркевич.

ПОДЯКА.

Неумолима смерть забрала нашу найдорожшу доньку Юлію. Прибиті тяжким горем, складаємо найгорячійшу подяку о. сов. Громницькому за відвіданнє хорої і заосмотреннє Найсв. Тайнами. Як найщирійше дякуємо о. сов. Громницькому за найщирійше занятте ся обрядом похоронним. Всім Отцям Духовним за участь в тім сумнім обряді, а Вс. о. Сембайови за зворушаюче надгробне слово. Правдивою відрадою було для нас се, що товаришки, товариші, дітвора і знакомі взяли так численну участь в відправленю покійної до вічности, за що Їм щире Спасибіг. Не можемо поминути без подяки і сих Впов. Знакомих бл. п. Юлії, котрі віддали їй останню прислугу і несли домовину з її тлінними останками: Сердечне спасибіг!

Родичі Стефан і Анна Сатурські.

ОГОЛОШЕННЯ.

Роман, Рибчак поручник. В Домажирі все в порядку. Батько ще не вернув. У Львові також все добре. — Стефа.

П-ство Турянські в Коломиї. Іван у Львові на волі, здоров і почуває ся покищо гаразд. Кукудинські теж у Львові

Поручник Авраменко Іван. Домбчевська в Домарижі — про Романа нічо не чувати. Київські часописи зволять перепечатати.—Стефа Рибчаківна.

П-ні Гаврисевичева в Чагрові. У нас у Львові всі здорові. — Блянка.

Пропав **півторарічний пошак** карий з Березовиці вел. ще 14. с. м. Хто знає щось про нього, прошу дати вістку, за що буде **винагороджений.**

Сомко Крупа в Березовиці великій.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 29. Тернопіль, середа 25. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Урядова часть.

З Начальної Команди Українських Військ.

Офіціяльне повідомленнє з 23. XII.

На північ від Львова. На фронті Сокаль—Белз—Немирів—Яворів спокій. На північ від Рави Руської наші розвідчі відділи знищили залоги Любичі королівської і белзкої. Поляки понесли великі страти. В послідних боях під Равою Руською незвичайною хоробрістю, неустрашимістю і помисловістю відзначив ся пор. Бабій. В Бруховичах славні частини сотн. Шашкевича і отамана Долуди відбили два сильні ворожі наступи.

На схід від Львова. У Винничок розбито ворожі стежі. Ворожа артилєрія обстрілювала Ляшки муровані.

На південь від Львова. Ворожий літак кидав бомби над Жиравкою і Давидовом. Наступ Поляків на Мовчу долішну відперто. Наступ Поляків через Фельштин і Поляну на Самбір відпэрто з великими стратами для Поляків.

Начальник штабу військ
Полковник МИШКОВСЬКИЙ.

Розпорядок

В СПРАВІ ОБОРОТУ ХУДОБОЮ.

I.

Всі розпорядки, на підставі котрих в бувшій австрійській державі виконувано оборот худобою рогатою й свиньми, о скільо понизше не змінено остають в правній силі і на їх підставі має ся дальше вести викупно худоби.

II.

Всі агенди, бувшого ц. к. галицького Закладу обороту худобою переняв з днем 1. падолиста 1918 на области Західно-Української Народньої Републики, краєвий Союз для збуту худоби у Львові, з тим виїмком, що ціну викупна й контінгент худоби рогатої і свиний на консумцію цивільного населення й війська означує Український Харчевий Уряд у Львові.

III.

Всі агенди бувшого управителя бюра повітової комісії (органу платного) касу і книги переняв комісіонер Краєвого Союза для збуту худоби, установлений на кождий повіт. О скільки комісіонер був би неприсутний, або не зістав еще через Краєвий Союз заіменований, заіменує тимчасово комісіонера повітовий державний комісар, в першій мірі місцеву Спілку обороту худобою.

IV.

Ціну купна за рогату худобу підвисшує ся о 2 кор. за 1 кг. живої ваги, зате відпадає додаток воєнний (премія) по 1 кор. від 1 кг. живоваги. Ціна викупна телят і свиний по (9 к., 12 к., 14 к., і 16 к. остає незмінена,

V.

Уст. лений на місяць падолист 1918 контінгент худоби рогатої і свиний на місцеву консумцію, обовязує також на слідуючі місяці, аж до єго зміни через Український Харчовий Уряд. Контінгент худоби для більших міст і війська буде пізнійше означений.

VI.

Викупно худоби має відбувати ся на торгах тижневих.

VII.

Провізія по 18 сот. від 1 кг. живої ваги рогатої худоби, взглядно по 10 сот. від 1 кг. живої ваги свині й 1% ціни купна, як також 1% обезпеченя остають незмінені.

VII.

Викази й консигнації має комісіонер пересилати з кінцем кождого місяця з побраною готівкою до „Краєвого Союза для збуту худоби“ у Львові.

Львів, дня 4. падолиста 1918.

Український Харховий Уряд
Др. Кміцикевич.

Обіжник

до п. п. державних повітових Комісарів.

Рішенєм тут. з 29. жовтня 1918. удержано в силі всі розпорядки в справі заняття збіжа і картофель.

Вже австрійські власти вимірили тимчасовий контингент збіжа, котрии мають продуценти доставити. Достава сего контингенту по найбільшій части еще не розпочата.

Поручає ся проте п. п. повітовим комісарам, щоби сейчас видали приказ до всіх власників дібр і фільварків достави виміреного їм контингенту збіжа згляднo недоставленої решти в означенім речинци під ригором конфіскати збіжа.

Вимірений селянам контингент збіжа мають громадські комісарі зтягнути від селян в дорозі добровільної достави.

Продуцентам має полишити ся така скількість збіжа, яка на основі давних австрійських норм їм потрібна на прокормленнє власної родини, служби, живого інвентаря і на насінє.

Сей зтягнений контингент належить в місци осідку повітового комісара замагазиновати і здати ту звіт з поданєм ваги збіжа.

Контингенту картофель не належить наразі по причині морозів стягати.

Єсли однак непродуценти не одержали належної їм скількости картофель, а в тій громаді суть продуценти обовязані до достави картофель, належить потребуючим картофель приділити належну їм скількість від продуцента на рахунок виміревого єму контингенту.

УКРАЇНСЬКИЙ ХАРЧОВИЙ УРЯД у ЛЬВОВІ.
Тернопіль, 12. грудня 1918.

Др. Кміцикевич.

Неурядова часть.

Моральне божевілле.

Моральне божевілле (moral insanity) це хвороба новітня, на яку хорують одиниці і цілі народи. Хвороба небезпечна, бо на неї немає ліків, взагалі немає ліків на хворобу душевну, напр. на переслідовчу манію.

Коли роздивляємо ся поміж народами Европи, то бачимо, що ніодин з сучасних европейських народів не виказує таких ярких симптомів цеї хвороби, як польський народ, скажім: польська інтелігенція і півінтелігенція.

На свою історію Поляки не дуже то мужуть бути гордими. Воєнних подвигів за собою не мають, бо усі їхні побіди, це майже без виїмки побіди українського меча, що все стояв на услуги Польщі. Армії Польща не мала, бо король не міг її мати, а наємні війська панів сповняли службу не державі, а свому панови, як він сього хотів і коли хотів. Народ був зовсім пасивним чинником політичним і державні інтереси були йому незрозумілі і байдужні. Взагалі нема ніде такої аномалії, щоби народ був чинником до того степеня аполітичним, як в колишній Польщі. Сим можна пояснити це, що усі визвольні змагання Поляків відбувались все без участи народу. Так було в історії, так діеть ся і в сучасній боротьбі Поляків в цілі задержання гегемонії над нами в Галичині, а згляднo в цілі загарбленя нашої землі. Ми фактично боремо ся не з польським народом, а зі зграєю польських паничиків, гімназистів, студентів, урядників і писарчуків та з бандами мійського пролєтара, що виховав ся в шовіністичному дусі на нездоровій лєктурі літературних шантажистів в роді Сенкевича, або крайно нездорової преси. А що в рядах польського „rycerstwa“ не бачимо польського хлопа, це поясняєть ся сим, що польський народ не є ще закажений бакцілем хвороби „морального божевілля“. Хвороба ся заказила тільки сих, що вийшли з середньої школи, або підлягли впливови літератури. Бо справді нема нездоровшої школи і літератури, як польська. Це не парадокс, ні! це сумна правда.

Візьміть в руки гімназийні звідомлення і перегляньте спис лєктури, або теми на письменні вправи, а переконаєте ся, що так справді є. Обовязково кожний ученик мусить до іспиту зрілости знати знаменито шляхоцьку епопею Міцкевича. Пан Тадей, Сенкевичову „Трільогію“ і усю хоробливу літературу месіянізму; зате ніде не зустрінетесь з обовязковою лєктурою Жеромського, Виспянського „Весілля“, або Реймонтових „Мужиків“.

І тим вам усе розяснить ся. Вам стане ясно, звідки береть ся бута і маняцтво польської інтелігенції, вам стане зрозумілим, длячого Поляк, гімназистом, а навіть куховаркою починаючи, виявляє скрізь і все сю імпертиненцьку буту, певність себе, зневажливість до цілого окруження, а вже нечувану погорду до Українця. Бо як ви хоч дрібку обзнайомлені з сього рода літературою, то розумієте, що маєте до діла з хворобою. А не підлягти сій хворобі польське суспільство не може. Історія, подавана учителем у школі, є сфальшована; історія літератури подаєть ся навіть на університеті (маємо на думці гербових професорів в роді Тарновського) односторонно; лєктуру підбираєть ся нездорову — а до того приходить ся горендальна польська (галицька) преса.

І якже тут устерігти ся перед хворобою „морального божевілля“? Як не впасти в маняцтво коли від малої дитини навчають людину, що нема під сонцем нічо вищого, більшого, благороднійшого, як Поляк і, що нема кращої мови, як польська, бо навіть (по словам Конопніцької) Мати Божа з Ісусом розмовляла в Вифлеємі по польськи і така є розговірна мова в небі між ангелами? Якже-ж устерігти ся перед хворобою, коли Сенкевич позволяє одному польському лицареви стяти голову з плечей пересічно сотні козаків і впоює в безкритичні голови маняків якусь істо-

рію, перед котрою блідне інвенція автора книги „З тисячі і одної ночі“?

Якже не попасти в манію, коли в шкільному підручникові згаданого історика—графа кождий польський письменник перевисшає усіх письменників Европи? Як не стати хворим, коли скрізь чуєть ся, що усе, що є великою, доброю, гарною — усе те польське? „Polski Bóg“, „Królowa Polski“, „polski papież“ (вислови арцибіскупа Більчевського в Римі), „polskie żaby“, що співають найкраще під сонцем (Міцкевич), „polskie bydło“, „polski jęczmień“, „polskie rzeki“, „polskie góry“, (а все те лежить у східній Галинині, або в околиці Київа), а навіть Курокі (звісний герой Японії) Ніцше і взагалі кожня европейська, азійська, чи американська великість — все те польське, бо тільки те, що польське, може бути велике, гарне добре. Треба би бути страшно впертим або геніяльним чоловіком, аби устерігти ся перед впливом що мусить привести до хвороби „moral insanity“.

А хто раз сьому впливови піддасть ся, цей мусить станути на становиску, на якому стоїть сучасна воююча Польща. А це становиско: Хай цілий світ признає прінціп самоозначення народів — я його не признаю; признаю, що на основі сього прінціпу світ обовязаний створити незалежну Польщу, навіть проти волі польського народу, а рівночасно усім сусідам Польщі наказати бути вазалями Польщі; Бо Польща мусить розперізати ся від моря до моря, хочби це стало ся коштом і загибілю десятків других народів. А далі: польський паливода, що грабить і палить українське село, це герой, а український жовнір, що свого села боронить і боронить своєї жінки від поруганння, а діточок від різання, це бандит і гайдамацька дич. Ось до яких форм зводить ся польська „moral insanity“!

На щастє сучасна війна перевела справжню мандрівку народів, перекинула і перемішала усі народи до цеї степені, що ці народи себе взаїмно пізнали і пізналм свої хиби, а так само й добрі сторони. Добрих сторін і гарних прикмет Поляки не богато могли виказати перед Европою; зате хиб мусіли розкрити перед її очима чимало. І впав німб і ореоль з голов польського „заличеного“ народу, а на його місце появив ся польський бутний імперіяліть з канчуком колишнього бутного шляхтича, що не знав ні закону ні правди, а одну буту і дикість середньовікового „Raubritter'a“.

І тепер ми можемо іти перед трибунал світа на розправу з повним скокоєм і довірєм. Бо судді вже знають, що нашими противниками є люди хворі нс „moral insanity“.

Повстання Української Національної Ради на Угорській Україні.

Peter Lloyd з 19. XII. 1918. доносить:

Дебреченський Правительственний Комісар одержав нині телєґряфічну вістку, що українське населення мармарошської столиці вибрало раду в Мармарошськім Сиготі; на предсідателя покликано рахівського адвоката Михайла Бращайка.

Рада складає ся з 15 членів а кромі сего має кожда громада вислати по 1 членови. Цілю ради буде заступити дотеперішних адміністрацийних урядників особами до яких народ має довіря.

Михайло Бращайко адвокат з Рахова (Raho) як інформує наш дописуватель особисто йому знакомий є одним із найсвідомійших Українців закарпатської України. Чоловік се доволї енергічний в віці около 40 літ. Адвокатує від кількох літ в Рахові та тішить ся загально привязанєм селянства мармарошської столиці, як один із нечисленних інтелігентів закарпатської України, що в товариськім життю все послугував ся українською мовою.

Перед самою війною 1914. р. був він одним із 4 людий, які привітали сокільсько-січовий здвиг у Львові „із угорського лугу“ Усвідомлюючо працював він серед змадяризованих угро-українських інтелігентів та горячо бажав відродження сьої части України. Редакція і від себе горячо витає відродження закарпатських братів.

Збори Укр. Молоді.

В часах, коли в цілім світі на перший плян вибивають ся нові ідеї, коли по всім усюдам ідуть зусилля будови кращого життя, життя вольного, коли ідеї ці найгорячійших приклонників находять у всім живім, гарнім, молодім, коли на арену будови вселюдської культури виступає молодь — і українська молодь не устає по заду. І вона у розумінню своєї великої ціли і завдання вступає на цей новий, шлях, шлях самостійної праці, будови, вступає каменярами на цему великому шляхові людської культури, поступу. Ся молодь, яка все стояла на сторожі прав поневолених укр. мас, тепер, у тих тяжких для цих мас часах, виступає до боротьби, до праці, щоб укр. народові покласти рівний шлях культурного розвою, збудувать трівкі основи волі. Іде вона у бій з рішучим бажаннєм працювать для рідного краю, з ясною думкою своїх обовязків і прав, з піснию побіди на устах. У груди в них молодече завзяттє і певна свідомість, що тепер або ніколи, що рішаюча пора життя прийшла, що вибила година волі. І свідомість ся заставляє їх до праці, щоб свіжими силами, молодечими руками вирізувать хворост, вимітать давно вже немітену нашу хату. Ідуть вони всі. А сила їх у їхньому завзяттю, у сильній волі — боротись на те. щоби добути.

Виразом цего були збори укр. молоді, які відбулись в Тернополі 21. грудня с. р. Президентом зборів вибрано тов. Ковальського. Збори отворив тов. Березинський промовою, в якій витав всіх присутніх товаришів, вказав на їх ціли і завдання, на працю організації під сучасну хвилю і в будучности і відповідно до цеї праці подав плятформу укр. молоді.

Відтак виступив із рефератом тов. Дерлиця в якім підносив всі хиби Союза укр. молоді, хиби цілої суспільности, подав пляни праці у найблизшій будучности, обговорював основанне „бюра пропаганди“, яке під сучасну хвилю являєть ся найпекучійшою потребою. Над плятформою і квестіями піднесеними тов. Дерлицею у його рефераті розвинулась широка дискусія, в якій забирали голос майже всі присутні товариші по чім одноголосно ухвалено з малими змінами плятформу, подану тов. Березинським та резолюції, які поставив на кінці свойого реферату тов. Дерлиця.

Збори замкнено о год. 5-тій пп. з тим святим переконаннєм всіх, що праця піде жваво вперід, що у праці тій ми не лишимося одинокі. До Союза укр. молоді приступлять всі молоді, свіжі сили, приступить народнє учительство, студентство, а праця буде тим чинником, який єднатиме всіх. А тоді ми поборемо.

А. Б.

Міжнародне положенне.

З Німеччини.

Радіо 22. XII. Уповновласнені народом Ерцбергер і Газе телєграфували до Магістрату міста Ґданьска, що державне правительство уважає своїм обовязком заприсягнути німецьке місто Данціг і доложить всяких старань, щоби задержати його при німецькій державі.

Державний секретар Ерцбергер поручив Комісії перемиря запротестувати проти висадки польського війська у Ґданську.

Англійський кружляк Coventry відїхав з Копенгаги до Ґданська.

Союз народів.

Радіо 22. XII. Про склад будучого Союза народів витворили ся в париських політичних кругах цікаві погляди. По тим поглядам Союз народів мав би ограничити ся на раві на всі простори держав коаліції. Невтральні держави вступалиб поволиб опісля. Газета „Journal des Debats“ висловлює думку, що можливо і Швайцарія не буде принята до Союза народів.

З Угорщини.

Сучасне господарське положення

Науен, радіо 21. XII. Про сучасне господарське положення Угорщини спеціяльний кореспондент голяндського Niewsbüreau довідуєть ся з достовірного джерела слідуюче:

Загальна сумма довгів Угорщини виносить 42 міліярди корон, з чого 8 міліярдів — це довг передвоєнний. З тих 8 міліярдів — 5·3 міліярди це довги заграничні, в тім 4·2 в Австрії і Німеччині, около 600 міліонів в Голядії і 140 міліонів (в приближенню) — угорські державні довги в паперах у Швайцарії. З 34 міліярдів воєнного довгу угорської держави 32½ міліярда взято як позичку в коронах, 1·75 міліярда в марках німецьких і заграничній валюті, 19·6 міліярда як воєнна позичка, а 3 міліярди в посвідках державної Каси. Довги угорської держави в австро-угорськім банку виносять 11·3 міліярда, в угорських приватних банках 2·5 міліярда. З воєнних довгів угорської держави припадають 3·6 міліярда на Австрію і Німеччину Довги громадянських підприємств і фінансових інституцій за границею, не втягаючи Австрії, виносять около 2 міліярдів, приватні претенсії угорських громадян около 1·5 міл. Угорські громадяни винні Німеччині 900 міліонів, Франції 500 міліонів, Швайцарії 150, Англії 100, Бельгії 100, Голяндії 85 міліонів корон.

Угорська держава хоче вивязатись зі своїх зобовязань супроти заграниці, а також позбути ся по війні і довгів у нутрі держави, хочби це потягнуло за собою навіть великі жертви. В тій цілі задумують розвинути як найбільше вивіз товарів за границю, а ввіз скільки це можливе, ограничити; головно заказати ввіз люксусових річей. Більша продукция муки в обсягу сільського господарства, розвій плекання рогатої худоби, використання воєнних сил, земних газів та гірництва уможливить продуктивність. Правительство має намір ввести в обсязі безпосередних податків одноразову велику віддачу майна, щоби спаралжувати, нерівномірність воєнних зисків і обмежити спадок курсу банкнотів.

Довги угорської держави, як передвоєнні, так і воєнні, є цілком відділені від довгів бувшої австрійської держави, а навіть інші воєнні кредитові операції були переведені независимо від Австрії. Так само переведено використання кредиту австро-угорського банку окремо від Австрії.

31 міліярдів в банкнотах пущено в обіг на просторі бувшої австро-угорської монархії, а також заграницею і вони власне творять по більшій части довги колишньої спільної монархії. Отже за спільним порозуміннєм і рівночасною виміною на нові банкноти новоповсталих держав можна питання це розвязати. Після політичного відділення мусить ся за спільним порозуміннєм управильнити обіг банкнотів, а опісля поодинокі держави мусять переняти відповідну скількість довгу. Між Угорщиною й Австрією не буде що до того ніяких трудностий, бо ці довги занотовані окремо За те тяжка справа буде розвязати питання що до новоповсталих на терені Австро-Угорщини держав, а також установлення квоти, яка припадала би на кожду державу на терені Угорщини, нпр. на Хорватію.

Одначе й заграничні держави заінтересовані обігом банкнотів, бо на Україні находить ся около 1 міліярда, в Сербії ½ міліярда, рівнож і в Румунії, Швайцарії, Голяндії та иньших невтральних державах.

Справу банкнотів мусить ся отже полагодити в порозумінню зі всіми новими державами, що повстали на просторах колишньої Австро-Угорщини.

Український театр зі Львова Дир. М. Бенцаль. Саля „Міщанського Братства“ ул. Острожського 9. У четвер 26. грудня 1918. **НАТАЛКА ПОЛТАВКА** Народна оперетта на 3 дії Котляревського, музика М. Лисенка.

Ціни місць: І. м. — 10 к., ІІ. м. — 8 к. ІІІ. м. — 6 к., сидячий балькон — 8 к., ст. балькон 3 к., ст. партер — 4 к. Білєти раніше можна дістати в Народній Торговлі, а в день вистави від г. 2. по пол. при касі театру.

Студентська симфанічна орхестра.

Початок о г.½5. вечір.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Стенка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 30. Тернопіль, четвер 26. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Урядова часть.

З Начальної Команди Українських Військ.

Офіціяльне повідомленнє з 24. XII.

На північ від Львова: На фронті Сокаль — Рава — Немирів розвідка стеж.

На захід від Львова: Два куріні Поляків, які з Радимна перейшли в наступ на наші частини з Барича, Михайлівки і Дупкович, цілком розбиті нами. Лише убитими лишили Поляки 50 людий. У Поляків взята худоба, яку вони пограбили у селах. Осібно відзначилась сотня поруч. Лохнюка.

На схід від Львова. Сітуація без змін.

На південь від Львова. Сітуація без змін.

Літаки. Наші літаки атакували самолет ворога, який через Красне летів на Тернопіль, але він так скоро втік, що догнати його не вдалось. Наш літак у Довгобичена обстрілював сотню Поляків, яка обідала. Сотня розбіглась.

Начальник штабу військ
Полковник **МИШКОВСЬКИЙ**.

Розпорядок

Ради Державних Секретарів в справі заведення постійної служби курієрскої при Державнім Секретаріяті.

§. 1.

В цілі переведення постіиної звязи поодиноких повітів з Державним Секретаріятом, та справного функціонування державного апарату, заводить ся при Державнім Секретаріяті постійну службу курієрску.

§. 2.

Служба курієрска обіймає всі повіти Зах. Укр. Нар. Републики. Команди окружні, зглядно повітові а також команди двірців про які низше мова, мають негайно занятись єї устроєннєм після вказівок поданих в §. 3. Они зіставляють відповідний склад курієрського відділу свого округа зглядно повіту. Адютант команданта є рівночасно командантом того відділу. Персональ курієрський остає на стані своєї частини а входячи в склад української Армії підлягає всім військовим прикизам.

§. 3.

Аж до дальшого зарядження уряджує ся службу курієську в слідуючий спосіб.

В Краснім, Тернополі, Станиславові, Стрию і Самборі істнують головні курієські стації.

а) Стація курієрська в Краснім має устроїти полученнє з Бродами та по можности з Радехов Камінкою Струміловою, Равою-Руською, Сокалем, Любачевом і Яворовом і передає почту курієрови з Тернополя, котрий забирає по дорозі почту із Зборова і Золочева.

б) Стація курієрська в Тернополі устроїть полученнє зі Збаражем, Підволисками і Скалатом та висилає курієрів до Красного, Заліщик (через Теребовлю-Хоростків-Копичинці-Чортків) і Станиславова (через Бережани-Рогатин). Курієр до Заліщик забирає по дорозі почту з Теребовлі і Чорткова, курієр до Станиславова з Бережан і Рогатина.

Військова окружна Команда в Чорткові устроїть зі свого боку курієрське полученнє з Борщевом, Бучачом і Гусятином, військова окружна команда в Бережанах з Перемишлянами і Підгайцями, військовий повітовий комендант в Заліщиках з Городенкою, військовий повіговий комендант в Рогатині зі Стрием. Курієр до Стрия забирає по дорозі почту з Жидачева і Ходорова. Стаційна команда в Ходорові устроїть курієрске полученнє з Бібркою.

в) Стация курієрська в Станиславові устроїть полученнє з Надвірною, Снятином, Долиною і Богородчанами. Курієр до Снятина забирати буде почту з Коломиї де окружна команда має устроїти полученнє з Косовом і Печеніжином. Курієр до Долини забирає по дорозі почту з Калуша.

г) Команда двірця в Стрию устроїть полученнє зі Сколем і Самбором. Курієр до Самбора відбирає по дорозі почту з Дрогобича.

ґ) Стация курієрска в Самборі устроїть полученнє з Рудками, Туркою, Сяноком і Ліском та Добромилем. Курієр до Турки відбирає по дорозі почту зі Старого Самбора. Повітова команда в Сяноці збирає евентуальну почту з дальше на захід положених повітів. Курієр до Добромиля і Рудок має їхати, як далеко доходять поїзди желізничі.

§. 4.

Курієрська служба при Державнім Секретаріяті стоїть виключно на услуги державних урядів і строго зборонює ся єї принимати почту приватну. Курієри одержуть спеціяльні легітимації, носять в службі на рамени білу перепаску з написом „Державний курієр“ і печаткою повітової команди, та мають підчас службових поїздок право до осібного переділу в желізничих вагонах. Характер службових поїздок має право контролювати кождий комендант двірця.

§. 5.

Поміщеннє видділів курієрських мають після можности находитись на желізничих, двірцях, в тім случаю поміщення сі визначають комендант двірців в порозумінню з цивільними начальниками стацій. В місцевостях де курієри відбирають і передають почту в переїзді має она бути їм доручена і передана в вагоні.

§. 6.

Передана курієрови почта має бути вписана до книги курієскої, на підставі котрої курієри передають єї дальше. Посвідченнє відбору зглядно передачі мають периводитись як найточнійше. При передачі і відборі почти мають курієри легітимутись.

§. 7.

Почту курієрську до дефінітивного єї доручення має право відбирати тілько військова повітова Команда. Дорученнє почти має відбувати ся з можливою скоростию.

§. 8.

Курієри їздять на визначених §. 3. лініях 2 рази на тиждень, без огляду на скількість почти.

§. 6.

Курієри побирають в часі дороги кромі своєї військової платні, суточний додаток в висоті 15 кор., котрий виплачує їм приналежна військов команда.

§. 10.

Розпорядок сей входить в життє сейчас; військові комади мають негайно зложити Державному Секретаріятови справозданнє про заведеннє і виконанне курієрскої служби.

Тернопіль, 24. грудня 1918.

За Державний Секретаріят
Др. Голубович, в. р.
Вітовський в. р Др. Цегельський в. р.

Неурядова часть.

Останні хвилі гетьманщини.

В пятницю 13 го грудня у Київі вже стало відомо, що справа „добровольчої армії“ програно безповоротно. Починала ся її агонія. Одначе гетьманські міністри разом з їх злим „генієм“ Ігорем Кістяковським не гербували вживати навіть очевидної для всіх брехні, гадаючи, хоч трохи, хоч на хвилину віддалити своє ганебне падіння. З цією метою з м-ва закордонних справ була взята телеграма д. Енно „одежана від нього ще два тижні тому назад, трохи оброблена і пущена в оборот, як остання звістка. В той же час Долгоруков повідомив усіх, що все гаразд.

Всю ніч з 13-го на 14-го йшла гарматна стрілянина, чули ся громоподібні вибухи, бахали рушниці, торохтіли кулемети. Все це поволі підходило до города ближче й ближче...

Ранком окремі відділи республиканського війська захопили Печерськ, Поділ, Шулявку... В деяких з цих місць війську помагали робітники, котрі підняли повстання.

Добровольці почали одступати.

Настрій у городі став напружений, нервовий. На Хрещатику, на Васильківській і по иншіх улицях почали зачиняти ся магазини. Праця по урядових та деяких приватних інституціях припинили ся.

В палаці.

У палаці в цей час, мов зацьковані вовки метушили ся міністри з гетьманом та їхні посіпаки, сподіваючи ся чуда.

Чудо одначе не стало ся. Тоді було скликано останнє засідання ради міністрів, на якому було повідомлено, що гетьман зрік ся влади. Головнокомандуючий кн. Долгоруков також заявив, що він складає свої уповноважнення. Тоді рада міністрів, обговоривши вимоги Директорії, постановивила скласти й свої уповноважнення і передати владу Директорії. Крім того було постановлено передати в городі відновленим органам самоврядування.

Коло Педагогічного музею.

Добровольці одступаючи, підходили окремими групами до Педагогічного музею. Сюди-ж вони звозили свою зброю: рушниці, кулемети, шаблі.

Перед музеєм зібрало ся чимало народу, зацікавленого видовиськом капітуляції.

Останнє „геройство" добровольців.

Наш співробітник, що був свідком подій на Хрещатику, переказує:

— Довідавшись від делегатів, що були вислані думою на зустріч першим відділам республиканського війська, що військо вже на Фундуклеївській ул., я на початку 5-ої години пішов від думи на Хрещатик. На проти Прорізної ул. на Хрещатику ме і зустрів ся відділ озброєних добровольців чоловіка 20—30 чоловік, з якими йшло також три милосердних сестри. Відділ прямував до думи. Пидйшовши же далі, я побачив велику силу народу, що плотно двигала ся у всю ширину Хрещатика. Спереду на автомобілі їхало кілька чоловік з великим синьо-жовтим прапором за ними в другому автомобілі слідував штаб дивізії на чолі з полк. Мясником. Потім несли портрет Шевченка. За тими, що несли портрет, півколом побравши ся йшли підлітки. За підлітками йшла велика юрба зі співом „Ще не вмерла Україна". Далі стройно по 8 у ряд маширували дві сотні І-ої Дніпровської сотні. Нарід з ентузіязмом зустрічав цей похід. Летіли в гору шапки, крики „слава республиканському війську!" могутніми хвилями розкочували ся по Хрещатику. Я йшов рядом з головною колоною війська. Раптом, коли підходив до Миколаївської ул., публика шарахнулась у бік.

Ще хвилина... і десь від Миколаївської ул., зачали ся вистріли, заторохтів кулемет... серед публики зняла ся неймовірна паніка: люди кинулись в магазини, в ворота, в підїзди. В кустарному складі, що проти почти, кулаками вибили вітряну, і юрба почала вливатись туда, потрощивши все, що стояло на перешкоді. Козаки розсипались цепом по обох боках улиці. Я опинив ся в під'їзд будинку „УМА". Стрілянина йшла хвилин десять. Нарешті все заспокоїлось. В помешкання „УМА" внесли раненого козака, де йому зробили перевязку. Другого, вбитого наповал, поклали в підїзді. Незабаром все заспокоїлось.

Дірки від кулеметних куль в шибках кіно „Експрес" вказують, що стріляли від „Гранд Отелю". Підчас цієї стрілянини полк. Пясника було поранено кулею в голову.

„Скора Поміч підібрала поранених і побитих і одвезла їх до шпиталю.

Таким ганебним злочином закінчили свою каїнову кар'єру ті недолюдки, що повтікавши в чім матн родила з лабетів московських большевиків, приїхали одгудовуватись на Україну, а одігрівшись тут у Київі, в самом серці України, в це-ж саме серце запустили свої отруйні пазурі...

Неділя.

В суботу у вечері відбуло ся перше засідання відновленої демократичної думи.

Ніч з суботи на неділю пройшла спокійно, а в неділю зранку до Київа стало надходитн військо Директорії, якого за неділю увійшло більше 15.000. Разом з військом до Київа прибув і штаб корпуса облоги на чолі з командиром отаманом Коновальцем.

Змучений самодержавно-гетьманським режімом Київ з небувалою радістю й ентузіязмом витав своїх визволителів.

(Нова Рада, 17. XII.)

Платформа Союза Укр. Молоді.

випрацьована тов. Дячуном.

I. **Політична програма.** 1) Союз Укр. Молоді обстоює злуку всіх земель заселенних Українцями в одну нероздільну цілість.

2) Із земель цих створитись має нац.-демократична Республіка з виборним президентом.

3) Заступництвом народу в Укр. Н. Д. Республіці буде однопалатне народне представництво, вибране на прінціпі чотиро-прикметникового права — як законодатна і контрольна інстітуція.

4) У всіх сторонах Укр. Нац. Дем. Республіки панувати мусить повна свобода слова, печати і переконань.

5) В цілі цілковитого визволення людства із якого небудь гнету і в інтересах свободи науки, Союз Укр. Молоді стоїть на грунті відділення церкви від держави і школи.

II. Соціяльно-аграрна програма

1) Союз Укр. Молоді жадає віддання землі для працюючого на ній народу через знесенне великої земельної посілости і церковно-монастирських дібр за викупом.

2) В цілі рівномірного користування ся всіми богацтвами землі через всіх горожан Республіки і в цілі покриття всіх державних видатків — земельні викопалини, ліси, озера і ріки стають власностію держави.

3) Разом з цим Союз. Укр. Молоді жадає соціялізації фабричного промислу і осьмогодинного робучого дня.

4) Рівність всіх горожан без ріжниці віри, національности і пола перед законом.

5) Скасованнє клясових привілеїв і титулів.

III. Національна програма.

Культурно-національна автономія для всіх народів меншостий на території Укр. Нар. Республіки на екстеріторіяльнім прінціпі.

Переведеннє всіх реформ, зазначених в платформі має відбуватись постепенно, а дефінітивне рішеннє всіх цих справ належить укр. конституанті, яка має бути скликана можливо найскорше у відповідному часі з цілої теріторії Укр. Нар. Республіки.

Резолюції ухвалені на зборах Союза укр. Молоді.

1. Збори Укр. молоді висилають щирий привіт Директорії Укр. Нар. Республіки за визволеннє України з хапчивих рук чорносотенщини.

2. Отаманові всіх військ Укр. Народ. Респ. Петлюрі засилають збори щир, подяку за його невсипущу і успішну боротьбу з ворогами України.

3. Збори домагаються від Держ. Секретаріяту негайного маніфесту сполуки всіх укр. земель під одну зверхність і знесення кордону.

4. Збори домагають ся негайної українізації орган. всіх шкіл і урядів.

5. Збори домагають ся скликання конституанти із всіх земель Укр. Нар, Республіки в якнайкоротшім можливо часі.

6. Союз Укр. Мол. вітає щиро всі молодечі організації і старається ся увійти з ними в зносини щоб спільними силами боротись за спільне добро.

Вісти з часописів.

Смертної кари в Українській Республиці нема. З відродженя Української Народної Республики всею силою вступає в життя Універзаль Центральної Ради. по якому смертна кара взагалі касується навіки. Нагадуючи про цю реституцію закона, фактично знищеного гетьманським урядом, ми ставимо це на увагу, як українським громадянам, так і поодиноким воякам, котрі з почуття помсти особистої чи соціальної, дозволяли собі тяжкі ексцеси, що до окремих офіцерів та монархістів. Вища українська влада тепер в Київі не дозволяє ніяких розстрілів, лиш пересудові арешти, тому всяка приватна ініціятива, що до репресій, на нашу думку, вважаєть ся злочином проти закону і військової влади.

(Н. Ради 18. XII.)

Дон і Україна. Вчора представник Дону генерал Черячукин відвідав представників нової влади для вияснення питання що до продовження роботи цосольства на Україні. Йому запропоновано продовжувати роботу посольства без жадних змін.

(Ставка, 18. XII.)

Німці й Директорія. По відомостям німецького штабу життя на Україні в теперішний момент починає всюди входити на нормальний шлях. Непорозуміння які до цього часу були між німецькими й республиканськими військами счезли. Всюди німецькі і республиканські війська працюють у повнім порозумінню і роблять заходи, щоб зліквідувати як найскоріще внутрішню війну. Налагоджуєть ся звязок Київа з поблизькими місцевостями. Відновлять ся залізно дорожний і телеграфічний звязок.

У Київі по відомостям німецької Комендатури за винятком поодиноких виступів перехід міста до рук республиканських військ відбув ся спокійно.

В теперішній момент спокій і порядок у місті вповні забезпечений.

(Трибуна, 18 XII.)

Міжнародне положенне.

Радіо — тел. з 23. XII.

З Москви для Берліна. Народний комісар зовнішнях справ Чічерін передає радіотелеграфом відповідь на ноту Німеччини з дня 17. XII. 1918. в справі поведення большевицьких військ згідом уступаючих з Росії німецьких військ. Чічерін зазначуєщо, такі обвинувачення росс. армії є неслушні, та що они є ділом провокаторських елєментів серед нім. армії, яких цілию є роздвоїти німецькі і россійські революційні — робітничі маси. Ділом саме тих контрреволюційних елєментів нім. армії, були сутички в Нарві і Покові, дальше піддержування контрреволюціонерів України, а навіть спільна діяльність з послідними, вкінці вивоженя россійської власности в Німеччину. Ділом саме тих елєментів нім. армії є це, що нім. військо підтримує еще в західний Росії отсей імперіялізм, який нове нім. правительство зовсім відкинуло. Таке підтримуваннє імперіялізма в Литві і зах. Россії не може в жаден спосіб причинитись до піддержання зносин обох держав. Так само є се недопустимим, що нім. війська помимо принятої згоди задержались поза приписаний речинець в Мінсаку.

На всі ті змагання роздвоїти Німеччину і Россію відповідає народний комісаріят отсим, що він відкрив правдиву суть такого поступування і рівночасно високо держить прінціп революційної солідарности борючих ся проти імперіялізма, реакції світової і капіталістичного порядку мас робітничих.

Нар. комісар зовн. справ **Чічерін.**

ОГОЛОШЕННЯ.

Роман, Рибчак поручник. В Домажирі все в порядку. Батько ще не вернув. У Львові також все добре. — Стефа.

П-ство Турянські в Коломиї. Іван у Львові на волі, здоров і почуває ся покищо гаразд. Кукудинські теж у Львові

Поручник Авраменко Іван. Домбчевська в Домажирі — про Романа нічо не чувати. Київські часописи зволять перепечатати.—Стефа Рибчаківна.

П-ні Гаврисевичева в Чагрові. У нас у Львові всі здорові. — Блянка.

Тарас! Приїдь до Красного на Різдвяні Свята
Петро Франко.

Десятник Тіллінгер з Коломиї! Зголосіть ся в мене в Тернополи. Франко.

Хорунжий Осип Охримович — Дай вістку про себе я в Золочеві у Влодки. — Нуся.

Демян Охримович — Ваша жена з родиною здорові і безпечні.

Ольга Козакова, —Винниця. Мама, Лїнда і Оля здорові і безпечні. — Нуська.

Український театр зі Львова Дир. М. Бенцаль Саля „Міщанського Братства" ул. Острожського 9. У четвер 26. грудня 1918. **НАТАЛКА ПОЛТАВКА** Народна оперетта на 3 дії Котляревського, музика М. Лисенка.

Ціни місць: І. м. — 10 к., II. м. — 8 к. III. м. — 6 к., сидячий балькон — 8 к., ст. балькон 3 к., ст. партер — 4 к. Білєти раніше можна дістати в Народній Торговлі, а в день вистави від г. 2. по пол. при касі театру.

Студентська симфанічна орхестра.

Початок о г.½5. вечір.

З „Друкарні Подільської" Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 31. Тернопіль, пятниця 27. грудня 1918. Рік І.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь

Поодиноке число коштує 60 с. — Місячна передплата 13 кор.

Редакція містить ся в домі „Народньої Торговлі“ при вул. 3. Мая. (в подвірю, І. пов.) — Принимаєть ся від год. 11—12.

Урядова часть.

Оповіщеннє.

Отсим скликую на день 2. січня год. 10 рано засіданнє **Поширеної Української Національної Ради** зі слідуючим порядком нарад:

1) Звіт Державного Секретаріяту;

2) Затвердженнє розпорядків Державного Секретаріяту;

3) Справа злуки обох українських Республик Наради ті відбудуть ся в **Станіславові.**

Др. Евген Петрушевич
Президент У. Н. Ради.

В днях 22 і 23. грудня відбуло ся при співучасти Д-ра Івана Макуха як Віцепрезидента Української Національної Ради і Д-ра Льва Бачинського засіданнє Ради Державних Секретарів.

Опираючись на заключенім вже з Директоріяю Української Народньої Республики передвступнім договорі порішено вислати до Київа делєгацию в справі довершення злуки обох українських Републик.

В склад делєгациї увійшли пп. Др. Роман Перфецький, Др. Стефан Витвицький і Др. Гриць Ракочий.

Заразом обговорено справу скликання на день 2. січня 1919. год. 10. рано до Станіславова Поширної Української Національної Ради, як також справи торговельні і фінансові, а з осібна справи заосмотреня населення в нафту, сіль, цукор, тютюн та инші споживчі середники.

Державний Секретаріят.

З Начальної Команди Українських Військ.

Офіціяльне повідомленнє з 25. XII.

На схід від Львова. Ситуація без змін.

На південь від Львова. Поляки в числі 1500 людей зі скорострілами перейшли в наступ від Городка Ягайлонського на Любінь Великий, який заняли. Ми переишли в протинаступ. Під Малковичами Поляки відперті.

На північ від Львов. Ворожі стежі під Збоїсками розбиті, а під Грабовичами розігнані.

На останньому фронті без змін.

Начальник штабу військ
Полковник **МИШКОВСЬКИЙ.**

Неурядова часть.

ГАНЬБА.

Бій за Львів і Перемишль в повнім розгарі. Щораз більше затискаєть ся наш перстень довкруг столиці, щораз горячійще робить ся нашому ворогови в стінах города. Ще трохи потиснути і ворог подасть ся в закамарки, з яких повилазив був в перших днях падолиста, а потім буде роздавлений як гадюка і бій буде покінчений. Так принайменче нам видаєть ся і ми певні сього.

А одначе певність нашої побіди нас не вдоволяє. Це треба сказати отверто. Ми не були приготовані на такий довгий бій, бо запал, з яким наша армія ішла під Львів, велів догадувати ся далеко скорше побіди. На жаль справа протягнула ся, а протягнула ся з нашої вини. Бо підчас коли ворог поставив на карту усе, підчас коли кидає він щораз нові сили, котрі пруть ся на нашу країну з усіх усюдів, то ми замало серіозно трактували справу і пропустили вже неодну нагоду побіди. Ворог кинув на нашу країну усі сили, а ми чогось передержуємо поза боєвим фронтом велику масу військ, котре на фронті моглоб справу вирішити на нашу користь, моглоб перехилити побіду на наш бік. Ворог кидає на нас підростків, а навіть жінок, а ми здорових мущин передержуємо по задах по касарнях і деморалізуємо їх безділлєм.

Та це ще простиме. Непростимим є гріх, якого допускають ся наші війська чисельною дезерцією і цей ганебний чин паде на нас пятном і приносить нам ніколи нестертий сором. Лице паленіє з почуття досади і всгиду, коли дивитись, як жандармерія гонить під крісом цілі громади нікчемних трусів чи негодяїв, що кинули боєвий фронт, або касарню поза фронтом і соромно повтікали домів. Бо це справді така ганьба, що ніякого оправдання для покриття її немає й ніколи не буде!

Колись, ще так недавно, цей „Русин вояк“ хлептав вонючу юшку, глодав пальці з голоду і йшов на дощ гранатів в обороні кат зна'кого і якої справи і застелював своїм трупом далекі чужі поля і добував мізерні бляшані значки на груди — та ласку стричка на свого батька, брата або сина, а щонайменче погорду за свою собачу вірність у служби. Це було тоді, коли він носив на шапці австрійську розету і почував себе рабом, що має виконати на себе ще сильніщі кайдани.

Сьогодні цей погорджений, обпльовуваний невідомий герой стоїть око в око проти свого відвічного ворога, почуває за собою страх своїх рідних, а перед собою бачить ненажерливість нахабного зьвіра, що готовить ся проковтнути його враз з його сімею. Голодний вовк чигає на його загибіль і своїми заявами говорить йому зовсім отверто, що не знатиме для нього пощади, якщо дістане його у свої кігті. А він — замість грянути на голодного зьвіра як буря і його розторощити — подає ся в затишок і гадає, що виминув небезпеку.

Ганьба!

Міліони йдуть на тебе, український жовніре, щоби тебе приодіти, добре нагодувати і дати тобі відчути, що ти стоїш під теплою опікою своєї держави, а не під жостоким канчуком строгого й чужого пана. Вся любов народу дихає на тебе, сине українського села, щоби тобі відраднійше було знести труди бою. Твоє рідне село з гордістю, а рівночасно з боязню глядить на тебе, бо ти його слава, а рівночасно ціла його надія. Ти маєш бороти ся не за чужу, панську владу над собою, а за твоє шастє, за твою долю, за долю твоїх найріднійших. І в тебе найдеть ся відвага і совість кидати боєвий ряд і вертати домів? І з чим ти вертаєш? що ти здобув? чого доконав? З яким лицем станеш ти перед твоєю матірю, чи жінкою, перед цілим селом? Адже на твоїм чолі горить імя: зрадника, труса й нікчемника — і якже ти з сим іменем хочеш жити далі? Адже село має право тебе обплювати! Преціньти недавно ішов з дому, щоби здобути собі і твоїм братам землю і волю — а що ти їм приносиш? Хиба ти не знаєш, що принесли польські банди землі перемиській, цішанівській, львівській і другим? Хиба ти не знаєш, що на села в сих сторонах накладають банди по сто тисячів контрибуції, а потім їх до тла випалюють? Хиба ти не знаєш, що в сих селах виграблюють увесь товар та забирають навіть з ям одиноку твою поживу картофлю? хиба ти не знаєш, що в сих селах вони вкидують твого брата до горючих хат, або його перевішують, а недобитків забирають насильно до своєї армії і гонять їх на твого брата з Холмщини і з Волиня та його руками здобувають землю твого брата знад Буга? Чи хочеш дожити такої самої ганьби, поруганння насильства і руїни?

Отже кидай боєвий фронт і лізь на піч та дожидай! А діждеж ся небавком! Будеш мати землю і волю — але гірко над ними заплачеш!

„Буде каяття на світі — вороття не буде“.

Віче в Стрию.

На вічу в Стрию, де були репрезентовані усі верстви нашої суспільности, піддано критиці поступовання державного Секретаріяту за те, що справа злуки обох частей України проволікаєть ся. Висказано також думку, що се впливає уємно на оборону західної України перед польською інвазією. Навіть повстають підозріння, що в суті річи стремимо до утворення зовсім окремої держави з західно-українських земель.

На вічу ухвалено отсі резолюції:

1) Взиваєть ся державний Секретаріят, щоби безпроволочно оголосив торжественно доконаний факт злуки всіх українських територій в одну неподільну Україну.

2. Взиваєть ся державний Секретаріят, щоби остаточно вийшов з дотеперішної пасивности та ужив усіх заходів до безпроволочного переведення оборони безпосередно загрожених наших територій, що творять нині одиноке незміриме богацтво західної України, і покінчив оборонну акцію перед сподіваною мировою конференцією. В противнім разі буде суспільність приневолена заступити дотеперішний пасивний секретаріят енергічнійшим тричленним Директоріятом, який буде провізорично вести усі агенди аж до часу перейому влади через київську централю.

3. Взиваєть ся державний Секретаріят, щбио поручив послам, котрі перебувають у Відні, заняти ся виключно тільки ліквідацією бувшої австрійської держави; та здержати ся від всяких акцій міжнароднього характеру так у Відні, як і за границею, ведених в імени западної України, і оставити сю справу виключно офіціяльним представникам соборної України.

(Нове Життя, 24. XII.)

Вісти з часописів.

Визволення М. М. Ковалевського. 14. грудня чере кілька годин по вступі Республиканського війська у столицю комісарями Українського Революцийого Комітету було випущено з Лукіянівської тюрми бувшого Народнього міністра Центральної Ради по справах земельних та продовольчих М. Ковалевського. Увязнений міністер просидів за гратами ввесь час гетьманування Павла Скоропадського, який із справи Ковалевського хотів зробити генеральний бій з демократією і тому так довго й готував ся до неї.

Ясновельможний кілька разів посилав до вязня своїх урядовців, через яких робив пропозицію Ковалевському „примирити“ з гетьманьщиною Селянську Спілку, обіцяючи за це свої милості.

Після негативної відповіді арестованому предявили обвинувачення відразу по кільком статтям. Між иншим гетьманці особливо добивались установити зносини Ковалевського з антантою і участь його в організації селянських повстань.

(Трибуна, 18. XII.)

Союзники і Україна. Гетьманське правительство оголосило свойого часу, що Антанта не визнала самостійної України і домагаєть ся відбудування єдиної неділимої Росії. Відповідних інформацій в українських полах не було і що йно тепер відхиляєть ся заслона і падає світло на цю так важну для нас справу.

В супереч заявам гетьманського правительства про неприняття делєгації від Українців, показуєть ся, що делєгати Національного Союзу приїхали в Ясси і були прийняті офіціяльно, а неприватно. Представниками місій Антанти в Яссах були: американської міністр Вопіка, сербської — Анастасієвич, англійської — Барклей, французької — генерал Бартелье, котрий був відсутний, дипльоматичним же французьким представником був маркиз Сент--Вляр, Більшість їх була послами в Яссах.

Думки про Україну серед представників Антанти, не були однакові.

До повної інформації представнивів Антанти представники України. Союзні Держави тримали ся слідуючих поглядів. що до Россії взагалі і України з'окрема: Франція стояла на грунті відбудования Россії уважаючи головним чином на великі борги Россії. котрі остання не моглаои виплатити без України, Америка стояла на грунті самоозначення народів. Із усіх розмов з її представником було видно, що вона залишає питанн. істнування України самому українському народові. Відношення Англії було досить невиразне. Треба однак зазначити, що в усіх поглядах Антанти на Україну винні були Українці, що не зуміли добре поставити інформацію закордованої преси і дипльоматії.

З боку российських представників ішла дуже пильна і плянова інформація. Вони на кождому кроці звертали увагу на утопічність істнування України і необхідність відбудования Россіи. Однак коли приїхала відома делєгація з 14. представників (Мілюков- Кривошеин і К-о,) то Антанта переконалась, що серед неї абсолютно не помічається згоди Пляни, що до відбудования сягали від конституційної монархії з обласним самоврядуванням до абсолютної монархії.

Гетьманський уряд визнаний не був а консуль Єно, будучи москвофілом, робив все на власну відповідальність. Він був тілько представником Франції, а не Антанти.

Де-які росийські місії, а також представники гетьмана домагались присилки десанта, освітлюючи український рух за самостійність, як анархічний. На це їм було зазначено, що не в інтересах салдат Антанти проливати кров за інтереси тих чи других російських груп, бо перед нею є инші завдання.

(Трибуна, 18. XII.)

Приїзд французького аташе. До Київа приїхав естрекним поїздом аташе тутешнього французького консульства Віктор Секраль.

Пан Секраль сприяв останні часи мирньому скінченню конфлікта між Українцями та „добровольцями“ на півдні а з окрема в Одесі.

З Одеси пан Секраль кілька раз їздив до Винниці, де вів переговори з головою Директорії В. Винниченком, атаманом Ковенком та колишнім комісаром Одеси полковником Поплавком.

II. Секраль цілком жичливо ставить ся до української справи й його посередництво доказує, що скоро буде завязано стосунки між правительствами Української та Французької республік.

Місія п. Секраля поки-що неофіціяльна, через що п. Секраль одмовив ся дати журналістам інтервю.

(Трудова Республіка, 21. XII.)

Міжнародне положенне.

З України.

Радіо-тел. з 23. XII. попол.

З Киева. Комунікат укр. телєграфічної аґенції (фр. текст). Директорія постановила покликати в життє закон Центральної Ради, що до національної автономії і утворити секцію для справ національних меншостий, яка функціонувалаб через назначення відповідних міністрів.

Шефом канцелярії міністр. загр. справ назначено Чеховського, предсідателя військового револ. комітета.

Дорошенко міністр заграничних справ повернув до Київа, після довшого побуту в Берліні.

Відносини Директорії і властий німецьких на Україні є сейчас зовсім вдоволяюче. Команда німецька рішилась піддержувати Директорію.

Представникн корпусів ухвалили резолюцію, що армія українська не може мішатись до политики, а мусить безусловно виповняти всі прикази Директорії,

Америка є прихильна Україні. Представники Сполучених держав в Яссах заявляють, що рішення державних мужів Росії, їх зовсім не зобовязують. З другої сторони після донесення української амбасади в Штокгольмі,— Америка нічим не причинилась до „соєдиненія“ України з Росією, бо се було лиш особистим актом гетьмана. Зараз, велика демократія американська вітає молоду, независиму демократію України з нагоди світлого вїзду Директорії до Києва.

В Харкові здали Німці власть в руки республиканських військ.

Об'єднання українських земель.

Українська Національна Рада Західно-Української Народньої Республіки доручила своїм відпоручникам секретарові внутрішніх справ д-рові Льонгінові Цегельському і д-рові Дмитрові Левицькому вести переговори з Українською Директорією в справі злучення українських земель бувшої австро-угорської держави з головним матірним пнем — Україною.

Зміст того преважного політичного акту покищо окритий тайною. Зараз д-р Л. Цегельський і д-р Дмитро Левицький прибули до Київа, де вестимуть наради з Українською Директорією і вищим командуванням в справах політичних, торговельних і економічних.

(Відродженння, 22. XII.)

З Будапешту. Радіо з Мадриту: Деякі газети подають вістку, що головна команда військ коаліції, назначила нову демаркаційну лінію в північній Угорщині, бо між угор. правительством і заступниками Чехо-Словаків не могло прийти в цій справі до згоди. Нова демаркаційна лінія сягалаб на 30 km. від Будапешту. Супроти таких вісток заявляє угор. правительство, що оно до цеї пори не одержало ніяких офіціяльних звідомлень, та що після умов перемиря, воно не признає самовільно визначеної демаркаційної лінії.

З Литви. Радіо з 25. XII. На Литві утворилось большевицьке правительство з осідком в Ридзі. Воно видало зарядження про знесення приватної власности землі, а також оголосило, що Литва підлягає революційним законам совітського правительства.

Маніфестація з нагоди заняття Київа. Зборів. Дня 19. XII. с. р. в Поморинах відбула ся з нагоди заняття Київа величава маніфестація. Зібрало ся все селянство і околична інтеліґенція, в числі кілька тисяч. До зібраних промовив тутешний неструдимий робітник о. Микола Рицар з Богутина і п. Ольга Богачевська з Годови.

В. Н.

Під румунським панованнєм.

„Отас доносить“ Сьогодня в Онишківцях арештував **румунський четар** переїзджаючих і хотів їх відставити з поворотом до границі, випустив одначе за оплатою міста 200 К. від особи. Кромі сього беруть від людей румунські жовніри гроші і поживу. Одна жінка Полька з дитиною на руках була арештована і весь день держали її на морозі, бо не мала грошей на взятки. Відтак Румуни відставили її до Снятина, де комендант двірця урядив для неї збірку серед подорожних. В Снятині стоїть 10, в Коломиї звиж 60 і в Делятині кілька вагонів з утікачами вертаючими на Буковину. Румуни не хотять їх пускати і щойно від кількох днів ведуть переговори. Переговори довели до сього, що Румуни додадуть завтра 25, а за 5—6 днів знов кілька вагонів.

I. Київ з Одеси № 14. 20 сл. 22. XII. 12·00.

Київ. Панови еспанському віцеконзулю Василяді для Віктора Церкаля.

Прошу негайно приїхати до Одеси для одержання інструкцій.

Французький конзуль у Київі ЕННО.

II. Київ з Одеси № 15., 53. 22. XII. — 12·00.

Київ, Інститутська 18. Панови еспанському віцеконзулю Василяді.

Поважаний Пане. Будучи задержаний важними справами в Одесі ще на короткий час, уклінно прошу Вас взяти на себе оборону інтересів французьких горожан у городі Київі до мойого приїзду. Висловлюючи наперед моє найбільше призианнє, прошу приняти запевненнє мойого повного..

Французький конзуль у Київі Е Н Н О.

Дайте квіт!

Лягли головами!

Кисіль Павло

одн вістун * 15. III. 1897. † 18. XI. 1918.

Впав геройською смертю в обороні Львова, в борбі з Ляхами в дни 18. падолиста на „Різні“.

В Січовім товаристві був дуже люблений, за свою неустрашиму відвагу і погорду смерти. Все на кожнім кроці загрівав своїх товаришів до святого діла. Длятого полишив по Собі великий жаль у товаришів.

Похований на Личаківськім кладьбищі у Львові.

Земля Тобі пером, молодий герою!

Іван Матковський! Подай адресу! Тютюнник Теребовля, Комісаріят.

Дешеве свинське мясо.

Споживча Спілка, при вул. Коперника, 2 продає: сало по 37 кор. кіл. — солонина по 33 кор., — полядвиця по 17 кор., — бочки по 19 кор., — шинка по 17 кор., ноги і голови по 7 кор., — похребтина по 7 кор. кіл.

Можуть куповати і не члени.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

Ч. 32. Тернопіль, субота 28. грудня 1918. Рік І.

Поодиноке число коштує 60 сот. Місячна передплата 13 кор.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Редакція міститься в домі „Народної Торговлі“ при вул. 3. Мая (в подв. І. пов.)

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь

Урядова часть.

Обіжник

до всіх почтових урядів Зах. Укр. Нар. Роспублики.

Приказує ся всім начальникам почтових урядів, щоби місячні рахунки за падолист і грудень замкнули після давного австрійського розпорядку.

Рахунки клясових урядів належить переслати найдальше до 3 січня 1919. р. до найблизшого ерарияльного уряду. Начальники ерарияльних урядів мають ті рахунки переховати у себе аж до дальшого розпорядку.

З огляду на се що суспільність скаржить ся на недокладне функціоноване почт, взиває ся всіх начальників почт під їх личною відвічальністю подбати, щоби всякі неправильности як найскорше усунути.

Начальникам ерарияльних урядів наказує ся мати нагляд над всіми клясовими урядами в їх окрузі а в конечній потребі зярядити, що будуть уважати за всказане і о своїм розпорядку повідомити негайно Державний Секретаріят в цілі затвердження.

Тернопіль, 26. грудня 1918.

Державний Секретаріят почт і телеграфів.

Олександер Пісецький в. р.

Неурядова часть.

Голос розваги.

„Dziennik Kijowski“ з 18. с. м. пише на передовому місці слідуюче:

„В передодні мирного конгресу український народ заманіфестував сильно і виразно свою волю до самостійного державного істнування. Директоріят, покликаний до життя українським національним союзом, що лучить в собі усі сзідомі національно групи українського народу, опанував збройною рукою цілу Україну, займив її столицю і повалив тут чужу владу, котра вела політику специфічно російську, під фірмою гетьмана.

Тепер столиця України находить ся в руках військових влад і дожидає прибуття Директоріяту — себто тимчасового правительства, котре має виконувати власть на Україні аж до часу скликання конституанти, що має дати вислів волі вільного народу.

Хиба ніхто не може краще знати ціни свободи, як ми Поляки, ми, що її втратили перед віком, що зривали ся до неї кількакратно без успіху, що пересилали тугу до волі з покоління на покоління, оживлюючи її традицією повстанчих боїв за свободу. І ніхто рівно щиро, як ми, не може бажати здобуття справжньої свободи сусідньому і братньому українському народови, з котрим ми на протязі віків мали безупинні взаємини, що правда ріжні — будь ворожі, будь приязні.

І сьогодня, коли український народ, повстанчим рухом запротестував збройно проти накинутої йому влади, пересилаємо йому щирі бажання, щоби свобода, за котру він бореть ся, була свободою справжньою, свободою опертою на праві, котра гарантувалаб безпеку життя й майна усім горожанам краю — вольною Україною в крузі вольних народів. Бо безладдє й халос можуть поважно загрожувати ново здобутій і незакріпленій політичній волі.

Україна й Польща, як держави пограничні, не вимунуть сусідських спорів о межу, одначе маємо надію, що в імя добра обох народів сі спори не будуть рішатись насильно, а будуть полагоджені згідно, в імя нового принціпу, що зродив ся з кривавої війни — право перед силою.

До переговорів в сій справі будуть управнені оба установчі сойми і вони справедливо і як слід розвяжуть її, без проливу крови, котрою світ переситив ся“.

Так пише орган Поляків, що живуть на Україні і що навчили ся дивитись на сучасні події в Европі очима розваги, справедливости та розуміння права. І колиби дивили ся такими очима усі Поляки, то ми справді булиб заощадили соби і їм чимало крови, якої пролито було вже цілі ріки і булио зужили чимало витраченої енергії за останні місяці на будову власних держав, на піднесенне до краю зруйнованого економічного життя на обопільну користь і назакріплюване приязних і союзних взаємин, які одному й другому народови в будучині конечно потрібні... Як би..,

На жаль в политиці рідко коли грає роль здорова думка, а зате шовінізм, партийне заслипленне, клясова ненависть майже усе женуть соціяльні або національні групи до божевільного герцю, бо в нашій людській вдачі лежить сильнищий нахил до руйнованя ніж до будуванія.

Бо „cui bono“ лпеть ся вже другий місяць кров українська і польська на українській земли після сього, коли ми усі вже перепалили ся тугою за миром і нормальним життєм? Яка ціль руйнувати вже до тла останки нашої країни, яку руйнувала чужа сила цілі роки? За яку кару виставляти виснажених голодом і нуждою жителів Львова Перемишля і других міст та сіл на крайню вже нужду, бідування і одчай? Невже сього бажає населенне? невже загал просив о це тих, що побрязкуючи мечем, кинули рукавицю тубольчому українському народови, до якого польське напливове населенне, а ще менче населенне польської частини Галичини не має найменчої злоби, ані претенсій?

І що хочуть авантюристи своїм наїздом осягнути? Або вони мають за собою слушність, а в такім разі їхнє право буде їм признане на мировім конгресі; або її не мають, а тоді наїзд, хочби й навіть увінчав ся успіхом, є безцільним, бо кінець кінців правда мусить побідити і розважні дільомати держав не будуть потуряти громаді шовіністів і авантюристів. Навіщо-ж цеї кривавої авантюри? Хиба на те, щоби темні духи безкарно могли грабити добро мирного невинного населення, а малолітні фізично або умово одиниці могли дати опуст своїм романтичним забаганкам. Перші, як суспільне шумовиннє повинні найти належню відправу зі сторони розважного свого загалу; а другим слід би дати „батьківське напімненне“. Чи скоро польський загал отрясеть ся з гіпнози і покладе край злочинній авантюрі невідповідальних своїх чинників, свідомий сього, що ся авантюра на добро польському народови не вийде? Чи думає він, що українська терпеливість не має границь? Так годило сяб пригадати їй криваву гайдамаччину. А воскресити в нашому люді духа Гонти й Залізняка під сю пору не важко. Остання пора схаменутись. Бо український народ однаково похопний до сього, щоби „бить ся і мирить ся“. А вже-ж краще вибирати це друге. Поки не за пізно. Бо зліквідували ми гетьманщину, зліквідуємо й барщину. Та „горе побідженим!“.

Вїзд Директорії.

Почалось з самого ранку. Свистів вітер. Сніг засипав вікна, заліпляв очі. Холод хотів навіть думку заморозити. А по всіх вулицях, що вели до святої Софії, лунали бадьорі оркестрові звуки українського маршу, уривками літали, як птахи в негоду, слова наших бойових пісень...

Душу й тіло ми положим
За свою свободу...
Хай пропаде незгоди проклята мара
Під України еднаймось прапор
. . . . . .
Наше славне товариство...
Гей, марширує — раз, два. три...
. . . . . .

То українське військо сходилось до майдану вітати своїх проводарів. А в слід йому неслось гучне „слава!“, яке, власне, не вгавало ні на хвилину кілька годин, аж поки свято не скінчило ся, аж поки ні жадної військової частини не залишило ся на вулицях Київа.

Вулиці гули, як рій бжіл. Несподівано, як на годину, вони були повні люду всіх станів, всякого віку, всяких націй. На вулицях був весь нарід. А над головами люду весело лопотіли жовтоблакитні прапори, очі вбірали барвисті килими, зелені вінки, літали, мов сполохані голуби, папірці, що несли несвідомим людям вістки про їх визволителів, про українську націю, про національну правду. Володимирська вулиця, Софійський майдан, Фундуклеївська — це був не Київ зімою — чужий, непривітний, а луг весною — квітчатий, співучий, радісний.

От як би Скоропадський оце побачив...

На те він і Скоропадський, щоб такого не бачити.

Удівітельно.., Вѣдь погода то какая...

А войська? Какіе то банды? Откуда Петлюра їх набрал?

І такі балачки на кожному кроці, скрізь. Але переважно лунає українська мова.

Особливо богато народу коло мійського театру і Губерніяльної Народної Управи, бо тут шпалєрами стоять делєгації з прапорами, квітами, хлібом сіллю. На прапорах мають слова „Хай живе Українська Народна Республіка“, „Хай живе Директорія“. Слава козакам“, „Слава народному отаманови Петлюрі“... Скрізь склались імпровізовані хори, які майже весь час співають українських патріотичних пісень. Зіми немов і близько немає.

* * *

Але те, що стало ся на вулицях Київа, коли електричною іскрою проскочила звістка „ідуть“! вже трудно переказати звичайними людськими словами. Більшого ентузіязму, захоплення не можна навіть уявити. Все злилось в одну могутню, дивну, прекрасну сімфонію — і гудіння дзвонів, що враз вдарили по всіх церквах, і співи хорів „Слава нашим козаченькам“, „Ще й не вмерла

Україна“, „Не пора“, і звуки багатьох оркестрів, і „слава“ з багатьох тисяч грудей. Раптом забуло ся все — і ганебна гетьманщина і холодна зіма, і вулиця — язик самовільно кричав „славу“, ноги автоматично неслись поближче до шляху, а очі напружено ловили обличчя любих дорогих героїв — членів Директорії, що засипані квітами їхали в автомобілях. З уст в уста перелітали прізвища „Винниченко“, „Петлюра“, „Швець“, „Осецький“, „Андрієвський“... І лише тоді, як автомобілі проїхали, як за ними побігли делегації з прапорами і гуканнями і почало стрункo проходити республиканське військо, люди віддихнули і набули здібности говорити, думати, розуміти...

От так зустріч! Нікому такої не було...

Заслужили, заслужили... Спасібо їм...

Мабуть і Богдана так не вітали...

Що вам Богдан...

І поволі люди почали росходитись по домівках...

Всі бадьорі. З веселими обличчами. По великодному.

Христос воскрес! — хотілось усім гукнути і вірило ся, що всі одвітять тільки одним:

Воістину воскрес!

Так...

Хай-же живе Українська Народна Республика з Директорією!

(Ставка, 21. XII),

Ратуймо занедбану молодіж!

Українське імя великого самодержавного народу придбало в світі нове значіннє. Ся страшна світова війна, якої вислід приніс отсе самостійну українську державу, виявила що український нарід не можна знищити, хоч які небулиб зусилля його відвічних ворогів. Тепер треба лише скріпити дорастаючу українську молодіж, грядуче покоління до сеї міри, щоби вони показали ся гідними пролитої крови батьків, щоби дорогу спадщину по них зуміли вдержати і оборонити на все.

Одним з наиголовнійших засобів до сего-се інтелєктуальний розвій нашої молодіжи. Покликане до сего в першій мірі народнє шкільництво. Воно лише зможе виховати українську молодіж в сім дусі, лише воно поможе заховати у всіх загрожених місцях тисячі дітвори для свого народа.

Та на жаль ся преважна інституція доси під опікою чужинців завсіди недомагала, а тепер є вона у нас вповнім занепаді. Богато шкіл поруйнованих, в богатьох селах наука не відбуваєть ся, хоч шкільні будинки збережені, бо там нема учителя (льки), там недостача інвентара, книжок, там діти не ходять до школи з браку обуви, там епідемія; взагалі преріжні перепони спинюють відчиненнє школи. До їх поборення треба великих, дуже великих зусиль.

В тім напрямі богато мпоогліб місцеві шкільні комітети, які в повній згоді з комісаріятами моглиби поробити сейчас потрібні заходи до відновн навчання. Такі комітети подбалиби, щоби відновити просвітну діяльність, не лише для молодіжи в шкільнім віці, а також для сих, що вже його переступили. Такі комітети візвали би до просвітної акції кожду інтелігентну людину в селі. Від праці в сім напрямі ніхто не мігби під ніякою умовою відтягнути ся, ніхто не може не доцінювати грізної небезпеки для закріплення української державности.

З дотеперішних признак у змаганнях відновити школи по деяких селах нашого повіта можна заключати, що наші громади, які в організованню нового ладу у себе виявили стільки умілости і хисту переведуть удачно й справу віднови шкільництва у себе. Се був би ще оден доказ більше в числі сих світлих появ в нашій історії, як наш нарід в найгорячійший час будував запопадливо рідне шкільництво, бачучи в нім найповажнійшу запоруку національного істнования.

Вісти з часописів.

Дальші арештования в Перемишлі. В ночи з 12. на 13. с. м. переведено в Перемишлі ревізії та масові арештування Українців. Між иншими арештовано ветеринара нашого робітничого руху тов. Івана Жовніра, далі хорого тов. Солгана, голову місцевої групи залізничників, тов. Грицьова машиністу, тов. Федака, тов. Даха і инших. З посеред інтелігенції арештовано: надрадника Дмоховського, Михайла Маркова, свящ. Ом. Кормоша, та Мих. Комарницького, Ольгу Ціпанівську, Стахурівну, дочку адвоката з Самбора, обі сестри Кульчицькі судію Метика та инших. Усіх їх вивезено дня 13. с. м. на захід.

(Вперед, Львів, 21. XII.)

Ревізія в „Дністрі“ треває вже другий день. Відбула ся також сема з ряду ревізія у секретаря „Дністра“ Колтунюка.

(тамже).

У Львові не вільно говорити по українськи! Так запропонував якийсь польський „пан“, коли почув, що один з українських робітників говорив в торговлі по українськи! Коли той запротестував проти того самовільного розказу „пан“ крикнув: „Milcz pan, bo każę pana zamknąć“! — Останніми часами дуже часто доносять нам про того рода „закази“. Якби ми хотіли про все те писати, требаби ужити щодня обі сторінки нашої газети.

(тамже).

Анґлійські офіцири у Львові. „Gaz. Codz.“ доносить: Митрополит Шептицький запросив до себе офіцирів англійської місії на величавий пир. Подавано паштети та численні напитки, тоастувано, а в прибічній кімнаті мішаний хор співав: „Многая літа“, анґлійський гимн і „Ще не вмерла Україна“.

(тамже.)

Міжнародне положеннє.

З України.

Заняттє Харкова і Гомеля військами Директорії.

Проскурів, 25. XII. Війська Української Народньої Республики (загін Балбачана) заняли 20. XII. Харків. Влада Директорії вже там утверджена.

Представник Директорії полковник Харченко заняв Гомель і прогнав звідтіля большевиків.

Формування кабінету. Київ, радіо 25. XII. Новий кабінет ще не уконстатував ся. Цілнй вчерашний день посвячено конференції, в якій взяли участь представники партії соціялістів і членів Директорії. Над кандидатурами всіх партій ведено основну дискусію. Принято ухвалу, що кабінет буде складати ся з представників соціялістичних партій України.

Конґрес селян Київщини.

Київ, радіо 25. XII. Вчора відкрито конґрес селян київської губернії в салі театру. Учасників було понад 700. Найперш вибрано президію конґресу, зложену з 14 членів. Головою президії вибрано П. Янка. В першім засіданню взяли також участь члени Директорії Винниченко, Швець і Андрієвський.

Член Директорії Швець виголосив до конґресу слідуючу мову: Директорія слухатиме завсігди голосу народа і коли цей народ вибере собі по своїй волі Уряд, то Директорія зложить перед згаданим Урядом звідомлення зі своєї діяльности. Директорія України лиш тоді буде мати силу, як сим народ її піддержить і подбає про удержаннє ладу і спокою в краю.

Член Директорії Андрієвський зазначив у своїй промові прикре положеннє народа за часів гетьмана. Одначе народ повстав і вибрав революційний Уряд, який при його помочи установить нові закони і дасть землю селянам. Новий Уряд бажає жити в згоді з сусідами, але не позволимо нікому мішати ся до українських справ.

Також Винниченко виголосив довгу промову. Заявив, що з хвилею, коли власть на Україні перейшла в руки народу, ціла Україна належить лиш йому, а не експльоататорам. Малі власники лишають ся. Директорія зробить все, щоби відновити промисл. На Україну мають прийти товари. Щоби одначе не позволити фабрикантам і промисловцям використувати народ, установлено державну контролю. В короткім часі буде скликаний конґрес робітників. Так само в короткім часі видасть Директорія зарядження в справі аґрарної реформи.

Президент конґресу Янко підніс, що Директорія обстоює інтереси робучого народу і тому селяне піддержуть її.

Конґрес уладив Директорії величаву овацію.

При кінці засідання прийшли Грушевський і бувший міністр рільництва Ковалевський, яких привитано бурливими оплесками.

Україна і Німеччина.

Київ, радіо 25. XII. В часі торжественної вистави в опері, яку владжено на честь Директорії, зявив ся в льожі Директорії німецький представник, який висловив надію, що Директорія вдасть ся виповнити зовсім своє тяжке завдання і що Україна і Німеччина задержуть приязні зносини, особливо коли не буде зломана умова що до евакуації німецької армії.

Робітники у Винниченка.

Київ, радіо 25. XII. Вчора удали ся були представники центральної Ради Союза професіоністів до Винниченка. По довшій дискусії на тему скликання Ради робітників, Винниченко заявив що він не противить ся скликанню Ради, коли вона буде займати ся виключно професійними, а не державними справами.

Святочна збірка для наших раненних жовнірів.

На поклик в нашій часописі утворив ся Комітет Пань, що займуть ся цеї неділі збираннєм жертв на уладженнє „святочного“ для наших раненних і хорих героїв. Надіємо ся, що наш жертволюбивий загал не поскупить ся на сю високогуманну і патріотичну ціль і принесе хоч малу розраду потерпівшим за святу справу,

Так само і села певно відгукнуть ся на цей поклик і місцеві священики устроять між своїми прихожанами відповідні збірки.

З почтового руху.

З Державного Секретаріяту почт телеґрафів довідуємо ся, що всі почти Зах. Української Народної Республики функціонують нормально. Приймають і видають листи звичайні і поручені, часописи і перекази грошеві крім пакунків. Відрадною вісткою є для нас це, що з днем 23 грудня с. р. уряди почтові Сокаль, Красно, Куровичі, Бібрка, Стрий і Жовква мають безпосередну звязь з фронтом і в наслідок того вояки, котрі поносять свої труди для добра вітчини будуть могти виситати і діставати письма до своїх родин.

Просить ся всіх Товаришів (шок) „Взаїмної Помочи“ взяти участь в виборах одного делєґата до Укр. Нац. Ради спільно з всіми Товариствами Просьвітними і економічними дня 29. с. м. о 2-гій год. по полудни в сали Магістрату.

За Виділ КОСОВСЬКИЙ.

Український театр зі Львова Дир. М. Бенцаль Саля „Міщанського Братства“ ул. Острожського 9. В суботу 28. грудня 1918. р. **Мартин Боруля** комедия на 5 дій І. Тобілевича.

В неділю 29. грудня **„Нещасне кохання“** драма на 5 дій зі співми і танцями М. Манька.

Ціни місць: І. м. — 10 к., ІІ. м. — 8 к. ІІІ. м. — 6 к., сидячий балькон — 8 к., ст. балькон 3 к., ст. партер — 4 к. Білєти ранійше можна дістати в Народній Торговлі, а в день вистави від г. 2. по пол. при касі театру.

Студентська симфанічна орхестра.

Початок о г.½5. вечір.

З „ДрукарніПодільської“ Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Кармаиський.

ських інтелігентів та горячо бажав відродження І

Ч. 33. Тернопіль, неділя 29. грудня 1918. Рік І.

Поодиноке число коштує 60 сот. Місячна передплата 13 кор.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Редакція міститься в домі „Народної Торговлі“ при вул. 3. Мая (в подв. І. пов.)

появляєть ся щодня, за виїмкою неділь

Урядова часть.

З Начальної Команди Українських Військ.

Офіціяльне повідомленнє з 27. XII.

Наші частини звели успішний бій з Поляками на північ від Рави, де заволоділи селами на зелізниці Рава — Угнів. Ми обсадили Любачів, де Поляки держуть ся тільки в касарнях.

Під Львовом. Після упертого бою наші частини заняли лінію на південь від **Брюхович — Збоїска — Кривчичі — Маєрівка — Пирогівка — Козїльинки — Сокільники — Скнилів.**

Цілий день ішов упертий бій з Поляками, які наступали від Городка-Ягайлонського.

В районї **Ставчаки — Полянка**, Поляки стратили богато забитих, ранених і полонених, та були примушені відступити на Городок Ягайлонський,

На південь від Львова. Сітуація незмінена.

Начальник штабу військ
Полковник **МИШКОВСЬКИЙ.**

Розпорядок

Державного Секретаріату з дня 31. грудня 1918. в справі продовженя умовних речинців до виконування робіт для добування конали земної живиці.

Зміняючи розпорядок б. австрійського міністра судівництва і міністра вселюдних робіт за порозумінням з учасними міністрами з 1. січня 1918. заряджує ся як слідує:

§. 1.

Поданий в §. 1. згаданого розпорядку для умов заключених перед 1. серпня 1914. речинець, в котрім не можма доходити права розвязаня умови, продовжуєть ся до 1. липня 1919.

§. 2.

Подане в §. 4. згаданого розпорядку продовження для речинців в умовах заключених перед 1. серпня 1914. продовжуєть ся дальше до 1. липня 1919.

§. 3.

§. 2. і 3. розпорядку з 1. січня 1918. остає в силі правній.

§. 4.

Розпорядок сей входить в житє з нинішним днем.

Тернопіль 27. грудня 1918.

За Державний Секретаріят:

Др. Цегельський **Др. Голубович.**

Неурядова часть.

Приїзд Директорії

Української Народньої Республіки.

(За „Трибуною, 21, XII.)

Вчора Київ з самого ранку, не дивлячись на сніг і негоду, прибрав надзвичайно святочний і урочистий вигляд. Вулиці й будинки в центральній частині міста, особливо в напрямку слідування Директорії — по Безаківській, Бібіківському бульварі й Володимирськіи вулиці — уквітчались прапорами й транспарантами. Пішоходи вулиць, починаючи од самого вокзалю аж до Софійської площі, були залляті натовпами народу. По обох боках Безаківської вулиці, Бібіковського бульвару й Володимирської вулиці, всуміш з військом стали шпалєрами дуже численні орґанізації, служачі міністерств і урядових установ та учні вищих і середніх шкіл. З 9-ої години в напрямку воксалю почав ся рух окремих груп і делєгацій для зустрічі Директорії. Групи йшли до Фундуклієвській, Володимирській, Хрещатику, Маріїно-Благовіщенській і зливались в одну ріжноманітну масу, яка помалу посувалась до станції. На 11-у годину ранку до вокзалу потягнулись окремі військові частини з оркестрами. Яскравий вигляд уявляла собою противокзальна чистина міста. Перехрестки вулиць у цьому районі були уквітчені гірляндами квіток, плякатів і національних прапорців, на яких було богато ріжних, відповідних моментові написів. В деяких частинах міста побудовано художні арки, також прибрані жовто-блакитними прапорами та уквітчаних вінками з зелені і квіток.

Що-хвилини то з тої, то в тій, то в другій частині довгого шляху од вокзалю до Софійської площі можна було бачитн маленький червоний автомобіль, на котрому серед инших виділялась масивна фігура артиста Миколи Садовського, який порядкував урочистою зустріччу в місті й на вокзалі.

Помешкання вокзалю в середині й зовні було художньо прибрано. Як біля підїзду, так і на пероні виднілись величезні двохкольорові плакати з написами: Нехай живе Українська Народня Республіка! Слава Директорії і її проводирам! Слава народнім героям! і т. п.

В 11-ій годині ранку зібрались на пероні представники всіх організацій зустрічаючих Директорію. — Праворуч, в першому ряді, видівлялась делєгація від Українського Національного Союзу на чолі з М. Ю. Шаповалом, у складі п. п. Марковича, Крушельницького та Дічушка; далі зайняли місця Селянська Спілка і єврейська організація, а також делєгація кооперативних центральних організацій у складі п. п. Барановського, Новчина та других. З лівого боку делєгація від українського громадянства й комітету по зустрічі Директорії у складі п. п. Саліковського, Колуха, Синицького, Корольова й д-ра Кудрицького. За ними зайняли місця представники Комісаріяту Української Народньої Республіки. Вздовж полотна залізної дороги вистроїв ся почотний караул, на чолі з командиром осадного корпусу отаманом Коновальцем.

О 1-й годині на вокзалі були вже представники міста, на чолі з міським головою Рябцовим, а також представники дипль матичного корпусу в повному складі: швайцарський консуль п. Еппі турецький посланник Мухтар-Бей, болгарський посланник професор Шишманів, голяндський консуль п. Фоккер, фіндляндський посланник п. Гумерус, еспанський консуль п. Василіяді, представники Грузії, Вірменії та Азербейджана. **Відсутніми були** лише секретарі французького консульства п. п. Муллєн і Серкаль та **польський посланник п. Ванькович.** Слідом за ними прибули представники германського командування й великої ради салдатських депутатів на холі з предсідателем Кірхнером.

До моменту підходу поїзда з членами Директорії на вокзаль також зібрались всі члени Київського воєнно-революційного комітету на чолі з головою Чеховським. Над групою воєнно-революційного комітету простер ся великий червоний прапор.

Біля 2ої години показав ся надзвичайний поїзд, по якому слідували до Київа члени Директорії і оксема військова частина. Поїзд був уквітчаний національними і червоними прапорами.

Прибуття поїзда до стації було зустрінено гучним привітанням: Слава! Нехай жива Директорія! Коли поїзд зупинив ся біля плятформи, військо охорони взяло на почот і музика виконала український національний гимн. Члени Директорії В Винниченко, С. Петлюра, Швець і Андрієвський вийшли з вагону й направились до почота, який чекав на них і до якого вони звернулись з привітом. Членів Директорії з моменту прибуття на стацію супроводили голова воєнно-революційного комітета Чеховський і командір осадного корпусу Коновалець.

Коли члени Директорії підійшли до перону, до них звернулись з привітом згадані делєгації. Привітання кожної делєгації викликувало бурю окликів: „Слава! Нехай живе Українська Народня Республіка!“, котрі покривались національним гимном.

Першим витав Директорію голова Національного Союзу М. Ю. Шаповал:

„В тяжку годину розлучились ми з вами, товариші. Навколо нас залишились тільки вороги наші і пригнічений, закований в кайдани тяжкої неволі, народ наш. Але зараз, коли ви повертаєтесь, ворогів уже нема, а рядом з вами стоїть визволений український нород,

Давно вже не було такої зустрічі. Давно вже не розкривались Золоті ворота Київа, через які проїхав так бучно в останній раз славний Хмельницький — визволитель народу.

Український Національний Союз доручив вам велике діло; визволять трудовий народ і утворити Народню Українську Республіку. Ви славно і героїчно виконали волю Українського Національного Союзу, од імени якого я і вітаю вас в столиці Української Народньої Республики.

Високій Директорії Української Народньої Республіки Слава“.

Слідуючим витав Директорію київський мійський голова Рябцов, відтак промовляв С: О. Саліковський, Чеховський, Матрос і и.

Далі склали привітання на французький мові од дипльоматичного корпусу — турецький посол Мухтар бей і фінляндський посол Гумерус, а од консульського корпусу — швайцарський консул Енні, який висловив надію, що од нині настане на Україні спокій, і порядок, котрі принесуть всьому українському народові вільність. рівність і братерство. Потім витав Директорію п. Сиркина од імені єврейської громади, а од імені германського командування голова Ради Кірхнер.

На Софійській площі ще до першої години зібралось військо Директорії всіх виглядів зброї: піхота, кіннота, артіллєрія, кулеметна команда і броневики з орхестрами музики.

Середина площі була заповнена масою людей у кілька сот чоловіка: представників од ріжних організацій та громадських установ. Навкруги війська, по краях площі, на деревах, балконах, парканах—сила народу.

О 2-гій годині задзвонили в Софійському соборі усі дзвони, і на площу вийшли представники духовенства, з архієреями на чолі. При наближенню членів Директорії до площі лунають голосні крики „Слава“. Члени Директорії злазять з автомобілів і з живими квітками в руках у супроводі головної ради Українського Національного Союзу починають обходити ряди війська, що розташувалось на площі. Військо бере „на караул“ і вітає членів Директорії.

Після оглядин війська архієрей Агапіт одслужив молебня, підчас якого було проголошено „вічну память“ всім воякам, забитим у боях, і многоліття Українській Народній Републиці, Директорії, і всьому Українському Військові.

Після молебня Директорія прийняла ще кілька привітань од окремих установ і громадських організацій, а головний отаман С. В. Петлюра прийняв парад республіканських військ, котрий закінчив ся о 4-ій годині дня.

З Софійскої площі члени Директорії прослідували в Український Національний Клюб, де відбуло ся урочисте засідання Українського Національного Союзу, разом з Директорією.

Після чисельних промов забрав слово В. Винниченко, яке закінчив ось так:

Зі вступом до Київа, ще не скінчилась наша перемога. Наше завдання тепер не відходити від народу, як це було рік тому назад, коли покладались на чужі для нас сили. Аби вдруге не зробити колишньої помилки, треба йти з народом назустріч всім його вимогам, і ми певні, що ці вимоги будуть здійснені. І ось тепер, в цей святий день вступу Директорії, вже необхідно приступити до реальної праці для проведення соціальних і політичних реформ, не гаючи ані хвилини часу. Слава трудовому народові, здобувшому волю!

Після промови М. Шаповала забрав слово отаман республ. військ С. Петлюра, що говорив:

„Я хочу з вами поділитись своїми вражіннями. Народ наш з рádістю пішов на наш заклик, нічого не вимагаючи від нас, переносячи голод, холод, не боячись смерти. Він померав без скарг і з вірою в очах. Загинуло немало безвісних людей, а разом з ними дуже багато цінних робітників, справжніх ідеольогів руху й від цих лицарів, коли я навідував після боїв шпиталі, я не чув ні одної скарги, не бачив ні одної сльози. Я бачив перед собою людей, що свідомо приносили себе в жертву во імя великої ідеї самостійної Української Республіки.

Ці жертви зараз нас обовязують: прикласти всі зусилля, щоб в память цих лицарів боротись з анархією й безляддям і таким чином зберегти й зміцнити добуті ними завойовання.

Після цих слів всіми присутніми було тричі проспівано вічну память забитих в боях лицарів.

Промовляли ще проф. Швець і Андрієвський. Свято покінчило ся обідом в українському Клюбі.

Протест Західно-Української Народної Республики.

Радіо з Будапешту до Coltano. 26. XII. 1918.

1) До Правительства сполучених Держав, 2) До Правительства англійської землі, 3) До французького правительства, 4) До Правительства Італії.

Польське Правительство в Варшаві висилає тягом великі скількости військ проти східної Галичини. Його цілию є знищити силою війська старинну Українську Державу „Галич“ відбудовану Українським Народам на своїй землі на основі прав і свобідної волі народа, на який зараз повстала „Західно-Українська Народна Республика“ і насильно приділити її до Польського Королівства. Український Нарід Галичини підняв розпучливу боротьбу проти цеї ворожої інвазії і кличе тепер о поміч проти цего насильства, яке сповнили Поляки над правами національної автономії. — Головний польський командант в Галичині арестував мирних горожан Українців як закладників і спричинив ще більше страшних погромів Українців мучать і переслідують в найбрутальнійший спосіб. А тимчасом польські висланці розвивають у правительств коаліції і в пресі працю проти українського народу і Західно-Української Народної Республіки при помочи очернення і брехні, які являють ся найбільшою видумкою і то в цілі перешкодження невтральних кроків зі сторони правительств коаліції.

Так само окуповала румунська армія українську часть Буковини і прилучила в імени короля Фердинанда до Румунії. Українське населенне східної Галичини і Буковини хоче виконувати права національної автономії, тільки на своїй національний території, — права, які признав нам президент Вільзон і коаліція. Тому я, як президент Української Національної Ради у Львові звертаюсь до правительств коаліції з проханнєм, щоби вони зволили вплинути і наказати правительству в Варшаві і Букарешті сейчас забрати польські війська із східної Галичини, а румунську армію з української части Буковини, для оминення і застановлення страшного проливу крови, та щоби український народ подібно, як і иньші народи бувшої австро-угорської монархії міг сам становити о собі на своїй висше згаданій землі і користувати ся без перешкод своїм правом самоозначення по думці засад, які обстоює коаліція.

Др. Евген Петрушевич, голова Національної Ради Західно-Української Народної Республики.

Під увагу військовим властям.

З провінції звертають нашу увагу на Факт, що на наших селах чимало Поляків десь пощезало. Або другими словами: вони затягнули ся в польські боєві ряди. І тому слід би військовим властям при підмозі комісарятів зладити точний спис сих людей, щоби мати їх в евіденції на будуче.

Ми знаємо що Поляки трактують наших жовнірів у східній Галичині, не як жовнірів, а як банду ребеліянтів в польській державі, і заповідають, що на будуче відповідно з ними поступлять Поляки зі східної Галичини, виступаючи проти нас збройно, є справженими ребеліянтами і вони справді заслугують на це, щоби їх вважати лишеними всяких горожанських і міжнародніх прав.

Тай ще одно. Наш народ бореть ся між другими і за землю, яка має йому дістати ся від неправних власників дідичів. Сю боротьбу соціяльну параліжують деякі згадані польські мужики, боронячи інтересів шляхецької Польщі. Та коли покінчить ся бій; народ посягне по свою нагороду тоді по сю нагороду посягнуть, сі що на неї не заслужили. Отже хочби з сього згляду годило сяб мати сих лицарів шляхетчини в евіденції, щоби у своїм часі дати їм по пальцях.

Вісти з часописів.

Із Швайцарії. Після більш чим двотижневого пробування в Берліні українське дипльоматичне посольство прибуло до Берну. Зараз же після приїзду відбувся офіціяльний його прийом.

Голова посольства доктор Лукасевич обмінявся візитами з директором департаменту чужоземних зносин міністерства закордонних справ. Посольство входило в приватні зносини з представниками антанти в Швайцарії, а також ввело бі жучу роботу, інформуючи суспільство про Україну. Найбільшу суспільність посольства зустріло з боку італійського представника Орлеандо. Італія була дуже занепокоєна папрусізмом і плянами знищення саемігрантів. Вона грає визначну ролю, в Парижі і стоїть у контакті з Українським посольством у Швайцарії.

Становище закордонної преси до України є досить прихильне. Не тільки „L'Humaniten, але навіть відоме буржуазне, „Le Temps“, коли на порядку дневному була справа про інтервенцію на Україні, висловив ся проти неї. Тон французької преси здержаний, однак проти України вона не виступає.

Німецька преса в Швайцарії містить прихильн до українського народу статті. Підчас боротьби з гетьманським урядом особливо виразно прихильну Національному Союзі позицію займала часопись „Бунд“.

(Трибуна, 21. XII)

Міжнародне положенне.

Невтральна преса про польский політичний бандитизм. Pester Lloyd з 24. грудня доносить з Христіянії під датою 21. с. м.

Донесення про імовірне обсадження Гданьска Поляками викликано тут загально найбільший подив, та зовсім не збільшило їх дотеперішних симпатій. Ось що пише Dagbladed під заголовком „Східно европейський імперіялізм“. Ледви що Поляки утворили щось ніби державу (eine Art Staat), то першим їх змаганням є напружити усі сили, щоби засаду самоозначення народів як найбрутальнійше зневажити — предпринимаючи загарбування чужих земель. Не лиш цілу Галичину, хоча велика єї часть є українська, змагають вони собі присвоїти, але також німецькі провінції, хоча більшість тамошнього населення німецька. Навіть з Гданьском хотять поступати як з польським містом, хоча жиє там всего $2_0/^0$ Поляків.

А прихильний для антанти політичний співробітник дневника Aften posten Айнар Воксен під заголовком „Оправдані права Польщі“ пише: на жаль не можна сказати, щоби виступ Польщі в ряд самостійних народів довершив ся в особливо симпатичний спосіб. На всі фронти ведуть Поляки політику, яка є найочивиднійшим подоптаннєм права самозначення народів, яке можна собі лише подумати. Найбільше разячим є воно супроти Німеччини. Ясним, є що Польща хоче через Гданск добути собі доступ до моря; та при сім годі припустити, щоби мирова конференція заапробувала такі нарушення засад, які малиби бути переведені в життя.

Радіо з Наун 26. XII. До висадки польських військ в „Danzig“ Магістрат міста Danzig запитував комісию для перемиря в справі можливости висаджування польських військ в Данцгу. На се дала комісія для перемиря слідуючі пояснення:

Всі вістки про висадку польских військ в Данцгу виявили ся після засягнених інформацій в коаліції, простою видумкою. Полякам не вільно зовсім висаджувати в Данцгу своїх військ на сушу, лише коаліція має на основі умові перемиря право свобідного перемаршу до конгресової Польщі.

В справі вибору делеґата до Укр. Нац. Ради.

З урядових кругів інформують нас, що управненими до голосования, котре відбудеть ся сьогодня (в неділю) 29. с. м. в салі Магістрату о год. 2 по полудни., є усі виділи (в комплеті) усіх економічних і просвітних інституцій.

Український театр зі Львова Дир. М. Бенцаль Саля „Міщанського Братства“ ул. Острожського 9.

В неділю 29. грудня **„Нещасне кохання“** драма на 5 дій зі співами і танцями М. Манька.

Ціни місць: І. м. — 10 к., ІІ. м. — 8 к. ІІІ. м. — 6 к., сидячий балькон — 8 к., ст. балькон 3 к., ст. партер — 4 к. Білєти ранійше можна дістати в Народній Торговлі, а в день вистави від г. 2. по пол. при касі театру.

Студентська симфонічна орхестра.

Початок о г. 1/2 5. вечір.

З „Друкарні Подільської“ Йосифа Степка в Тернополі. Редактор: П. Кармаиський.

27.915

Ч. 34. Тернопіль, второк 31. грудня 1918. Рік І.

Поодиноке число коштує 60 сот. Місячна передплата 13 кор.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

Редакція міститься в домі „Народної Торговлі“ при вул. 3. Мая (в подв. І. пов.)

появляється щодня, за виїмкою неділь

Урядова часть.

З Начальної Команди Українських Військ.

Офіціяльне повідомленне з 28. XII.

На північ від Львова. Наші частини заняли Любачів і переслідують відходячого ворога. Нами зруйнована зелізниця межи Судовою Вишнею а Мостисками. Поїзд, який йшов під охороною панцирного поїзда з Перемишля до Львова вернув ся назад.

У Львова. Після сильного бою У. С. С. взяли бровар Грунда, що на шосі Львів — Куровичі. Поляки в повному безпорядку, втікають у Львів. Особливо відзначив ся бунчужний (місто-старшина) Шуфляк. Далі наша лінія проходить через мійські Пасіки та Перзенківку. Тут Поляки втікають. Польський панцирний поїзд декільки разів виїздив для обстрілу наших військ в напрямі на Ейбрку.

На південь від Львова. Наші частини заняли Оброшин і Бартатів. Наші стежі доходять до Ягайлонського Городка, позаяк Поляки втікли з Черлян і Угерців Незабітовських. У Хирова стрілянина.

Начальник штабу військ
Полковник **МИШКОВСЬКИЙ.**

Офіціяльне повідомлення з 29. XII. 1918.

На північ від Львова. Під сильним натиском ворога — ми залишили Любачів. Наші передові частини з Яворова зруйнували зелізницю в Судовій Вишні. Взяли в полон декілька Поляків і муніції.

У Львова. Після трехдневного кровавого бою у Сокільник — ми взяли їх приступом, яким проводив отаман Микитка. Командант галицького гайдамацького відділу четар Фарановський, котрий головно причинив ся до заняття Сокільник є тяжко ранений.

Зараз лінія облоги Львова проходить через Ерохів—Рісна Руська—Малехів—Кривчичі—бровар Грунда—Пасіки Мійські—Перзенківка—Кульпарків Скнилів і Зимна Вода. В наступі брали удачну участь українські козаки, які захопили Скнилів.

На південь від Львова. Енергічними наступами полковника Коссака відперто Поляків на лінію Черняни—Керниця—Бартатів. Взято богато полонених і муніції. Наші стежі ввійшли на зелізницю Львів—Перемишль і у Мшани знищили єї в 47 місцях. Оден з двох панцирних поїздів, які були вислані проти стеж—перевернув ся на зіпсованім в дтинку зелізничого шляху.

Начальник Штабу Українських Військ
Полковник *МИШКОВСЬКИЙ.*

Неурядова часть.

Питанне дня.

За кілька днів збираєть ся поширена Національна Рада, котра матиме порішити справу злуки двох українських Республик. Вже сьогодня можемо зауважити, що це преважне питанне находить за мало відгуку, коли ходить о основність його порішення. Коли стоїмо на прінціпі самоозначення народів, послідовність цего прінціпу вимагає, щоби найширші верстви даної території вирішали свою політичну судьбу. Завершенне злуки з Наддніпрянською Україною може вирішити лише конституанта Зах. Укр. Нар. Республики, себто повна Національна Рада.

Якеж питанне стоїть перед поширеною Національною Радою? Поширена Національна Рада малаб після нашої думки проголосити, що засадничо стоїть за злукою і що формальну ухвалу подасть до відома загранiці. Доперва правительство, котре буде затвердженим поширеною Національною Радою малоби в означенім часі розписати вибори до конституанти на засаді взірців иньших народів, а в часі до скликання конституанти працювати над проєктом зєднання територий. Рівночасно правительство це малоби за завданне опрацьовати аґрарне питання. — Це не стоїть зовсім на перешкоді, щоби ми ввійшли з Наддніпровєм в можливо тісні зносини політичної і економічної натури.

Перед конституантою стане важне питанне вирішення злуки. Вже через те саме, що територія Зах. Укр. Нар. Республики належала до двох ріжних держав (Австрія і Угорщина), побудованих на иньшій структурі, як Росія міжнародне право вимагає полишення на означений протяг часу істнуючих прав і адміністрації в силі.

Що правда з політично-державного становища Зах. Укр. Републики тратить зі злукою суверенність але як Зах. Укр. Земля може і буде мусіла мати широкі автономні права. Ці автономні права можуть мати більший або меньший обсяг. Взірці до цего дають нам державні устрої Німеччини, Швайцарії, Сполучених Штатів.

Це вже буде річию обох конституант вирішити реальне розграниченнє компетенцій.

Без сумніву, до компетенції Національної Ради Зах. Укр. Землі належать кари і цивільне законодавство, дальше законодавство адміністрацийне (промислове, торговельне, шкільне упорядкованнє відносин національних меншостий).

Карне і цивільне законодавство, як рівнож частини адміністрацийного законодавства моглиби по певно означеннім часі перейти під компетенцію Центральної Ради у Київі. Це моглоби стати ся дорогою вирівнювання законодавств та дорогою життя. Запорука вирівнювання законодавств лежала би в руках президента республіки, до котрого належало би затвердженнє законів.

Вже зараз обі території будуть могли мати спільне військо, спільні фінанси, желізниці, почту, монополі і т. п. Все таки управа желізниць, почті монополів мусіла би мати специфічно автономн права. Філія державного Банку у Львові мусіла би мати певні ширші права від иньших Філій Державного Банку.

Отсе, як бачимо, вирішенне злуки не є так просте, як це може декому представляєть ся. Піднесені моменти не можна уважати лише на те піднесеними, що ми рішучо в своїм партикуляризмі бажаємо творити щось відрубного. Коли прийдеть ся в дійсности переводити програму злуки, будуть виринати питання за питаннєм, котрі мусять бути вирішені відрубно для нас в інтересі упорядкованности і правильного механізму держави.

Отсих кілька думок я уважав за добре кинути перед засіданнєм Поширеної Національної Ради.

Вкінци висказую бажанне, щоби у нас як найскорше основано правничо-науковий журнал для публичного обговорення політично-правних і економічних питань.

Др. В. Лисий.

Воєнні чинитьби.

Зпоміж усіх австрійських країв, лиш в одній східній Галичині, де достарчено найбільше воєнних чинитьб для австрійської та єї союзних армій, не одержали доставці єще майже нічо. Коли в иньших австрійських краях плачено сейчас за яку небудь навіть дрібну воєнну чинитьбу, то у нас не поплачен єще навіть за всі вози та коні, забрані в 1914. році. Австрійський закон з 26. грудня 1912. р., доповнений єще до того усякими явними та тайними обіжниками, має додатки, щоби навіть случаї воєнної чинитьби можна було вважати воєнними шкодами. Через дворазову інвазію Москалів повітові комісії для воєнних чинитьб не проявили по більшій части належної діяльности. Воєнні чинитьби не були списувані. Бувші ц. к. староства понаставляли „своїх“ писарів, що за списанне жадали високих гонорарів і то по більшій части продуктами. Сільське населенне не зовсім докладно поінформоване що є воєнна чинитьба, а що воєнна шкода, не привязувало до сего великої ваги. З усяких субвенцій з Централь наше селянство не одержало нічо. Велика земельна посілість одержувала все: гроші на відбудову, матеріяли, худобу та позички. Тепер навіть годі довідати ся, хто що дістав та куда воно поділо ся. В сей час треба нам застановити ся, що з сим має стати ся, чи має все те пропасти, як це дехто говорить. Ні. Коли иньші австрійські краї одержали відшкодованнє, то чомуж ми маємо бути виїмком. Після газетних вісток, ми довідуємо ся, що антанта буде домагати ся від центральних держав відшкодования, але в такій мірі, щоби це не зруйнувало їх економічно. У нас німецькі та турецькі війска дали себе добре в знаки. Їх чинитьби, хотяй були декуди списувані та переведені угоди, але за них ніхто не заплатив ні сотика. Се повинно бути нашою претенсією до тих держав. По Австрії ми будемо мусіли приняти на себе часть її з'обовязань, так само і ми будемо мати повне право домагати ся, щоби воєнні чинитьби були також почислені нам на рахунок тих з'обовязань, які прийдеть ся нам одержати в спадку по Австрії.

Знова иньша річ з воєнними шкодами. що їх поробили Москалі та Австрійці через чотири роки. Богато шкід позатирало ся, богато свідків померло і усталити їх точно не дасть ся. В Берестейськім мирі Австрія та Україна добровільно зрекли ся усяких претенсій до воєнних шкід. Та ще незнати, чи цей трактат не буде підлягати ревізії.

В першій мірі обходять нас воєнні чинитьби. Ми повинні тепер доложити старань, щоби докладно списано воєнні чинитьби та шкоди, аби ми мали докладні дані, скільки нам від якої держави належить ся. Справою сею повинен в першій мірі заняти ся наш Державний Секретаріят, котрий би дав прямо на це приказ. Справа нагла ждати не можна.

З України.

Засідання Директорії.

Відродження з 22. XII. доносить: Вчора під голосуванням В Винниченка відбулось перше засідання Директорії Української Народньої Республики.

На засіданю було порушено цілу низку питань.

Першим розглядало ся запитання представників партійних російських робітничих ґруп, як дивить ся Директорія на орґанізацію совдепів на Україні.

Після де-яких дебатів Директорія винесла постанову, що коли провідники демократії дадуть ґарантії в тому, що совдепи не будуть вести протидержавної роботи та аґітації проти влади, а також не будуть закладати орґанізацій для захоплення влади, — то орґанізація совдепів може бути допущена.

Одначе, навіть при цих умовах совдепи будуть розглядати ся, тільки як робітничі центри, причім професійні спілки будуть істнувати надалі на тих самих підставах, на яких вони істнували раніше.

Розглянувши конфлікт, який счинив ся між всеукраїнськими орґанізаціями професійних спілок і деякими військовими частинами, Директорія постановила перевести в цій справі строго розслідування.

На цьому-ж засіданні було піднято питання про пресу і керування нею.

Директорія ухвалила установити окрему посаду комісаря преси. Цьому комісарови згідно постанови Директорії, підлягає Українське телеґрафне аґенство.

Комісарем преси Директорія призначила доктора Назарука.

На засіданні порушено було питання про орґанізацію Верховної Слідчої Комісії.

З приводу цього питання Директорія доручила членові Директорії п. Андрієвському скласти Верховну Слідчу Комісію, покликавши до неї юристів і представників соціялістичних партій.

На вчерашному засіданні Директорії Української Народньої Республики одноголосно ухвалено призначити секретарем Директорії П. Ф. Дідушка.

П. Ф. Дідушок був секретарем Національного Союзу і в часи гетьманщини був заарештований.

Тепер він знову повертаєть ся до праці.

Міністерство єврейських справ.

Вчора до голови Директорії завідала делеґація єврейських національних кол і мала з ним розмову в справі призначення на посаду міністра єврейських справ кандидата, якого мають єврейські національні кола.

Як ми чули з певних джерел, в українських соціялістичних колах вирішено запропонувати єврейським національним колам виставити кандидата на посаду міністра єврейських справ.

(Відродження, 22. XII.)

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ.

Київ. Директорія затвердила такий склад кабінету:

Голова Ради міністрів і міністр заграничних справ Чеховський (с.-д.) Внутрішних справ — Мицюк (с.-р.). Військових — Греків (безпарт.). Тимчасово вик. обовязки військового міністра — Осецьцький (с. самост.). Юстиції — Слабченко (с.-д.) Освіти — Огієнко (с.-р.). Харчування — Мартос (с.-д.). Торгу й промисловости — Остапенко (с.-р.) Фінансів — Супрун (с.-д.) Хліборобства — Шаповал (с.-р.) Мистецтва — Антонович (с.-д.) Народнього здоровля — Матюшенко (с.-д.) Державний контроль — Симонов (с. с.). Морський — Білинський (с. сам.) Доріг — Сидоренко (с.-р.) Тимчас. вик. обов. міністра доріг — Коляр. Праці — Мартинов (р. с. д.) Почт і телеґрафів — Косенко с.-р. Державний секретар — Гордієвський с.-р. Тимчасово до приїзду Гордієвського обовязки державного секретаря викопуватиме Абрамович с. д.

З національних міністерств буде покищо тільки єврейське.

Міністерство віроісповідань буде скасоване, а замісць нього засновуєть ся Головне Управління Культів при м-ві освіти. Головно управляючим призначено д-ра Липу с. самост., з рішаючим по справах його відомства голосом.

Секретар Директорії.

Київ. Директорія одноголосно ухвалила призначити секретарем Директорії П. Ф. Дідушка.

Комісар преси.

Київ. Директорія ухвалила установити окремий комісаріят преси. Комісареви преси згідно з постановою Директорії підлягає й Українське Телеґрафне Аґенство.

Комісарем преси Директорія призначила д-ра О. Назарука.

Вісти з часописів.

Привітання Білорусинів. Український Національний Союз одержав від старшини ради народніх міністрів білоруської Народньої Республіки таке привітання:

„Приступаючи з наказу ради Білоруської Народньої Республіки до формування нового кабінету, я посилаю свій щирий привіт Українському Національному Союзові, як справжньому представництву українського громадянства і висловлюю свою ґорячу віру, що білоруський національний уряд зможе встановити, як найприязніші відносини з українським народом і що Українська та Білоруська держава одностайною та солідарною акцією добють ся признання від мирового конґресу своїю незалежности“.

На це привітання Національний Союз постановив зробити відповідну відповідь.

(УТА).

Українськ Національна Рада в Парижі. Як повідомляли раніще часописі в Парижі зорґанізовалась Українська Національна Рада, якої метою є освітлення українського питання серед держав Антанти. На засіданні свойому дня 23 листопада звернулась вона до француського правительства з проханням визнати Українську Директорію на чолі з Винниченком.

По думці Національної Ради практично це можна перевести такими заходами:

1) Признати правительство Винниченка офіціальною деклярацією з боку Антанти.

2) Дати йому поважну поміч в боротьбі з большовиками, які загрожують орґанізації Української Держави.

2) Здержати масову висилку російських і українських полонених з Німеччини й Австро Угорщини на Україну, яких там є 600—800 тисяч і представляють анархістичний елемент.

4) Негайно послати на Україну леґіон, зложений з Українців, який є тепер у Франції на роботах разом з Росіянами (їх є 10—15 тисяч).

(Трибуна, 19. XII.)

Канадійські Українці і Укр. Рада в Парижі. Союз української преси та орґанізація українців у Канаді звернулась 24. листопада до Української Ради в Парижі з такою телеґрамою — мемеріялом:

Вас уповажнюють передати копію цього меморіялу імення канадських українців, кожному репрезентантові інтернаціональної мирової конференції, яка сьогодні зібрала ся на сесію в Парижі. Пане!

З великою радістю вітаємо вас; ми триста тисяч українців у Канаді, з нагоди упадку деспотизму під спільними ударами демократії, опираючись на своє слушне домагання. Українці надіють ся, що сповнить ся їх гаряче бажання: Вільна й независима Україна. Звертаючись до вас, Пане, як до трибуна поневолених націй і репрезентанта принципів демократії, ми гаряче прохаємо вас в годину триюмфу поневолених націй ужити свого впливу на мировім конґресі в обороні цілковитої независимости України.

Прийміть, Пане, вислови нашої правдивої пошани.

Союз української преси українська орґанізація в Канаді.

Міжнародне положеннє.

З Німеччини.

Кроваві дні в Берліні. (Радіо 26. XII. 1918. з Науен.) Дня 24. XII. ц. р. виступили матрози оружно проти правительства Еберта і Гаазе хотіли вдерти ся до Палати. Війська вірні правительству, відповіли на це вогнем. Убитих і ранених матрозів 63 мужа, між військами правительства також чимало жертв. Бійка скінчила ся о 10-ій год. перед полуднем. Потім до 11-ої години тревали переговори, котрі скінчили ся обосторонним зложенням оружя. По полудни був спокій на всіх більших вулицях Берліна — лише матрози, котрі все ще не хочуть дати за виграну, збирали ся більшими і меньшими гуртками по вулицях.

З Німеччини.

Радіо з Навен 27. XII 18. В Берліні арестовано богато людий підозрілих як противників революції. Між ними арестовано прінца Гогенльоге і барона Фірстенберга.

„Vorwärts“ виступає проти Лібкнехта. Статею під заголовком „Маси на вулицю“ закликує до демонстрацій на 29. XII. проти Спартаківців.

З Чех.

Прага 28. XII. Крамарж заявив, що Чехо-Словацька Республіка утворить ся за згодою коаліції в граиицях давного королівства Чех включаючи области замешкалі Німцями.

З Польщі.

Радіо з Варшави до Будапешту 28. XII. 1918. Німецьке Правительство в Берліні заявило, що воно не може згодити ся на вмашерованнє польського війська до Вільна.

З України,

Відхід німецьких військ з України. Радіо 29. XII. 1918. Всі німецькі війська, які ще находять ся на Україні мають до 25. січня 1919. відійти з земель України. Насамперед відійдуть війська з лівого берега Дніпра.

ДОПИСЬ.

В послідних часах вивозить ся з міста у великій скількости нафту без дозволу Держ. Секретаріяту, а тим робить ся нашій державі велику кривду, бо за дозвіл, побирає держава оплату. На разі наша держава не побирає жадних податків, а оплата то майже одинокий дохід державний; з него треба оплатити військо і урядників, тай достарчити харчів для евакованих громад.

А тут темні духи днями й ночами вивозять ці цистерни нафти без оплати приписаної такси, а наші селяни помагають тим злочинцям, бо за юдин гріш возять, бочки з нафтою, перекрадають ся сутичами, щоб злодіям помогти вивезти не оплачені бочки нафти і ошукати власну державу.

Аделя Рогатінер

в Тернополі при вул Міцкевича (біля почти). поручає свій склад пареру, ґалянтерії шкільних, канцелярийних і фотоґрафічних приборів і пр.

Концерт в Тернополі.

З початком січня 1919. р. відбуде ся концерт Бояна, при співучасти найвизначнійших сил замісцевих. Чистий дохід призначений на поборювання пошестної недуги.

Проба хорів на концерт відбуде ся у второк 31. XII. о год. 6. веч. в льокали Бояна. Просить ся співучих Пань і Панів прибути як найчисленнійше.

Виділ Бояна.

Пошукуєть ся вправної писарки на машині. Зголошувати ся в Д. С. В. С. Інтендантура

Алексій фйодоров Шестак, втікач з Бесарабії — віз з собою портфель з 3.605 кор.—метрику і пропуск з окружної ком. в Станіславові до Київа (при поїзді попол. з Чорткова). — Все йому вкрадено.

Просить хоча о передачу документів до реакції—с[illegible] (післати почтою, або післанцем).

Львівська державна наукова бібліотека № 2.116

З Друкарні Подільської Йосифа Стенка в Тернополі. Редактор: П. Карманський.

сьої части України. Редакція і від себе горячо ви-

Сучасне господарське положення

Студентська симфанічна орхестра.